

VLAD MUȘATESCU
●
EXPEDIȚIA
„NISETRUL 2”

Ilustrații de Vasile Olac

Vlad Muşatescu

EXPEDIȚIA „NISETRUL 2”

roman umoristic

EDITURA ION CREANGĂ
BUCUREȘTI, 1987 -

Din partea autorului!

Țin să mulțumesc aici, și nu altundeva, directorului de la școala din Găgeni, precum și elevilor participanți la expediția „Nisetru 2”, care m-au ajutat, cu toții, la scrierea acestei cărți. De asemenea, chiar și mie personal, care am condus, într-adevăr, „Copaia” (1938), și-am fost în stare să-mi amintesc cele petrecute atunci. Și-i mai sînt recunoscător și lui Mircea Dinescu (doctor de copii și humor), pentru aprobarea unor mici împrumuturi, restituibile, din opera sa. Bravo lor, și bravo mie! C-altminteri nu mă mai apucam de romanul care urmează. Deci, un merci... general.

1.

Strania întâlnire a celor doi comandanți

„Bombița” se comporta excelent. Goneam cu maximum de viteză, ca la cursele de formula I, simțindu-mă un fel de Emerson Fittipaldi, eventual Nicky Lauda, piloți celebri ai volanului. Ce-i drept, ca să nu exagerăm, „Fiat”-ul meu 600, de-acuma veteran, făcea și el tot ce-i stătea în putință ca să atingă performanțele visate de personalitatea subsemnatului. Adică, nu depășea vreo 60 de kilometri. La oră. Și, fiindcă tanti Ralița, mecanic auto înăscut și dotat, îi reglase avansul și mai umblase și pe la carburator, eram nevoit să trag pe dreapta la fiecare pas. După ce parcurgeam cei 60 de

kilometri pomeniți. Ca să demontez jiclerul de ralantiu, și să suflu în el pînă mă treceau toate sudorile iadului. Mereu se astupa (probabil cu reziduuri din rezervorul de benzină).

— Al băiețelule, mă luase la zor mătușă-mea, înainte de plecare, nu-i uman ce sentîmplă cu mașinuța ta! La vîrsta ei, de peste douăzeci și ceva de ani, ar mai tre-bui și ea îngrijită... Norocul tău că mă ai pe mine, care mă pricep la toate, și ți-am spălat și rezervorul de rugi- nile depuse pe fund. Habar n-ai cît m-am chinuit. Am băgat și-un lanț de bicicletă în el, ca să rîcîi oxizii, am irosit și o sticlă de ulei de salată, ca să-l protejez anti-coroziv, mă rog, acumai în perfectă regulă. Ca și carburatorul, de altfel. Cinci mii de kilometri n-o să mai ai probleme... Precis! Chiar dacă n-am mai izbutit să scot lanțul dinăuntru. Dar nu-i bai. Cred că stă bine acolo, răzuind în continuare viitoarele depuneri!

— Aoleu! Și-atunci cum o să rulez cinci mii de kilometri fără necazuri?...

— Foarte bine! Cu grijă și evitînd excesele... Că doar n-ai să-i parcurgi dintr-o dată. Mai mergi, mai stai, mai răsufli și tu o țîrșică, aduni kilometru cu kilometru, și-apoi operezi totalul general. Ai să vezi că, astfel, vei realiza și mai mult decît te-am asigurat eu. Că una-i Ralița, mătușă-ta bună!...

Aici, ce să mai vorbim, avea perfectă dreptate! Era un autentic unicat. Alta, de același calibru, chiar c-ar fi fost și greu de găsit. Mecanic de excepție (după părerea dînzei), dar care zăpăcea totul, gospodină de milioane, căreia îi plăcea să mănînce mai mult la mine, punîndu-mă să-i prepar cele mai năstrușnice bucate, despre care nici n-

auzisem vreodată, cum erau, bunăoară, chifteluțele din cartofi, scăldate în sos de tarhon și ardei roșu, pisat, de-mi luau foc măruntaiele, motociclistă și „Tra-bant”-istă pasionată, atît de pasionată încît mai mereu avea probleme cu miliția, direcția „circulație rutieră”. Mă rog, era o făptură dăruită în toate direcțiile. Din păcate!

Căci, nici nu parcursesem alți 60 de kilometri, și iarăși mă aflu în dificultate. Tras pe dreapta. Însă atît de „pe dreapta”, încît eram cu ambele roți, tot din dreapta, în șanț.

Încă de-acum vreo zece kilometri observasem că motorul tușea insistent, de parcă ar fi avut o tuse de-aia, măgărească. Asta era și pricina pentru care nu oprisem să-l iau pe autostopistul acela, de pe șoseaua Babadagului, care-mi făcuse semne disperate cu mîna. Și l-aș fi suit în „Bombiță”, dacă nu mi-ar fi fost teamă că nu-mi mai pornește motorul.

Acuma, intenționînd să demontez iarăși carburatorul, de astă dată în totalitatea sa, ca să văd ce-i mai făcuse tanti Ralița, de-l apucaseră năbădăile, mă căzneam să extrag „Fiat”-ul din șanț. Cu forțe proprii. Supraestimate totuși. Deși posed suta de ocale, cu nițică bătaie, ca să zic așa, adică vreo cîteva kile în plus, iar „Bombița” doar vreo 600, nu-mi reușea deloc figura. Ba chiar, la ora aceasta, o vîrîsem și mai zdravăn în văgăuna de pe marginea șleaului.

Necăjit și cătrănit țeapăn, acuma făceam eu semne cu mîna. Doar doar s-o milostivi vreun camionagiu de mine, să mă scoată din belea, adică din găleată, ca să nu-i zic altfel microprăpastiei de lîngă drum.

Din nefericire, traficul era extrem de redus, dacă nu chiar total inexistent. După vreo jumătate de ceas de mișcări dezordonate, demi ieșiseră brațele din umeri, tot așteptînd să apară la orizont un camion, tractor, automobil sau, eventual, chiar și căruță, stînd cu privirile îndreptate spre direcția de înaintare a „Bombiței”, m-am auzit interpellat din spate:

— Nu vă supărați, dar aș fi tare curios să aflu ce fel de exerciții sînt cele pe care le executați cu-atîta rîvnă?... Oarecum sînt în specialitate, și-s dornic să-nvăț tot ce-i nou și interesant!

Cînd mi-am întors brusc capul, de mi-am auzit tros-nind toate vertebrele cervicale, dacă or fi cumva și dintr-ăstea, am dat ochi cu cetățeanul care îmi semnalizase să-l urc în „Bombiță”. Autostopistul!

Era un bărbat tînăr, la vreo treizeci de ani, îmbrăcat sportiv, într-un trening albastru, cu o căciuliță roșie pe cap, purtînd în cîrcă un rucsac de voiaj, destul de burdușit, și care se uita la mine amuzat și zîmbăreț.

— Uite ce-i, meștere, matale mă iei peste picior, fiindcă n-am oprit să te iau, sau nu vezi bine ce se-ntîm-plă?

— Ba văd perfect! Dar de ce vă agitați brațele atît de bizar, deși singur v-ați vîrît, probabil, în șanț?

— Ei, asta-i bună! Păi făceam semne să oprească vreun mijloc de circulație rutieră, să mă salveze din necaz...

— Serios? Foarte ciudat!...

— Ce-i ciudat?

— Faptul că v-ați angajat pe-o arteră încă nedată în circulație! De-asta mă miram. Deocamdată, pe-aici nu trece nimic. Nici camion, nici bicicletă, nici căruță sau teleguță. Dacă nu părăsiți cît mai urgent

traseul, riscați s-aveți oarece probleme cu băieții de la sectorul „trafic rutier”...

— Asta-mi mai trebuie! Și pe unde s-o iau?...

— Pe scurtătură! E-un drum, la dreapta, ce duce spre motelul „Istrița”...

— Cu restaurant? Că mi-e o foame de milioane!

— Cu! Că-și mie mi-e...

— Păi să mergem! Haidem, pe cai...

Atleticul autostopist m-a privit nițel câș, de parcă s-ar fi îndoit de calitățile mele mintale. Și m-a întrebat gri-juliu, căutînd neliniștit prin preajmă:

— Care cai?

— Cum care? N-are „Fiețelul” 26?... Haidem, să-l scoatem împreună din șanț. Știi vorba aia, din popor: „unde-s doi puterea crește!”...

— Da, dar nu se cam nimerește! În cazul matală. Deși ești cît doi, și-ncă unii zdraveni, mai rău ai vîrît-o în groapă. În cazul meu, eu unul n-am nevoie de-ajutor... O scot singur. Sînt, să zic așa, calificat pentru atari si-tuații.

— Docher în vreun port?

— Nu prea! O să ne cunoaștem mai tîrziu, cînd vom ajunge la braseria „Istrița”, în fața unor borșuri de crap...

— Perfect! Atunci, ești invitatul meu. Iar dacă va fi și crap cu cap, fac cinste cu două porții...

Autostopistul, zîmbind enigmatic, s-a ghemuit sub „Bombiță”, s-a opintit lejer, doar olecuță, iar în clipa următoare mașina era pe șosea. Bineînțeles, după ce mai în-tîi era să se răstoarne peste mine. Atletul nu-și calculase exact traiectoria, și era să mă zdrobească sub „Fiat”. Noroc că fereastra portierei șoferului

era deschisă, și-am intrat, din zbor, cam fără voia mea, de-a dreptul pe locul ce mi se cuvenea.

Invitîndu-l, recunoscător, să ia și dînsul parte la călătoria ce ne aștepta, i-am mai adăugat:

— Dragul meu, acumă rămîne să vedem dacă mai pornește și motorul! Dacă nu, atunci iarăși sîntem în pom...

Spre surprinderea generală, a mea și-a atletului, motorul a pornit la sfert de cheie. Într-un mod cu totul bizar și neașteptat. Deoarece, din grabă, utilizasem cheia de la portbagaj. Pesemne, numai datorită intervențiilor auto-tehnice ale mătușă-mi Ralița se putuse petrece și-a-ceastă uluitoare performanță. Dar și absolut inexplicabilă. Îngrijorat, oarecum, am pornit-o la drum. „Pe scurtătură”. Cea indicată de autostopist. Prin semnalizări orale și manuale. Fiindcă nici el nu-l cunoștea prea bine.

Abia când am răzbit pînă-n cușma dealului, iar la orizont nu s-a mai putut distinge nimic, nici vreun drum de țară, dar nici urmă de motelul „Istrița”, cu restaurant, autostopistul mi-a mărturisit jenat încurcătura în care mă vîrîse:

— Știți, eu, de fapt, numai am auzit despre „scurtătura” asta! N-aveți cumva vreo hartă autoturistică asupra dumneavoastră?...

— Cum să nu? l-am asigurat eu, oferindu-i spre studiere pliantul din caseta torpedoului.

— Opreți! m-a somat uluit atleticul meu însoțitor, după ce examinase contrariat harta. Deși toate denumirile toponomice sînt în franceză, limbă pe care o cunosc destul de aproximativ, cred că am trecut de mult granițele țării, și ne aflăm pe drumul ce duce spre Plovdiv... E ceva de domeniul incredibilului, de parcă am fi într-un roman „science-fiction”!

I-am luat imediat harta din mînă. Și, tot atît de rapid, mi-am dat seama că era o hartă autoturistică a Bulgariei. Unde călătorisem acum vreo trei sau patru ani. Și l-am liniștit pe autostopist:

— Nu-i nici o problemă! Am un simț al orientării cu totul aparte... Nu-mi mai trebuie nici o hartă. Când mi-e foame, așa cum îmi

este acum, găsesc orice restaurant, chiar pe-o rază de cinci sute de kilomeri!...

Și-așa a și fost. Peste cincizeci de kilometri, după căutări chinuitoare, dădeam peste motelul „Istrița”, Fericiți, ne-am repezit imediat în direcția restaurantului, felicitându-ne reciproc. Acolo, însă, ne-a mai scăzut ceva din entuziasm. Deoarece pe ușă sta scris: „Primim marfă! Închis pînă la orele 16”.

Întrucît era numai unu, adică 13 h, am atacat rucsacul autostopistului. Instalați la o masă de pe terasa restaurantului. Mîncam grăbiți, ca niște dulăi hămesiți. Aveam și motive. Nu numai că eram flămînzi, însă ne rebegise frigul anormal al acelui sfîrșit de septembrie. Mai exact — 29.09.85! Și-n afară de asta, ce ne era dat să băgăm în gură? Niște amărîți de biscuiți... Am lichidat totuși (atleticul autostopist, iar acum tovarăș de drum, precum și personalitatea subsemnatului, care și ea arată suficient de atletică — categorie supergrea), trei cutii de posmagi zgrunțuroși, tari și nițel cam prăjiți în exces. Fără nimic altceva!

Individul mă ajutase la ananghie și-mi devenise simpatic. Deci, ce mai tura-vura, se cuvenea să mă revanșez. Așa că i-am declarat, mestecînd ultimul biscuit:

— Dragul meu necunoscut, după ce deschid ăștia restaurantul, ceea ce o să se-ntîmple destul de curînd, în-trucît a trecut timpul inimaginabil de repede, îți repet, te rog să fii invitatul meu la un borș de pește... Ziceai c-ar fi vorba chiar de-unul de crap! Bine-ar fi să fie așa, de vreme ce-au primit marfă. Mă rog, om trăi și-om vedea. Însă, mai înainte de toate, satisfă-mi și mie o curiozitate!

— Cu multă plăcere! mi-a răspuns autostopistul. Ce vă interesează?

— Cine ești, domle, și ce meserie ai, de-arăți atît de țeapăn, hrănindu-te doar cu posmagi?... Vreun fakir indian, ascet tibetan, sau, se poate și-asta, vreun extraterestru?... Om ești, au ba?

— Om, maestre, și-ncă unul de omenie!

— De ce-mi ziseși **maestre**? Ți-am spus cumva cine mi-s și ce fac în viață?

— Pentru că v-am recunoscut imediat!

— Cum așa?

— Foarte simplu. După „Bombiță”. Despre care știu totul din cărțile scrise de matale, pardon, dumneavoastră, precum și după modul de-a vă alimenta. Absolut neștiin-țific. Sînteți Conan Doi, cel din **Unchiul Audi detectivul**

și nepoții săi, din **Cei trei veseli năpîrstoci**, precum și din celelalte romane... Greșesc cumva, sau sînt în eroare?

Uimit, i-am declarat zîmbind neutru:

— Deloc! De nici un fel și de nici o culoare!... Și eu care-mi imaginam că slăbisem suficient, astfel încît să nu mă mai recunoască nimeni!... Păi știi matale, atletule, ce regim dietetic urmez eu?...

— Nu! Dar îmi închipui... Mai ales după ce-am asis- tat la ritmul în care ați ras, ca să mă exprim așa, rezervele mele de biscuiți. Credeam c-or să-mi ajungă toată săptămîna!

— Nu-ți face griji, că le reîntregim - la prima „Alimentară”! Dar spune-mi cine ești? Dacă mi-ai citit căr- țile, înseamnă că ești om cu carte, nu?...

Întrucît, chiar în momentul acela, cînd necunoscutul se pregătea să-mi răspundă, sau deschis porțile restau-rantului de la motelul „Istrița”, n-am mai apucat să-l aud.

O zbughisem atît de urgent în direcția de mai sus, încît abia m-a ajuns din urmă.

Numai cînd ne instalasem la o masă, cît mai lîngă calorifer, și-așteptam să-și facă apariția vreun ospătar, am aflat cine era personajul.

— Maestre Conan Doi, mi-a zis acesta, mă cheamă Manole Vasilescu, profesor de educație fizică, la o școală din județul Argeș, într-un sat destul de chisnovat ca nume, căci i se zice Mățău!

Atunci mi-a sărit și mie muștarul:

— Păi, profesore, ce-i atît de chisnovat în denumirea satului ăsta? Îl cunosc foarte bine, fiindcă-i satul în care s-a născut bunicu-meu, Tatapetre. Matale nu ești originar de acolo?...

— Nu! De baștină mi-s prahovean... Însă, la absolvire, am fost numit în Mățău, mi-a plăcut de sat și de oameni, și n-am mai plecat. Mai ales cînd am aflat de unde-i provine numele. Mi-au spus colegii. Cică se-ntrebau oamenii: „Ce mai faci, măi, te ții, te ții?” Iar interpelatul răspundea: „Mă țau, bre, de ce să nu mă țau?”...

— Cunosc prea bine și chestia asta, de vreme ce mă trag de-acolo! l-am liniștit pe bietul profesor, care o cam băgase pe mîneacă, temîndu-se că mă supăraseră.

Apoi am continuat interogatoriul:

— Și ce cați pe-acilea, taman în preajma Deltei?

— Sînt în misiune, maestre! Fiindcă nu-s numai profesor de educație fizică, ci și comandantul unei expediții.

— Ei, nu mai spune! Ce expediție?...

— „Nisetru 2”!...

— E ceva în legătură cu pescuitul oceanic? Te-ai angajat în marina de specialitate, care se ocupă cu aprovizionarea noastră?...

— Mi-ar fi plăcut, dar, din păcate, nu-i asta situația, „Nisetrul 2” este denumirea expediției noastre școlare, pe care am întreprins-o astăvară, în iulie, cu școlarii mei. Ceva extraordinar, formidabil, care ne-a stîrnit tuturor o nemaipomenită bucurie, oferindu-ne prilejul de-a cu-noaște locuri, oameni și lucruri fantastic de intere- sante!...

Ceva nu-mi era clar. Și-am insistat:

— Stai blînd și lămurește-mă... De unde și pînă unde te-ai pomenit comandant? Te-a numit cineva, din partea vreunui institut pedagogic, militar sau geografic, ori ceva similar?...

— Expediția, fiind una pionierească, (s-a organizat sub egida Consiliului național al pionierilor) avem și noi rînduielile noastre. O expediție de soiul acesta, care nu-i ceva atît de simplu, are nu numai un comandant, din rîndul cadrelor didactice, ci și-un căpitan, un secund, și-alte funcții speciale... Însă dintre elevi. E foarte instructiv pentru ei.

— Nu numai pentru ei, ci și pentru mine! i-am de-clarat eu, cuprins de-un entuziasm ciudat, amintindu-mi de-o alta expediție. La care participasem personal, fiind și eu tot un fel de comandant. Și i-am dezvăluit profesorului:

— Dragă meștere Manole, îl ai înaintea matală pe căpitanul Cox, comandantul expediției navale „Co-paia”!...

— Căpitanul Cox?... De unde și pînă unde? N-aș fi crezut că sînteți și dumneavoastră profesor și că activați în mediul nostru... Ori e vorba de vreun alt pseudonim de-al dumneavoastră? s-a minunat celălalt comandant.

Avînd în vedere că la orizont se ivea și ospătarul atît de mult așteptat, i-am cerut profesorului nițică răbdare:

— Dragule, stai blînd, că vine și omul nostru! Mai întîi comandăm cîte ceva de-ale gurii, și-apoi ne-ntindem la povești. Căci am multe să-ți spun, iar tălică de-așijde-reă... Acum sîntem la masă doi comandanți, căpitanul Cox, adică personalitatea subsemnatului, și comandantul Manole Vasilescu, adică matale!

— Ba s-avem pardon, în timpul expediției mi se spu-nea comandantul Nisetru... Iar alte ori, în funcție de condițiile meteo, chiar Somnu!

Mi-a venit să pufnesc în rîs, cînd am auzit cum îi ziceau elevii conducătorului lor. Însă mi-a venit și-o idee. Drept care l-am întrebat pe ospătarul ce se proțăpise amabil lîngă noi:

— Tovarășe, ai cumva, în afară de ciorbă de crap cu cap, și ceva somn pe la bucătărie, să ne faci și nouă vreo cîteva porții la grătar?...

— Somn nu este, că s-au trezit toți! Însă vă putem servi orice alt neam de pește oceanic... Că de-aia sîntem în apropierea Mării Negre! Unde crapul nu se cultivă...

Tipul poseda și umor. Sau ne lua peste picior?

De aceea i-am precizat:

— Meștere, atunci, fii atît de drăguț, și pune-ne la tigaie niște cîrnați de porc... Preferabil neoceanic! Se poate?...

— Se!... Papălină e capabil de orice!

— Stai nițel, că nu-i prea clar ce spui. Noi vrem să păpăm cîrnați, nu lînă...

— Cîrnați o să păpați, fiți fără grijă! Papălină e nu-mele meu, iar nu al preparatului respectiv, care-i confecționat din carne de porc natural, crescut în gospodăria

noastră anexă, iar nu prin operații de sinteză chimică... Cîți doriți?

— Cinci! am ținut eu să lămuresc lucrurile, încă obsedat de ciudatul nume al personajului, pe care parcă-l mai auzisem cîndva.

— Metri? s-a interesat bizar ospătarul, ca și cum n-ar fi fost în toate mințile. Motiv pentru care l-am și întrebat lejer malițios:

— Domle, matale ești cumva arierat?

— Nu! Deocamdată simplu ospătar... Poate mai tîr- ziu, cînd voi avansa, și voi fi șef de sală, atunci voi ajunge și eu ce ziceți dumneavoastră! ... Că de mult vreau să mă văz mai în față...

2. Un căpitan la... 14 ani!

Pe cînd serveam cele cinci porții de cîrnați pe fasole, împărțite frățeste cu profesorul Vasilescu, eu rezervîndu-mi trei, iar dînsului cedîndu-i două, corespunzător gabaritului

fiecăruia, mi-am amintit că-i făgăduisem comandantului expediției „Nisetru 2” unele explicații. Și-am demarat lent, fără să mă ambalez în exces:

— Dragul meu meșter Manole, sau Somnu, dacă-ți convine, căpitanul Cox, despre care ți-am pomenit adineauri, eram eu, cel de-acum multe decenii... Un băiețan-dru de patrusprezece ani. Care-și petrecea vacanțele de vară la casa bunicilor, de pe strada Libertății din Pitești. Atît subsemnatul, cît și prietenii mei de joacă, citeam nespuse de mult, aprovizionîndu-ne cu cărți din podul magaziei lui Tatapetre, bunicu-meu. Pasionați de călătorii aventuroase, după cum întîlnisem în paginile romanelor în fascicule **Cei trei cercetași**, **Submarinul Dox**, **Tarzan**, dar și altele, mai ales în minunatul volum **Explorările căpitanului Cook**, vestitul navigator și descoperitor de pămînturi noi, ne intrase în cap să întreprindem și noi o călătorie... Pe-atunci, neexistînd, ca astăzi, o organizație de pionieri, urma să ne orînduim după cum ne-ajungea puțina minte pe care o posedam. Și-aveam și-un obiectiv anume. Chiar științific i s-ar putea spune, extraordinar de interesant, care nu ne mai dădea deloc pace. Chiar ar fi util, pentru matală, ca profesor al zilelor noastre, să afli despre ce era vorba...

— Dar bineînțeles! a exclamat Nisetru. Mai ales că-mi imaginasem că sînteți căpitan astăzi, adică în timpurile de-acum.

— Hai că ești glumeț, ca să nu zic altfel! Ce-ți închipuiai, c-am dat în mintea copiilor? Încă nu-s atît de bă-trîn... Mai bine comandăm niște cafele, și-ți spun totul. Pe-ndelete...

Îmi alesesem numele de „căpitanul Cox”, ca șef al expediției noastre, deoarece habar n-

aveam cum se pronunță „Cook”. Dacă acesta descoperise o sumedenie de insule în Oceanul Pacific, unde și pierise de altfel, noi, cei patru exploratori, ne pusesem în gînd să descoperim „Cetatea de pămînt”, fosta capitală a dispărutei civilizații a Horezmului.

— Și pe unde intenționați să dați de ea, de vreme ce, se pare, Horezmul ființase pe undeva, prin Asia?

— Ei, aici e-aici! Citisem o sumedenie de cărți despre Horezm, și-aveam ideile mele. Cam fixe, ca să fiu sincer. Mă dădeam mare arheolog, fără să am habar de istorie și de tainele săpăturilor de specialitate, mă refer la arheologie, se-nțelege. Mă bazam însă pe cercetările mele absolut personale, cînd întîlnisem pe harta țării o gră-

madă de nume de localități ce se chemau Horezu, Horez, Hurezu, Hireazu, Horasmu și-așa mai departe. Deci, mi-am zis eu, Horezmul fusese aici, la noi, probabil înainte de Daci sau de Pelasgi. Altminteri, de unde atîtea similitudini de nume tulburătoare? Plus că mai trebuia să dezlegăm și-o enigmă. Anume, cauza dispariției acestei străvechi civilizații. Care pierise brusc de pe harta istoriei universale...

— Interesant! Foarte interesant.. Barem erau grupate, localitățile citate de matală, într-o anumită zonă a țării? s-a pronunțat îngîndurat comandantul expediției „Nisetrul 2”.

— Deloc. Ba dimpotrivă. Unele se aflau prin Vîlcea, altele în Maramureș, iar vreo cîteva chiar pe-aici, pe coclaurile Dobrogei. Iar planul meu, aprobat de prietenii de joacă, despre care am să-ți povestesc mai tîrziu cuprindea o vastă arie de investigații... Și toate

întreprinse cu mijloace de deplasare navale. Încântați de fantezia mea nestăvilită, care cam dădea pe dinafară, băieții optaseră pentru o ambarcațiune de stil antic, așa cum ar fi trebuit să fie, probabil, cele cu care se deplasau horez-mienii...

— Excelentă idee! m-a felicitat entuziast profesorul Somnu. Întocmai cum a procedat și Thor Heyerdhal, exploratorul norvegian, sau suedez, că nu-mi prea amintesc ce era, acum două decenii. Când pornise cu-o plută, spre Insula Paștelui, iar mai târziu, cu-o barcă din papură, de tip egiptean, căreia i se mai zicea și papirus... Papurei, nu bărcii... Nu i-ați citit cărțile?

M-am uitat mai atent la comandantul „Nisetrului 2”. Să observ dacă nu cumva mă ia peste picior. Ei bine, nu era așa. Și nici n-ar fi putut, eu fiind de două ori cât dîn-sul. Ca gabarit.

— Bineînțeles că le-am citit! Însă la vremea când au apărut, iar nu atunci, în 1936, când bănuiesc că autorul avea aceeași vîrstă ca mine. Față de norvegianul Heyerdhal, eu eram însă un precursor. Fiindcă ambarcațiunea mea urma să fie una de tip autohton. Confecționată din materiale locale...

— Logic! m-a aprobat profesorul. Că doar nu era să culegeți papirus de pe malurile Argeșului... Probabil v-ați gîndit la o plută, nu-i așa?

— Sigur că nu! Nici n-aveam materialele necesare, și nici nu eram capabili s-o manevrăm, ca plutașii de pe Bistrița, cum povestește titanul literaturii noastre, Mihail Sadoveanu. Nava noastră avea să fie o... copaie. Copaia de rufe a bunică-mi, Maca-

Maia. O copaie de dimensiuni impresionante, în care se spălau nu numai rufele fami- liei, ci și toți membrii acesteia. Dacă nu mă-nșel, copaia poseda mărimea unei căruțe de-un cal, care pe la noi se cheamă brișcă. Scobită, de niște meșteri aborigeni, din preajma Găvanei, mai tuciurii la față decît egiptienii, în- tr-un trunchi de dud uriaș, sacrificat din fundul grădi- nii lui bunicu-meu, Tatapetre. Pesemne că n-ai fost atent, cînd ți-am spus că expediția noastră se chema „Copaia”... De- acolo i se trăgea numele. Bineînțeles, am fi putut s-o botezăm „Horezmul”, însă n-am vroit să ne deconspirăm intențiile, și să ne-o ia alții înainte. Înțelegi?...

— Da, maestre, că doar nu-s bătut în cap. Ceea ce nu-nțeleg e-altceva.

— Ce anume, că am fost destul de explicit, am impresia!

— Este o impresie, maestre, căci, altminteri, nu-i deloc clar. Cum de v-ați imaginat c-o biată copaie o să aibă capacitatea de-a fi flotabilă, adică, pe-nțelesul tutu-ror, avînd puțința de-a pluti?... Și pe cursul căror ape aveți intenția să navigați, ca s-ajungeți la mult visatul dumneavoastră Horezm, oarecum existent doar în fantezia căpitanului Cox?...

Aici mă-ncuiase profesorul Nisetrul. Parțial numai. La flotabilitate cugetasem și noi, cei patru membri ai expediției, minus cel de-al cincilea, care nu era dotat cu harul gîndirii, fiind de profesia lui, ca să-i zicem așa, cîine.

Mă refer la Motofleașcă, potaia-bunicului. Care-și datora numele vitezei sale de deplasare. Căci, uneori, destul

de rar, alerga ca o motocicletă. Iar alteori, asta mai des, zăcea ca o flească, dormind cît

era ziuica de lungă, la umbra șoprului. De-aceea poseda un nume compus. Care i se potrivea de minune. Însă vroiam să-l luăm cu noi, presupunînd că ne va fi de ajutor, atunci cînd va trebui să depistăm, cu ajutorul mirosului său, specific rasei, urmele „Cetății de pămînt”...

Mai dificil fusese, cu alegerea traseelor pe care aveam să navigăm. Căci erau multe. Și fără legături între ele. Totuși, la propunerea mea, care studiasem harta țării zile de-a rîndul, optasem pentru următorul itinerar: pe Argeș în jos, de la Pitești și pînă la Dunăre, apoi pe mărețul fluviu pînă-n Deltă. Iar de-acolo, dacă nu dădeam de enigmatică „Cetate de pămînt”, urma să parcurgem Dunărea în răspar, de-a-ndaratelea, spre gurile Oltului, pe care să urcăm, plutind, se-nțelege, către izvoarele sale.

Cînd i-am dezvăluit profesorului traseul de mai sus, acesta s-a crucit, nevenindu-i a-și crede auzului, și m-a dojenit:

— Bine, maestre, dar de ce nu v-ați adresat și-unui profesor, eventual de geografie, ba și-altora, de fizică și istorie, dacă nu și de mecanică?

— De ce?

— Ca să vă explice și să vă îndrume! La vale, mai înțeleg, hai să zicem, c-ar fi plutit copaia dumneavoastră... Dar la deal? Cu ce forțe motrice? Aveați vreun motor, pe care să-l atașați ambarcațiunii?

— Păi de unde? Pe vremea aceea nu existau. Nici „Evinrud”, și nici „Veterok”... Motoarele eram noi, adică brațele noastre. Cu care aveam să vîslim. Și la vale, și la deal... Iar în ce privește profesorii, ce rost ar mai fi avut să-i consultăm, că tot nu ne-ar fi îngăduit să ne-avîntăm într-o atare expediție? Ehei, de-ar fi fost și-atunci, pe timpurile

acelea, o organizație de-a pionierilor, așa cum avem acum, ne-am fi adresat celor în drept. Și-altfel ar fi decurs lucrurile... Iar acum cincizeci de ani, ce să mai vorbim, copiii, ca de-alde noi, erau mult mai

proști. Cei de azi, învățând cu mijloace moderne, de ultimă expresie tehnică, în plină epocă a computerelor, a calculatoarelor electronice, a televiziunii și radioului, a revistelor **Cutezătorii**, **Tehnum** și-altele, ba mai avînd la înde-mîna și-un conducător, comandant de expediție, cum ești matale, posedă alte mijloace de dezvoltare a aptitudinii-lor... Ce să-i faci, altfel era situația de-atunci, alta cea de-acum. Total diferită...

Și mai era o problemă. Destul de complicată. Eram nevoiți să ne ticluim expediția pe ascunselea. Ferindu-ne de părinți, neamuri sau colegi...

Însoțitorii mei, membri de bază ai expediției, singurii de altfel, Motofleașcă fiind considerat doar un element auxiliar, fără drepturi depline, adică participînd la discuții doar cu condiția de a nu-și da cu părerea, ceea ce și făcea, erau vecinii mei de uliță. Deși aveau aceeași vîrstă ca și mine, nu-nvățam la aceeași școală. Eu eram elev la liceul militar din Craiova, iar ei la cel din Pitești. Însă civil. Faptul acesta îmi crease, ca să zic așa, un soi de ascendent asupra lor. Mă rog, uniforma pe care o purtam, duminica, e clar, impresiona enorm. De aceea mă și alesesem, cu de la mine putere, căpitan al expediției „Copaia”.

Și nu numai din pricina uniformei, ci și fiindcă eram unicul posesor al unei biblioteci

de specialitate, cu cărți de aventuri, călătorii și explorări (sustrase din podul magaziei lui Tatapetre).

Într-atît le-împuiasem capul cu ideile mele, de expe-diționar și explorator, încît își aleseseră și ei niște nume corespunzătoare misiunii. Ca să se simtă și ei măreți, una la mînă, și, două la mînă, ca să nu afle nimeni de adevăratele nume ale participanților.

Bunăoară, pe Maț Hariga, de fapt Matei, însă căruia îi ziceam Maț, fiindcă avea obiceiul destul de prost, să rostească mai mereu, pe scurtătură: „M-aț' fript la ar-șice!” sau „M-aț' ars cu-o fasciculă, nr. 177, din care

lipsesc ultimele pagini”, îl strigam acum, din motive de conspirativitate „Maț Robinson”. Lui Pantelei Popazu, îi ziceam „Tele Nansen”. Numai Mișcă T. Ghiță, cel mai vlăjgan dintre noi, se alesese cu numele de „Mișcă T. Livingstone” (însă, deoarece era greu de legat atîtea cu-vinte, îi spuneam doar „Mișcă-te Tone”). Mie, după cum s-a mai spus, îmi era rezervat apelativul „căpitanul Cox”. Rareori, doar, cînd nu întruneam majoritatea adeziunilor, făceau haz pe socoteala trupei mele, spunîndu-mi „Bicox” (vrînd să sugereze că-s cît doi).

— Ei, ce zici, profesore Nisetru, m-am adresat eu comandantului ce mă asculta uluit (probabil din cauza va-lorii spiritului organizatoric ce se găsea la baza expediției noastre), este că eram totuși destul de dotați pentru pregătirea unei călătorii atît de neobișnuite?...

— După părerea mea, maestre, aş spune că eraţi, mai curînd, superdotaţi. Chiar în exces. În materie de erori, ca să fiu sincer!... Păi, ca să le zicem pe nume, nimic nu era pus la punct. Dacă am reţinut corect, nu aveţi nici măcar un cît de sumar tabel al materialelor ce-ar fi trebuit să vă-nsoţească, şi care să cuprindă, pe temeiul unui calcul judicios întocmit, alimentele, uneltele, îmbrăcămintea, hărţile şi documentele absolut necesare expediţiei. Bunăoară, cu ce urma să vă hrăniţi pe drum, cu ce-aveţi să vă feriţi de intemperii, în ce adăpost aţi fi dormit pe timp de noapte, cînd, precis, trăgeaţi la mal, pentru o odihnă, binemeritată?... Este?

Niţel necăjit, am căzut pe gînduri. Sorbindu-mi ultima picătură de cafea, i-am propus comandantului expediţiei „Nisetrul 2”:

— Uite, ce-i, meştere Manole, fiindcă tot vorbişi de odihnă, ce-ar fi să mergem la culcare? Aici, la motelul „Istriţa”, trebuie să aibă şi ei niscaiva bungalowuri, că de-aia-i motel. Iar mîine dimineaţă, la micul dejun, o să ne continuăm discuţia... Cînd ai să-mi spui matala cum organizezi astăzi o expediţie şcolară, cu tabele şi-alte

hîrtii, cu planuri puse la punct, etc. etc, şi iar etc... Şi-apoi am sa-ţi dezvălui şi eu, cum pusesem la cale aspectul administrativ al „Copăii”!

3.

Misterele

„Istriței”

Ridicându-ne de la masă, după ce zăbovisem îndelung acolo, luându-ne cu vorba, în jur de orele 20 h ne-am îndreptat spre recepție. Bineînțeles, mai întâi achitînd nota de plată prezentată de simpaticul Papălînă. O fi fost el Papălînă, însă în materie de aritmetică era un autentic papăcifre. Totalul general era catastrofic. Cînd i-am atras atenția, s-a scuzat extrem de politicos:

— Vă rog să mă iertați, însă-n școală am fost tare slab la aritmetică, niciodată nu luam mult de trei sau patru. Acuma am învățat și eu să umblu la cifre mari... După cît mănîncă mușteriii!

Cînd ne-am prezentat ceva mai tîrziu la directorul motelului, căruia, de fapt, i se spune șef de unitate, l-am găsit cu Papălînă în cabinetul său de lucru.

Acesta, la mare urgență, l-a și informat pe supe-riorul său:

— Dînșii-s clienții noștri de vază, despre care v-am pomenit. Profesorul Morunu, dacă am tras eu bine cu

urechea, și scriitorul Căpitanu Mox... Trebuie să fim drăguți cu dumnealor, fiindcă se pricep la fizico-matematici și-alte științe exacte!

Șeful s-a ridicat imediat din fotoliu, de parcă i-ar fi pus cineva jăragai dedesubt, și

ne-a strîns mîna extrem de afabil, prezentîndu-se:

— Mehmet Ali Ciubuc!... Cu ce vă putem, servi, stimate maestre Mox?

— Pardon, numele meu este Conan Doi! Moxul este o specie de cîine...

— Îmi pare rău, dar am fost informat greșit, după cum ați văzut cu urechile dumneavoastră personale, as-cultîndu-l pe Papălînă! De altfel, Doi sună mult mai interesant decît Mox. Chiar că sînteți corespunzător nume-lui pe care-l purtați. Dacă mai aveți vreo zece ocale în plus, putea să vă cheme și Conan Trei...

— Aș prefera Unu! Însă-s suferind de-o glandă. Dar să lăsăm chestiile astea minore, și să trecem la problemele noastre... Am dori, pentru noapte, cîte un bungalow din dotația motelului. Se poate?

— Sigur că nu! Căsuțele-s doar pentru vară, fiind, la data asta, neîncălzibile. Nu uitați că ne aflăm la sfîrșitul lui septembrie. Care, pînă azi, a fost nemaipomenit de călduros. Vă oferim însă camere, cu un pat sau două, că de-aia sîntem motel. Și-avem și încălzire centrală... De la 1 octombrie, chiar îi dăm drumu'!

Eram în 29 septembrie. Lejer enervat, l-am luat la rost pe Ciubuc:

— Păi bine, meștere, care-i atunci diferența între bungalow și cameră? Aflu că-s frigorifice amîndouă... N-ai observat răcirea bruscă a vremii?

— Ba da! La cameră, dacă luați cîte una cu două pa-turi, aveți la dispoziție patru pleduri groase, pe cînd, la bungalow, doar un singur pled de vară... Înghițind și niște aspirine, precis veți transpira de cîtă căldură veți avea sub pături. Totul este să nu ieșiți de sub ele, pînă nu se ridică temperatura în odaie,

datorită aportului dumneavoastră personal, căci omul mai respiră, nu-i așa? și ris-cați să răciți zdravăn. Au mai pățit-o și-alții, și li s-a urcat

termometrul la 38 de grade. La spital. Unde-au fost internați de urgență...

Încântați de perspectivele înfățișate de simpaticul Mehmet Ali Ciubuc, ne-am lăsat în voia sortii și ne-am îndreptat spre camerele indicate. Fiind alăturate, profesorul Somnu m-a convins să luăm paturile din odaia sa și să le-aducem la mine. De vreme ce erau acolo două paturi, de ce să nu fi dormit în aceeași încăpere? Unde-s doi puterea crește și căldura, poate, mai sporește. Vorba lui Mehmet, din pricina respirațiilor noastre. Iar dacă ne-apucau și dîrdîielile, exista șansa să crească și mai mult. Fiindcă mișcarea (chiar vibratorie), se știe că generează căldură. Mai ales la unele utilaje mecanice, confecționate din metal.

Pe cînd ne făceam paturile, tremurînd doar nițeluș, comandantul expediției „Nisetrul 2” mi-a arătat un imprimat, înrămat și cu geam, fixat pe ușa odăii. Însă atît de sus, încît nu se putea citi mai defel. Atunci l-am rugat:

— Dragă Somnule, dacă vrei să dormim un somn liniștit și-odihnitor, fără probleme de conștiință, care să ne tulbure mintea, ia dă jos tabloul ăla! Că și-așa, tot nu se poate desluși nimic, din pricina murdăriei depuse de muște și-a prafului adunat. Cine știe ce-o fi scriind acolo, de nu l-au mai curățat femeile de serviciu. Altminteri, de ce să nu fim drepți, camerele văd că strălucesc de bine ce sînt întreținute... Pesemne, n-or fi putut ajunge pînă la el!

— Corect. Pozitiv chiar. Însă eu cum o s-ajung? m-a întrebat Somnu.

— Hai că ești bine! Taman matale, profesor de edu-cație fizică, să-mi ridici o atare problemă?... Mai întâi execuți vreo cîteva salturi, pe loc, și-ncerci să-l prinzi din voleu. Dacă nu, atunci te urci pe-un scaun, și-l des-faci din cuiul în care este agățat. E bine?

Rămas fără replică, profesorul Nisetrul a purces să sară înaintea ușii. Peste cîteva clipe, din pricina trepidațiilor, s-a răsturnat cana cu apă de pe măsuta de lîngă

perete. Din fericire, nu s-a spart. În schimb, s-au spart cele două pahare.

După ce-am făcut curățenie, strîngînd cioburile și absorbînd apa de pe dușumea, apelînd la prosopul din rucsacul profesorului, ca să nu-l murdărim pe cel din dota-ția băii aflate în componența camerei noastre, comandantul, destul de indispus, m-a întrebat pe-un ton ursuz:

— Maestre, tot mai insiști să-ți dau jos tabloul cu imprimatul? După cît am fost în stare să văd, cuprinde vreo trei pagini de text. Atît de înghesuit tipărit, încît în vecii vecilor nu vom putea să-l citim pînă la capăt!...

— Cu atît mai mult! Cred că-i vorba de ceva extrem de important... Probabil niște indicații speciale, pentru cazuri de pericole iminente. Cum să ne salvăm de la vreun incendiu, sau de la cine mai știe ce primejdie! E absolut necesar să recurgi la „varianta scaun”...

Nițel alertat de insinuările mele, profesorul Nisetrul s-a lăsat convins.

Luîndu-și un scaun, din cele două aflate în cameră, s-a urcat pe el, în vîrfurile picioarelor, și-a încercat să ex-tragă tabloul

cu imprimatul din cuiul bătut în tăblia superioară a ușii.

— Nu iese! m-a informat Nisetrul, comandantul expediției cu același nume.

— Trage mai tare! Hîțînă-!...

Așa a și procedat. A purces să hîțîne scaunul, pînă i s-a dejghinat unul din picioare. Motiv pentru care, în momentul următor se afla la dușumea. Profesorul, nu scaunul. Acesta rămăsese la locul său. Doar în trei picioare.

Dezamăgit de faptul că Somnu mă înțeleșese greșit, și-n loc de cui se-apucase să hîțîne bietul scaun, m-am urcat enervat pe ceea ce mai rămăsese din acesta din urmă. Și m-am agățat de cui. Cu-amîndouă mîinile. Tăman la timp. Căci scaunul s-a sfărîmat total. Sub mine. Însă reușisem.

Reușisem să extrag cuiul! Cu tablou cu tot. Inclusiv tăblia superioară a ușii. Care, acum, arăta ca un ghișeu de plată. Însă la cel mai înalt nivel.

— Mai urmează ceva? m-a întrebat profesorul compătimitor, zîmbind subțire pe sub mustața ce-i absentă cu desăvîrșire.

— D-apăi cum! i-am zis eu. Urmează montarea la loc a tăbliei, ca să nu murim de frig, și-apoi lecturarea enigmaticului imprimat. Că de-aia ne-am muncit atît...

Resemnat, Nisetrul (eventual Somnu), dintr-un pumn a reintrodus scîndura în lăcașul de mai înainte. Nu chiar de la prima tentativă. Mai întîi lovise prea tare, și tăblia ieșise prin ușă, trecînd în coridor, iar apoi crăpase în trei. Astfel, însă, a fost mai lesne de fixat. După care, fără să-și mai dezbrace hainele, profesorul s-a vîrît în pat, strecurîndu-se sub cele patru pături. Și mi-a cerut:

— Maestre dragă, întrucît matalaie ai insistat să cu- noști textul din tabloul de pe ușă, ai să-l citești în gura mare, ca să-l aud și eu. Poate izbutesc s-adorm în felul ăsta!... Apropo, îmi cer scuze că am trecut la persoana a doua, și nu m-am adresat cu pronumele de reverență, pe care-l meritați din plin... Dar m-au luat simțămintele pe dinainte...

— Nu-i o problemă! l-am liniștit eu. Prin cîte am trecut împreună, încă de la-nceputul zilei de astăzi, cred că, ne putem considera prieteni. Așa că renunțăm la po-litețuri exagerate, și-alte farafastîcuri. În pofida diferen- ței de vîrstă, poți să-mi zici tu, matalaie sau tălică, iar eu am să-ți spun „Nisetrule"! E bine?...

— E perfect! Ba mai mult decît perfect, chiar per- fectul compus... Dar dă-i odată drumu' la citirea nefericitului ăla de imprimat. Barem să aflăm de ce ne-am ostenit în așa hal... Ascult! Pînă n-apucă să mi se lipească pleoapele. Că mi-i un somn nemaipomenit, zău așa...

Deoarece nu prezentam aceleași fenomene, m-am așezat pe marginea patului în care se ghemuise profesorul, ca să-i fiu cît mai aproape de ureche, și-am purces la des-cifrarea importantului text.

Pînă n-am dat gata întregul comunicat, adresat de conducerea motelului clienților acestuia, nu m-am lăsat. Și nici pe Nisetrul nu l-am lăsat să se simtă cuprins de brațele lui Morfeu, sau Morfoleu, cum îi zice tanti Ralița

zeului somnului din mitologia elină. Căci textul semnat de Mehmet Ali Ciubuc, suna absolut „morbidabil”.

„În atenția onoratei noastre populații turistice! Instrucțiuni pentru folosirea în bune condițiuni, și fără pagube, a motelului „Istrița”.

1. — De când ați luat în primire camera ce vi s-a repartizat, considerați c-ați și semnat pentru luarea în posesia dumneavoastră a inventarului existent.

2. — Dacă lipsește ceva, orice reclamație este inutilă. Înseamnă că n-ați deschis ochii cum trebuie, iar predecesorii dvs. și-au însușit averea statului.

3. — Nu se permite dormitul cu becurile aprinse. Nici pe timp de noapte, dar nici ziua.

4. — În cazul când apa afectată instalațiilor sanitare și băii nu curge, înseamnă că-i vreo avarie. Însă orice etaj are la dispoziție, în fundul curții, o fântână cu apă menajeră. Care se cară cu gălețile existente în dulapurile pentru haine. Pentru alte situații, există „WC”-uri instalate în dosul restaurantului.

5. — Pe timp de noapte, este preferabil să evitați coborîrea la locurile mai sus citate. Avem câini răi, pre-cum și oameni de pază. La fel de răi.

6. — Este interzisă folosirea de reșouri electrice în camere. Motiv pentru care prizele au fost dezafectate în totalitatea lor.

7. — Pentru vizionarea programului de televiziune, telefonați la orice oră din zi și din noapte, cerînd recepției trimiterea unui delegat. Acesta va monta siguranța televizorului și va efectua o legătură la rețea, trăgînd curent de la becul din tavan. De asemenea, este interzis să adormiți în timpul emisiunii.

8. — Telefonul din cameră vă stă la dispoziție în mod permanent. Nu se pot executa comenzi decît în interiorul motelului, fiind interzise convorbirile interurbane. Pentru realizarea acestora, vă puteți adresa șefului de unitate, între orele 10—16. Cu excepția zilelor de odihnă legală, inclusiv „sereleurile”.

9. — Se interzice folosirea pereților, atît din baie și din cameră, pentru transmiterea de mesaje scrise. De asemenea, pentru lustruirea încălțăminteii utilizați peria de ghetă. Perdelele sînt din material sintetic, și riscați zgîrierea pielii.

10. — Nu consumați micul dejun, prînzul și supeul în cameră. Restaurantul nostru vă poate oferi în orice moment ceva similar.

11 — Foarte important! Fiind unitate de lux, micul dejun este cuprins în prețul sejurului. Acesta este servit non-stop, de la orele 6—8 dimineața, noi utilizînd auto-serviciile de tip suedez.

12. — Vă dorim un sejur plăcut și odihnitor în motelul „Istrița”. Orice stricăciuni constatate, se plătesc la plecare, adăugîndu-se la costul legal. Comisia alcătuită anume pentru evaluare, vă stă la dispoziție.

Semnăt: Ali Mehmet Ciubuc, șef de unitate. Plus întregul nostru colectiv, conform principiului: „clientul nostru, stăpînul nostru!”

— Ei, ce zici, Somnule? l-am chestionat pe bietul profesor, care încă nu-și revenise de pe urma lecturii.

— Nu mai zic nimic! Decît că mi-a pierit somnul... Totuși, după cîte îmi aduc aminte, parcă nu-i ăsta tot textul imprimatului. Aș vrea să-mi citești și restul. Cine știe, poate izbutesc s-adorm...

Într-adevăr, întrepridul șef de unitate mai prevăzuse și niște anexe. Patru. La număr. Prin care intenționa să lămurească turiștilor modul de funcționare al diverselor dotații aflate în motelul „Istrița”. Cum ar fi, bunăoară, televizorul, aparatul de radio, telefonul, baia, instalația electrică, etc. Ca și cum aceștia n-ar mai fi avut de-a face niciodată, în viața lor, cu-atari cuceriri ale civilizației. Profesorul meu a ațipit imediat. Chiar după lectura, cu voce tare, a primei anexe. La ce-a de-a doua, am adormit și eu. Ca un buștean. Cu imprimatul în mînă. Renunțînd la ultimele două.

4. O zi de odihnă... (forțată)

Pe la vreo cinci și jumătate, dimineața, tocmai când mi-era și mie somnul mai dulce, m-am trezit zguduit zdravăn. De parcă ar fi intrat în trepidație întreaga clădire a motelului. Și imediat m-am gândit că se pusese în funcțiune instalația de încălzire centrală de la subsol. Mai pățisem odată așa ceva, la Slănic, când cazanul fu- sese cît pe ce să explodeze, sărind în aer, cu hotel cu tot, datorită faptului că mecanicul intenționase să ofere pacienților mai multă căldură.

Încîntat că Mehmet Ali Ciubuc, în cinstea noastră, depășise planul, dînd drumul la căldură înainte de termen, mi-am scos capul de sub cele patru pături sub care mă aflam ghemuit. Intenționînd să mă bucur de-o atmosferă ceva mai... umană.

Nu era atmosferă, ci-o prezență umană. În persoana comandantului expediției „Nisetrul 2”, care mă scutura de umăr, mobilizîndu-mă:

— Maestre, hai să ne sculăm, că-i timpul! La șase se deschide restaurantul, după cum mi-ai citit din textul turcului, pentru servirea micului dejun. Iar mai înainte, sub îndrumarea mea, vom executa și niște exerciții de înviorare. Doar am spus că-s profesor de educație fizică, Și nimic nu-ncălzește mai rapid corpul ca niște mișcări de gimnastică matinală...

— Ești sigur, comandantule? l-am întrebat eu lejer indispus.

— Precis! Mai ales că, după gimnastică, vom face și-un duș scoțian. Alternînd apa fierbinte cu cea rece... Și-atunci o să fie altă viață.

Cugetînd la chestia cu „altă viață”, m-am lăsat antre-nat de propunerea profesorului

Somnu. Deși aveam unele rezerve față de exercițiile de gimnastică. Mi se mai afirmase cîndva că duc și la slăbirea organismelor prea trupeșe, întărindu-le mușchii prin mișcări adecvate. De ori cîte ori însă le încercasem, mă alesesem cu-o asemenea poftă de mîncare, încît mereu obțineam kilograme în plus.

— Dezbrăcarea! mi-a comandat profesorul de educație fizică.

Și-a purces primul la operația respectivă. Dîndu-și jos treningul, în care dormise îmbrăcat. Și rămînînd doar în chiloți și maiou. Bineînțeles, am procedat așijderea. Ca să nu fiu mai prejos.

Dîrdîind din toate mădularele, am așteptat comanda următoare.

— Deschiderea ferestrelor! a poruncit Nisetrul.

— De ce? m-am interesat eu,

— Gimnastica se practică în plin oxigen, de-aia! mi-a explicat profesorul.

Avea dreptate. Și m-am repezit la ferestre. Din păcate, toate încercările mele de-a le deschide au fost încununate de-un insucces absolut. Erau blocate. Iar Somnu, care și-a încercat și el puterile, a renunțat dezamăgit, mai ales cînd a constatat că izbutise să spargă doar un singur geam.

Ceea ce-a urmat a fost de groază. Enervat, gimnasticianul m-a obligat să alerg prin cameră. Acesta fiind primul exercițiu. De încălzire. Cînd fugea dînsul după mine, dînd ocol încăperii, cînd eu după el. Considerînd, la un moment dat, că ne încălzisem insuficient, s-a oprit din cursa aceea dementială, contra cronometru, spundu-mi gîfîind:

Acuma trecem la genuflexiuni! Dacă nici după o sută de lăsări pe vine nu avem

rezultate, trebuie să ne vîrîm sub duș, la apă caldă... E clar?...

N-a fost. Din mai multe motive. Mai întîi, m-au lăsat picioarele. După nici șaizeci de lăsări. Apoi, îmi plesni-seră chiloții. Iar în al treilea rînd, cînd am intrat sub duș, acesta n-a debitat decît apă rece. Pe ambele robinete, încă nu eram în octombrie. Mai aveam o zi.

Disperat, profesorul Somnu mi-a propus:

— Maestre, nu văd altă soluție decît să efectuăm cîteva mișcări de box în ciuda faptului că sîntem de categorii diferite. Matale la „grea”, iar eu la „semigrea”....

Nu mi-a displicut ideea. Astfel căpătam ocazia să mă încălzesc. Nimic nu încălzește mai eficient ca dorul de răzbunare. Și, fără mînuși adecvate, am pornit să dau în bietul meu animator de educație fizică. Bineînțeles, una e să dai, și-alta să nimerești. Dînsul fiind mai experimentat, întrucît era de meserie, executa asemenea eschive, încît n-am izbutit să-l lovesc decît în gol. Profesorul Nisetrul, în schimb, dădea în mine ca-ntr-un **pun-cing-ball**. Și-atîția pumni am încasat, încît i-am strigat:

— Prește-te, adică, pardon, oprește-te, că scapără flăcări din mine!

— Excelent! mi-a declarat comandantul expediției. Vezi că-i bună și gimnastica la ceva?

— Dacă-ți închipui că asta-i gimnastică, atunci eu mă declar campion absolut. Fără drept de replică...

— Campion? s-a mirat profesorul. La ce?.,.,.

— La alergări!

— Care alergări?

— Alergarea spre restaurant, la micul-dejun! i-am precizat eu.

Și-am ajuns primul, înaintea lui, în salonul de „break-fast”-uri al motelului. Numai în

chiloți și-n maiou. Deoarece uitasem să mă-mbrac decent. Și corespunzător. Întocmai ca și profesorul, care se luase după mine. În clipele următoare, iarăși declanșam cursa. În sens invers. Astfel încât, pînă să ne luăm Țoalele pe noi, pînă să ni se zvînte nădușeala, am ajuns în sala restaurantului destul de tîrziu. Aproape la 7 și ceva.

Totuși, spre încîntarea noastră aterizasem la timp. La timp ca să asistăm la micul-dejun servit de șeful unității, diligentul și descurcărețul Mehmet Ali Ciubuc. Tras mai lîngă ușa dinspre bucătărie, unde, probabil, era mai cald, datorită, emanațiilor calorice răbufnind dintr-acolo, șeful hăpălea jumări de ouă cu slănină. Însă nu din farfurie, cum ar fi fost normal, ci direct din tigaia (enormă) în care i se prăjiseră elementele mai sus pomenite.

— 'Neața! ne-a urat el, cu gura plină. Ce-i cu dum- neavoastră aici, mă căutați, aveți vreo problemă?

— Nici o problemă! l-am asigurat eu, privind exta- ziat la mormanul de jumări din care se ospăta responsabilul.

Profesorul Somnu, în pofida faptului că-i lăsa gura apă, și-ntr-un asemenea hai, încît avea dificultăți de vorbire, a reușit să-ngaime totuși:

— Ba-'vem! Unde-i **breakfast**-ul de tip suedez, și din ce se compune?

Șeful s-a oprit interzis din masticăție, și ne-a pri- vit uluit:

— Cum, nu cunoașteți ce-i aia un service-suedez? E ultimul răcnet mondial în materie de restaurație!... Păi vă informez imediat despre ce-nseamnă civilizația modernă. Vedeți bufetul acela din marmură?

— Da! i-am răspuns amîndoi, și eu și Nisetru.

— Ei bine, micul-dejun suedez se etalează pe toata lungimea tejghelei.

Uitându-ne din nou în direcția bufetului, care măsoara vreo zece metri pe lungime și cam unul pe lățime, am așteptat nerăbdători explicațiile șefului, sperînd să apară și preparatele despre care avea să ne povestească.

— Așezate pe reșouri electrice, ca să steie la cald, dispunem platouri cu jumări de ouă, de trei feluri, cu slănină afumată, cașcaval și șuncă; în continuare, cîrnă-ciori, tot de trei feluri, prăjiți la tigaie, copti la cuptor și fripti la grătar, apoi, pateuri cu carne, brînză și icre, brînzeturi de toate sorturile, fripturi de berbec, văcuță și purcel, plăcinte diverse, pentru toate gusturile, clătite, cremvurști și poliși, șuncă fiartă în suc propriu, precum și, astea în niște recipiente speciale, ceaiuri de trei feluri, englezești, rusești și chinezești, și cafea neagră, asta nu-mai de două feluri, arabica și robusta, braziliană lipsin- du-ne deocamdată... Întrucît **breakfast**-ul intră în prețul camerei, modalitatea de servire este absolut suedeză, chiar 100%...

— Cum adică? m-am interesat eu, abia mai ținîn- du-mă pe picioare.

— Fiecare se servește singur, cărîndu-și pe o tavă gustarea de dimineață... Avînd libertatea de a-și alege, din sortimentele pomenite, tot ce-i pofteste inima, și-n orice cantitate... Deștepți și suedejii ăștia, nenorocire mare!

— De ce? n-a mai răbdat profesorul.

— Capete comerciale, nemaivăzute, care-au studiat totul psihologic. Omul, cînd vede atîta mîncare, de cele mai multe ori se satură numai din ochi, și consumă ex-trem de puțin, deoarece-i piere pofta de mîncare!...

Zîbind mefistofelic, i-am comunicat șefului de unitate:

— Nene Ciubuc, mi-s și eu destul de tare-n psiholo-gie! Cu mine n-o să le meargă... Niciodată nu mi se-apleacă. Orice și oricît ar fi pe masă.

— Nici mie! l-a anunțat tovarășul meu de drum.

— Mă bucură! s-a exprimat îngîndurat Mehmet Ali. Înseamnă că sînteți oameni tari, capabili să reziste la tot felul de șocuri...

— Merci de compliment! a exclamat Nisetru. Și cînd aduceți produsele anunțate, ca să le „etalați” pe bufet?...

— Imediat ce vom putea asigura numărul de clienți necesari pentru ocuparea tuturor locurilor din restaurant... Pîna atunci, fiindcă sînteți singurii noștri oaspeți, o să vă servim un mic-dejun românesc, tradițional...

— Și care-i ăla? l-am întrebat eu, simțind cum mă cuprinde disperarea. Continuînd însă să mă uit la ce-i mai rămăsese responsabilului în tigaie.

— Ceai, brînzică, untișor cu gem, sau cu miere...

— Dar niște ochiuri la capac, sau niște jumări cu costiță afumată, astea nu fac parte din micul-dejun de tip românesc?

— Ba da! Însă ouăle-s la magazinier. Pîna se-ntoarce de la Babadag, unde-a plecat chiar adineauri, începeți cu felurile celelalte... Iar prețul lor intră tot în costul camerei!

Pe la vreo unsprezece și jumătate, terminasem și noi cu gustărica de dimineață. Magazinierul se-ntorsese, iar Ciubuc se milostivise de noi și ne servise jumările atît de mult rîvnite.

În timp ce sorbeam din cafelele comandate, de astă dată pe banii noștri, întrucît se

depășise ora **breakfast**-ului, după cum ne informase responsabilul, i-am comunicat profesorului Somnu:

— Află, dragul meu comandant, că astăzi fiind dumi-nică-pară, când n-am voie să circul cu „Bombița” mea, care-i impară, sîntem nevoiți să mai rămînem o zi aici, la „Istrița”... Dar să lăsăm fleacurile și să trecem la discuții mai elevate. Bunăoară, să-mi spui, te rog, ce cauți pe meleagurile astea, din moment ce expediția „Nisetru 2” s-a încheiat încă de-astă vară, și sper cu bine, iar matală ar trebui să te afli la cursuri?... Ei?

Profesorul m-a privit zîmbitor. Apoi, concentrîndu-se, s-a gîndit vreo cîteva momente bune, după care mi-a dezvăluit misterul ce-mi frămînta mintea.

— Scumpe maestre, situația-i suficient de complexă. M-am învoit de la lecții, pentru o săptămînă. Și nu pentru c-aș fi vrut să mă plimb, dar fiindcă mi s-a întîmplat ceva grav. Chiar misterios, s-ar putea spune. Ca într-un roman polițist...

— Ai necazuri cu miliția?

— Deloc! De nici un fel și de nici o culoare, cum zici matală. Cît a durat expediția noastră, tot timpul, mai ales nopțile, îmi notasem întîmplările din cursul zilei. Și-ajunsesem, astfel, în cele din urmă, să umplu un caiet întreg cu însemnări. Pentru uz personal. Aproape un adevărat roman. Căci peste multe trecusem, dar și mai multe văzusem. Ei bine, cînd am ajuns acasă și mi-am căutat caietul, sau „Jurnalul de cort”, cum îl intitulasem, ia-l de unde nu-i. Dispăruse. Și știam prea bine că-l pitisem pe fundul rucsacului... De aceea am pornit pe drumul Ba-badagului, vrînd să parcurg alt traseu decît astă-vară, în speranța că voi da peste „jurnal”... Dacă nu l-am rătăcit cumva, atunci cînd am împachetat

bagajele pentru înapoierea acasă, nu mai rămîne decît o singură ipoteză. Însă absolut incredibilă!

— Care? l-am întrebat eu extrem de curios. Să fi schimbat rucsacul în tren, cu vreun turist oarecare?...

— Imposibil! Îmi cunosc rucsacul, așa cum îmi cu-nosc propriu-mi copil. Că posed și-așa ceva. O fetiță dc-o rară frumusețe și deșteptăciune. Care-mi seamănă leit!

— Și-atunci?

— Mi s-a rătăcit!... Ne-au mai dispărut nouă, în cea de-a treia zi a expediției, niște lucruri lipsite de valoare. Pe care le-am găsit apoi, la niște puștani locali. În căutarea lor sînt acum. Căci m-am gîndit, dacă ne-au înapoiat atît de lesne boarfele acelea lipsite de importanță, înseamnă că altceva încercaseră să-mprumute. Ceva care-i interesa în chip deosebit. Ceva de-o importanță covîrșitoare. Și care putea fi valorificat, dar nu-nțeleg anume cum.

— Și la ce te-ai gîndit? La vreun casetofon, sau altă aparatură electro-acustică?

— Aiurea! Nici gînd de-așa ceva. „Jurnalul de cort”, ăsta-i interesa!...

— De ce? m-am mirat eu. Cuprindea niscaiva secrete?

— Cred că da! Într-un anume fel spus... Dacă nu-i găsesc pe „amatori”, și nu-mi recuperez „jurnalul”, sînt un om pierdut!

Surprins de însemnătatea ce i-o acorda profesorul „jurnalului”, am chibzuit îndelung la spusele sale. În cele din urmă, m-am încumetat să-l întreb:

— Cum adică, pierdut?

— Pierdut, în stima ce mi-o port! Fiindcă-s un om ordonat, la locul său, și care ține enorm să-și transmită experiența căpătată, cu prilejul organizării expediției „Nisetru 2”, și-

altor colegi comandanți de expediții pionierești! De-aia!...

Ceva era neclar în gândirea profesorului Manole Va-silescu, zis și Nisetrul, eventual Somnu. De aceea i-am propus:

— Uite ce-i, meștere Manole, fiindcă-mi ești tare simpatic, dar și fiindcă-s considerat un soi de detectiv amator de excepție, am să-ncerc să-ți dau o mână de ajutor... Și, ca să dezlegăm enigma, întrucît tot avem la dispoziție o zi de odihnă forțată, vom purcede amîndoi la un schimb de impresii. Din experiența noastră de comandanți de expediții. Cine știe, poate vom da de capătul acestei enigme!...

— Cum? a exclamat oarecum înviorat profesorul meu. Printr-o metodă deductivă, așa cum proceda Sherlock Holmes, celebrul erou al lui Arthur Conan Doyle?...

— Sigur că nu! i-am răspuns eu. După o metodă proprie, ce se cheamă Conan Doi, care-i cu totul altul decît englezul pomenit de matale. Adică, e vorba de personalitatea subsemnatului. Care, mai înainte de-a purcede la o investigație serioasă, trebuie neapărat să-și reîmprospă-teze energia creatoare. Așa că, orele fiind trecute de 13 fix, vom cere să ni se servească prînzul. Însă unul corespunzător cazului pe care-l avem de examinat!...

5.

Schimb

---

de experiență...

peste decenii

Prînzul, la cererea noastră expresă, ne-a fost adus la masă de ospătarul Papălîină, cunoscutul as în materie de „aritmetică”. Cînd s-a prezentat cu supa de găină (cu găluști), existentă pe „menu”-ul zilei, redactat de mîna personală a șefului unității pe-o bucățică de hîrtie, de di-mensiunile unei fițuici, întrucît noi eram unicii mușterii din ziua aceea, l-am expediat îndărăt, atrăgîndu-i atenția:

— Maestre Papălîină, fii atît de amabil și înfierbîntă ca lumea zeama supelor!... E rece!

— Vai de mine, colega, cum se poate să susțineți una ca asta! s-a arătat indignat Papălîină.

— De unde și pînă unde ai mai scos-o și pe-asta, că sîntem colegi? am ținut eu să precizez un anume aspect al relațiilor.

— Păi nu mi-ați zis „maestre”?

— Îmi cer scuzele de rigoare, meștere dragă, i-am spus eu, ca să-l liniștesc. Am comis o eroare. Iar supele-s reci, fiindcă și-acum mai ții degetul mare într-una din ele...

— Corect! Pozitiv! Cum zice dom' profesor... a exclamat jenat Papălîină. Acum eu vă cer scuze. Le duc imediat la loc, să le-nfierbînte bucătăreasa. Pînă n-am să-mi mai pot ține nici unul din degete în zeamă...

— Ba nu! a sărit cu gura profesorul Somnu.

— Și cum să le-ncerc atunci? l-a întrebat inteligentul ospătar.

— În nici un fel! l-am dumirit eu. Când ai să observi că aburește zeama din oală, asta-nseamnă că-s tocmai bune de servit. E clar?...

Multe necazuri am mai avut și cu nefericitul de Papălină. Nu-l prea dădea mintea afară din casă. Când ne-a adus și felul doi, iarăși am avut discuții. În contradictoriu.

El susținea că-i vorba de-un pilaf de pui, iar eu încercam să-l conving că ne aflăm înaintea unui pilaf de post... Întrucât elementul pui, sub orice formă ar fi trebuit să fie acolo, lipsea cu desăvîrșire. Abia într-un târziu s-a lămurit cazul, când Papălină ne-a informat că puiul, mai precis aripioarele acestuia, se aflau puse la încălzit. Separat. Deoarece rămăseseră de la ciulamaua de-alaltăieri. Și avuseseră greutate, pînă le scosese din congelator, fiind înțepenite în clisa ciulamalei.

În sfîrșit, după ce izbutiserăm să consumăm și friptura, „piept de pul” la cuptor, rămas și-acela de la un alt fel de mîncare (confectionat în zilele precedente și pus la păstrare, tot în congelator), l-am anunțat pe bietul Papălină, evident enervat de multiplele curse la care-l obligasem să participe:

— Dacă ne-aduci și niște cafele serioase, mari și tari, de să te ridice de pe scaun, ai scăpat de noi!...

— Bine c-o auzii și pe-asta! a oftat din adîncul rărunchilor nefericitul ospătar. Deci, ne părăsiți chiar azi?... Imediat ce-o să vă beți și cafeluțele?...

— Nici gînd! Rămînem pînă mîine... Am vrut să spun c-ai scăpat de noi pînă la cină! l-am lămurit eu. Hai, dă-i bătaie, c-avem de discutat ceva între noi...

— Iarăși o luăm de la-nceput? a gemut disperat Papălină.

— Stai blînd, și nu intra în panică. Am de discutat cu prietenul meu, nu cu matale!

— Atunci e perfect! a exclamat satisfăcut ospătarul. Să mai cadă măgăoaia și pe capul altuia, nu numai pe-al meu...

În timp ce gustam din cafele, care, într-adevăr, erau senzaționale, și fierbinți, și aromate, și tari, l-am abordat pe profesor:

— Domnule, dragul meu, consideră-te ca și salvat... Din clipa asta, purcedem la examinarea cazului matale. Procedînd, așa după cum te-am anunțat, la un schimb de impresii. Aflînd, unul de la celălalt, cum ne-am organizat expedițiile noastre, avem posibilitatea să constatăm ce n-a fost în regulă. De-aici, imediat vom putea trage și concluziile necesare, apte să ne ducă la găsirea „jurnalului de cort”...

Profesorul, dînd semne de-ndoială, a insistat:

— Și crezi matale, maestre, că-i unica metodă care să ne-ajute?

— Metode-s mai multe!... Însă nici una nu-i în stare să rezolve enigma mai eficient decît metoda mea... N-ai citit, în cărțile mele, la ce rezultate am ajuns aplicînd-o?

Comandantul expediției „Nisetrul 2”, care mă asigurase că-mi citise romanele, m-a aprobat entuziasmat:

— Ba da! Rezultatele erau excelente, însă nici unul concludent!... Bineînțeles, acolo era literatură, pe cînd cazul meu e realitate pură... Mă rog, om trăi și-om vedea! Adică, mai precis, vom povesti și vom afla. Dar nu se știe ce...

— Știi la ce m-am gîndit? l-am luat repede pe profesorul Nisetrul.

— Pai de unde să știu eu, ce-ți umblă matală prin cap?

— Corect! Așa-i... Ei bine, mi-a trecut, prin minte o idee. Nu cumva aveți la voi, în expediția voastră, și-o trusă, sau mai multe, pentru un prim-ajutor sanitar, competent și salutar? Posedați oarece cunoștințe în materie?...

— Aveam! Și de unele, și din celălalte...

— Și dacă ai confundat, cumva, trusa de prim-ajutor, care-i aidoma unui rucsac, cu rucsacul matală?

Somnu a stat și s-a gândit îndelung, privindu-mă pe sub gene. Apoi mi-a spus;

— Imposibil! Posedam trei truse, e drept, însă nu erau de tip rucsac. Mai curînd arătau ca niște cutii. De fapt, copiii le împrumutaseră de la părinți, de la cei care erau proprietari de autoturisme. Unde trusa de prim-ajutor este obligatorie. Așa că n-aveam cum să le confund... În-să-s curios să aflu, n-ai să te superi, dragă maestre, ce te-a făcut să menționezi trusele de prim-ajutor? La expediția matală, de-acum cîteva decenii, intenționați să purtați cu voi asemenea dotări?...

— Dar bineînțeles! Pe vremea aceea, nu-mi amintesc ca-n școală să fi învățat ceva despre intervențiile sanitare, în caz de nevoie. Însă eu, atît în calitate de „căpitan”, cît și de cititor asiduu al romanelor foileton, în fascicule, mai învățasem unele lucruri. Din peripețiile prin care trecu-seră eroii, cînd fuseseră mușcați de tigri, șerpi și-alte animale care populau junglele africane. Ai însă puținică răbdare, să-ți relatez cum am organizat, la inițiativa mea, pregătirea coechipierilor din punct de vedere al acordării de prim-ajutor... Deși în țara noastră nu s jungle, preerii, pampasuri sau taigale, în

schimb, șerpi, năpîrci și vipere se mai găsesc. Pe ici pe colo. Iar dacă n-avem lei, tigri, pantere și leoparzi, avem în schimb lupi, urși și alte

fiare agresive... Și-apoi, nici un cîine ciobănesc nu-i de disprețuit. Dacă îl întăriți, se ia după tine și-ți face harcea-parcea nădragii!...

Lăsîndu-mă pradă amintirilor, mi-au revenit în memorie acțiunile pe care le întreprinsesem pentru școlari-zarea sanitară a membrilor expediției „Copaia”.

6. Cursuri rapide și intensive de... prim-ajutor

Întrucît considerasem ca insuficiente cunoștințele, de specialitate, dobîndite din lecturile mele extra-școlare, pentru instruirea corespunzătoare a echipajului, din punct de vedere medical, în disperare de cauză am apelat la experiența unui as în materie. Respectiv la moș Pisoc. Un bun prieten de-al bunicului meu. Fiind însă certat, temporar, cu Tatapetre, mi-am zis că nu-i nici un risc să ne deconspirăm intențiile, rugîndu-l să ne predea un mic curs de ajutor medical. Și i-am consultat și pe membrii viitoarei expediții.

Mai întîi l-am convocat pe Maț Robinson, vecinul cel mai apropiat de casa bunicilor. Și, pitiți în fundul grădi- nii, l-am întrebat:

— Ce zici, măi Maț, n-ar fi bine să-nvățăm cîte ceva despre medicina de prim-ajutor? M-am gîndit să-l folosim pe moș Pisoc, care o viață întreagă s-a ocupat de asta, fiind de profesie pensionar doctor, eventual tehnician sanitar, dacă nu chiar soră de caritate...

— M-ați omorît! Să ne afle toată mahalaua că vrem s-o-ntindem pe Argeș în jos? Dacă-și bate gura? Bătrîn cum e, e-n stare să ne dea peste cap toată expediția!...

— Bă Maț, n-ai pic de minte-n cap! Moș Pisoc, tocmai fiindcă-i bătrîn, sau babalîc, cum crezi, tu, ceea ce nu-i frumos din partea ta, prezintă garanții serioase. Mai întîi, nu mai are ținere de minte, și uită tot, în mai puțin de douăzeci și patru de ore, iar în al doilea rînd, îl știi că-i bîlbîit și fonf, și nimeni nu pricepe ce vorbește...

Maț Robinson, unul din cei mai îndîrjiți amatori de-a se angaja în marea aventură a expediției noastre, s-a gîndit nițel, și m-a aprobat:

— Da! Nu ești chiar atît de fleț, precum am zis. Să-l punem pe Tele Nansen să-l caute...

— De ce tocmai pe Nansen? Eu nu-s în stare?... Sau tu?

— E mai bine așa, cum zic eu! Trebuie să lucrăm cât mai pe feritelea. Și-apoi, stă în aceeași ogradă cu babalî..., pardon, bătrînul Pisoc...

Pantelică, recte Tele Nansen, n-a avut nimic împo-trivă. Și mi-a spus:

— Îl iau cu mine pe Mișcă-te Tone, și ne ducem di-seară la moș!

— Dar de ce să-l mai cari după tine și pe Tone? m-am mirat eu.

— Fiindcă nu-s în stare să-nțeleg ce bălmăjește bătrînul... Iar Mișcă-te Tone, care-i și el nițel cam peltic, avînd deci anume apropieri față de doctor, ca fel de-a vorbi, se va-nțelege de minune cu el!

A doua zi, m-am pomenit fluierat de Mișcă-te Tone, tocmai din fundul grădinii. M-am dus imediat, să aflu ce se mai întîmplase. Iar vlăjganul, înalt cât o prăjină de rufe, pitit pe burtă între butucii de vie, ca să nu fie observat de vecini, dornic să păstreze secretul nostru în orice condiții, mi-a comunicat:

— Coxule, sîntem în pom! Am discutat cu moș Pisoc... Ne-ajută!

— Bravo!

— Care „bravo”? Abia acum știu precis ce fel de doctor a fost bătrînul... Așa c-o să ne-ajute ca o frecție „Diana”, aplicată pe-un picior de lemn! Mai întîi și-ntîi, și-nainte de toate, n-a fost doctor. Ci agent...

— Aoleu! Ce fel de agent? De poliție, sau de siguranță?

— Agent veterinar! mi-a precizat Mișcă-te Tone.

— A, păi nu-i nici o problemă atunci! Degeaba m-ai speriat... Și veterinarii au

cunoștințe medicale. Ce, vitele nu-s și ele tot făpturi? N-au și ele aceleași boli, ca și omul? Iar omul, uneori, n-are și el boli ca dobitoacele? N-ai auzit, când erai copil, de tusea măgărească?

Mișcă-te Tone, bălai și-ncet la minte, ca orice lungan, mi-a dat imediat dreptate, spunându-mi cu glas șoptit, să nu-l audă nimeni:

— Bă, să știi că așa-i! Ce mi-i omul, mi-e și dobitocul... Cum bine te dăscălea bunicu-tău, domnul Tatapetre! Înțelept bătrînu', zău așa!

A doua zi, cam, pe la ceasurile cinci, toți membrii ex-pediției, inclusiv potaia de Motofleașcă, eram cu toții în podul magaziei lui Tatapetre. Unde, din pricina după-amiezii extrem de călduroase, nădușisem ca niște cai de tracțiune, și-l ascultam, pitiți acolo, pe moș Pisoc. Care ne ținea prima lecție de prim-ajutor. Fusesse drăguț că acceptase să ne predea în pod. Mai greu fusesse pînă-l urcasem acolo. Fiind trecut de șaptezeci și ceva de ani, trebuise să-l împingem cu toții pe scară, să-l tragem cu înce- tișorul, plini de grijă. Abia când l-am așezat pe-o ladă, să-și mai potolească bătăile inimii, abia atunci am băgat de seamă că-i rămăseseră pantalonii agățați de-o treaptă.

Și iar am coborît după ei, să-l îmbrăcăm la loc pe bă-trîn. Care, nedumerit, ne tot întreba:

— De ce trebuie să-mbrac, pe căldura asta, două perechi de nădragi?

Cînd i-am arătat că nu era decît în „indispensabili”, abia atunci a exclamat mîhnit:

— Vai de măicuța mea! înseamnă c-am început să-mbătrînesc, dacă am fost în stare să-mi uit cioarecii acasă... Dar ia

spuneți-mi, măi berbecuților, de ce m-ați adus aici, la voi? Ai?...

Explicându-i, cu duhul blîndeții, ce-așteptam de la dîn-sul, și-amintindu-i de întrevederea pe care-o avusese cu Mișcă-te Tone, bătrînul Pisoc a demarat imediat, făcînd o aprindere la sfert de cheie:

— Aha! Știu despre ce-i vorba... Buuun! Păi, boișorii mei, să-i dăm drumu'... Va să zică, vă interesează cum să interveniți în caz de accidentări... Păi, ia să vedem, că-s mai multe soiuri, în funcție de specie. Că una-i o hemoragie la vaci, și-alta la bufaline, sau la ovine. Iar la oameni, lucrurile-s mai simple... Fiindcă ele sînt de două feluri: cînd te tai la mîină, și cînd îți spargi capul. Și-ntr-un caz, și-n altul, trebuie să ne ungem cu nițică balegă amestecată cu lut...

Noi, toți cei din viitorul echipaj al „Copăii”, îl ascul-tam uluiți. În primul rînd, pentru că moș Pisoc, vorbind fonfănit și bîlbîit, de-abia puteam desluși ce spune, și-apoi, fiindcă debita niște enormități cumplite. Atît de trăsnite și aiuritoare, încît ne-ntrebam cum de mai rămăseseră în viață dobitoacele și orătăniile din ogrăzile mahalalei noastre.

Printre altele, ne informase doct și sfătos, pe puncte:

1. — Microbii sînt niște virgulițe, care se mișcă alandala, de colo și pînă colo, și umblă la ele cu felurite boli.

2. — În caz de fracturi, indiferent unde, accidentatul trebuie pus între scînduri. Cele mai indicate sînt cele date la rindea, ca să nu-l zgîrie.

3. — Fiindcă tot pomenirăm de microbi, e bine să știm că sînt și ei niște ființe ca toate ființele. Mărimea lor este foarte mică, cît a mia parte dintr-o sută de mii de ori. Se înmulțesc cu ajutorul muștelor, depunînd ouă,

din care vor ieși tot microbi. Însă mult mai mici, care se cheamă și boccii, iar alteori baccili.

4. — Unui electrocurentat, atins de trăsnet, e bine să-i facem legătura cu pământul. Vîrîndu-l într-o groapă. De preferință proaspătă.

5. — Curentul electric intră în corp prin două porți. Poarta de intrare și poarta de ieșire. Amîndouă porțile trebuie bine unse cu ulei fiert la 120 de grade, sau cu sa-licilat.

6. — Dacă un om s-a curentat la o rețea, trebuie să-l scoatem de-acolo. Eventual tăind rețeaua cu-o foarfecă de tablă.

7. — Electrocurrentatului cel mai bine este să-i scoatem curentul din priză. Iar după aceea, din inimă și plămîni.

8. — Există boli și boli. Bolile molipsitoare sînt cele de care omul nu mai scapă de ele. Pîna la adînci bătrîneți. Cum e, bunăoară, reumatismul.

9. — Unuia care e leșinat, dacă nu mai deschide gura, îi mișcăm brațele, picioarele și capul. Cu acesta din urmă trebuie să fim foarte atenți, pentru a nu i-l răsuci de-a-n-doaselea. După ce-și revine, îi facem respirație artificială, suflîndu-i aer în gură, pîna îi ajunge în plămîni.

10. — Dacă cineva îngheață din pricină de ger, trebuie să-l luăm de subțioară și să-l udăm cu apă caldă. Nu trebuie scos afară din casă, deoarece îngheață apa pe dîn-sul. De aceea îl ținem, pîna se zvîntă bine.

11. — În caz de înec, dacă omul dă semne că-i leșinat, trebuie să-l scoatem din apă. Dacă apa-i adîncă, se va cere ajutorul unui scafandru.

12. — Primul ajutor, în caz de mușcături de șerpi veninoși, sau alte reptile primejdioase, cum ar fi gușterii și șopîrlele, este să ne ferim

de ele. Dacă sîntem totuși mușcați, șarpele trebuie omorît și dus la laborator, ca să știm cu ce fel de venin este încărcat, iar mușcătura se dezinfectează cu ventuze, cărora li se pune spirt și se dă foc. Apoi îl lăsăm să doarmă.

— Ei, profesore Somnu, l-am atenționat eu pe ascultătorul meu, care dădea semne că-i gata să moară de rîs la relatarea instructajului pe care îl întreprinsese moș Pisoc cu noi, îți dai seama ce vremuri am apucat să trăim, dacă un asemenea individ avusese posibilitatea să-și exercite meseria de agent veterinar, posedînd atari cunoștințe?...

Chicotind în continuare, comandantul expediției „Ni-setrul 2” mi-a spus printre icnituri:

— Ehe, maestre, nu preceptele veterinarului mi-au stîrnit rîsul, ci faptul că niște elevi, destul de răsăriți, se pare, au mai stat să-l asculte pe bietul și nevinovatul cadru sanitar!

— Hopa! am exclamat eu. Care va să zică, oarecum ne faci și proști. Pe-ocolite, ce-i drept... Ei bine, află că n-am fost atît de bătuți în cap, încît să luăm de bune toate aberațiile „profesorului” nostru. Căci, selectînd unele din indicațiile sale, am trecut la verificarea lor, în practică. Nu toate ni se păruseră caraghioase și lipsite de valoare...

— Și cum le-ați verificat? Era oare posibil așa ceva? s-a arătat uimit Nisetru.

— Aici a fost nenorocirea, că era!...

La propunerea lui Tele Nansen, cam fricos din fire, căreia m-am alăturat și eu, am purces la unele experiențe. Pe viu. Să constatăm ce era valabil din experiența de-o viață a bătrînului veterinar. Și, fiind humanoizi, ne-am îndreptat atenția asupra accidentelor ce ni

se puteau în-tîmpla și nouă. În perioada expediției. Alegînd ce ne era specific, și nu se potrivea bovinelor.

Întrucît Nansen fusese cel cu inițiativa, am experimentat asupra lui ipoteza unei electrocutări. O prostie din partea noastră. Fiindcă, de vreme ce urma să navigăm, și nu exista nici o posibilitate de-a intra în contact cu vreo rețea electrică, avînd în vedere că rîurile nu-s electrifi- cate, n-ar fi fost cazul să mai procedăm la verificarea ce ne-o propusesem.

Totuși, mai mult din ambiția de-a cunoaște, pe pielea noastră, efectele unei electrocutări, precum și eficiența unui prim-ajutor rapid și corespunzător, l-am conectat pe nefericitul de Tele Nansen la rețea. Punîndu-l, mai întîi, să-și sape un fel de tranșee. În care să-i facem legătura cu pămîntul. După reușita operației. Unde trebuia să-l acoperim cu țărîna extrasă din șanțul respectiv.

Deoarece se lucrase în fundul grădinii, pentru a nu fi observați de străini, cînd totul a fost gata, Maț Robinson a pus o întrebare ce ne-a lăsat cu gurile căscate:

— Totu-i bine și frumos: victima o avem la îndemîină, sapele sînt aici, groapa există, dar de unde luăm curent? Că n-avem nici o rețea de tensiune... M-ați fript aci!

Stînd nițel pe gînduri, amărîți că munciseră degeaba, cu excepția lui Nansen, care se bucura prematur că scă-pase de electrocutare, am găsit totuși soluția. Datorită inițiativei manifestate de Mișcă-te Tone. Care ne-a propus:

— Tragem curentul din magazia bătrînului!

— Care bătrîn? m-am interesat eu, crezînd că-i vorba de moș Pisoc. Dacă te gîndești la veterinarul nostru, află că n-are electrică în casă. Iar o lampă cu gaz, în nici un caz, nu

furnizează curent... Cel mult funingine, dacă n-are fitilul potrivit ca lumea.

— Din magazia lu' Tactupetre! a precizat Mișcă-te Tone. Trebuie să fie pe-acolo vreo priză sau vreun bec. Este?...

— Este! le-am comunicat tovarășilor mei de expediție. Dar cum aducem pînă aici curentul, că-s vreo două-zeci de metri de-acolo și pînă la noi?

Iarăși eram în dificultate. Și tot Mișcă-te Tone ne-a dat soluția.

— Cu sîrma bunică-ti, aia pe care-ntinde rufele la uscat! ne-a comunicat bălaiul vlăjgan.

Fără să mai zăbovim mult, am purces la treabă. Du-cîndu-ne pe furiș în ogradă, dezlegînd sîrma pomenită de Mișcă-te Tone, și strecurîndu-ne cu ea în magazia lui Tata-petre. Pe Nansen l-am lăsat lîngă tranșee, urmînd ca eu, Maț Robinson și Mișcă-te Tone să-i aducem, în goana mare, sîrma purtătoare de curent.

După care, am simțit totuși nevoia unor indicații suplimentare. Și le-am spus celor doi:

— Mișcă-te Livingstone va rămîne în magazie, să vîre sîrma în priză, Maț Robinson va sta pitit lîngă nuc, iar eu voi fi lîngă Tele Nansen... Deci, în primul rînd, întindem sîrma, de la magazie și pînă la electrocurentat, iar Maț și cu mine o vom ține în mîină, ca să nu se scurgă curentul în pămînt... Auzi, Mișcă-te? Cînd ești gata, strigi la noi!...

În clipele următoare eram la posturile noastre. Maț la umbra nukului, iar eu în vie, la vreo cîțiva metri de Nansen.

— Gata! ne-a avertizat Mișcă-te Tone, ivindu-se în pragul magaziei.

Imediat, trăgînd sîrma după mine, am alergat la Tele Nansen, care se uita la mine îngrozit. Și i-am petrecut-o pe după gît. Cînd i-am și strîns legătura, ceva mai tare, bondocul de viitor expediționar a pornit să urle și s-a zvîrlit numaidecît în groapă. Oarecum mirat, l-am întrebat:

— Ai simțit ceva?

— Nimic deosebit! mi-a răspuns din tranșee rotofe- iul. Decît că mă sugrumă sîrma...

Intrigat am răcnit în direcția magaziei:

— Mișcă-te Tone, cum ai vîrît firul în priză?

— Bine! a urlat Livingstone. Pînă-n fund...

Atunci am strigat atenționîndu-l pe Maț:

— Robinsoane, ține bine sîrma-n mînă, că vine și curentul!

În secunda următoare, l-am auzit pe Livingstone:

— Gata! Aoleu, frige, scutură!...

Nici n-ar mai fi fost nevoie de comentariile sale, deoarece, și eu și țîrul de Maț, în aceeași clipă am pornit să bîțîim din mîini și din picioare, de parcă ne-ar fi gîdilat cineva c-un fier roșu. Tot atunci mi-am adus aminte și de bufleiul de Nansen, și-am strigat la el:

— Tele, neică, dacă te scutură tare, ca și pe noi, vîră-te cît mai adînc în gropan! Ca să faci priză cu pămîntul...

Din fericire, durduliul nostru coechipier își luase din timp toate măsurile de siguranță. Sîrma, pe care-o avu- sese legată de gît, zăcea lîngă tranșee, iar Tele Nansen nu mai dădea nici un semn de viață. Dar nici nu se vedea. Speriat și îngrozit, atît din pricina misterioasei sale dispariții, cît și din cauza cumplitelor furnicături ce ne treceau prin corp, am dat fuga spre gropan. Trăgînd sîrma după mine. Numai astfel am izbutit s-o scot

din priză. Și să-i salvez pe Tone și pe Maț, culcându-i la pământ.

Scăpați de ciudatele bîțîieli generate de curent, Maț și Mișcă-te Tone m-au ajuns din urmă. Și m-au întrebat într-un glas:

— Unde-i Nansen? Să fi pierit și el, întocmai ca ma-rele explorator, încă mai înainte de-a porni în expediție?...

Nu mi-am pierdut timpul să le răspund, ci i-am mobilizat la căutarea nefericitului grăsun, victimă a științei. L-am găsit abia într-un târziu. Culcat pe fundul tranșeei. După ce trăsese peste el un morman zdravăn de țărîină.

Profesorul Somnu, zis și Manole Vasilescu, șeful expediției „Nisetrul 2”, care mă ascultase uluit, debitînd prostesca noastră aventură, mi-a zis surîzînd îngăduitor:

— Pe vremea aceea, dragă maestre, nu se murea din- tr-o electrocutare! Pe-atunci voltajul era de 110, nu ca acum, 220... Una la mîină, și-apoi, după cum îmi dau seama, din cele relatate de matale, habar n-aveați de fizică, electricitate și-alte științe adiacente! De unde să fi avut Nansen curent în el, dacă se eliberase de sîrmă, încă mai înainte de-a fi conectat la rețea?... V-ați comportat ca niște analfabeți!

Ca să-i dovedesc că nu eram chiar atît de tîmîie și afon în materie de fizică și-alte științe, i-am povestit în continuare. Despre celelalte verificări la care recusesem.

Deoarece nu ne lăsaserăm demobilizați de eșecul cu Nansen bondocul, l-am silit pe Maț Robinson, care și-așa nu prea avea în el destul sînge, fiind slab ca un țîr, de parcă n-ar fi mîncat nimic în viața lui, să ne lase să-i spargem nițel capul. Ca să vedem dacă se oprește

hemoragia, în conformitate cu sfaturile lui moș Pisoc. Problemă lesne de rezolvat, în pofida disperatelor sale tentative de împotrivire.

Chiar Tele Nansen, cel dintâi martir al științei dintre noi, i-a aplicat o lovitură în frunte. Cu-o lingură de mestecat bulionul. Sustrasă din bucătăria bunică-mi, Maca-Maia. Spre surpriza noastră, n-a curs pic de sânge. Înfuriat din pricina gestului întreprins de rotofei, Robinson s-a repezit la el, să-i smulgă din mână obiectul cu care-l otînjise. Și-atunci s-a declanșat și hemoragia. Căci, lovin-du-se singur în nas cu lingura obținută cu greu de la Tele Nansen, Maț a devenit fără voie cobaiul de care aveam nevoie.

— Ce zicea moș Pisoc că trebuie făcut, în atari cazuri? am întreat eu, în calitate de căpitan al expediției, deoarece uitasem ce spusese veterinarul.

— Să-l oblojim! m-a informat Mișcă-te Tone.

N-aveam nici o alifie la-ndemîină. Iar sîngerarea s-a oprit de la sine.

Chestia cu înecul am experimentat-o asupra vlăjga-nului de Mișcă-te Tone. La început, am vrut să-l „înecăm” în butoiul lui Tatapetre, în care bunicu-meu strîngea apă de ploaie. Mișcă-te fiind prea înalt, iar apa insuficientă, ne era imposibil să simulăm operația respectivă. Așa c-am trecut la o poziție mult mai adecvată reușitei. Adică, ajutîndu-l cu toții, l-am întors, destul de anevoios, și l-am vîrît în butoi de-a-ndoaselea. Cu capul în jos. Cînd a pornit să dea din picioare dezordonat și cuprins de teamă, le-am strigat băieților:

— Am reușit! De astă dată sîntem pe calea cea bună... Însă cum îl scoatem din butoi?...

Într-adevăr, aici era o problemă. Oricît am încercat să-l tragem de picioare, figura nu ne-a reușit. Deoarece ne pocnea, neștiind ce face, cînd c-un picior în cap, cînd cu celălalt în mutră. Noroc că, tot zbătîndu-se, cuprins de frica morții, Mișcă-te Livingstone a răsturnat butoiul. Prin-zîndu-mi laba piciorului sub gardenul polobocului, cu care ocazie mi-a scrîntit-o, și stîlcindu-l zdravăn pe bietul Mo-tofleașcă, potaia ce trebuia să ne-soțească în expediție.

Nu numai c-am urlat de durere, dar, pot să spun asta, am urlat și de bucurie. Informînd asistența îngrozită, atîta cîtă mai rămăsese (în stare de funcțiune și nevătămată):

— Fraților, succesul e deplin! Avem un înecat, pare-se și leșinat, o fractură, sau ceva asemănător, e vorba de piciorul meu, precum și-un accidentat grav: Motofleașcă...

Bineînțeles, în momentele următoare, s-a trecut la aplicarea învățămintelor transmise de moș Pisoc.

Eu, deși rănit, Maț Robinson și Tele Nansen am pornit să-i mișcăm brațele și picioarele vlăjganului. Care, într-adevăr, leșinase de-a binelea.

După ce-a evacuat vreo două găleți de apă, se-nțelege că din stomac, Mișcă-te și-a revenit nițel, deschizînd ochii, fără efort și galeș, și ne-a cerut cu glas șoptit:

— Vreau să respir artificial!...

— Ce vrei? l-a-ntrebat Maț, cuprins de nedumerire.

— Respirație artificială! Așa, cum ne-a zis moș Pisoc...

— Păi de ce mai e nevoie, dacă respiri și natural?

— N-are importanță! Trebuie să-nvățăm cum se face și-asta...

Mare erou și Mișcă-te Livi. Se sacrifica. În interesul expediției „Copaia”. Le-am dat comanda băieților, iar du-pă aceea am trecut la executarea operațiilor de rigoare. Eu și cu Tele Nansen, fiind cei mai grei, ne-am suit pe pieptul și pe stomacul „înecatului”, și-am purces să-l pompăm, imaginându-ne că astfel trebuie procedat. La fiecă „pom-pare”, Mișcă-te Livingstone scotea încă un litru sau doi de apă. Când Livingstone n-a mai putut îndura chinurile la care-l supuneam, s-a ridicat brusc în picioare exclamînd:

— Gata! Am terminat cu verificările... Moș Pisoc știa el ceva.

Nițel necăjit, le-am atras atenția colegilor de viitor echipaj:

— Bravo vouă! Pe mine m-ați dat uitării... Ca și cum n-aș fi lucrat la readucerea la viață a înecatului, avînd un picior fracturat! Frumos din partea voastră, n-am ce zice...

Rușinați, Nansen, Livingstone și Robinson și-au plecat privirile. Apoi, băgînd de seamă că Motofleașcă lipsea la apel, fiind probabil încotro unde se uitaseră, iară eu unul crezusem că vroiseră să vadă ce-i cu piciorul meu, au țipat cu toții, într-un glas:

— L-am omorît pe bietul cățeluș!...

— Să-i fie țărîna ușoară! am declarat eu înduioșat. Barem de-ar fi apucat și el să se mbarce cu noi, și-abia după aceea să piară în chip tragic. Haideti, să-l scoatem de sub butoiul care l-a stîlcit, făcîndu-l extraplat...

Cînd ne-am manifestat intenția de-a muta din loc butoiul, un lătrat furios ne-a determinat să renunțăm. Cu-atît mai mult cu cît lătratul provenea dinăuntru aces-tuia. Și-atunci l-am zărit pe Motofleașcă. Nu pățise nimic, nefericitul.

— Bine c-a scăpat cu bine! l-am auzit grăind pe Robinson. Acuma să vedem ce-i și

cu piciorul căpitanului Cox, comandantul nostru... Ia treci tu. Mișcă-te Livi, că ești mai zdravăn, și ia-i laba la cercetare!

Cînd a auzit de labă, Livingstone s-a repezit la Motofleașcă.

— Băi găligane, e vorba de laba lu' Bicox al nostru, nu a zăvodului! l-a oprit la vreme Tele Nansen.

Intrînd pe fază, bălanul de Mișcă-te Livi mi-a palpat laba piciorului. Cu duhul blîndeții. Încît am pornit să răcnesc de durere, explicîndu-i:

— Nu-i ăsta piciorul fracturat! Dar o să fie, dacă mi-l mai „mîngîi” în așa hal... Treci la ălălaltul, din partea stîngă!

În timp ce stăteam culcat la pămînt, cu Robinson lîngă, mine, ținîndu-mă apăsător, ca să nu mișc, iar Tele Nansen îmi vîrîse o batistă (nu prea curată) în gură, să nu-mi mușc limba de durere, Mișcă-te Livi s-a apucat de examinarea labei incriminate. De astă dată atît de grijuliu, încît n-am zis nici pîs. Și nici n-aș fi avut de ce zice. Fiindcă n-aveam nimic grav. Doar o ușoară scrînteală. Deci, totul fusese numai o falsă impresie. „Mai bine!” mi-am zis eu.

Însă expediționarii nu erau de-acord cu personalitatea subsemnatului. Căci Mișcă-te Livingston mi-a poruncit:

— Stai liniștit aici, și nu mișca! Mă-c să fac rost de niște scînduri și de-un fierăstrău, să te pun în atele... Aveți grijă de Bicox, le-a spus celorlalți doi. Ce, numai eu și cu Tele Nansen, bașca bietul Robinson să facem pe cobaii? Să-l supunem și pe căpitan la suferințele experimentărilor pe care le-a cerut. Adică, dacă-i mai gras decît noi și s-a văzut ales comandant de expediție, este scutit de doctor?...

Peste cîteva minute, după ce-a cotrobăit prin magazia lui Tatapetre, l-am văzut că se-ntoarce de-acolo cu două scînduri de vreo trei metri, plus un joagăr.

Îngrozit, l-am întrebat:

— Și cum vrei să mă pui în atele?...

— Așa cum ne-a sfătuit veterinarul! Între scînduri... Fiindcă-s cam lungi, o să te măsurăm, din cap pînă-n picioare, și-o să le tăiem cu joagărul. Bineînțeles, după ce-o să te strîngem zdravăn între ele. Apoi, ce prisosește, dăm jos...

— Mă, îți închipui că-s total fracturat, de vrei să mă-m-braci, de sus și pînă jos, în scînduri? Atelele se fac pe măsura membrului fărîmat... Care nici nu-i fracturat, după cum v-ați dat seama!

— Moș Pisoc n-a precizat nimic, în privința asta! mi-a răspuns încăpățînat Mișcă-te Livingston. Însă zîmbind subțire pe sub mustață. În calitatea ta de căpitan al expediției „Copaia” ești obligat să ne dai un exemplu de supune-re și devotament... Noi, ai văzut prea bine, ne-am lăsat pe mîinile tale, acum e rîndul tău, să te lași și tu pe mîinile noastre.

Gîndind mai profund la afirmațiile (juste) ale bălanului, l-am rugat frumos:

— Mișcă-te Livingstone, iartă-mă dac-am greșit față de voi!

Privind găliganul la figurile voioase ale celorlalți, aceștia au dat din cap. A încuviințare. Neștiind despre ce fel de încuviințare era vorba, am insistat cerînd precizări:

— Ei, cum rămîne? Tăiați din mine cu joagărul, sau mă iertați?

— Te iertăm! mi-a comunicat sentința, în numele tuturor, țîrul de Maț Robinson. M-ați convins!

— Și-altă dată să nu mai vii cu idei dintr-ăstea, trăsните! l-a completat Mișcă-te Livi.

Iar Tele Nansen a tras și concluziile:

— Dacă nici n-am pornit ca lumea în expediție și procedezi astfel cu noi, ce-ai să faci când va fi nevoie să ne conduci pe apele învolburate ale râurilor noastre navigabile?...

Primindu-mi lecția, ne-am despărțit buni prieteni. Ur-mînd ca de-a doua zi că trecem la examinarea aspectelor organizatoric-administrative ale „Copăii”. Și, în primul rînd, la posibilitatea de-a sustrage copaia propriuzisă, viitoarea noastră ambarcațiune, din spălătoria bunică-mi.

Ceea ce nu era atît de lesne, Maca-Maia fiind o făptură iabrașă și mereu pusă pe gîlceavă. Mai ales când avea de-a face cu niște „țopîrlani”, cum ne zicea dînsa, neascultători și puși numai pe năzbîtii.

7. Diferențe - ca de la cer

la pămînt!

Acum, pe cînd cinam împreună cu profesorul Manole Vasilescu, l-am întrebat cu duhul blîndeții, fără să insist, neplăcîndu-mi să mă laud:

— Ce zici? N-ai impresia că, ascultînd pățaniile noastre, ale celor din expediția „Copaia”, de-acum aproape cincizeci de ani, începe să-ți surîdă posibilitatea de a-ți găsi „jurnalul de cort”?...

— Să-mi „surîdă”, drept să-ți spun, maestre, e puțin zis, a subliniat Somnul (porecla expediționară a celui de mai sus), mai curînd am senzația că-mi vine să rîd. Și încă în hohote!...

— Cum așa? Ai și dat de-o urmă? l-am întrebat ex-trem de măgulit.

— Deloc! De nici un fel, de nici o culoare, cum îți place dumitale să te exprimi, atît de popular...

— Atunci, nu mai înțeleg nimic! N-ai afirmat că-ți vine să rîzi?

— Ba da! Însă din pricina gravelor erori pe care le-ați comis, odată cu proiectarea „Copăii” dumitale, ba încă mai înainte chiar de-a purcede la organizarea ei temeinică...

Neplăcut impresionat, în special datorită confuziei ce-o săvîrșisem, imaginîndu-mi că profesorul învățase ceva din experiența mea, i-am redus din entuziasm anunțîndu-l:

— Uite ce-i, comandante, deocamdată întrerupem schimbul de păreri! Măcar pînă-mi termin amărîta asta de cină, servită de nepriceputul și abominabilul nostru Papă-lîină... Nu vezi ce ne-a adus la masă?

— Ba da! Întocmai ce i-ai comandat dumneata!

— Serios? Păi, dragule, eu i-am cerut o mămăliguță cu brânză și smântână, niște saramurică de caras, cu mujdei... Este?

— Este! m-a asigurat Nisetru.

— Ei, uite, că nu este! Mămăliga-i cu cocoloașe, brânza are gust de coadă de țap, dacă animala respectivă posedă așa ceva, smântîna-i acrită, iar carasul este un exemplar de origine extraterestră, tip OZN, deoarece mai mult seamănă a scrînghiță, cum zic moldovenii peștelui pus la uscat, în bătaia vîntului... În plus de asta, conține mai multă sare decît carne! Cred că va trebui neapărat să vorbesc cu responsabilul, simpaticul nostru Mehmet Ali...

Tocmai cînd rosteam ultimele cuvinte din diatriba de mai sus, m-am pomenit interpelat de Papălină; care tot timpul se aflate în spatele meu, și mă ascultase perorînd:

— Tovarășe creator, habar n-aveți cît țin la matală! Mai ales de cînd am aflat de ce vi se spune căpitanul Mox... Păi, dacă nu v-aș iubi, vă mai puneam eu de mămăligă, cu mînuțele mele, acum cînd bucătăreasa-i plecată, și-am rămas singur, cu toate belelele pe cap, adică restaurantul, dumneavoastră și bucătăria?... Ce nu vă place? Că mă-măliguța-i cu cocoloașe? Ce să-i fac! E pentru întîiași dată cînd fierb și eu o mămăligă. Și ce-aveți cu peștele? Precis e caras, fiindcă ne-a fost adus taman de la Cara-Su, unde-s depozitele de oceanic... Mă jigniți în suflet, zău așa! Se poa'? Și geaba vreți să-l porniți pe Ciubuc împotriva mea, c-abia l-am pus la pat, după ce l-am oblojit cu niște său, de capră, fiindcă suferă de-o scleroză a oaselor de la șale...

Mi se făcuse milă de Papălină, auzindu-l cum se tot scuza. Și i-am spus, ca să-l mai temperez:

— Nu te mai frământa și-amări, dragule, c-au mers și-așa. Nu vezi c-am ras tot?...

— Așa sînteți matala, drăguț, radeți tot ce vă pune omu'n farfurie! Să vă mai aduc o porție de mămăliguță cu brînză frământată? Cu mîinile mele am frecat-o, pînă s-a fărmat ca lumea. Că era ca piatra...

Lămurit, în sfîrșit, de unde provenea gustul acela in-fam, de țap, de vreme ce Papălină îl frământase și pe Meh-met Ali Ciubuc cu-aceleași mîini personale, i-am cerut ospătarului:

— Fă-ne niște cafeluțe... Babane, tari și groase, așa cum ne-ai oferit la prînz. În materia asta, să știi că ești maestru! Însă, mai înainte, spală-te neapărat pe mîini...

Peste vreun sfert de ceas, poate mai puțin, Papălină se înfățișa cu cafelele. Și mi-a arătat victorios și mîinile, spunîndu-mi:

— Le vedeți cum arată? Roșii, ca parizerul... Pînă și-n sodă de rufe le-am fiert numai ca să fiți matala mulțumit! E bine?

— Chiar excelent! l-am complimentat eu. Iar cafeaua are o aromă minunată, de parcă ar fi Mocca pură...

— Păi chiar de-acolo e, c-a adus-o nea Mehmet direct de la Mecca, unde-a fost astă-vară, în pelerină! Sau ceva în genul ăsta, pelerinaj, peregrinaj, că nu cunosc limba mahomedană...

După ce-am sorbit o gură de cafea, m-am uitat prefăcut urît la profesor. L-am liniștit însă de urgență:

— Mi-a trecut supărarea! Hai să reîncepem discuția, de-acolo de unde-am lăsat-o... Ziceai c-am săvîrșit o sumedenie de erori, în legătură cu expediția noastră. De-a-cord. Pe vremurile acelea, n-aveam la îndemînă

organizatori cu experiență, din rîndurile profesorilor noștri... Povestește-mi și matale, voi cum ați gîndit „Nisetrul 2”? Chiar că mă interesează, și-ncă mult de tot. Poate-mi dau și eu seama unde ați greșit, de-ați reușit să pierdeți jur-nalul matale de cort!... Ai ceva împotrivă?

Profesorul Manole Vasilescu, căruia îi revenise surîsul pe buze, astfel încît i se luminase întreg chipul său de tînăr atlet, m-a privit neîncrezător. Și m-a întrebat:

— N-o să vă plictisească relatarea mea? O să fie cam didacticistă, ca să mă exprim așa, însă-i din pricina unei deformății profesionale, fiind cam de mulțisor în învă-țămînt... De peste zece ani!

— Hai, că m-ai omorît! Ce-s zece ani, pe lîngă vîrsta mea matusalemică? Demarează o dată, nu mai trage de timp, că ne-apucă noaptea!...

Nisetrul a privit la ceas. Și mi-a comunicat ora exactă:

— Încă nu-i opt... Dar am atîtea de spus, încît o să continuăm și mîine, pe drum! Pot să-i dau drumu'?...

— Dă-i! l-am îndemnat eu, realmente curios să aflu cum sînt expedițiile școlare de astăzi.

„Nisetrul 2” se numea astfel, a-nceput profesorul, deoarece anul trecut mai existase un al „Nisetrul”. Conducător tot de mine. Și tot în Deltă. Însă cu alți elevi. De obicei, îi antrenez în asemenea călătorii instructive pe școlarii din ultimele clase. Care-s mai rezistenți, dar și trebuie pregătiți pentru viață. Bineînțeles, am luat legătura cu organizația județeană de pionieri, căreia i-am expus traseul expediției, felul în care intenționez să o organizăm, numele elevilor propuși să participe, aceștia urmînd a fi dintre fruntașii la învățătură,

precum și-ntr-o perfectă stare de sănătate... Am fost nevoit să obțin vizele necesare...

Aici, când a ajuns la vize, l-am întrerupt pe profesorul Somnu:

— Ce fel de vize? Și pentru ce era nevoie de-atîta birocrație?

— Dragă maestre, iarăși ești în eroare! m-a atenționat comandantul „Nisetrului”. Expedițiile de-acum nu se organizează spontan, aiurea-n tramvai, cum le făceai matale, ci pe baza unei securități depline a desfășurării lor. De altfel, așteaptă-mă o clipă, să mă duc pînă-n cameră, și să-ți prezint documentația necesară. Pentru ca, o dată pentru totdeauna, să pricepi că aventurismul nu-i caracteristic școlarilor deceniului al nouălea. Ne apropiem de-un sfîrșit de mileniu, și-altfel gîndim. Nu ca-n '36, când vă tot întrebați încotro s-o luați, ca să ieșiți basma curată... Ai nițică răbdare?...

— Chiar multă... Fiindcă, într-adevăr, am impresia că-i ceva serios, în sistemul vostru de punere la punct a unor asemenea călătorii. Din care, totuși, sper să nu lipsească și-un pic de aventură...

— Vezi mapa asta albastră, mi-a zis profesorul, după ce se-ntorsese din camera noastră, și-mi adusese un dosar burdușit cu hîrtoage, ei bine, după cum poți citi și singur, pe ea stă scris ***Expedițiile Cutezătorii***, asta în colțul din stînga sus, iar ca titlu ***Oglinda expediției Cutezătorii, ediția a XVI-a/1985***. Iar mai jos, completat de noi: echipajul „Nisetrul 2”, localitatea Mățău, școala Șotriile, județul Argeș...

Surîzînd, i-am declarat Nisetrului:

— Asta ne-ar mai fi trebuit, să completăm și noi formulare! Păi, ce mai calea valea, ne luau profesorii, și părinții ca din oală...

— Și-ar fi avut toate motivele, de vreme ce nu prea dă-deați dovadă de minte!...

— Mersi! Va să zică, eram și prostuți...

— Să n-o luăm mecanic, s-a străduit să mănbuneze comandantul, am dorit să mă exprim și eu metaforic, ca voi, scriitorii! Însă nu-i asta totul, deoarece mapa va intra în arhivele școlii și-ale Consiliului național al organizației pionierilor precum și la cel județean. Pe pagina a doua, îi vezi, lipiți cu pap, aceștia-s membrii echipajului. În or-dine ierarhică: comandant, căpitan, secund... Pe pagina următoare, schița traseului: Mățău, Pitești, Ploiești, Bu-zău, Brăila, Galați, Sulina. Plus obiectivul principal al expediției: „Cunoașterea florei și faunei din «Delta Dunării».” În dreapta jos, viza consiliului județean al organizației pionierilor...

— Și la ce vă trebuiau atâtea formulare și vize?...

— Păi, stai să vezi! m-a temperat Somnu. Expedițiile, cărora li se ține o riguroasă evidență, erau urmărite de organele centrale, și dotate, în funcție de rezultate, cu trofee...

— Asta-i bine, dar și stimulatîv! Pe noi, cei din echipajul „Copaia”, ne aștepta, la întoarcere, mai mult ca sigur, trofeul „Ca la mama acasă”.

— Nu-nțeleg!

— Adică, mai pe șleau, o bătaie, ca la mama acasă... Și-n toată legea, de-aveam să stăm pe scaune numai în- tr-o rînă!

— Deși nu-i chiar atît de educativă, pe-atunci v-ar fi prins tare bine o bătaie. Pe bune și pe deplin meritată!... Noi, în schimb, avem posibilitatea de-a primi **Marele trofeu transmisibil „Busola de aur”**, plus încă alte douăspre-zece: **„Chemarea munților”, „Cutezătorii”, „Scutul da-cic”, „Sfinxul Carpaților”, „Caseta de cristal”, „Genția-**

nele", „Egreta de fildeș", „Termosul de argint", „Cortul de mătase", „Jobarat" și „Pana de aur"... Să tot ai de unde-ți alege!

— Păi da, am încercat eu să fiu ironic, vă cam răsfăț cu-atâtea trofee, și-ncă atît de incitant botezate. Eu unul, cînd am pornit pe Argeș în jos, m-aș fi mulțumit și cu „Castronul de ciorbă"... Fiindcă habar n-ai ce foame am tras...

— Noi n-am pățit una ca asta! mi-a declarat profe-sorul. Am să-ți arăt, mai încolo, cu ce dotație am plecat la drum... Bineînțeles, fiindcă ai apucat să-mi spui de străduințele voastre de-a vă însuși niște rudimente de prim-ajutor, la noi alta-i situația. Prin regulament, membrii echipajului sînt obligați să obțină confirmarea perfecteî lor stări de sănătate, să fie înzestrați cu truse medicale, să fie temeinic instruiți de către un medic...

— Sper că **uman**, iar nu **veterinar**, ca moș Pisoc al nostru! l-am întrerupt, fără voie, pe pedagogul meu.

— Dar bineînțeles. Doctorul trebuie să le explice noțiuni precise de alimentație, de dozare a eforturilor fizice, de prevenire și evitare a accidentelor, de acordare a primului-ajutor, de prevenire și tratare a mușcăturilor de viperă...

— Cum așa? Fără a proceda la niște testări de asimi-lare a cunoștințelor predate? m-am mirat eu. Cred că, în această privință, „Copaia" se afla pe-o poziție mult mai avansată...

— Cum să nu! m-a luat peste picior Nisetrul. Doar am auzit cum ați procedat, și cu ce rezultate spectaculoase... Copiii mei, care urmăriseră cu osebit interes instructajul doctorului Stroe, un tip simpatic și extrem de volubil, care știa să se apropie de elevi, n-aveau nevoie de atari teste, precum cele

întreprinse de voi. S-ar fi făcut de rîs, nu de-altceva. Știau prea bine, și-ncă din timp, că expediția va dura numai între șapte și patrusprezece zile, că se vor afla, tot timpul, sub supravegherea mea, că, obligatoriu, deplasările aveau să se efectueze numai pe jos, eventual în bărci sau pe plute, că vor dormi în corturi și-și vor pre-găti singuri mîncarea...

— Care mîncare? am devenit deodată atent.

— Cea preparată din merindele luate de-acasă, sau din produsele cumpărate pe parcursul itinerariului! m-a lămurit (insuficient, după mine) profesorul Nisetrul.

Căzut pe gînduri, mi-am amintit de patimile noastre, ale celor din componența echipajului „Copaia”, ocazionate de procurarea hranei celei de toate zilele. Mă rog, aveam să-i povestesc mai tîrziu, despre astea, comandantului Ma-nole. Deocamdată, l-am rugat cu glas nițel obosit:

— Știi ce, profesore, hai să ne culcăm... Mă interesează atît de mult sistemul vostru de organizare, încît m-am hotărît să nu mai plecăm de-aici, de la „Istrița”, pînă nu-mi spui totul, și pînă nu-ți rezolv problema „jurnalului de cort”. Și-așa am niște necazuri cu motorul „Bombiței”, încît, după ce-l pigulim nițel, să vedem ce are, ne-ntin-dem iarăși la povești. Pînă una alta, țin să-ți spun că, în- tre expediția „Copaia”, a mea, și „Nisetrul 2”, a voastră, există niște diferențe cumplite. Din toate punctele de vedere. Care s-ar putea aprecia chiar, exprimîndu-mă popular, ca „de la cer la pămînt”...

— De-acord cu matale, maestre! a acceptat Somnul. Mergem la culcare. Însă cu-o singură și unică salutară condiție. Să nu mă mai obligi să-ți dau jos tabelul cu instrucțiunile de

„utilizare” a motelului. Le știu pe dinafară... Altminteri, cer să fiu cazat în altă cameră!

— Fii serios, profesore! l-am dojenit eu. Fără matală cum o să se mai încălzească atmosfera ambientă?

— Foarte simplu! m-a asigurat Somnul. Înainte de culcare, prind foarte bine câteva exerciții de gimnastică... Bunăoară, niște genuflexiuni...

— Cam câte?

— Cred că vreo cinci sute ar fi suficient!

— E-o idee! Probabil c-o să fac febră muschiulară, și-atunci o să-mi fie și cald!

8. Mic intermezzo auto

Dimineața, după o noapte în care am dormit ca un buștean, însă ca un buștean pus pe foc, care arde duduind de se zguduie soba, cu diferența că eu, în loc să duduie, dîrdî-am (de frig), de se cutremurau pereții, dușumeaua și tava-nul, încît bietul profesor intrase în panică, tot întrebîndu-mă, din ceas în ceas, dacă nu cumva mi-e rău, m-am trezit bine dispus și pornit pe fapte mari. Drept care l-am mobilizat pe comandantul „Nisetrului 2”:

— Profesore, ce-i facem, lenevim și trîndăvim, sau ne punem pe treabă?

— În viața mea n-am știut ce-i zăcutul la pat în neștire. Ne-apucăm de lucru, gata! Cu ce-ncepem?

— Cu micul-dejun, sau **breakfastul**, cum îi zic marii detectivi!

Peste un sfert de ceas, renunțând la un duș ce-ar fi fost fantastic, de-ar fi curs și-apă caldă pe robinetul marcat cu roșu, iar nu din cea pe punctul de-a îngheța, care ne-a congelat și măduva din oase, ne aflam în salonul restaurantului. Unde am pornit să-l căutăm pe amicul Papălină. Operație încununată de-un insucces total. Deoarece freneticul ospătar dispăruse.

Într-un târziu, terminând de cutreierat parkingul, gospodăria anexă a motelului și cele trei etaje ale „Istriței”, l-am găsit în bucătărie. Cucăind c-un ceainic fierbinte în brațe, pitit după mașina de gătit.

— Ce faci aici, meștere? s-a interesat mirat Nisetrul.

— V-așteptam să coborâți din cameră. Și, tot așteptând și-așteptând, am ațipit și eu olecuță... Cît să prind puteri. Știind ce mă așteaptă, cu mofturile căpitanului Mox, căruia niciodată nu-i place cum îl servesc, nici ce-i servesc. De data asta însă, nădăjduiesc să-i iau maul...

— Cum adică „maul”? l-am întrebat eu, deoarece se referise la mine.

— Adică să vă las cu gura căscată! În limba noastră populară, a oamenilor de rînd. V-am pregătit o surpriză culinară de excepție. Ca să nu mă mai criticați... Dacă o să vedeți matală despre ce-i vorba, n-ai să mai poți rosti un cuvîntel. Fiindcă o să fiți ocupat...

— Cu ce, că tot n-am înțeles?

— Cu mestecatul! a conchis Papălină.

Într-adevăr, cît timp am fost ocupat cu ingurgitarea **breakfastului** oferit de ospătar, n-am avut cînd să scot și eu o vorbă. Ne preparase niște jumări de ouă cu cașcaval. De ni se încheiaseră și înțepeniseră dinții în magma servită de eminentul bucătar-ospătar. Cașcavalul se transformase într-un soi de **chewing-gum** infernal. Diabolic chiar. Trăgeam de el din răspuțeri, încercînd disperați să ne dezlipim dantura. Fără să reușim.

Deoarece Papălină stătea lîngă noi, așteptînd felicitări, cu inima cît un purice, i-am zis și eu, mai mult din milă, abia reușind să silabisesc:

— Brr... avooo! Exclei... clei... celent!...

După ce-am sorbit o gură de ceai fierbinte, care-a di-zolvat ca printr-o minune cauciucul pe care încă-l mai mestecam, am putut să-mi completez „felicitarea”.

— Ce fel de cașcaval ai utilizat la prepararea jumă-rilor? E nemaipomenit...

— Mă bucur! mi-a zîmbit fericit Papălină. Știți, căpitane Fox, întrucît n-am găsit în depozit cașcaval original, am preparat singur un înlocuitor. Ce mi-am zis eu: „cașcavalul se face din lapte... deci, dacă torn niște lapte praf în ouă, ceva mai mult, ca să semene a cașcaval, precis nu se observă!”...

— Cît ai pus? m-am interesat îngrozit de cele auzite.

— Cam o juma’ de kil! a precizat Papălină.

— Vrei să spui o juma de cutie?

— Nu, că nu-l avem în cutie, ci la saci de cincizeci de ocale. Așa ni s-a livrat... Ca să-l adăugăm la furajele pe care le servim în crescătoria-anexă a motelului nostru, Model pe județ... Numai viței și purcei de lapte, anume educați în vederea sacrificării lor de Revelation!

N-am mai zis nimic. Numai profesorul Somnu, mugind de indignare, i-a cerut ospătarului:

— Adu-ne urgent niște cafele, că-mi vine să rag!...

Era și normal. Avînd în vedere că fusese nevoit să consume din hrana luată de la gura bieților și nevinovaților viței. Bine că nu și guița!...

Cînd am terminat cu cafelele, de-astă dată, într-ade- văr, excelente, comandantul m-a întrebat, ceva mai bine dispus:

— Ce-i facem acu'? Continui să-ți povestesc despre „Nisetrul 2”?

— Aș prefera să-mi relatezi despre „Nisetrul” matale mai tîrziu!... Doar ne-am înțeles, sper că-ți amintești, încă de-aseară, că, mai întîi, vreau să mă ocup nițel de motorul „ Bombiței”...

— Singur?...

— Desigur! C-aici n-am cu cine mă ajuta. Cine vrei să m-asiste? Matale, Papălină?...

Ospătarul, care trăgea cu urechea, conform unei mai vechi deformații profesionale, a intervenit jignit:

— Cum adică, Papălină nu-i valabil decît la bucătărie și la servit? De ce credeți că-s nepriceput în chestii de tehnică auto?... Păi, maestre și căpitane Mox, tata are mașină de peste douăzeci de ani... Și numai eu îi pun la punct motorul!

Iar profesorul Somnu, ceva mai reținut, însă adînc mîh-nit, mi-a suflat și dînsul:

— De ce v-oți fi crezînd voi, scriitorii, cei mai primii a-nțîia din lumea asta? Adică, un profesor nu știe ce-i aia o mașină! Păi, dragă Cox, află c-am luat peste trei- zeci de ore de conducere, plus zece de mecanică...

Entuziasmat de cele auzite, și dîndu-mi seama că aveam să-mi termin motorul în mai puțin de-o oră, exis-tînd lîngă mine niște oameni dotați cu elementele necesare de mecanică auto, m-am grăbit să le făgăduiesc:

— La prînz, dragii mei, sînteți invitații căpitanului Cox, alias Conan Doi, după cum sînt cunoscut în lumea literară... Îmi cer scuze, dacă v-am supărat, uitînd că orici-ne poate avea cunoștințe tehnice. Mai ales astăzi, cînd mai toată lumea are un automobil, sau așteaptă să-i vină!... Iar dejunul îi voi prepara eu, cu mînuțele mele. Fiind și Papă-lîină invitat, mă opun cu fermitate să ne servească la masă. Serviciul îl voi asigura tot eu... Ca să fie tacîmul complet...

De parcă mi-ar fi fost gură aurită, motorul l-am terminat în numai... o jumătate de ceas. Papă-lîină îi demontase chiulasa și-i scosese supapele, profesorul dăduse jos și cutia de viteze, iar eu mă ocupasem, de Delco, bujii, frîne, sistemul de răcire și ambreiaj.

Acuma, toată partea mecanică a „Fiat”-ului meu 600 se afla răspîndită pe podeaua garajului aflat în dotația motelului „Istrița”. Și priveam la ea, cu toții, ca vițeeii la poarta nouă. Nișel debusolat, l-am întrebat pe profesor:

— Ce părere ai, pe unde-o fi, oare, defecțiunea

— Nu-mi dau prea bine seama! m-a informat dînsul cîstit. Eu am urmat zece ore de mecanică „motociclistică”, pe-o „Jawa” 250... La automobile, mai ales cînd e vorba de motor, mă descurc ceva mai anevoios!

— Și matale, dragă Papă-lîină, ce zici? m-am adresat cuprins de disperare ospătarului.

— Eu tac, mă abțin! Mașina bătrînului e-un camion, „Roman-Diesel”, și motorul arată cu

totul altfel decît   ce-avem aici, la picioarele noastre. Însă zic să nu ne enervăm, ci s-aşteptăm pînă vine frate-miu. Pe la sfîrşitul săptămîinii e-acilea, că vrea să-şi facă vacanţa la noi...

— Şi cu ce-o să m-ajute un elev în vacanţă? Şi-apoi, ce gen de şcoală urmează, dacă intră-n vacanţă după nici o lună de învăţatură?...

Papălină s-a scărpinat o țîrșică în cap, zburându-și părul, care și-așa nu mai fusese de mult pieptănat, și mi-a mărturisit:

— Căpitane Mox, sau Fox, că nimeni nu mai știe cum să-ți zică, de sucit ce sînteți matale, frate-miu e-un mecanic auto de milioane! Și-o să fie și de miliarde, cînd o termina cursurile de calificare la locul de muncă... Își face vacanța aici, fiindcă toți ceilalți elevi sînt trimiși la practică, pe la fel și fel de SMA-uri, pe tractoare, buldozere și-alte mașinații agricole... Însă Buliu, ăsta-i frate-miu, e scutit medical!

— Păi, dacă-i suferind, o să mai fie în stare să-mi monteze la loc motorul?...

— Precis! m-a asigurat entuziasmat Papălină. Fiindcă betșugul lui e la cap... N-are pic de ținere de minte, încît uită totul de la mîna pînă la gură. Însă doctorul zice c-o să treacă. Cu timpul... Și-n afară de-asta, învață meșteșugul, adică mecanica auto, la „Dacia-Service”, din Constanța, care, mai înainte, acum vreo cînșpe, ani, se chema „Fiat-Service”... Deci, ce mai tura-vura, trebuie să fi auzit el ceva și despre automobile dintr-astea, așa cum a fost al lu’ tălică!

— Cum adică, „a fost”?

— Adică, fără motor, nu vă supărați matale, înseamnă că nu mai este!

Profesorul Somnu a izbucnit pe neașteptate într-un hohot de rîs fantastic.

Molipsit, nici Papălină nu s-a lăsat mai prejos. Ci a purces și dînsul să chicotească, dezlănțuindu-și din răspuseri posibilitățile vocal-pulmonare.

Uluit, i-am luat la rost:

— Ce-ați găsit de rîs în tragedia pe care-o trăim aici?...

— În primul rînd, faptul că nu-i nici o tragedie! a-n-ceput profesorul să ducă muncă de lămurire cu mine. Mai curînd, s-ar putea zice că-i o întreagă comedie...

— De ce? m-am interesat eu lejer indispus.

— Fiindcă trei nepricepuți se vîră, ca fraierii, într-o treabă pe care n-o cunosc, după ce și-au dat aere mărețe! Nu-i de rîs? Așa că, mai bine rîzi și matale, ca să-ți treacă necazul și supărarea. Rîsul vindecă, e lucru bine știut. Cu-atît mai mult cu cît o să ai și-alte motive...

— Care-s alea?...

— Maestre, ai fost inspirat, cînd ne-ai invitat la prînz. Una la mînă. Ne-ai făgăduit c-ai să gătești personal. Două la mînă. Și-ai mai zis c-o să ne servești cu mînuțele du-mitale. Trei la mînă. Gata, cred că-s suficiente atîtea!...

În aceeași clipă m-a pufnit și pe mine rîsul. Însă unul special. Dublu. Și pe dinafară, și pe dinăuntru, adică interior. Deoarece mi se oferea o nemaipomenită ocazie să mă răsplătesc față de bunul și dragul meu comandant de expediție, precum și față de „amicul” Papălîină. În afară de asta, știam eu ce știam!...

9.

Invitați

de onoare

— Atunci dați fuga să vă spălați, schimbați-vă de hai-ne, și-ntr-un ceas, cel puțin, să vă prezentați în salonul restaurantului. Eu mă duc la bucătărie, și mă aranjez acolo, mă spăl și-mi îmbrac halatul de lucru al bucătăresei, care sper să mă-ncapă! Și, pentru ca masa să fie mai bogată, îl invit și pe Mehmet Ali Ciubuc, sperînd să se fi însănătoșit. Haida, dați-i bătaie, nu mai trageți de timp...

Ideea de a-l pofti la masă și pe șeful unității, după mi-ne, era mai mult decît genială. Fără cheile de la depozit și-ale magaziei de alimente, n-aș mai fi avut posibilitatea organizării unui prînz de excepție.

L-am găsit în biroul său. Cînd Mehmet Ali a aflat despre ce-i vorba, n-a mai stat o clipă pe gînduri. Mi-a înmî-nat cheile, atrăgîndu-mi atenția:

— Maestre și căpitane Mox...

— Pardon, Cox! am ținut eu să pun lucrurile la punct.

— Mă rog, fie și-așa, am toată încrederea în dumneavoastră! Însă, nu vă bazați pe asta, căci, chiar dacă am să particip și eu la festival...

— Festin, fără val!

— Mă rog, cum o fi, eu am să socotesc tot ce se va servi! Fiindcă am înțeles că-s invitat pe paralele dumi-tale... La prețuri de restaurant, e clar!

— Mai mult decît clar! l-am asigurat eu.

După ce-am cotobăit prin depozit și magazie, le-am servit oaspeților, cu mâinile mele, cele mai neașteptate delicatessuri. Ceapă verde cu castraveți natur, usturoi amestecat cu iaurt, și, ca desert, o spumă de tomate condimentată cu ardei verde iute.

Spre deosebire de Mehmet Ali și Papălină, care consumau din bucate parcă stînjenți și contrariați, eu și cu meșterul Manole nu ne jenam. Deloc. De nici un fel și de nici o culoare. De fapt, ultima afirmație nu prea corespundea realității, deoarece eram amîndoi îmbujorați la chip ca niște gogoșari în oțet.

Zîbind pe sub mustață, m-am adresat timizilor din efectivul „Istriței”, recte șefului de unitate și ospătarului:

— De ce nu mîncăți mai cu poftă?...

— De mîncat noi am mîncă, dar e cam iute, bre! s-a exprimat bîguind Mehmet Ciubuc.

— Păi nu așa ne-am înțeles? Matale ține socoteala la tot ce-am pus pe masă, și dă-i drumu' nu te sfii!...

După ce ne-am retras de la masă, Somnul, pălit de somn, din pricina unei digestii anevoioase, s-a retras către cameră. Iar eu, deși cam dormeam pe mine, m-am retras în biroul lui Mehmet Ali Ciubuc. Să întocmim nota de plată. Urmă, bineînțeles, de șeful unității. Dar și de Papălină. Acesta, din motive de curiozitate exagerată.

Mehmet și-a ocupat fotoliul, ce i se și cuvenea de drept, Papălină s-a așezat pe prichiciul ferestrei, de parcă s-ar fi temut să nu fug pe-acolo, în momentul cînd voi afla cuantumul notei, iar eu m-am așezat, liniștit și surîzător, pe-un scaun în fața responsabilului.

Și l-am întrebat pe-un ton corespunzător, ca și cum aș fi știut dinainte că-s condamnat la cine știe ce șocuri insuportabile, similare celor pe care le receptează ocupanții scaunelor electrice de la Sing-Sing, celebra temniță americană:

— Ei, meștere, cum stăm cu socotelile? Cît mă costă masa de-astăzi?

— Stăm prost, bre! s-a bîlbîit încurcat Mehmet.

— De ce? Ai dificultăți stomacale?...

— Nu, bre, am dificultăți profesionale, bre maestre! Însă am o idee! Chiar fixă... Ce-ar fi s-o lăsăm moartă-n popușoi, și să vă considerați dumneavoastră invitații mei... Eu zic c-ar fi mai bine așa. Avantajos pentru toată lumea.

M-am prefăcut adîncit în gînduri, ca și cum aș fi ezitat să iau o hotărîre. În cele din urmă, lăsîndu-l nițel să fiarbă în suc propriu, i-am comunicat decizia mea:

— Am o contrapropunere! Masa a fost oferită prietenilor noștri de noi doi. Un prînz dietetic, naturisto-vege-tarian. Cred că, la prețuri de stat, nu face mult...

— Gata! S-a făcut...

— Totu-i bine, cînd se termină cu bine! a exclamat ușurat Papălină.

La despărțire, pe cînd dădeam să ies pe ușă, l-am auzit pe ospătar întrebîndu-mă:

— Maestre, de ce ți se zice dumneavoastră căpitanul Mox? Lucrați cumva la marină... Nu-i așa, că-i așa?

— Sigur că nu! Eu lucrez la romane, iar căpitanul Cox mi se trage de la expediția „Copaia”...

— Aha! Bănuiam eu... Va să zică, acum i se spune „Copaia”?...

Mehmet Ali Ciubuc, cel care emanase supoziția de mai sus, și-a luat capul între

mîini, și-apoi a pornit să și-l bîțîie, într-o parte și-n alta, ca și cum ar fi intenționat să constate ce anume i se bălăbăne înăuntru.

Seara, la cină, cînd am servit doar niște iaurt și vreo cîteva grisine, avînd stomacurile prea iritate, l-am zărit pe Papălîină pisicindu-se pe lîngă noi, și tot vrînd să ne-ntrebe ceva. Timid ca o fetiță, l-a abordat pe Somnu:

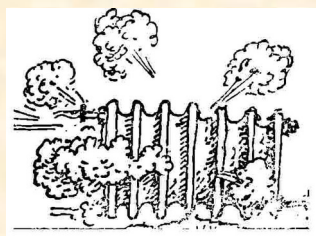
— Tovarășe profesor, căpitanul Cox ăla, din romane, nu era căpitan de submarine?...

— Deloc! Comanda o fregată și avea alt nume...

Îngîndurat, parcă pierdut pe-o altă planetă, Papălîină s-a îndepărtat de lîngă noi pîș-pîș. Însă am mai apucat să-l auzim vorbindu-și sieși:

— Asta e! Trăim într-o altă lume...

10. Mai bine mai tîrziu decît niciodată

În noaptea aceea, care a urmat prînzului de gală oferit de personalitatea subsemnatului, am dormit la căldură. Întrucît

reuşisem să apucăm şi data de 1 octombrie, când, conform dispoziţiilor legale, instalaţiile de încălzire centrală ale motelului „Istriţa” trebuiau puse în funcţiune, şeful unităţii (Mehmet Ali Ciubuc) a ținut să-şi răscumpere o parte din păcate.

Mecanicul lipsind, Ciubuc îi poruncise ospătarului:

— Mă Papălină, dacă vrei să-ţi ofer o primă în seara asta, ai să faci şi pe mecanicul... Neprezentându-se la slujbă, fiind obosit el ştie din ce motive, după cum vezi, şi-a amînat sosirea pe mîine... Aşa că, asta-i situaţia! Tot sînt de gardă la noapte, deci dă drumu' la calorifere şi la cazanul de apă.

Eram cu profesorul pe scara ce ducea la etaj, discu-tînd, în contradictoriu, ce să facem cu maşina. Eu îi ziceam:

— Somnule, aş da un telefon la **auto-servicele** din cel mai apropiat oraş, să ne trimeată un mecanic. Însă unul capabil. Care să ne monteze la loc „Bombiţa”...

— Fii serios, maestre! m-a sfătuit Nisetru. O să te coste cît nu face... Şi-aşa, fie vorba între noi, maşina matale nu mai are mult de trăit. De ce să-ţi iroseşti paralele cu ea, când oricînd, atunci cînd nu te-aştepţi, poate trece pe-aici, pe la motel, cine ştie ce şofer priceput la chestii dintr-astea, de mecanică auto. Nici nu ştii ce talentaţi şi dăruişti sînt, mai ales, camionagiii. Odată, cîndva, am vă-zut unul, destul de tinerel, care a pus în mişcare un di-tamai „Mercedes”-ul. Iar nu o gîgîlice ca „Fieţelul” pe care-l posezi.

Îndurerat, de părărea comandantului despre draga mea maşinuţă, totuşi am fost silit să-i dau dreptate. Cu banii pe care i-aş fi cheltuit — remorcarea pînă la autoser-vice, manopera, piesele şi-altele, plus ce-aş fi încasat pe „Bombiţă”, dacă aş fi vîndut-o, cine

știe, poate mi-aș fi putut cumpăra una nouă. Și n-am insistat.

Taman atunci îi auzisem pe cei doi reprezentanți ai motelului. Iar profesorul, sesizînd ocazia, mi-a atras atenția:

— O s-avem căldurică, apă caldă... Mai curînd rămî-nem aici, la „Istrița”, încă vreo cîteva zile, și-ncercăm să dăm de „jurnalul de cort”...

— Cum? m-am mirat eu.

— Cum adică cum? s-a arătat și mai mirat profeso- rul. Nu așa, cum ai afirmat matale? Din analiza organi-zării celor două expediții conduse de noi?...

— Aha! Așa-i... Mai bine mai tîrziu decît niciodată!

— Nu pricep! a exclamat Nisetrul.

— Foarte simplu! i-am explicat eu. Decît să nu montăm „Bombița” niciodată, mai bine mai tîrziu... Fiindcă-i în folosul nostru. Comun. Poate mai găsesc ceva eronat, în felul cum ți-ai meșterit expediția, și, cine știe, cu nițel noroc, plus bineînțeleles flerul meu, rezolvăm și enigma „jurnalului de cort”. Fiindcă văd că-ți stă în gît!...

— Pardon! a intervenit indignat Somnu. Nu-n gît, ci-n suflet, ceea ce-i altceva...

— Rezon, coane Manole! Mai există unii care confundă gîtul cu sufletul... Mîncăii, par egzamplu. Cestie care ne depășește, nu-i așa?...

La „cestie”, profesorul nu mi-a răspuns. Considerînd, probabil, că nu-i nevoie. Însă, după cum mi-a zîmbit subțire, pe sub mustața pe care n-o poseda, era posibil să fie și invers. Că-i umbla mintea comandantului, praștie, nu-altceva!

Cînd am afirmat, la începutul capitolului, c-am dormit la căldură, era doar un fel de-a

spune. Deoarece, peste vreun ceas, o dată ajunși în camera noastră, caloriferul a pornit să fîsîie, mai întâi, apoi să scoată aburi pe la toate încheieturile, și-ncă într-o atare cantitate, încît am fost siliți să deschidem ferestrele. Pentru a evacua vaporii ce ne sufocau și a mai reduce din temperatura ce devenise insuportabilă.

Spre norocul nostru, profesorul Nisetrul a avut o idee de milioane, propunîndu-mi:

— Ce-ar fi să-i tragem și-un duș? Nu c-am fi niște nespălați, însă ne-am putea astfel răcori olecuță... Ce zici, maestre?

— Excelentă inițiativă! Intri matale primul?...

— Se poate? Dumitale ți se cuvine cîntea. Ești, oarecum, și mai în vîrstă, și-apoi ești și maestru! Triplu chiar. La scris, în artă culinară, dar și-n materie de teh- nică auto... Te rog, poștește în baie!

Mai bine îl invitam eu pe Somnu, acordîndu-i toate privilegiile de mai sus. Fiindcă imediat ce-am pătruns în minusculea cameră de baie, am fost silit să-mi dau jos ȳoalele de pe mine în plină beznă. Una de-un tip aparte. Care se datora aburilor ce umpluseră încăperea, de nu se mai vedea om cu om.

Cînd am urcat în cadă, pe bîjbîitelea, și m-am vîrît sub duș și-am răsucit robinetul de apă rece, ca să-mi potolesc dogorite ce-mi cuprinseseră trupul, am emis un răcnet cumplit. De-au intrat în vibrație toate elementele exis- tente în baie. Inclusiv oglinda de deasupra chiuvetei. Care a și plesnit. Habar n-aveam că posed o voce atît de puternică. Numai că totul era din pricina șuvoiului de apă fierbinte, amestecat cu vapori sub presiune, care îmi îm- proșcase picioarele.

Spre norocul meu, dispozitivul de punere în funcțiune a dușului nu acționase. Fiind înțepenit. Altminteri, la ora actuală, aş fi fost opărit de sus şi pînă jos. Ca un curcan zvîrlit în apă clocotindă, pentru a-şi se smulge mai lesne penele.

În clipa următoare, cînd am năvălit afară din baie urlînd de durere, gol puşcă, Nisetrul stătea înaintea ferestrei deschise încercînd să se răcorească. Privindu-mă uluit cum înşfăcam cearceaful de pe pat, ca să-mi acopăr goliciunea, şi mă repezeam spre dînsul, m-a întrebat nedumerit:

— Ce-ai păţit şi ce-ai de gînd, maestre?...

— Dă-te la o parte, Somnule!

— De ce?

— Vreau să ies neapărat afară, să-mi astîmpăr nervii!

— Pe fereastră?

— Pe oriunde! Fiindcă nu se mai poate-ndura... Ce, vrei să luăm foc? În baie m-am opărit pe ţurloaie, aici mă asfixiez din pricina căldurii, ce-altceva îmi rămîne de făcut?... Nu-ţi dai seama că ăştia ne-aruncă în aer, cu motel cu tot? Mai mult ca sigur, nefericiţii au uitat să re-ducă din intensitatea injectorului de la cazan...

Om de iniţiativă, profesorul mi-a strigat:

— Atunci e de rău, maestre! Haidem neapărat la ei... Ia-te după mine!

În secunda următoare, atît profesorul cît şi subsemnatul, alergam înnebuniţi pe coridoarele etajului, coborînd val-vîrtej scările în direcţia biroului unde ar fi trebuit să se afle Mehmet Ali şi Papălină. Somnu era doar în maiou şi pantalonii de la trening, iar eu înfăşurat în cearceaf, ca un senator roman într-o togă.

Adînciţi în nişte socoteli, care, pesemne, evoluau nefavorabil pentru ospătar, acesta

arăta răvășit la chip și congestionat, atît din motive de concentrare, cît și datorită aburilor ce scăldau cabinetul șefului său direct. Și nici nu ne-au observat pătrunzînd în încăpere. Și-nă în costumația de mai sus.

Abia cînd am țipat la Ali Mehmet Ciubuc: „Ce-aveți de gînd, oameni buni?” șeful s-a uitat la mine năuc. Ră-mînînd, peste o clipă, zărindu-mă în togă, cu gura căscată și ochii în cap cît cepele.

Cînd i-am anunțat responsabilului dezastrul, acesta și-a mai revenit nițel din surpriză, și l-a anunțat și el, la rîndul său, pe ospătar:

— Nefericitule! Dacă ai lăsat focul aprins, atunci ești marț... adică nu, mort!...

Pînă să-și dea seama Papălînă, dacă este marț sau mort, toată instalația de încălzire centrală a motelului a intrat în trepidație. Caloriferele bubuiau și fisăiau, conductele slobozeau vaporii pe la garnituri, icnind ca un om, iar cazanul de la subsol, rămas probabil fără apă, gîlgăia si-nistru, ca și cum s-ar fi sufocat de cîți aburi se-adunaseră în el. Papălînă, cuprins de disperare, s-a ridicat și i-a comunicat șefului unității:

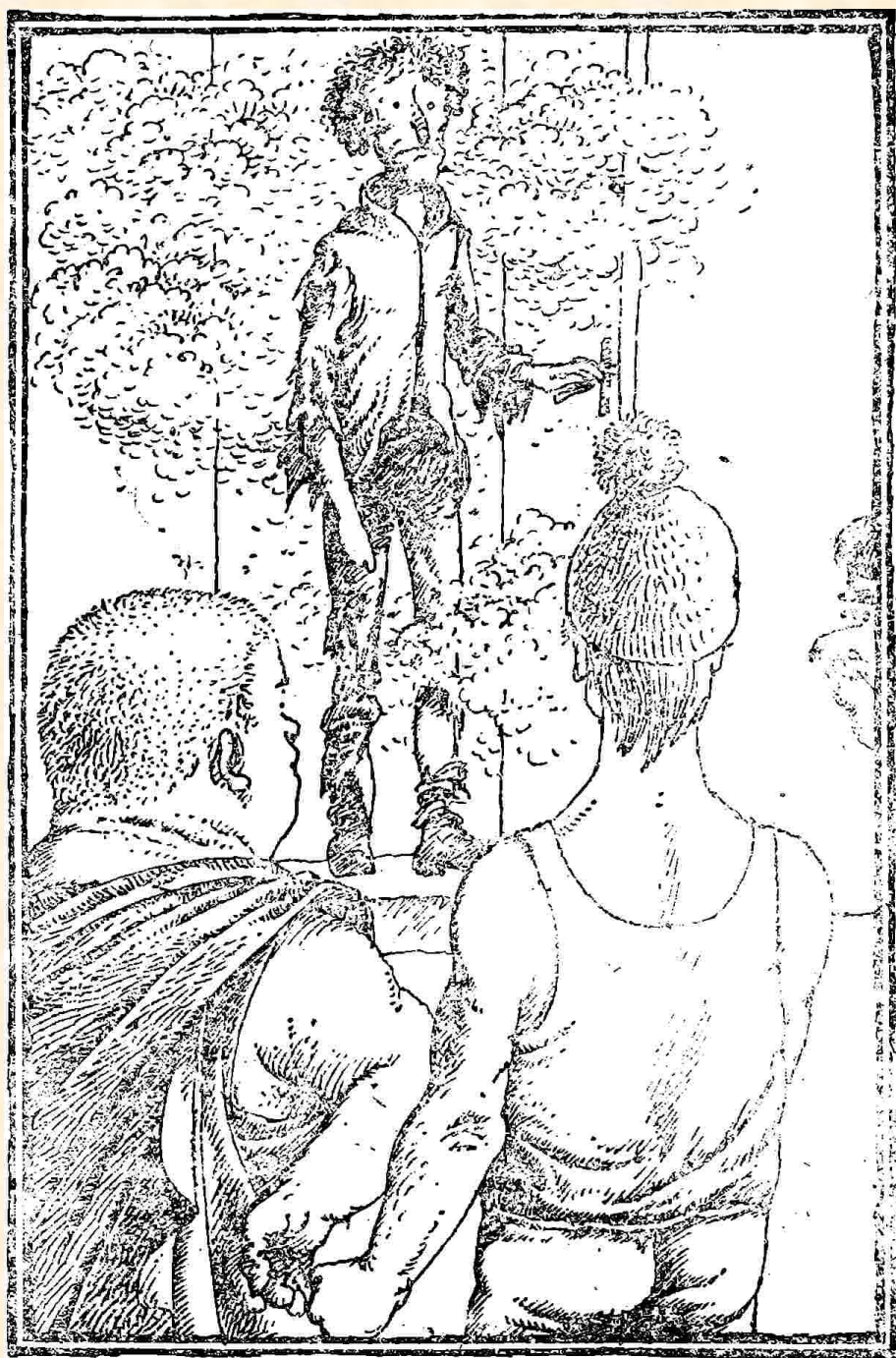
— Nea Ciubuce, nu-i o problemă! Mă-c să-i torn cî-teva găleți de apă, dacă merge încă rețeaua, și mă-ntorc numaidecît...

Și, fără să-și mai avertizeze conducătorul, și-a zvîrlit în gură creionașul și guma. După care le-a înghițit. Și, pe cînd țîșnea afară din birou, i-a strigat:

— Dacă mai mă-napoiez sănătos, o să verificăm iarăși socotelile... Astea tot nu-mi purtau noroc!

Peste cîteva minute, o explozie înăbușită ne-a vestit rezolvarea problemei.

Trepidația instalației a-ncetat instantaneu. Iar ospătarul, când și-a făcut reparația, era un cu totul alt om. Spre surprinderea noastră, totuși sănătos. Însă parțial, dacă se poate zice și-așa. De unde, mai

Înainte, plecase în deplinătatea facultăților sale mintale și fizice, acum nu mai poseda jumătate din mustăcioară, îi absentau perciunii de tip sud-american, cu care se mîndrea atît de mult, iar părul cîrlionțat și negru (ca pana corbului, cum se spune în folclor), căpătase o ciudată culoare ruginie. Plus că-l purta numai pe partea posterioară a craniului, restul fiind sensibil redus.

— Ce-ai pățit, omule? l-am întrebat stupefiat de strania sa înfățișare.

— Mai nimic, tovarășe Cropaie, adică, pardon, tovarășe căpitan Cox! mi-a răspuns ospătarul clătinîndu-se lejer pe picioare. Mai mult a pățimit cazanul... Deși nu i-a ars nici un fir de păr, așa cum mi s-a-nîmplat mie, cînd m-am apucat să torn apă în el. A plesnit de la prima găleată... Flacăra injectorului a răbufnit pe dinafară, și mi-a pîrlit frizura, iar eu am stins-o numaidecît. Adică nu chiar eu, ci suflul exploziei. Știți, c-oți fi-nvățat și matale la școală, apa conține și niscaiva hidrogen în amestec cu oxizi inflamabili, căroră li se zice și oxigeni, și stîrnește uragane cumplite cînd ia foc...

Nepricepînd mai nimic din aberațiile debitate cu-atîta dezinvoltură de stressatul ospătar, Mehmet Ali l-a readus oarecum, la sentimente ceva mai umane, îndemnîndu-l:

— Papălină, vorbește, domle, pre limba noastră, să-n țelegem care-i situația!

— Nea Ciubuce, situația-i bună, dar nu chiar dispe-rată! l-a lămurit în același stil subordonatul. Cazanul a crăpat, și l-am pus pe celălalt în funcțiune. l-am dat și apă, i-am aprins și focul. Deci, ce mai tura-vura, totu-i în regulă. Motelul n-o să aibă de suferit... Ce-i fac acu? Ne-apucăm iarăși de socoteli, sau mă duc îndărăt, să re-par ce se mai poate?...

— Ai să poți? l-a-ntrebat neîncrezător șeful unității.

— Poc! l-a asigurat Papălînă.

Și ne-a explicat tuturor, văzîndu-ne dornici de-a-l asculta:

— Oi fi eu ospătar de lux, însă-s și mecanic... Tot de lux! Tablă de trei avem, ciocan avem, aparat de su- dură avem, într-o ora fac cazanul la loc. Fiindcă n-a pă- țit nimic la fundul de jos și capacul de sus! Restul, nu-i o problemă, face băiatu'! Gata, am plecat, nu mai stau să-mi pierz timpul.

Abia cînd am ajuns în cameră, împreună cu profeso- rul Somnu, care părea impresionat de cele întîmplate și auzite, am realizat de ce zîmbise (mefistofelic) Mehmet Ali, cînd ne urase „noapte bună!”...

Căci, nici n-apucasem să ne vîrîm sub pături, și ime-diat s-a dezlănțuit urgia. Caloriferele, suficient de calde, au pornit să bubueie, să zdrăngăne, să huruie. Speriat, l-am întrebat pe Nisetrul:

— Ce-o mai fi și-asta?

— Nimic grav! m-a anunțat el.

— Crezi că nu sîntem iarăși în primejdie să sărim în aer?

— Cîtuși de puțin!

— Dar ce-i?

— Unul din aspectele concrete ale legii rezonanței...

Și mi-a explicat, ca unui elev slab la fizică, despre ce-i vorba:

— Dacă Papălînă s-a apucat să lucreze la cazan, în subsolurile motelului, bătînd în el cu ciocanul și-alte scule similare, este normal să intre în rezonanță întreaga instalație de încălzire centrală! Ba, dacă se-ndîrjește ospătarul, ar fi posibil să se extindă fenomenul

și la structura de rezistență a construcției. Așa-i betonul, n-ai ce-i face!... Sună mai dihai ca un contrabas, cum se mai în-tîmplă uneori...

Peste vreo jumătate de ceas, poate mai mult, zgomo-tele au încetat. În schimb, aburii au purces iarăși să țîș-nească pe la încheieturile caloriferelor.

Neliniștit, am coborît de urgență la subsolul „Istriței”.

Unde i-am găsit pe Ciubuc și Papălină cercetînd instalația, Lîngă cel de-al doilea cazan. În care injectorul duduia, de-ai fi zis că-i reactor de „Boeing 147”.

— Ce faceți aici, oameni buni? Nu vedeți că iarăși fierbe apa-n cazan?...

Observînd prezența mea, responsabilul m-a informat:

— A cam obosit bietu băiat, și-acum se-odihnește activ, continuînd cercetările. E ceva în neregulă... Stați liniștit, că sîntem amîndoi aici. Cînd terminăm și-aflăm cauza, se-apucă iarăși de lucru...

Și-așa ne-am petrecut toată noaptea. Dormind cu intermitențe. În orice caz, am rămas profund impresionați de devotamentul și conștiinciozitatea profesională a celor din reprezentativa „Istriței”. Mai rar așa oameni. Pînă n-au dat gata cazanul, nu s-au lăsat. Dar nici pe noi nu ne-au lăsat. Să dormim. Ce să mai lungim vorba, ne dăduseră și pe noi gata! Cum prea bine îl avertizasem pe Somnu: „Mai bine mai tîrziu decît niciodată!” Adică, în situația de la această oră, în traducere liberă, era prea tîrziu, ca să apucăm a mai ațipi vreodată... Decît, cel mult, în noaptea următoare.

11.

Variațiuni

pe aceeași temă din titlul precedent

De dimineață, pe cînd umblam bîjbîind prin cameră, cu ochii cîrpiți de nesomn, lovindu-ne zdravăn de toate mobilele existente acolo: scaune, noptiere, măsuță, pa-turi, și lădița pentru așezat geamantanele, deodată ne-am trezit. Ca printr-o minune. Datorită tăcerii dumnezeiești ce pogorîse asupra motelului „Istrița”.

— Ce-o fi oare? l-am chestionat pe Somnu, căruia, de fapt, s-ar fi convenit să i se preschimbe numele în Ne-somnu.

— Oaah! a căscat el mai întîi, gata să-și dezarticuleze fălcile. Cred că s-au culcat și „meșterii” noștri... Ce liniște, sfinte Sisoie!...

— O să-ți, amintești de Sisoie, cînd n-o avea cine să ne servească micul-dejun! l-am alertat pe comandantul expediției „Nisetrul 2”.

— De ce mic-dejun? N-au spus că la motel au **break-fasturi** de tip suedez?... Nelimitat, din nici un punct de vedere. Nici cantitativ, și nici calitativ!

— Ba da! Însă cînd se-adună un număr apreciable de clienți

— Și ce, noi nu sîntem apreciable? s-a enervat profesorul. Mi-e o foame, de-aș mânca și beton expandat..?

Spre norocul nostru, întrucît Mehmet Ali Ciubuc și Papălînă dormeau în sala cazanelor, la căldurică, culcați pe-o laviță de maximum 70 cm lățime, mai mult într-o rînă, c-altminteri n-ar fi avut loc, i-am mobilizat numai-decît la datorie.

— Trezește-te, meștere Papălînă, că-i ora de **break-fast!** i-a zis Nisetru.

Nici Papălînă și nici Mehmet Ali nu ne-au recepționat corespunzător. Rămînînd în continuare nemișcați.

Îngrozit, l-am privit semnificativ pe Somnu, și i-am sugerat:

— Professore, n-or fi cumva morți? Dacă s-or fi intoxicat cu gazele de-aici, utilizate la cuptoare?...

— Păi nu-s gaze! Motelul lucrează cu gazolină...

— Și ce? Gazolina nu emană gaze, din moment ce se cheamă gaz și olină?...

Punînd la îndoială cunoștințele mele în materie de chimie, profesorul nu mi-a răspuns, ci s-a apucat să-l scuture nițel, de umăr, pe Papălînă.

Fără să dea nici un semn de viață, acesta s-a prăbușit ca un buștean pe podeaua de beton. Unde-a rămas. În aceeași stare de lemn. Întocmai ca și Mehmet. Care, fără să părăsească lavița, făcea și el pe mortul.

— Professore! am strigat eu speriat. Situația-i albas-tră... N-ai vrut să-mi acorzi atenția cuvenită, însă ăștia-s morți de-a binelea. Trebuie să le aplicăm imediat o respirație artificială, de tip „bouche a bouche”, cum se spune, adică gură-n gură.

Și, fără să mai zăbovesc, mi-am apropiat fața de cea a șefului unității. Fiindu-mi mai la îndemână, întrucît se găsea pe laviță, și nu eram nevoit să mă aplec.

În clipa următoare, îi comunicam liniștit comandan-tului Nisetrul:

— Am avut dreptate! E cît se poate de mort...

— Nu mai respiră deloc? s-a interesat profesorul.

— Ba da, și-ncă normal, dacă se poate spune și-așa! Însă emană niște vapori de motorină, atît de puternici, încît mă simt amețit...

— Atunci, maestre, e mort... provizoriu!

— Exact! Pozitiv... Căci asta am vrut să te informez și eu, dar mi-ai luat vorba din gură. Și, zic eu, cred că și Papălină se află în aceeași stare de comă hipoxică...

— Căpitane Cox, nu cred c-ai avut atari ocazii, cu prilejul „Copăii”, însă e absolut necesar să-i readucem la viață. Adică, să-i scoatem din negurile intoxicației și să-i silim să facă priză cu realitatea...

— Perfect! i-am aprobat eu. Priza-i aici, uite-o lîngă spatele cazanului. Totul este să vedem cum îi conectăm...

Iarăși s-a arătat nemulțumit profesorul. Pesemne, de cunoștințele mele fizico-electronice. Și nu s-a jenat să mă chestioneze:

— Maestre, cum ai stat matale, în școală, cu fizica și chimia?

— Aproape normal. Adică, m-am plasat mai curînd pe orbita „statului”, decît pe cea a evoluției. Nu eram un fanatic la aceste obiecte, fiind permanent preocupat de literatură...

— Mda! Se cam observă...

— Ca să-i aducem la realitate, adică să facă priză cu ea, e nevoie să apelăm la niște

amoniac, sau, eventual, la ceva similar! i-am sugerat eu Nisetrului, cam enervat de neîncrederea sa în posibilitățile mele intelectuale.

Realizînd că, după absolvirea cursurilor, unde nu prea excelasem, evoluasem totuși satisfăcător, profesorul m-a îndemnat îmbărbătat:

— Asta este! Deci, ce mai tura-vura, te pricepi... Haidem să căutăm niște amoniac. Altminteri, există riscul să decedeze de-a binelea!

Oricît am cercetat, prin toate dependențele motelului „Istrița”, n-am dat peste nici un pic din compusul hidrogenat al azotului. Deodată, din senin, îmi adusesem aminte și formula respectivului preparat: NH_3 ! Că doar nu eram într-un totuș afon. Într-un târziu, trecînd fugitiv și prin magazia crescătoriei de viței și porci, am observat niște saci pe care sta scris „Azotat de amoniu”. Fericit, i-am comunicat Nisetrului:

— Professore, sînt și sîntem salvați! Uite amoniul...

— Bine, dar ăsta-i îngrășămînt chimic! a dat el să mă lămurească.

— N-are a face! l-am cam repezit eu, fiindcă prea-și da aere de mare chimist. Îl dizolvăm în apă, și li-l tur- năm pe gură...

— Imposibil! Amoniacul se trage pe nas...

— Perfect! Atunci îl vom administra pe nas, am ho-tărît eu.

Oricît ne-am silit să le ținem gurile închise, a fost ceva de domeniul imposibilului. Nisetrul s-a ales cu mîna muș-cată de Ciubuc, iar eu doborît la pămînt de Papălînă. Care se ridicase la verticală, țopăind îndrăcit.

Cînd, istoviți de-atîta zbănțuială, ne-am așezat pe la-vița de lîngă cazan, sprijinindu-ne umăr de umăr, Meh- met Ali Ciubuc ne-a întrebat:

— Ce v-am făcut, dragi tovarăși căpitani, de-ați vrut să ne omorîți? Asta ne era răsplata, după ce-am lucrat toată noaptea, ca să aveți căldura asigurată?... Frumos din partea dumilorvoastre, n-am ce zice!...

Indignat, i-am tăiat imediat aplombul:

— Adevăru-i invers, meștere Ciubuce! Nu să vă omo-rîm am vrut, ci să vă salvăm de la moarte sigură...

Micul-dejun l-am servit împreună. Pe socoteala responsabilului. Care se simțea cu musca pe căciulă. La des- părțire, le-am mulțumit frumos, dînșii ne-au mulțumit nouă, și-am fost cu toții împăcați. Din toate punctele de vedere. Și cu sufletele, și cu burticelele...

După care, i-am zis profesorului Somnu:

— Unde ne continuăm discuția, aici, sau la noi, în cameră?...

— Care discuție? s-a mirat Nisetrui. Există vreo neînțelegere între noi, și trebuie să punem lucrurile la punct?...

Convins că bietul comandant era stressat de pățaniile prin care trecusem, și nu-i mai funcționa ca lumea releul însărcinat cu ținerea de minte, i-am reîmprospătat memoria. Însă ceva mai pe ocolite, ca să nu-l jignesc.

Lămurit, în sfîrșit, dar cu chiu cu vai, Nisetrul și-a sorbit cafeaua pînă la fund, cu zaț cu tot, și, căpătînd astfel energia necesară, a pornit să-mi povestească.

În primul rînd, obiectivul expediției era unul din cele mai interesante. Și anume: cunoașterea florei și faunei din Delta Dunării. După mine, nu numai interesant, dar și lesne de realizat. Fiindcă, spre osebire de

noi, cei din „Copaia”, nu-și propunea imposibilul — să descopere capitala Horezmului. Deci: 1—0. Pentru ei. Deoarece se dovedeau modești.

În ceea ce privește componența grupului expediționar, aici am avut unele probleme. Cu profesorul. Din motive detective (ca să zic așa). Fiindcă l-am rugat:

— Somnule, nu-i suficient să-mi comunici doar numele participanților, ci mă interesează, și-nă enorm, caracteristicile lor psiho-sociale. Ce atribuții aveau în timpul desfășurării călătoriei, ce fel de oameni erau, și, mai ales, ce i-a determinat să ia parte la „Nisetrul 2”...

— La ultima chestiune, e cel mai ușor de răspuns: entuziasmul. Înflăcărarea declanșată de-ocazia unei atari aventuri. Absolut neobișnuită. În special pentru copii...

Apoi, stînd o clipă pe gînduri, profesorul m-a rugat:

— Maestre, în privința celorlalte probleme, te-aș ruga să mergem în cameră. Acolo am toată documentația...

După ce și-a pus în ordine hîrțile din mapa ce-l însoțea, o dată ajunși în odaia noastră, Somnu mi-a relatat cuprins de emoție:

— Atît de dragi îmi erau copiii pe care îi conduceam în Deltă, încît, încă mai înainte de-a porni la drum, ne-am ales fiecare cîte-o poreclă hazlie, mai ales cu scopul de-a ne simți altfel decît pînă atunci. Așa că, dragă maestre, n-am să-ți redau decît parțial numele lor autentice, ci mai curînd poreclele și funcțiile pe care le aveau în cadrul expediției... De acord?

— Absolut de-acord! Dă-i drumu’...

— Atunci ascultă! Și, în vreme ce-ți comunic datele cerute, poți să privești și la mutrișoarele lor, din „Oglinda”, expediției,

unde se află lipite fotografiile tuturor participanților... După cum și vezi, comandantul echipajului eram eu, Manole Vasilescu, profesor de educație fizică. Nu-i așa că arăt bine în fotografie?...

— Splendid! l-am asigurat eu. Chiar mai bine decât în realitate...

— Mersi! Urmează căpitanul: Găbiță, zis și Babușcă, un elev fruntaș, excelent la învățătură, însă posedînd un caracter cam închis. Apoi secundul: Somotei, pre numele său mic Cristi, tip energic, răzbătăreț, bun gospodar. De altfel, se observă și pe chipul său trăsăturile de mai sus. În conformitate cu zicala populară: „Fața omului — oglinda sufletului”. Iulică-Țiparu, dacă te uiți mai bine la el, are toate calitățile omului întreprinzător, plin de inițiativă. De aceea fusese numit, de mine și de colectiv, zoolog al echipajului.

Nedumerit, l-am întrebat pe comandantul Somnu, care, în timp ce-mi înfățișa și caracteriza pe fiecare membru al „Nisetrului 2”, părea căzut în transă, de parcă ar fi fost copleșit de puhoiul unor amintiri de neșters:

— O chestie nu-s în stare să-nțeleg, ce legătură există între țipar și inițiativă? Posedă peștele acela, arătînd ca o curea de pantaloni, atari calități, adică darul de-a se descurca în orice situație, precum și idei originale?...

— Posedă! Ai prins vreodată un țipar? s-a interesat Somnu.

— Nu, ca să fiu sincer! Deși-s un pescar amator de excepție...

— Păi vezi! Înseamnă c-a fost mai abil decât matala, dacă nu s-a lăsat prins în undiță...

Dîndu-mi seama că sărisem peste cal, l-am rugat pe Somnu:

— Iartă-mă, am fost rău! De altfel, nu-mi stă în fire, însă am avut impresia că-mi pui la îndoială cunoștințele piscicole, ca să mă exprim așa. Hai să ne-mpăcăm...

Împăcat, Nisetrul și-a continuat expunerea:

— Al doilea zoolog, Mari, zis și Crăpceanu, elev din-tr-a șaptea, un expansiv nemaipomenit, mereu pus pe glu-me, ne-a ajutat enorm în decursul expediției. Întocmai ca și Mari II, de fapt Marius, poreclit Carasul, care, datorită disciplinei de care dădea dovadă, a fost un permanent exemplu bun. Deși avea sarcina de-a fi botanist... Iar ceilalți, Hamsie cel Blînd, bunul Cristian, bucătarul nostru secund, căruia, uneori, în funcție de ce ne oferea la masă, îi mai ziceam și Fîță, precum și Călin, bucătar și el, poreclă de expediție Fomisă, deoarece era cam încet și se lăsa anevoie antrenat în acțiunile noastre, sau Silvică — Rechinul, cel mai plin de energie dintre noi, fiind și mai mare, motiv pentru care fusese numit „pescar”, ca funcție, în echipaj, sperînd să ne asigure cu peștele necesar hranei noastre, pe plan local, ori Gabi-Guvide, fără o meserie precisă în cadrul expediției noastre, fiind cel mai mititel, numai dintr-a șasea, însă un băiat foarte chiverni-sit și strîngător, sau Bibanul, căruia acasă îi ziceau Milică, sanitarul nostru de nădejde, „omul de aur”, cum îl numeam noi, cei din echipaj, fiindcă maică-sa era cea mai talentată, pricepută și dăruită asistentă sanitară din comună, și-i transmisese, probabil ereditar, bogăția sa de cunoștințe medicale, ei bine, toți aceștia mi-au fost tovarășii mei de călătorie. Unul mai bun ca altul, în pofida unor mici defectiuni ivite pe parcurs...

Uitându-mă mai atent la „fișa de bord” pe care o avea în față, l-am iscodit pe comandant:

— Stai nițel! Pe ceilalți doi, câți mai sînt în tabel, de ce nu mi-i prezinți?

Întrucîtva jenat, Somnu s-a fițîiț oleacă, apoi și-a dat drumul:

— În privința lor e-o chestie ceva mai gîngașă, mai nu știu cum să-ți spun...

— Ei, hai, nu te sfii, fii bărbat! Că doar n-or fi fost pasageri clandestini...

— Da de unde! Botanista Vasilescu, învățătoare de profesie, este soția mea dintîi și cea de pe urmă. De-o viață sîntem împreună, și-aveam neapărată nevoie de ea, cu-atît mai mult cu cît trebuia să hrănesc un echipaj în-treg. Botanista, era doar cu numele, ca să aibă și dînsa o funcție în timpul călătoriei noastre în Deltă. De fapt, pe ea mă bazam, fiind o bucătăreasă de milioane, auten-tică artistă culinară. Obținînd, justificat, toate aprobările necesare, am inclus-o în componența expediției. Iar copiii au îndrăgit-o din prima zi. De la prima masă pe care le-a servit-o...

— Și cealaltă? am insistat eu.

— Cealaltă-i Anca. Șoimulița echipajului. Poreclită Știuculiță. De aceea i-am atribuit și sarcina de zoolog, știucile aparținînd de domeniu.

— Și cum de ți-a trecut prin cap, o asemenea idee ciudată, să antrenezi și-un șoim al patriei într-o călătorie atît de obositoare?...

— Păi cu cine era s-o las acasă, din moment ce-i fi- că-mea, iar părinții, adică eu și nevastă-mea, eram în Deltă? Și nu-i prindea rău, să-nvețe și ea ce-i munca. Nu vezi cum arată în poză: inteligentă și frumoasă?... De

altfel, fie vorba între noi, e și normal. Îmi seamănă mie și maică-si...

— Tot ce-i posibil! Mai ales că soția matală pare și-una și alta, adică și frumoasă și deșteaptă...

— Și eu nu? s-a prefăcut indignat Somnu.

— Dar bineînțeles! l-am liniștit eu, ca să nu intre la idei nesănătoase, însă matală ești bărbat, iar partida adversă aparține genului feminin... Apropo, mai sînt două chestii ce se cer lămurite. Ca să-mi astîmpăr curiozitatea. Mai întîi, botanista Vasilescu, de fapt robul expediției, n-avea și dînsa o poreclă?

— Ba cum să nu! Toată lumea îi spunea tovarășa Somnu. Iar alteori Nisetru...

— De unde și pînă unde? m-am mirat eu.

— Păi nu era nevastă-mea? Și-apoi, cît a durat expediția, mereu am nădăjduit să mîncăm și noi o bucățică de somn sau de nisetru. Cred că și din pricina asta au insistat copiii să nu-i dăm altă poreclă. Fiindcă ea era mama Ancăi, a mea și-a tuturor. Din păcate, nefăcîndu-se rost de materia primă, noi am rămas cu speranța, iar ea cu numele speciei respective de pește... Și care-i a doua chestie?

— Spune-mi deschis, n-ai observat că echipajul era compus din 13 membri? Se spune-n popor că numărul acesta poartă nenoroc, cobește numai a pagubă!...

Profesorul a pufnit în rîs, apoi m-a examinat ceva mai atent, ca și cum ar fi vrut să descopere pe chipul meu vreo urmă de malițiozitate, dacă nu cumva și de prostie. Apoi s-a explicat:

— Bineînțeles, maestre dragă, c-am știut de la bun început cîți membri sînt în echipajul „Nisetru 2”. Dar niciodată nu ne-am pus problema cifrei blestemată, de 13... Am fi fost de rîsul lumii, dacă s-ar fi aflat una ca asta. Cea mai bună dovadă, după cum se și poate

vedea, e că m-am întors sănătos din expediția noastră!... Este?

Decis să-l pun la punct, pentru a nu mai lua în derî- dere afirmațiile mele, l-am temperat:

— Sigur că nu! Ți-a dispărut, în chip enigmatic „jurnalul de cort”, și-apoi, de unde știi că ești sănătos?... Apreciind ultimele noastre pățanii, de-aici, de la motelul „Istrița”, nu s-ar putea avansa nici o certitudine. În nici una din direcții... Asta e!

Somnu, un tip extrem de receptiv, după cum constatasem mai de mult, de altfel, a dat din cap, cum c-ar fi de acord cu spusele mele, dar m-a și întrebat:

— Din cele ce ți-am relatat despre componența echipajului meu, ți-ai format cumva vreo părere în privința „jurnalului de cort”?

— Nici una! De vreme ce n-am avut cum să-l citesc...

— Nu, domle, s-a enervat nițel profesorul, mă refe-ream la dispariția „jurnalului”, nu la lecturarea sa!...

— Corect! Însă, din cele aflate pînă acum, mi-e imposibil să dau de vreo urmă. Și-apoi, nici nu mi-ai dezvăluit totul, după cum ne-nțeleseserăm... Mai ales la aspectul, să-i spunem și-așa, „administrativ”. Mai am nevoie de-o sumedenie de elemente informative... Și, de asemenea, mai am nevoie și de-un pic de odihnă. Astfel, căpătăm energie. După care continuăm...

12.

Supliment

---

de informații...

cam inutile!

Cînd am coborît în restaurantul motelului, ia-l pe ospătar de unde nu-i. Acuma, salonul fiind încălzit, atmosfera era plăcută și incitantă. Deși eram nedormiți 65%.

Profesorul, băiat delicat și binecrescut (aproape 1,85 m), n-a strigat după Papălină, n-a făcut scandal, ci s-a limitat să bată lejer cu muchea cuțitului în marginea farfuriei. Totuși, nu s-a produs apariția mecano-ospătarului. Și era evident că ne aștepta cu prînzul, deoarece unica masă prevăzută cu farfurii și tacîmuri se dovedea a fi aceea la care ne așezasem.

Atunci, ceva mai încolo, sătul de-atîta așteptare, dar și flămînd în același timp, mi-am permis să lansez un S.O.S. discret, strigînd cu glas pe jumătate ambalat:

— Meștere Papălină! Alooo! Unde ești, maestre?...

— Acilea, colega! a răspuns diligentul reprezentant al „Istriței”, ivindu-se în cadrul ușii ce da spre bucătărie, c-un copan de curcan în mîna dreaptă și-o bucată de turtă caldă în stînga. Și-a completat, mestecînd grăbit ceea ce mai avea prin gură: „Aicișica, tovarăși căpitani de cursă lungă, de baie sau de copaie, sau de ce-oți mai fi!...”

— Ce-i facem, domle? l-a întrebat nițel intrigat Somnu, realizînd că ospătarul se afla, oarecum, într-o stare specială, chiar de

transă, aş zice. Noi nu mai mân-căm pe ziua de-astăzi?... Ce-ai la bucătărie?

Ospătarul Papălînă, văzîndu-se luat repede, s-a înecat cu bucătura ce-i umbla prin cavitatea bucală, şi-a răs- puns icnit:

— ... îrcan... cîrc... an... țața Rada!

— Ce? m-am interesat eu extrem de nedumerit.

— Hîc! Aoleu!...

După ce şi-a înghiţit eficient arşicul ce-i rămăsese în gîtlej, Papălînă a devenit brusc mai explicit:

— La bucătărie avem curcan la tavă, pe varză călită, şi pe țața Rada care l-a adus de-acasă, în dar, ca să ne cinstească pentru c-a născut fie-sa... De bucurie, ne ospătează şi pe noi, adică pe şefu', pe mine şi pe Brînză... Ştiţi matale care, vă mai amintiţi, că v-am pomenit de el, mecanicul de întreţinere...

Pe cînd Papălînă se străduia să ne lămurească situa- ția, un urlat inuman, pe trei voci, a răbufnit dinspre bucătărie:

— Papălînnăăă!

— Prezent! a răspuns pe dată ospătarul, fără să pară speriat. Spre deosebire de noi, care intrasem la idei, ne-ştiind ce se-ntîmplă în oficiul de preparare a bucatelor.

— Pofteşte-i la curcan şi pe muşterii noştri! s-a au- zit un glas de bărbat, sunînd ca un contrabas spart. Dar las', că viu eu să-i ridic...

În clipa următoare, un monument de femeie s-a strecurat anevoie pe uşa bucătăriei, pătrunzînd în salonul restaurantului şi îndreptîndu-se ameninţător spre noi. Nu mai văzusem un asemenea exemplar feminin. Vorbea gros şi penetrant, păşea ca un elefant, cîntărea (din ochi apreciînd) cel puţin suta de ocale, şi-ar fi trebuit să te urci pe-un scaun, ca să ajungi la înălţimea ochilor ei de-un albastru fantastic,

cum e cel al sticlelor de sifon. Cu chi-pul strălucindu-i de bucurie, dar și de grăsimea hartanu- lui de curcan din care sfîrteca în timp ce pășea în direc- ția noastră, ni s-a adresat, zîmbindu-ne blînd și mă- moasă:

— Măi copii și mușterii, nu vreți s-o faceți fericită pe țața Rada a voastră?...

— Hait! i-am suflat cît mai discret profesorului. Extraterestra asta ne ia pe ocolite. Precis ne va solicita să ieșim cu „darul”, în cinstea faptului c-a născut fiică-sa...

— Eu aș zice s-o întindem cît mai urgent!... Nu văd altă salvare! a opinat Nisetrul.

Eram în eroare. Deoarece țața Rada (OZN-ista) a insistat:

— Cinstiți-mi și mie curcanul, fiindc-aseară s-a năs- cut un plod de patru kile, mînca-l-ar mama... Pe el și pe Gherghița, fie-mea. Dacă mă refuzați, mă supăr rău. Și nu-i bine. C- am o mîna, pe puțin treijde kile! Haideți în bucătărie, că-i mai cald și mai ántim, și sîntem numai între de-ai noștri. E și oțu' de Ali-Baba, și căscatu' ăsta de Papălîna, bașca Brînză. Șmecheri mari, unu și-unu. Nu-mai voi mai lipseați. Și-o să vă ospăteze țața Rada c- un curcan pe varză, din ograda mea personală, de-o să vă lingați pe dește!... Și nu vă costă o para chioară, pen-că eu fac cinste. De bucurie...

Se-nțelege, am acceptat imediat. Mai ales cînd auzi-sem că-i vorba de-un curcan natural sălbatic. Și-apoi, nici n-am fi dorit s-o supărăm pe monumentala bucătăreasă.

Și i-am șoptit comandantului:

— Haidem, că se merită!

Care „o țîrișică”? Nici n-a putut fi vorba de-așa ceva. Căci ne-a servit fantastica bucătăreasă, mămoasă și dulce, ca pe copiii

ei. De parcă ar fi vrut să ne pună la îngrășat. Intensiv și urgent. Cu cîte nu ne-a îndopat! Ne-a silit să-i lichidăm curcanul, plus o uriașă tavă cu varză călită. Spre satisfacția comesenilor: Ali Mehmet Ciubuc, Brînză, Papălină și ȋaȋa Rada.

Cînd am răsufat ușuraȋi, întrucît izbutiserăm să dăm gata orăȋania și recipientul (mai exact conȋinutul, adică varza), șeful unităȋii s-a adresat subordonatei sale:

— Cumătro Rado, dar nu ne dai și cevașilea de băut?

— Ce-ai zis? s-a răȋoit la el monumentul naturii.

— Niște vinișor, cumva! a bîiguit niȋel speriat Meh- met Ciubuc.

—La mine-n bucăȋărie? În timpul serviciului? Am să vă dau moare de varză, sau niște borș de tărîȋe.

Cît era el de șef, Ciubuc n-a crîcnit. Nici măcar o vor-buliȋă. A tăcut mîlc, și-a așteptat să se fiarbă cafeaua. Iară noi, eu și cu profesorul Somnu, așijderea,

După ce-am dat gata și cafeluȋele preparate de emi-nentul cafegiu Papălină, ne-am retras fiecare. Pe la sălașele noastre. ȋaȋa Rada s-a culcat după mașina de gătit, pe-o laviȋă anume instalată acolo. Mehmet Ali și Papălină în biroul șefului. Iară noi, în cameră. La etaj. Sătui eram, bine ne simȋeam, numai un puișor de somn ne lipsea.

Zăcînd amîndoi în pat, gîfiind și respirînd dificultos, așteptam răbdători să ne-apară moș Ene pe la gene. Zadarnică așteptare. Moșul refuza să-și facă simȋită pre-zenȋa. Și i-am zis Nisetrului:

— Știi ce, dragule, este o vorbă. Cică: „Dacă nema puterința, geaba chichirez gîlceava!” Așa că, haidem la treabă...

— Ce ți-o mai fi trecut prin cap, maestre? a exclamat deznădăjduit profesorul. Mai sîntem buni de vreo treabă, în halul de balonare în care ne aflăm?...

— Da! am susținut eu, optimist. Capetele încă nu ni-s afectate de balonare. Vom lucra cu capul... Dumneata ai să-mi comunici elementele informative referitoare la „administrativul” expediției „Nisetrul 2”, din cap sau din acte, iar eu, tot cu capul, am să cuget la posibilitatea de-a afla unde-ați greșit, de v-a dispărut „jurnalul de cort”...

Bietul Somnu, abia mișcîndu-se, și-a extras din mapă niște caietele și mi-a satisfăcut curiozitatea.

Sfătuindu-ne între noi, apelînd și la experiența expediției de anul trecut, mai consultîndu-ne și cu părinții, mi-a spus Nisetrul, angajîndu-se în expozeul solicitat, am ajuns la concluzia că ne erau necesare următoarele. Uite, am să-ți citesc chiar din tabelele pe care le am aici. Mai întîi, lista bagajelor:

„Un rucsac, pentru fiecare membru al expediției. De mărime diferită, în funcție de gabaritul purtătorului.”

„2 rînduri lenjerie de corp.”

„2 perechi addidași, eventual bascheți sau teniși.”

„Un trening. Indiferent de culoare. Totuși, preferabil albastru, avînd în vedere că plecăm într-o zonă cvasiac-vatică — respectiv Delta Dunării.” .

„O pereche de pantaloni scurți.”

„Două tricouri, un fes (mai exact căciuliță de melană), un flanel gros.”

„Pălărie (sau șapcă) antisolară”.

„Sac de plastic pentru apărare de ploaie, plus 2 metri de folie, ca să acoperim corturile în caz de diluvii.”

„Un sac de dormit.”

„Două prosoape, un săpun, periută de dinți.”

„O lanternă, un briceag, lingură, furculiță, farfurii (adîncă, întinsă și mică), cană și bidon, toate din plastic (cu excepția lanternei și-a briceagului, se-nțelege).”

„Alimente: 2 kg. mălai, 1/2 kg. brînză, 1/2 kg. slănină, două borcane, cît mai mari, de dulceată sau gem, ceapă, usturoi, cartofi, ouă fierte vîrtos (5), două cutii conserve carne, 2 cutii cu pateu de ficat, 1/2 kg. zahăr la doi copii, 1/2 l ulei, tot la doi copii, pîine, covrigi, biscuiți, grisine, stiksuri.”

Impresionat de spiritul de prevedere al organizatorilor, precum și de faptul că nu scăpaseră din vedere aproape nimic, l-am întrebat pe Somnu:

— Profesore dragă, și cu ce-aveați să cărați toate cele de mai sus, care, după socotelile mele, reprezentau o mică „alimentară”, bașca un „micromagazin universal”?... Vă gîndiserăți cumva la vreun camion?... Una la mîină. Și, doi la mîină, nu crezi c-ar fi fost mai bine să luați cu voi carne proaspătă, sub formă de găini, pui, rațe, eventual purcel, ca să nu fiți nevoiți să apelați la conserve?

La început, Nisetrul și-a imaginat că-l iau peste picior. Însă, observînd că eram suficient de serios, mi-a declarat, la fel de serios:

— Am impresia că n-ai prea fost atent, maestre! N-ai văzut, din extrasele de regulament pe care ți le-am dat să le citești, că expedițiile se efectuează pe jos?...

— Bineînțeles! Atîta lucru am sesizat și eu, că doar nu era să vă deplasați cu avionul...

Și ce, camionul nu reprezintă un mijloc de deplasare pe jos?

— Pe jos, asta vrea să spună că expediționarii vor umbla pe picioarele lor personale. Deci, fiecare avea să-și care bagajele în spinare. De-aia erau prevăzute rucsacurile. Dacă împarți totul la 13, adică la cei treisprezece membri ai „Nisetrului 2”, ai să constăți că mai era încă loc. Pentru obiectele necesare la construirea adăposturilor de noapte, dar și cele utile în diverse acțiuni de auto-aprovizionare. De-aia n-am prevăzut, cum bine te-ai gîndit și matale, găini, rațe, purcei și-alte orătănii!...

Zîbind, i-am atras atenția Somnului:

— Purcelul, fie vorba între noi, încă n-a evoluat la acest stadiu, de-l incluzi la zburătoare...

— Corect! Pozitiv! Însă m-a luat gura pe dinainte... Deși, dacă stăm și cugetăm mai științific, cîndva, în pleis-tocen, mai toate animalele erau dotate cu aripi. ***Pterodactilii***, ***apterobrahii***, și-alte denumiri pe care le-am uitat... Este?

Nesigur pe cunoștințele mele în domeniul respectiv, și cu toate că nu-mi aminteam să fi învățat, la școală, despre „purceloptere”, „vacodactili” și-așa mai departe, am lăsat-o moartă. Doar i-am spus profesorului, dîndu-i, într-un fel, dreptate:

— Într-adevăr, dacă burdușeați găinile, rațele sau purceii în rucsacuri, și-ncă în plină vară, riscau să moara pe drum. Așa că, tot mai bune erau conservele... Și ce le-ați mai pus în cîrcă bieților copii?

— Stai nițel, că-ți citesc și tabelul al doilea. Cel cu utilajele! mi-a declarat profesorul. Ascultă:

„Scule pentru pescuit: obligatoriu o undiță, ace, plumbi, nailon, momeală și plute, juvelnic și prostovol.”

„Cîte o minitrusă sanitară proprie. Ori din comerț, de la magazinele cu materiale turistice, ori din portbagajele mașinilor, de la cei ai căror părinți posedau automobile în proprietate personală.”

„Un colac de mașină, la doi elevi...”

— Stai! l-am întrerupt pe profesor. Ce-i aia, colac de mașină? Am și eu automobil, și niciodată nu mi-a dat prin cap că trebuie să fie prevăzut cu colac... Nu-nțeleg!...

— Mă mir! a exclamat Nisetrul, realmente nedumerit. Cum așa? Matale, care zici că ești și pescar, n-ai dat niciodată la pește, cu undița, aflîndu-te în mijlocul bălții pe-un colac de mașină, cofecționat dintr-o cameră de anvelopă?...

— E clar! Numai că eu am utilizat o lotcă, luntre sau barcă...

După care am tăcut mîlc. Ce era să-i mai spun acum profesorului, știind despre ce era vorba, că încercasem și eu, odată, pe balta de la Tîncăbești, să utilizez un atare utilaj improvizat? Dintr-o cameră de „Fiat”-600. Peste care așezasem o scîndură lată de 30 cm. Și mă dusesem la fund. Cu cameră și scîndură cu tot. Nefiind calculată pe gabaritul meu. Și nu-mi reușise figura nici a doua oară. Deși folosisem o cameră de tractor, împrumutată de la finu’ Gheorghe al Auricăi lu’ Arambașa. Și iarăși fusese primejdie mare să mă-nec. Cînd se răsturnase instalația încropită de finu-meu, meșter la toate, care-i fixase și-un podeț din lațuri, spunîndu-mi, sigur de sine: „Nașule, asta-i mai dihai ca un vâmpor!” Într-adevăr! Fusese mai „dihai”, Deoarece, cînd se răsturnase, cu fundul în sus, eu rămăsesem sub ea, cu

capul în jos, în apă. Dacă nu mă agăţam cu mîna de valvă, scoţînd, fără să vreau, ventilul, ceea ce dusesese la dezumflarea rapidă a „şalupei”, m-ar fi pescuit alţii pe mine. Nu ca peşte, ci ca înecat. Şi decedat, pe deasupra. Din prostie.

Păstrînd cele de mai sus pentru mine, l-am lăsat pe Somnu să-şi continue lectura:

„O saltea pneumatică. Tot pentru doi elevi.”

„Un cort, ceva mai mare, pentru patru persoane de dimensiuni reduse.”

„Două aparate de fotografiat.”

„Aragaz de voiaj, prevăzut cu zece butelii de schimb, un ceaun pentru mămăligă, două cratiţe, o oală de ciorbă, adică, mai exact, pentru ciorbă, că doar nu era să plecăm cu ciorba la noi, un polonic mare, împrumutat de la can-tina S.M.A.-ului, două găleţi din plastic...”

Observînd că Somnu încetează să mai citească, l-am, îndemnat:

— Haide, dragul meu, nu te sfii! Spune tot, ce-ai mai luat...

— Asta-i tot! Că doar nu era să-ncărcăm în spinare o casă întreagă... Ci numai strictul necesar! Nu-i suficient, după părerea matală?

De ce să-l fi amăgit pe comandantul expediţiei, atît de bine organizate, şi să nu-i spun adevărul? Şi i l-am dezvăluit, fără menajamente:

— Sigur că nu!

— Vorbeşti serios, maestre? s-a mirat el uluit. Cum adică nu-i suficient? Ce-ar fi trebuit să cărăm cu noi?...

— Stai blînd şi nu te avînta, că nu m-ai înţeles! am dat eu să-l temperez. Nu-i suficient, în sensul că n-am destule date

pentru a-mi da seama unde s-ar fi putut ră-tăci „jurnalul de cort”, asta am vrut să zic.

Nisetrul, s-a scărpinat încurcat în cap, neștiind ce-i cu metoda mea deductivă, de nu izbutea să rezolve încă nimic, apoi mi-a declarat amărît:

— Maestre Conan Doi, oricît oi fi tălică de mare detectiv, cred că nu ți-ar strica nițică odihnă... Cine știe, poate ești prea obosit, ca să mai gîndești eficient. Lăsăm pe mîine totul. Dacă nici datele pe care ți le-am furnizat nu ți-s de ajuns, înseamnă că ni s-au umflat și capetele, de cîtă varză călită am vîrît în noi, și nu mai judecă normal. Dacă reușim să adormim, poate se dezumflă... Și mîine continuăm!

Deși, parcă, simțeam cum moș Ene îmi dă tîrcoale pe la gene, am mai apucat să-i spun profesorului:

— Nisetrule dragă, continuăm mîine, așa precum prea bine ai zis, însă invers...

— Cum invers? Va fi nevoie să mă-ntorc cu picioa-rele-n sus, și, din această poziție, destul de incomodă, să-ți completez informațiile ce ți-s necesare?...

— Ei, asta-i bună! Nici gînd de-așa ceva... Invers, în sensul c-am să-ți povestesc eu, cum ne-am organizat ex-pediția noastră, „Copaia”, din punct de vedere „tehnic- administrativ”... Din compararea celor două modalități de punere la punct a unei călătorii speciale, s-ar putea să deducem unde-i chichirezul! Înțelegeți?...

—Nu! a mărturisit cinstit profesorul Somnu. Mi-e și somn, de altfel...

— Perfect! Atunci culcă-te, ceea ce-am să fac și eu. Iar mîine dimineată am să te lămuresc, la amănunt, în privința ideii mele. Cam neclară acum!...

13. Nici „Copaia” n-a stat de „lemn-Tănase”

După ce-am dormit un somn de zile mari, străbătut de vise urâte, cînd se făcea că tața Rada ne fierbea, într-un cazan de rufe, laolaltă cu-o roabă de varză tăiată mărunț, vroind să prepare o „varză cu carne”, cît să sa- ture un regiment întreg, m-am trezit, spre surprinderea mea, plin de energie, odihnit și, chiar flămînd.

Profesorul, sculat înaintea mea, executa niște exerciții ciudate, probabil de gimnastică, în fața ferestrei deschise.

— Ce te-a apucat, Nisetrule? l-am întrebat curios, n-ai avut un somn normal, de te bîții în halul ăsta, ca și cum ai încerca s-alungi cine știe ce vedenii?...

— Ba am dormit splendid. Adînc și neliniștit. Din pricina unor coșmaruri de groază. În care bucătăreasa noastră, pusă pe fapte mari, intenționa să mă treacă prin mașina de tocat carne, ca să mă transforme în cîrnați de casă, pentru a mă vîrî la cuptor, pe varză călită. De-aia practic gimnastica asta neobișnuită.

Interesant! Ce-o fi avut țața Rada cu profesorul, de vreme ce pe dînsul a vrut să-l dea la mașină, și să-l toace mărunt, iar pe mine m-a scutit de chinul ăsta, tăindu-mă doar în hălci?

— Termină, o dată cu halucinațiile, și cu mișcărilor astea dezordonate... Că amețesc. Numai privindu-te... Fii bărbat, nu cîrnat! l-am luat la rost pe Nisetrul. Ne spă- lăm rapid, ne-mbrăcăm, și-i cerem lui Papălîină să ne servească un ceai fierbinte, fără zahăr, că balonează.

Peste vreo zece minute, spălați sumar, fără apă, deoarece iarăși nu era apă la baie, ci folosindu-ne de ce mai rămăsese pe fundul vasei de flori, ne prezentam val-vîr- tej în sala restaurantului; unde Papălîină ne-a întîmpinat cu zîmbetul pe buze:

— Bună dimineața, tovarăși căpitani! Cum ați dormit?...

— Excelent! i-a răspuns Nisetrul.

— Eu, cum să zic, n-am lipit pleoapă de pleoapă! ne-a informat ospătarul.

Întrucît nu se întrezărea nici o speranță să mai căpă- tăm un ceai în dimineața aceea, datorită insomniei ce-l chinuise pe Papălîină, l-am întrerupt prietenește, însă cam brutal:

— Ho! Oprește-te, moară stricată... Ce-ai la ceai?...

— Ceai! Plus unticel, gemuleț și pîinică...

Gîndindu-mă că-i cazul să-l determin pe bietul pro-fesor să refacă priza cu realitatea, după coșmarul de peste noapte, l-am întrebat pe scumpul nostru prieten:

— Arătăm noi a oameni care să se sature numai cu un ceai?

Papălîină ne-a examinat osebit de atent, și mi-a de-clarat șovăielnic:

— N-aş prea-ş zice! Mai ales în ce vă priveşte pe tălică...

— Corect! Atunci ne-aduci cinci...

După ce ne-am ospătat domneşte, şi-am constatat că Nisetrul îşi revenise complet, arătînd la fel de umflat ca şi ieri, de cît ceai băuse, l-am chemat pe ospătar.

— Papălină dragă, acum să ne mai dai...

— Alte ceaiuri? s-a grăbit să-ntrebe speriat ospătarul. Păi ce, nu sîntem şi noi făpturi omeneste, vrednice de-o cănuţă de ceai, atîta cît a mai rămas? De unde?...

— ...nişte cafeluţe! mi-am terminat eu comanda.

— Ei, aşa da, mai merge! a răsuflet uşurat amicul nostru.

Pe cînd sorbeam satisfăcuţi din ceşcuţele cu cafea, l-am abordat pe comandantul „Nisetrului 2”. băgînd seamă că dădea s-aţipească pe el:

— Somnule, e timpul să ne continuăm investigaţiile. La orizont n-a apărut nici un mecanic auto, aşa că vreme avem destulă la dispoziţie. De data asta, am să-ţi relatez eu... Cum s-a desfăşurat „Copaia”. Mai cu seamă în prima ei parte, cea tehnico-organizatorică. Şi am impresia, dacă nu şi certitudinea, c-o să-ţi rezolv problema. Şi ştii de ce? Fiindcă, spre deosebire de voi, „Copaia” noastră a posedat o organizare mult mai, cum să zic, mai... spontană! Stai blînd şi-ascultă. Căci ai să-nveţi multe dintr-o experienţă veche de-acum cîteva decenii. Astfel, după cum ţi-am tot repetat, de mă doare mintea, din diferenţe va ţîşni adevărul... Totul este să nu mă-nterupi!

Fals entuziasmat, Somnu m-a asigurat:

— Corect! Garantez asta... Cel puţin 75%!

Cînd îi pomenisem comandantului expediției „Nise-trul 2”, despre spontaneitatea în sistemul de organizare al Copăii”, îmi reapăruseră, brusc, în memorie, întîmplările petrecute atunci cu noi, prin 1936. Dar și mutrele echipajului meu. Și nu numai chipurile lor, ci și trăsăturile de caracter ale fiecăruia. În orice caz, totul ne lip-sea, însă spontaneitatea ba. Dimpotrivă, s-ar fi putut spune că exista în exces. Și-ncă într-un asemenea hal, încît, cînd am vrut să grăbim plecarea noastră, în căutarea „Cetății de pămînt”, celebra capitală a Horezmului, ne-am dat seama că nu eram suficient pregătiți. Chiar deloc, s-ar fi putut spune.

Însă rapid, în mai puțin de cîteva zile, totul era gata. Contribuind fiecare participant la expediție. Cu idei. Care de care mai trăsnete și aiuritoare. Totuși, extrem de utile. După părerea noastră. Care nu știam cum să ne mai felicităm reciproc, pentru inițiativele dovedite.

Bineînțeles, în calitate de căpitan Cox, emanasem cele mai multe din respectivele propuneri. Pe vremea aceea, fiind destul de rotofei și durduliu, lucru de care nici acum nu mă pot plînge, am și așternut pe hîrtie o listă cu alimentele necesare la drum. Mai mult decît completă.

— Și ce trecusei în ea? m-a-ntrebat Somnu, deși îmi făgăduise că nu mai scoate o vorbă.

— Ei vezi, de-aia n-are ursul coadă! m-am răstit în glumă la profesor. Fiindcă a fost prea curios... Întocmai ca și colegii mei de expediție, care și ei mureau de nerăb-dare, să afle ce prevăzusem pentru hrana noastră. Iar dintre ei, cel mai arțăgos se arătase a fi Maț Robinson, deși era slab ca un țîr, de parcă n-ar fi mîncat mai niciodată. Și mă tot bătea la cap, încercînd să mă tragă de limbă: „Mă

Bicoxule, n-o să murim de foame? Ce-ai de gînd să luăm cu noi, ca să ne-ajungă pe tot timpul călătoriei?...”

Bineînțeles, același lucru vroiau să-l știe și Nansen, și Mișcă-te Tone, și Motofleașcă, se-nțelege, dacă ar fi fost dotat cu darul vorbirii. Așa că, adunați cu toții în podul magaziei lui Tatapetre, le-am comunicat, în plen, op-țiunile mele. De fapt, trebuie să recunosc că n-aveam chiar un tabel, așa cum procedaseră cei de la „Nisetrul”. Ci-mi însemnasem, pe felurite bilețele și hîrtiuțe, cum îmi venise prin minte, ceea ce credeam că ne-ar face trebuință. Mult mai spontan, după cum se vede, decît să stai și să-ntocmești tot soiul de formulare birocratice. Chiar am ținut să-i atrag atenția Nisetrului:

— Asta era diferența dintre noi și voi! Cum îmi trăs-nea o idee prin cap, imediat o treceam pe hîrtie. Voi însă, nici n-ați mai fi avut loc, în registrele voastre, să notați vreo idee de ultimă oră. Este?...

— Sigur că nu! mi-a răspuns Somnu. Nu se pleacă la drum cu idei de ultimă oră... Totul trebuie gîndit dinainte!

— Hai, că mă faci să rîd! Dar cu spontaneitatea cum rămîne? Ei?...

— Apelăm la ea la început, nu după!

Renunțînd să mai discut în contradictoriu, am depus eforturi speciale, ca să-mi amintesc cum decursese ședința noastră de lucru. Din pod.

Așezați cu toții, în jurul unei lădițe, pe care desfășu-rasem toate bilețelele și hîrtiuțele pe care mai reușisem să le găsesc prin buzunare, comunicasem atunci tovarășilor mei de drum:

— Tot ce-am notat aici e numai pentru cazuri dispe-rate, de urgență. După cum v-am

mai spus, pîinea noastră cea de toate zilele ne-o va asigura fluviul pe care vom naviga...

Bondocul de Nansen, cam mîncău de felul său, a fluierat a pagubă și m-a înconșrat:

— Care fluviu, care pîine? Aș vrea s-o văd și pe-asta, cum o să pescuim pîine cu undița, din apele Argeșului, care încă nici n-a fost declarat fluviu oficial! Mai bine, citește-ne ce-ai notat să luăm de-acasă...

— Așa-i! a sărit cu gura și Livingstone, alias Mișcă-te Tone. Dar dă-i drumu' o dată, că pe mine m-a și apucat foamea. Și nici timpul nu ne așteaptă. Dacă nu plecăm rapid, în maximum trei zile, s-a dus pe apa sîmbetei expediția, noastră, și mai rămînem și fără Horezm, cu buzele umflate...

Considerînd că atmosfera devenea încărcată, am dat satisfacție cererilor exprimate de mase. Și, răsfoind bilețelele, le-am comunicat:

— În ce mă privește, eu am să contribui cu cinci borcane pline cu cîrnați...

— Ce, există cumva cîrnați la borcan? M-ai lăsat cu gura căscată! a exclamat pus pe hără Maț Robinson.

— Există! La Maca-Maia, bunică-mea, în cămară... Încă de-astă iarnă, cînd au tăiat porcul, pe bietul Cuțu-lache, c-așa-i ziceam noi, cei ai casei, o bună parte din cîrnați au fost prăjiți și-apoi îndesați în borcane, turnîndu-se deasupra untură fierbinte. În felul ăsta, se pot păstra ani de zile... Bun! În plus, am să mai aduc o bucată țeapănă de costiță afumată, vreo cinci jimble mari,

duble, o funie de ceapă și-una de usturoi, ca să avem cum găti plachia de crap, crapul ăla, pe care o să-l prindem cu undița, și niște sare grunjoasă, taman bună pentru conservarea oricărui soi de pește, ca să nu

mai pomenesc de saramurile de caras, biban și somotei.. Bineînțeles, dacă vom fi vrednici de ele, pescuind materia primă necesară!

— Eu zic, m-a întrerupt Mișcă-te Tone, că nici n-o să mai fie nevoie, dacă avem la îndemână cîrnații, costița și ceapa!

Ceilalți, cărora le lăsa gura apă, de pe acum, l-au aprobat într-un glas:

— Așa-i, căpitane Cox!

Și, pentru a combate, dintr-un bun început, lenea și tendințele nesănătoase, de-a huzuri pe munca mea, trai pe vătrai, vorba aia, din popor, pe care-o auzisem de la Tatapetre, le-am redus brusc orice pornire dăunătoare:

— Măi Maț, și tu, Mișcă-te Tone, și tălică, Tele Nan-sen, trebuie să vă între bine-n cap, expediția „Copaia” are o deviză glorioasă, deloc mincinoasă, și care sună așa: „Toți pentru unul, și unul pentru toți!”... Să vă fie clar... Văd c-ați vrea să aplicăm doar partea a doua a devizei, cea cu „unul pentru toți”. Ei bine, uite că nu ține! Ascultați, că dau citire sarcinilor pentru partea a-ntîia. Deci, Tone, fiindcă tot ești cît o namilă și-ai muncit la bunică-tu, cu oile, ai s-aduci în cămara „Copăii” cel puțin cinci ocale de telemea. Și neapărat de oaie. Bașca niște urdă sărată, care să ție. Și n-ar strica nici o traistă cu făină de porumb... Iar matale, frate Maț, care mereu te temi c-ai să mori de foame, deși arăți ca un maț uscat, să faci ce-oi face și să contribui la alimentarea expediției cu desertul. Cinci guri sîntem, așa c-aduci cinci bucăți mari de halva, din cea bună, de susan, cinci kile de rahat-lokum, preferabil cu nucă... Și tu, Nansen Pan-telei, că tot are unchiu-tău măcelărie, ocupă-te de carne. Cel mai bine ar fi să dai de-un berbec. Pe care să-l facem pastramă...

— Păi, a bîiguit Tele Nansen rotofeiul, mor, după pastramă de oaie, dar de berbec n-am auzit să se existe. Și nici s-o prepar nu mă pricep...

— Nu-i o problemă! O fac eu... Că l-am văzut odată, mai de mult, pe Tatapetre, cum meșterește pastrama. Pînă la urmă, am s-o izbutesc și eu... Totu-i să te prezinți cu animala!

— Vie? s-a interesat îngrozit Nansen.

— Ce, ești tra-la-la? Moartă! Însă moartă de moarte bună, nu de cine știe ce boală, care să ne molipsească și pe noi...

Măgădanul de Mișcă-te Tone, pe care-l observasem tot frămîntîndu-se pe locul său, n-a mai avut răbdare, și m-a întrebat:

— Măi Coxule, cît oi fi tu de căpitan, tare mi-e teamă că nu prea te-ajută mintea! Mi se pare, după cîte ne ceri să-ți aducem, că totu-i pentru unul, adică pentru tine, dacă judecăm în comparație cu contribuția ta. Și-apoi, copaia noastră-i o biată copaie... Unde-o să vîrîm atîta marfă? Că doar nu-i băcănie pe apă, și nici transatlantic!

Într-adevăr, problema ridicată de vlăjgan era justă. În privința ultimei afirmații. Referitor la „totul pentru unul”, l-am lămurit pe loc:

— Tone, greșești amarnic, gîndind astfel despre mine... N-o să fim cu toții într-o barcă? De unde-ai mai scos-o pe-asta? Că n-am să mănînc de unul singur, pitindu-mă de voi. Și unde m-aș putea ascunde? Sub copaie, în apă?...

După care, reamintindu-mi de aspectul cel mai serios al situației relevate de Mișcă-te Tone, le-am comunicat „expediționarilor”:

— Mîine ne vedem din nou, să discutăm și chestiile legate de boarfele ce-urmează să nesoțească. Și, mai ales, sustragerea copăii, și-

apoi cărarea ei, pînă la gîrlă. Pînă atunci, găsesc eu o soluție și pentru depozitarea alimentelor. Mai bine, dragii mei, gîndiți-vă la procurarea lor.

Maț Robinson, poate cel mai interesat de efectuarea expediției, a încercat să mă liniștească:

— Le împrumutăm de la părinți! Nu-ți mai face griji... M-ați convins!

— Nici să nu vă treacă așa ceva prin cap! am strigat plin de indignare. Ce sîntem, hoți sau exploratori? Altfel vom proceda. Fiecare din noi va lăsa cîte o scrisorică părinților, neamurilor și prietenilor, în care vom arăta că ceea ce s-a luat e doar vremelnic. Și totul va fi res- tituit. Cînd ne vom înapoia, după ce vom fi descoperit „Cetatea de pămînt”, capitala Horezmului...

— Păi ce, crezi că mai sînt niscaiva alimente ascunse acolo, prin hrubele ruinelor? m-a întrebat Tele Nansen.

Nici nu m-a mirat problema pusă de Pantelei, întru- cît îl știam cît e de gospodăruș și chivernisitor. Numai Maț a sărit cu gura la el:

— Taci mă, că ești prost ca noaptea! De ce să le-ascundă? Dacă dăm de cetatea îngropată, precis găsim și băcăniile de-acolo... M-ați prins în idei!

Realizînd că amîndoi băteau totuși cîmpii, am pus lucrurile la punct, lămurindu-le situația:

— Nici unul din voi n-are dreptate! În antichitate, după cum se știe, nu existau decît magazii...

— Universale? s-a interesat măgădanul de Mișcă-te Tone.

Constatînd că stăteau cam prost cu istoria, am pre-cizat:

— Nu! De nici un fel, de nici o culoare... Doar ma-gazii și depozite. Vom da îndărăt ceea ce-am împrumu- tat, cumpărînd de la prăvălie. Descoperind „Toprak-kala”, capitala dispărută, sînt sigur că vom da și peste economiile horezmienilor. Care nu foloseau, ca bani, bancnote, ci monede. De aur, argint și alte metale prețioase. Le vom preda la Banca Națională. Iar Academia Română ne va acorda un premiu... Ei bine, cu-acesta vom achiziționa lucrurile luate din cămările alor noștri. Principalul însă-i altul. Mîine, cînd ne reîntîlnim aici, să veniți cu tot ce v-am cerut...

Și ne-am dus fiecare pe la cășile noastre. Eu, optimist. Băieții, oarecum îngîndurați. Fiind preocupați de modalitatea „împrumutării” celor necesare pentru subzistența expediției „Copaia”.

14. Unde dai

și unde crapă!

Întrucît a doua zi trebuia să ne întîlnim iarăși, și doream să fiu un exemplu pentru membrii echipajului con-dus de personalitatea

subsemnatului, în decursul aceleiași nopți m-am ocupat de procurarea merindelor făgăduite.

După ce pendula bunicului bătuse de douăsprezece ori, ceea ce însemna că-i ora două, fiindcă mai niciodată nu funcționa normal, am coborât din pat și m-am îndreptat în direcția beciului. Acesta aflându-se sub șopru, mai către fundul curții, am fost nevoit să orbecăiesc prin beznă destul de mult, pînă să dau de intrarea în adîncurile sale. Care intrare, spre uimirea mea, avea chepengul deschis, dat la o parte.

„Hait! mi-am zis eu, în sinea mea, sîntem călcați de hoți!”

Curajos, cum am fost dintotdeauna, am înșfăcat reteveiul, cît o bîtă, folosit la zăvorîrea pe din afară a chepengului. Și-am pornit, pîș-pîș, pe scară în jos. Cu ciomagul în mînă.

Cînd am zărit și-o lumînare pîlpîind lîngă butoaiele cu vin, și-un individ c-un cuțit în mînă, n-am mai stat mult pe gînduri. Și, avînd în vedere că stătea cu spatele spre mine, i-am otînjit una după ceafă, de l-am lăsat într-o clipită lat. La pămînt. Mirat că leșinase atît de rapid, deoarece nu-l lovisem suficient de țeapăn, m-am apropiat să văd cine-i și ce-anume pățise, de se fleșcăise ca o plăcintă.

Și-am fost obligat să constat că-l pocnisem în cap pe Tatapetre, bunicu-meu.

De fapt, ar fi fost cazul să gîndesc că-i dînsul, întru- cît îi cunoșteam obiceiul, de-a mai gusta cîte ceva în toi de noapte, ca să nu-l prindă Maica-Maia. Iar cuțitul îl utilizase la tăierea, în felii lungi și groase, cum îi plăcea dînsului, a costiței afumate. Care atîrna de grinda aflată deasupra butoiului.

De n-ar fi avut pe cap căciula aceea flocănoasă, dintr-o blană întreagă de oaie, poate c-ar fi pățit-o. Însă n-avea nimic. Ci le dormea de le bușea, sforăind pe-o nară. Din nu se știe ce motiv.

Atunci, rapid, la mare urgență, pînă să nu se trezească bătrînul, am luat cuțitul și-am meșterit o bucată zdra- vână din halca de slănină. Pe care am vîrît-o la piept. Sub pijama. Borcănelele cu cîrnați le-am găsit numaidecît, așezate pe raft. Și le-am pitit și pe ele. În cracii pantalonilor, legați cu gîte pe glesne. Anume, în acest scop. Apoi, fără să mai zăbovesc, am luat pe umeri o funie de ceapă și-una de usturoi. Ambele suspecte. Fiind în plină vară, le cam trecuse vremea și miroseau destul de urît. Dar nu era o problemă. Adevărații exploratori mănîncă orice.

Părăsindu-l pe Tatapetre, avînd grijă să sting și lumînarea, am dat fuga în podul magaziei, unde-am pus la adăpost prada. După care m-am înapoiat în patul meu. Și-am adormit cu sufletul împăcat. Și fiindcă nu-l omo-rîsem pe bunicu-meu, și fiindcă îmi rezolvasem cu bine misiunea. Numai de scrisoare uitasem. Mesajul către ai mei, prin care trebuia să le-anunț „împrumutul”. Însă mai aveam timp.

A doua zi, pe la cinci după-amiază, cînd ne-am întrunit în ședința de lucru asupra căreia convenisem, eram singurul care arătam normal. Ceilalți, ba. Chiar păreau oarecum schimbați. Pe invers. Atît la chip, cît și la minte. Parcă se aflau pe-o altă lume, atît de rătăciți priveau. Totuși, fiecare adusesese cu el cîte-o desagă, sau ceva asemănător. În care, precis, trebuiau să fie cele comandate.

Nișel neliniștit, l-am întrebat pe Robinson:

— Ce-i cu tine, Mațule, ai pățit vreun necaz?

— Am! mi-a răspuns el morocănos. M-ați nenorocit!...

— N-ai izbutit să faci rost de deserturi?

— Ba da! Însă în parte... Nu-n tocmai cum ne-nțe-lesesem!

Din cele ce ne-a relatat Robinson, am dedus cu toții că încurcase borcanele, ca să mă exprim la figurat. Știind că taică-său se ocupa, din cînd în cînd, cu vizitarea bîlciurilor și-a iarmaroacelor unde făcea comerț, vînzînd țăranilor tot soiul de preparate casnice, îndeosebi dulciuri, dar și-acestea de concepție proprie, fabricînd sugiuc, nuci trase în zahăr ars și halva din tahîn, dăduse iama în „laboratorul” acestuia. Și, ca să nu-l prindă bătrînul, lucrase pe întuneric, în plină beznă, orbecăind prin rezervele de materie primă.

Deoarece îndesase, la mare grabă, într-o față de pernă, ce găsisese pe-acolo, la nimereală, de spaimă dosise „obiectul” sub saltea. După care se culcase. Peste boccea.

Cînd ne-a arătat ce-adusese pentru „desertul” expe-diției „Copaia”, ne-am luat cu mîinile de cap. Întrucît fața de pernă, care conținea materialele se turtise, ne-o adusese într-un geamantănaș de carton. Pînă am izbutit s-o extragem de-acolo, fiindcă se lipise de pereții aces-tuia, ne-au trecut toate apele. Cu mîinile cleioase, am purces apoi să desfacem coletul propriu-zis. Operație, din păcate, mult mai dificilă. Cuprinsul făcuse corp comun cu ambalajul.

— Ce-ai băgat înăuntru, măi Maț? s-a enervat Miș- că-te Tone, rămas cu palmele lipite de pînza boccelei.

— Habar n-am! Doar v-am spus c-am lucrat pe ne- văzutelea...

— Nu cumva oi fi pus ciment? a presupus Nansen. Nu vezi ce greu atîrnă, și că, pe deasupra, s-a mai și în-tărit, de-ai zice că-i beton?...

— Nici gînd de-așa ceva! l-a liniștit Maț Robinson. Tata nu folosește cimentul la zaharicalele lui, ci, rareori, nițel clei de oase. Ca să lege mai bine...

În sfîrșit, după ce-am sfîșiat toată fața de pernă, abia atunci am avut posibilitatea să constatăm ce reprezintă

aportul lui Maț. Nefericitul, datorită condițiilor improprie în care operase, îngrămădise de-a valma și rahat-sugiuc, și nuci, și halva, și melasă, și sirop de zahăr. Și totul se amestecase într-un conglomerat vitros, țeapăn ca o mag-mă vulcanică deosebit de vîscoasă. Observînd fețele încremenite ale expediționarilor, le-am restabilit numaide- cît moralul, comunicîndu-le:

— Nu vă faceți griji! Poate-i mai bine c-a ieșit așa... Punem totul la loc, în valiză. E și mai lesne de cărat. Iar dacă se lipește de mucavaua geamantănașului, nu-i bai. O s-avem la noi o toporișcă și-un fierăstrău, și, ori de cîte ori vom avea nevoie de-un dulce, pentru întărirea forțelor, tăiem cîte-o bucățică...

Nici cu Mișcă-te Livingstone n-a fost mai simplu. Procedase absolut pe dos. Mai întîi lăsase scrisoarea, în care anunța „împrumutul”. Apoi, pe cînd cotrobăia prin beciul lui bunicu-său, oierul, acesta l-a prins cu hîrtia în mînă. Îi trăsese una după ceafă, de era să-l dărîme, și- abia după aceea îl luase la rost:

— Ce cați, mă, acilea? De ce nu-mi cei mie, cînd ți se face poftă de-o bucățică de

brînzulică?... Și ce-i cu hîrțoaga aia, de-o fluturi în mîină? Ia dă-o-ncoa, să văz despre ce-i vorba!

Bătrînul a luat scrisoarea, a sucit-o, și pe față și pe dos, s-a uitat la ea, și de-aproape și de mai departe, ți- nînd-o în toate chipurile, pentru ca, după aceea, să-l roage pe măgădanul de nepotu-său:

— Ce zice aici, mă băiete, că n-am ochelarii la mine? Și de unde-i?

În clipa aceea, Mișcă-te Tone și-a reamintit brusc că bunică-său nu-i știutor de carte. Și-a întors-o de minune, informîndu-l pe oier:

— E de la preceptor. Dînsul mi-a dat-o. Se grăbea, și ți-a lăsat vorbă scrisă c-ar avea nevoie de niște telemea, urdă și-o desagă de mălai!

Bătrînul a pufnit furios, exprimîndu-și părerea și-n cuvinte:

— Bată-l cucu de lacom și pungaș! Ce, e prost? Nu știe că oile-s la munte, iar brînză o căpătăm abia în toamnă?...

Deși îi părea rău că-l mințise pe bunică-său, lui Tone i-au trecut pe dată remușcărilor, auzindu-l că-l face și prost. Fiindcă el era... perceptorul. Însă a tăcut mîlc, și-a așteptat să observe cum reacționează bătrînul.

Acesta, după un timp, a dat să-și scobească nara stînga cu arătătorul de la mîna dreaptă. Semn că-i cufundat în cugetări. Și-a decis:

— Bine mă, las' că-i dăm, să-l învățăm minte!... Vezi colo, în fundul beciului, că-i un burduf început, care-a pornit să pută. E caș sărat și frămîntat, de-anul trecut. Și umple-i și-o traistă cu făină de porumb. Dar bagă bine de seamă. Lei din lada pentru animale, unde ținem mălaiul în care-au intrat gărgărițele...

Cînd a desfăcut traista destinată perceptorului, ținîndu-se cu degetele de nas, Mișcă-te Livingstone și-a cerut scuze:

— Asta-i marfa, ce să-i fac! Și-așa mă simt vinovat că l-am amăgit, pe bunicu-meu... Dacă nu mă prindea cu mîta-n sac, știam eu de unde să iau și brînză de-a bună. Dar nu s-a putut. O zvîrlim, sau o-ngropăm undeva, ca să nu miroasă a hoit în mahala!

— Vezi-ți de treabă, Tone! l-am liniștit eu. Dacă ai ști ce-a mîncat marele Livingstone, cînd rămăsese în junglă, părăsit de hamali, călăuză și de orice speranțe, n-ai mai face atîta caz...

— Și ce-a mîncat? a fost curios să afle Mișcă-te Livi.

Apelînd la ce-mi mai aminteam din cartea citită anul trecut, însă cam nesigur, deoarece o „înfulecasem” la mare grabă, nefiind a mea, ci împrumutată (pe furiș) din biblioteca tatei, care îmi interzisese orice lectură extrașcolară, pînă nu-mi amelioram situația la

franceză, i-am satis- făcut vlăjganului dorința de cunoaștere.

— Vai de capul lui! Mai întâi, nimic... Apoi, rădăcini greu comestibile, iar alteori chiar resturi abandonate de jivinele africane!

— Aoleu! a exclamat îngrozit găliganul. Devenise an- tropofag?...

— Taci, mă, că ești prost ca noaptea! a sărit cu gura deșteptul de Tele Nansen. Antropofagii îs ăia care con-sumă cadavre vii, de oameni, nu de dobitoace sfîșiate de crocodilii junglelor...

Văzînd că lucrurile căpătau o turnură periculoasă, dovedindu-mi slaba pregătire a „exploratorilor”, în ma-terie de zoologie și geografie, am lăsat-o baltă. Ca să nu dau și de alte lacune. Poate mult mai grave. Și le-am explicat, cu duhul blîndeții:

— Măi băieți, hai să nu ne speriem. Ce-a adus Miș- că-te Tone, indiferent de culoare și miros, ne va prinde bine la drum. Cine știe, o mămăliguță cu brînză de bur-duf, oricît ar fi de trosnitoare, e-n stare să facă minuni. Nu numai astîmpărîndu-ne foamea, dar și-alungînd lighioanele ce ne-ar da tîrcoale...

Pantelei Nansen, oarecum nemulțumit, a dat din cap a lehamite. Fără comentarii suplimentare. Ca să-l scot din starea de apatie, l-am luat și pe el la întrebări:

— Ei, frate Tele, tălică ce-ai rostuit? Unde-i ber-becu’?...

Deși îl știam gospodar desăvîrșit, posedînd o înclina- ție osebită pentru ordine și disciplină, eram convins că-și rezolvase problema mai bine decît noi toți. În afară de faptul că-i cam plăcea să mănînce bine, de-aceea fiind și-atît de durduliu și bondoc, uneori aveam impresia că-i umbla mintea

ceva mai „încet”. Nu c-ar fi fost prost, însă ideile-i veneau mai la urmă, și uneori referindu-se la altceva. Bunăoară, chiar el îmi povestise cîndva, acum vreo lună, pare-mi-se, într-o după-amiază, pe cînd stăteam tolăniți la umbra nukului bătrîn, din fundul grădinii lui Tatapetre, lăudîndu-se cu performanțele sale școlare, atît în scris cît și la oral.

— Măi Coxule, îmi zicea el le-am rupt gura profesorilor! La română, cel puțin, cînd m-a examinat domnu' Omu, despre Creangă, ăla care-a scris Turbincă, clasa întreagă a rămas amuțită...

— Ei, nu mai spune! m-am mirat și eu de succesul lui Pantelei. Și ce i-ai răspuns atît de deștept?

— Stai, și-ascultă. Era vorba despre viața și opera lui Creangă. Și i-am dovedit profesorului că-s tobă de carte. Mai ales că-l citisem pe marele povestitor de la Humu... Humele... Na, că nu-mi aduc aminte de orașul în care se născuse Creangă. Oricum, se găsea pe-undeva pe lîngă Neamț, Piatra Neamț, Tîrgu Neamț, sau Mînăstirea Neamțului, asta nu mai contează. Și i-am făcut un rezumat al vieții și al volumelor romancierului: „Marele nostru scriitor, Ioan Creangă, după cum ne scrie chiar domnia sa în «Amintiri despre copii», se trăgea dintr-o familie ruinată, care mulgea capre rîioase. Și erau atît de săraci, încît Creangă se ducea să se scalde în pielea goală, ne-avînd bani pentru un costum de baie. În afară de lapte de capră, se mai hrăneau și cu pupeze, pe care autorul le prindea alergînd prin teii din ogradă. Alteori, mergea la pescuit cu prostologul, o carte mare bisericească, între paginile căreia ținea muștele prinse pentru nadă. De aceea a avut amintiri frumoase, și-a fost în stare să scrie o sumedenie de istorisiri. Multe din ele chiar

istorice, cu vatmani de oști, Harapi Albi, care s-au furișat în țara noastră schimbându-și culoarea feții, cu Feți Frumoși și Ilene Sînzienne. Deoarece n-a făcut nimic altceva în viață, decît s-a omorît cu scrisul, el, adică autorul, a murit și dînsul. Însă îl încredințăm că nu-l vom da niciodată ui-tării, că mult ne-a făcut să rîdem..." Nu-i așa c-am fost tare?

Ce să-i răspund? Dar l-am întrebat, ca să-i fac și lui o plăcere:

— Și cît ți-a dat?

— Ce să-mi dea? s-a interesat Pantelei.

— Notă, bre!

— Păi, cum să-ți spun, nu mi-a pus nici o notă! Dar mi-a zis că mi-o pune la toamnă...

— Adică, te-a lăsat corigent?

— Cam așa ceva, dacă a-nvăța încă o dată materia se cheamă corigență. Eu însă cred c-a vrut să mă pună la-n-cercare! Domnu' Omu știe ce-mi poate capul, și cîte idei îmi pot trece prin minte... De altfel chiar am să-ți citesc vreo cîteva, chibzuite anume pentru expediția noastră, după ce rezolvăm chestia cu pastrama!

Fiindcă tot pomenise de pastramă, am coborît imediat pe pămînt, părăsind amintirea conversației pe care-o avusesem cu Nansen al meu, și l-am rugat din nou să-mi spună:

— Dar unde-i berbecu'?

Nițel fîstîcit, Tele Nansen mi-a arătat sacul pe care se așezase, precizîndu-mi:

— Aici! Însă nu-i chiar berbec...

— Scoate-l, să văd și eu cum arată un berbec ce nu-i chiar berbec! l-am mobilizat numaidecît pe „explorator”.

Cu ochii holbați, cît cepele, am asistat apoi cu toții la operația de extragere a animalului din sac. Nansen, tră- gea de el cît îl țineau puterile. Înghesuit în sacul de ci-ment, acum folosit ca ambalaj pentru transport, „berbe-

cul" și-a arătat mai întâi o... mîneacă. Da! O mîneacă. Deoarece animalul adus de Tele Nansen era cojocelul lui tac-su. Confectionat dintr-o blană de berbec.

Abia cînd a fost afară, cojocelul, nu berbecul, deoa-rece animalul nu exista decît în imaginația lui Pantelei, acesta ne-a explicat care-i situația. Luase din măcelăria lui unchiu-său o pulpă întreagă de vacă. Și-o pitise, ca să nu fie observat cînd o căra, în țoala lui tăține-său. Care, fiind vară, n-avea nevoie de ea. După care vîrîse totul într-un sac de hîrtie, din cele în care se livrează cimentul.

— Și ce-i facem, Bicoxule? m-a luat repede Maț Robinson. Din vacă se fabrică lapte, unt, frișcă, smîntînă, orice vrei, chiar și fripturi, însă pastramă n-aș crede!...

Fiind cazul să iau apărarea nefericitului de Pantelei, care nu mai știa pe unde să scoată cămașa, de cîtă rușine era în sufletul său, i-am atras atenția cîrtitorului:

— Mă Maț, stai cam prost cu cartea!... N-ai citit, în romanele cu exploratori pe care ți le-am dat să le stu- diezi, că Nansen, Amundsen și-alți mulți călători spre Polul Nord, eventual și Sud, luau cu ei „pemican”? Păi știi ce-i pemicanul? Pastramă de vacă, incultule! Însă preparată englezește. Punînd carnea de vită la uscat și saramură, pînă rămîne dintr-un animal numai atît, cît să-l îndeși într-un butoiăș.

— O fi, că parcă-mi amintesc și eu. Însă ăia se duceau la poli, unde-i frigiderul natural al pămîntului. Iară noi ne ducem la cald, pe coclaurii Dobrogei. Unde zăpucu-i atît de cumplit, încît se-mpute și carnea de pe noi, nu numai merindea... Aici m-ați fript!

Enervat, l-am pus la locul său, cam brutal, ce-i drept:

— Taci, că ești bătut în cap. Adică, mai pe ocolite, prost... Păi, care este rolul sării? Sarea, după cum știm din moși strămoși, oprește procesul de putrefacție. Conservă, pricepi? Uitați, fraților, mai bine haideți să ne-apucăm de vacă, s-o facem pastramă. Altminteri, dacă nu ne grăbim, pornește să capete miros...

Nansen, dispus să-și recapete curajul și reputația de băiat cu idei, ne-a propus numaidecât, după ce confeționasem pastrama:

— Vîrîm pastrama la loc, în sac, și-apoi în cojocul părintelui meu personal. În afară de asta, cojocul este și un minunat mijloc de conservare. N-ați văzut că ciobanii umblă, chiar și-n luna lui cuptor, cu țundrele pe ei? De ce? Ca să se apere de soare... Și să-și conserve carnea sau ce mai au prin buzunări!...

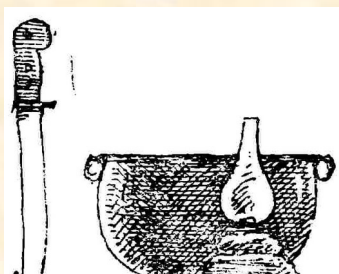
Ideea emanată de Pantelei era destul de valabilă. Cu atît mai mult cu cît, atunci cînd turnasem sarea peste pulpa de vacă transformată în pastramă de berbec, avusesem impresia că aceasta, de pe acum, avea un ușor iz mirositor. Așa că, împachetarea pastramei în cojoc și-n sacul de ciment avea posibilități (improbabile) să oprească procesul de descompunere. Și le-am comunicat băieților:

— Nansen are dreptate! Dacă se-ntîmplă ceva, în cel mai rău caz rămînem cu cojocul. Aruncăm carnea și-o să ne hrănim cu șuvițe tăiate din cojoc. Nu v-aduceți aminte că Amundsen, sau Nansen, nu mai știu care din ei, la un moment de mare ananghie și-au mîncat șireturile de la bocanci? Care erau făcute din piele. Și nu de berbec, cum e cojocul nostru, ci probabil din bivol, ca să fie mai ța-pene... Eu zic, ascultați la mine, că-s

mai citit și mai documentat, acum e cazul să trecem la acțiunea următoare. Problema alimentației e ca și rezolvată!

15.. Idei de milioane...

**în valută forte (fără
valoare)!**

Băieții s-au uitat la mine cam cîș. de parcă aș fi afir-mat cine știe ce enormitate. M-am uitat și eu la ei. Însă invers. Adică plin de siguranță. Știind că spusele mele-s valabile. Și mi-am întrebat colectivul:

— Are cineva vreo nedumerire?
— Da! mi-a răspuns treimea Maț Robinson, Tele Nansen, și Mișcă-te Livingstone.

— Serios?
— Serios! m-a asigurat Maț. Nu ne-ai spus nimic în privința transportării alimentelor... M-ați omis!

— Asta o lăsăm pentru la urmă! l-am întrerupt eu. Dacă am zis că problema alimentației e rezolvată, e clar ca bună ziua

că m-am gândit și la chestiunea ridicată de tine... Nu reiese?

— Nu! și-a dat cu părerea Mișcă-te Tone.

— Atunci e perfect! Înseamnă că pe tine nu te-ajută capul, iar pe mine mă răzbește, adică dă pe dinafară. Deh, ce să-i faci, asta-i situația... Așa că, ce mai calea-valea, atacăm problemele celelalte, legate de utilaje, dotare, înzestrarea ambarcației etc., etc. și-așa mai departe. Are careva vreo propunere?

— Este! a strigat Tele Nansen, crezând, probabil, că-s surd. De altfel dacă mai ai ținare de minte, ți-am mai zis c-am pregătit o sumedenie de soluții pentru expediția noastră. Din punct de vedere tehnico-administrativ, asta se-nțelege de la sine...

— Din capul tău? s-a mirat sincer Mișcă-te Tone.

— Și dintr-al meu, dar și din cărți... Scrise de oameni tot atât de inventivi ca și mine. Bunăoară, unul Nicolae Popelea, care a publicat un volum cu sute de invenții practice, bune de folosit în diverse ocazii.

— Și de unde ai făcut rost de Popelea, ăsta? s-a interesat Maț.

— De la tăticu! l-a lămurit pe loc Nansen. Își râsu- cea țigări din paginile cărții, pornind din amîndouă capetele volumului. În orice caz, ceea ce mai rămăsese mi-a fost de folos, întrucît m-a îmboldit să am și eu idei prac-tice tot atât de pasionante...

Curios s-aud ce-i trecut prin cap lui Pantelei, după ce-l citise pe Popelea, autor despre care aveam impresia că mai auzisem cîndva, undeva, parcă de la Tatapetre, l-am îndemnat:

— Ia zi-i, măi Nansene, și ce propuneri ne-ai adus?...

Tuciuriul și bondocul de Nansen, fără să se lase intimidat, s-a scociorît prim buzunări. Vreo cîteva minute. Pînă și-a găsit hîrtia pe care-și notase ideile. Și-a pornit să ne enumere fantasticele sale găselnițe. Care, drept să spun, ne-au lăsat tuț. Adică, mai pe șleau, cu gurile căscate. Căci Pantelei ne comunicase:

— Mai întîi și-ntîi, avînd în vedere că putem fi atacați de hoți, un ciomag de apărare, care să nu se observe că-i ciomag, arătînd ca o umbrelă. Bineînțeles, fără pînza respectivă. Care mai mult ne-ar încurca. Apoi, ca să ne ți-nem lucrurile la adăpost, un lacăt fără cheie. Ce nu se poate deschide decît c-un ciocan, și numai de noi... În afară de astea, întrucît vom călători pe căldură, năpădiți de muște, țînțari, gînganii și-alte zburătoare dintr-astea, o prinzătoare de muște la care să nu se bage de seamă muștele moarte. Ca să nu se prinză cele vii, văzîndu-și colegele căzute în cursă. O chestie genială, nu-i așa?...

— Mai ai și-altele, de-același calibru? l-am întrebat eu, mirîndu-mă de prostiile propuse de „expediționar”.

— Oho! Și cîte încă... Ascultați... Un bec electric care, o dată deșurubat, nu mai produce lumină și se strică. Ca să-l ferim astfel de furturi...

— Păi, hai să fim serioși, de unde-ți închipui c-o s-avem priză de curent la copaie? i-am atras eu atenția.

— N-are importanță! E bine să-l avem la noi... De fapt, e ideea lui Nea Popelea, nu a mea. Eu însă, am preluat-o și-am îmbunătățit-o, adaptînd-o la condițiile noas-tre. Și m-am gîndit la o lampă cu gaz, care să ardă fără gaz, numai cu carbid și apă... E tare, nu-i așa? După care am chibzuit să meșterim o sticlă de

apă care, o dată go-lită, nu se mai poate umple. Ca să nu intre în ea apă murdară, ce nu se poate bea. Apoi, fiindcă nopțile-s friguroase, mi-am zis că n-ar fi rău s-avem o sobă de buzunar, care să ne-ncălzească mâinile...

— Nu-i rău, ca idee! și-a dat cu părerea Mișcă-te Livingstone. Dar cu ce funcționează?

— Cu nimic! Aici e tot șpilul... Sobița de buzunar se-ncinge singură, de la căldura corpului, de vreme ce-i ținută în buzunar. Apoi am gândit că nu ne-ar strica niște lumînări fără fitil, care să poată lucra ziua și noaptea, arzându-se doar pe sine. Căci, dacă navigăm pe ape, fiti-lele trag umezeală și se sting când ți-e lumea mai dragă...

Surprins de trăsnaile propuse de Nansen, l-am întrebat totuși:

— Și-ai pus la punct vreuna din invențiile tale?

— Sigur că nu! mi-a răspuns Pantelei foarte liniștit. Când era să le lucrez? Dar nu-i o problemă, le facem împreună, cu toții, când vom fi la drum. Și-atunci abia o să vedem dacă funcționează au ba. Dacă da, e bine, dacă nu, atunci le zvîrlim peste bord. Principalul este că ne-am luat toate măsurile de prevedere!...

Maț Robinson, ieșindu-și din balamale, s-a apucat să tragă singur concluziile de rigoare. Fără să mai aștepte părerea mea. Care, în calitate de comandant al „Copăii”, și căpitan pe deasupra, eram cel mai în drept s-o fac. Și s-a pronunțat:

— Vax!... Astea nu-s idei, ci vaxuri... Cu care n-avem ce face!... M-ați înnebunit!

La intervenția neașteptată a țîrului de Maț, Pantelei s-a considerat jignit. Și-a ripostat:

— Bine! Dacă sînteți voi mai deștepți, ia spuneți-mi ce luăm cu noi, ca material tehnico-administrativ? V-ați cugetat la problema asta?...

Văzînd că lucrurile începeau să se deterioreze, iar în sînul grupului își făceau apariția zîzania și invidia, i-am lămurit de urgență:

— Fraților, nu vă mai certați, fiindcă am întocmit, și-nă de mult, o listă cu materialele de care avem nevoie. La urma urmei, era de datoria mea, că de-aia mi-s căpitanul Cox...

În mai puțin de-o jumătate de ceas, eram lămuriți și-n privința dotărilor necesare. Cu-ajutorul băieților, completasem lista. Care acuma, judecînd după aspect, arăta ca un papyrus de pe vremea lui Tutankamon, celebrul faraon al egiptenilor. Însemnasem totul, din nou, pe-o hîrtie de ambalaj, găsită în magazia lui Tatapetre, lungă de vreo doi metri, și pe care-o răsucisem în formă de sul, ca să ne vie mai lesne de umblat cu ea.

Profesorul Somnu, recte Manole Vasilescu, pînă-n aceea mă ascultase tăcînd mîlc, fără să scoată o vorbă, însă cînd ajunsesem la chestia cu dotările „Copăii” nu l-a mai răbdat inima și m-a-ntrerupt din expozeu, deși promisese că n-are s-o facă. Întrebîndu-mă:

— M-ar interesa enorm, dacă nu te superi, să-mi spui și mie ce era pe lista voastră! O mai ții minte?...

— Cum să nu! Ce, mă crezi atît de sclerozat, încît să fi uitat întîmplări din cele mai importante și trăite abia acum vreo cinci decenii?

— Vai de mine, maestre, s-a scuzat jenat comandantul „Nisetrul”-ui, se poate să mă bănuiești de-atari gînduri?... Însă m-a luat gura pe dinainte, fiindcă-s mort de curiozitate!

— Perfect! Atunci, vorba poetului, n-ai decît să mori, și-ți va fi mormîntul încoronat cu flori, Mă rog, eventual ceva în genul ăsta... Totuși, ca să nu-mi faci cumva și figura asta, murind „de subit”, cum zicea finu-meu de la Tîncăbești, am să-ți spun ce intenționez să luăm cu noi... Dar să nu mă mai întrerupi!

Deci, după dezbateri ce duraseră vreo juma' de oră, după cum am mai precizat, ajunsesem la următoarele obiecte absolut indispensabile, cu totul altele decît în listele celor din „Nisetrul 2”. În ce era să încărcăm? Într-o biată ambarcațiune rudimentară, care mai era și copaie?

Așa că notasem pe „papyrus”:

„Nici un schimb de rufe, în plus, față de ceea ce-avem pe noi. Dacă se murdăreau, cu timpul, le spălam în apa gîrlei.”

„Îmbrăcăminte adecvată. Adică: nădragi din doc, că-mășuici în carouri, căciuli din blană de miel, cojocel-bundițe și saci de iută, cîte unul pentru fiecare. Acestea din urmă, pentru eventualitatea dezlănțuirii unor intemperii neprevăzute, așa cum se mai întîmplă pe vreme de vară. De fapt, în privința acestora, a căciulilor, bundițelor și-a sacilor de iută, mai trebuia discutat. Fiindcă n-aveam de unde să le luăm.”

„Cort, saci de dormit, prosoape, săpun, periute de dinți — n-am luat. Ne-ar fi încurcat. Ne-ajungea apa pe care navigam, ca

să ne spălăm cu ea, și pe față și pe dinți, iar maiourile puteau servi foarte bine și la șters.”

„În loc de lanternă, o lampă cu gaz, de care aveam să mă ocup eu, punându-i gînd rău aceleia ce zăcea prin fundul magaziei lui Tatapetre. Însă fără gaz. În loc de farfurii — cratițe și tigăi. Aveau funcții multiple. Serveau la gătit și se mai și putea mîncă din ele. În loc de cuțițe sau briceag, Nansen trebuia să-mprumute cuțitoiul de măcelărie din prăvălia lui unchiu-său. Era și solid, dar și greu, atîrnînd aproape un kil. Ne puteam sluji de el și ca unealtă pentru tăiat (carne, pește, pîine sau lemne), și ca sculă destinată unor operații ceva mai dificile (la mes-tecat mămăliga, la repararea copăii sau la săparea pămîn-

tului). Iar ceaunul din bucătăria bunică-mi, ăla în care fierbea, uneori, săpunul de rufe, trebuia neapărat să-l includem în dotația noastră, fiindcă era bun la toate. Și la ciorbe, mămăligă, dar și ca ancoră, cu care să priponim copaia la malul gîrlei. Mai anevoioasă era transportarea lui, deoarece necesita cel puțin patru brațe, care să-l care.”

„20 cutii de chibrituri, impermeabile, prin adăpostirea lor într-un borcan de sticlă, legat la gură cu-o bucată de cauciuc, un amnar și-o piatră de cremene, pentru eventualitatea cînd, datorită ghinionului, s-ar fi umezit chibriturile. Bacă izbuteam să aprindem un foculeț, cît de mic, cu amnarul și cremenea, urma să punem la uscat chibriturile, și-atuncea nu mai aveam probleme.”

„Furculițe, linguri și lingurițe — pe-astea le-am șters de pe listă. Din moment ce maica natură ne înzestrase cu căușul palmelor și cu zece degete, de ce să ne mai fi complicat și cu tacîmurile? Nici oamenii primitivi, din epoca de piatră, nu erau dotați cu veselă din

inox, și to- tuși au trăit. Dacă n-ar fi trăit, de unde mai eram noi, astăzi?”.

Mai aveam de pus la punct chestiunea cu depozitarea și transportarea celui mai prețios bun al expediției „Copaia” — respectiv rezerva de alimente. Ei bine, și-aici găsisem soluția. Dar una genială.

Și le-am spus băieților, cu ochii sclipind de mândrie:

— Știți cum o să ducem merindea?...

— Sigur că nu! mi-a răspuns Maț, de unul singur, fără să mai aștepte și opinia celorlalți expediționari. De altfel, năravul ăsta îi cam stătea în fire. Urât din partea sa, însă așa-i viața. Dacă am fi toți croiți la fel, n-am mai fi deloc interesați. Și ne-am mai și plictisi, pe deasupra.

Noroc că Mișcă-te Livi nu s-a supărat, ci s-a grăbit să ia și el cuvântul:

— Ba eu știu! Adică, mai precis, am o bănuială...

— Și care-i aia? m-am interesat eu.

— Alimentația o să fie cărată în copaie! a răspuns Mișcă-te Tone, încântat că-mi ghicise planul.

Însă Nansen a sărit ca ars, intervenind intempestiv:

— Aiurea! Nu mai rămîne loc pentru noi... Și n-o s-o pornim înot, pe urmele copăii cu merinde! Eu cred că ai luat o hotărîre extremă, eroică...

— Zău? m-am mirat eu, neștiind că-s capabil și de-asemenea vitejești acte. Și care-i aia?

— Să nu mai luăm mîncare deloc! Ne vom descurca la fața locului, unde-om putea și cum om putea... Ce, marii exploratori n-au procedat la fel?

Uimit de presupunerea emanată de Tele Nansen, pe care-l știam de mare mîncău, mi s-a făcut milă de el și l-am lămurit numaidecît:

— Nici gînd de-așa ceva, măi Pantelică! Stai liniștit, că n-o să te lase căpitanul Cox pradă foamei... Alta-i decizia mea. Băgăm toate merindele într-un butoi de tablă, cît mai etanș, ca să nu pătrundă apa în el, și-l remorcăm după noi, legat cu-o funie de rufe. Are Tatapetre unul, prevăzut și cu capac, în care-a păstrat cîndva niște carbid, așa că-i tocmai ce ne trebuie... În afară de asta, avem astfel la dispoziție și-un soi de ancoră plutitoare, care va reține copaii și n-o va lăsa să se învîrtească în loc. Este, că-i tare?...

Surprinși de noutatea soluției găsite de mine, băieții s-au privit intrigați vreo cîteva minute, mirîndu-se probabil de cîtă minte mi se îngrămădisise în cap. În cele din urmă, Maț și-a revenit și și-a manifestat curiozitatea:

— Ce-i tare, Bicoxule, ideea sau tabla butoiului?

— Amîndouă, dacă ții neapărat să știi! i-am dat eu peste nas, sesizînd intenția sa de-a mă lua peste picior, ros de invidie.

De fapt, nu-l cunoșteam de pizmăreț pe Maț Robin-son, ci doar de lăudăros. Ceea ce, hai, să fim drepți, nu-i o meteahnă atît de gravă. Realitatea era că-mi alesesem tovarășii de drum, în marea expediție, bazîndu-mă pe lipsa unor trăsături de caracter negative în firea lor. Altminteri, nici nu m-aș fi încumetat să pornesc cu ei la descoperirea capitalei dispărute a Horezmului. Toți erau băieți buni, cu aproximație, pe ici pe colo, în linii mari, în pofida unor mărunte și normale beteșuguri.

16. Portrete-format reduc

în creion, cărbune, tuș sau ulei (necomestibil, de vopsea)

Mai înainte de-a povesti cum au decurs pățaniile le-gate de expediția „Copaia”, cred c-ar fi bine să vi-i înfățișez și pe membrii acesteia. Cît mai pe scurt, și cît mai clar. Ca să știți cu cine aveți de-a face.

Cel mai greu mi-e să vi-l prezint, în culorile sale naturale, pe căpitanul Cox. Adică, mai exact, pe subsemnatul. La data aceea, deși eram militar, de fapt elev de liceu militar, arătam suficient de rotofei, grăsuț și durduliu. Și-asta numai datorită unei erori medicale comise de părinți.

Pe cînd aveam doar vreo șase-șapte anișori, și eram cam slăbănog și sfrijit, mă îndopaseră, peste măsură, cu untură de pește. Care-și dovedise eficiența, făcîndu-mă cît un polobocel. Taică-meu și maică-mea scăpaseră de ideea că aveau un băiat candidat la oftică, iar eu mă procopsisem, încă de tînăr, c-un aspect de atlet de circ, în miniatură. Tata zicea că-s „trupeș”, în vreme ce colegii de clasă susțineau că-s „Haplea”, sau „Buflea”. Noroc că nu puneam la ficați poreclele pe care mi le dăruiseră și-mi vedeam mai departe de treburile mele. De lecturile extrașcolare, precum și de hrana cea de toate zilele. Fiind acum și dotat, din punct de

vedere energetic, mîncam ca un Făt-Frumos din Tei. Într-o zi, cît alții într-o săptămînă. Încît ajunsesem să-mi zic singur, abandonînd chestia cu „teiul”, că-s „în pom”!

Din păcate, fiind atît de „rotund” numai frumos nu eram. Însă eram mulțumit cu firea mea. Ca orice grăsuț, devenisem mai blînd, mai bun, mai înțelegător față de slăbiciunile altora. Dar și de-ale mele. Știam prea bine că-mi plăcea să comand, să-i supun pe bieții mei prieteni tuturor trăsnaîlor ce-mi treceau prin cap, cum era, bunăoară, și hachița asta cu expediția „Copaia”. Îmi cunoșteam lipsurile. În același timp, însă, mă linișteam spu-nîndu-mi c-o să-mi treacă într-o bună zi. Pîna atunci, comiteam numai boacănă și pocinoage, făcîndu-l pe Tata-petre, bunicu-meu, să se ia cu mîinile de păr, deși era pleșuv 100%, și să-și blesteme zilele că-l procopsise natura cu-o asemenea podoabă de nepot. Ce-i drept, în același timp era și mîndru de mine. Fiindcă-i citeam toate cărțile îngrămădite în podul magaziei de vară, și nădăj-duia sincer că, mai tîrziu, aveam să ajung și eu un om întreg, cu picioarele pe pămînt.

Așa că ăsta eram. Nu tocmai un model demn de urmat. Dar nici rău. Ba dimpotrivă.

Întocmai ca și Maț Robinson. Deși îi plăcea să se laude, să facă nazuri, să umple ulița noastră de spaimă, da-torită isprăvilor săvîrșite sub îndrumarea mea, era totuși un băiețel la locul lui. Din punctul meu de vedere. Din al vecinilor, mai puțin. Slab ca un țîr, mărunțel și sfrijit, arăta ca eroul lui Collodi, „Pinocchio”, păpușa de lemn cu înfățișare de copil veșnic neastîmpărat. Tuns chilug, fiindcă părinții nu-l plăceau cu „freză”, din pricina aceas-ta părea și mai plăpînd. Iar cînd îl vedeai zbennguindu-se, laolaltă cu noi,

numai în pantaloni scurți, într-o bluză flendurită și c-o singură sanda în picioare, cealaltă fiind pierdută prin fundul grădinii, mai că-ți venea să-i plîngi de milă.

În privința asta, nici căpitanul Cox nu stătea mai bine. Trezeam și eu mila oamenilor de pe strada Libertății, fiindcă nu puneam nici un preț pe aspectul vestimentar. Mai toată vara, pînă-n toamnă, umblam doar în pantalonași, făcuți cît mai scurt cu ajutorul foarfecilor de vie ale bunicului, cu-o cămășuică pe umeri, dacă n-o părăseam cumva prin tufișurile gardului dinspre rambleul căii fe-rate, iar în picioare cu papucii de casă ai bunică-mi, fin-du-mi mai lesne să-i zvîrl cît colo, cînd mi se păreau de prisos.

— Mă pîrlituie, unde mi-s șlapele? mă lua la rost Maca-Maia, după ce le căutase prin toate ungherele casei.

Iar mi le-ai luat la purtare? Fii atent, dacă te prinz, îți fac fundu' preș... Bat la el, cu băcătorul de covoare, de-ai să șezi numai în genunchi sau pe brînci, de cît or să te doară bucuțele!...

— Păi bine, Maio, nu vezi că nu-s la mine-n picioare? Mă-c acușica să-ți cat șlapele... Cine știe pe unde le-ai rătăcit...

Și țîșneam numaidecît, să-i aduc bunică-mi papucii. Din mărăcinii gardului, unde-i pusesem la zbicit. Trecusem cu ei prin toate nămoalele, și-mi clefăiau tălpile în ei, de-ai fi zis că pășesc printr-un ceaun cu mămăligă.

Pe Mișcă-te Tone, sau Livingstone, îl găseam mai totdeauna pitit printre merii din livadă. Mai exact, că-țărat în cel mai înalt și bătrîn măr, căutînd să se facă nevăzut în frunzele acestuia.

— Ce-nvîrtești aici, măi Mișcă-te? îl întrebam nedumerit de ciudata poziție în

care-l aflasem. Căci nu stătea și el, ca tot omul, agățat de-o cracă, ci ținea tot trunchiul pomului între picioare. Și-avea niște picioare, fiind nemaipomenit de lung, mai ales datorită staturii sale ieșite din comun, încât aproape că-i ajungeau pînă la pă-mînt.

— Îl aștept pe taică-meu! ne comunica el.

— Cum adică! Îl aștepți în pom?... De ce tocmai așa?

— Îl aștept să plece de-acasă, mai înainte de-a da de mine! ne oferea un supliment de informații Mișcă-te Livi. L-am supărat rău de tot, și știu că-s vinovat și n-ar fi trebuit să-l scot din sărite...

— Păi, ia spune, îl solicitam eu, ce pocinog ai săvîrșit?

— Curat pocinog, zău așa, măi Coxule! I-am stricat babacului un bidon întreg de șerlac... Și-asta numai din pricina voastră, a băieților, care vă rîdeți de mine că-s lungan și bălai la păr. Ce să-i fac, dacă așa m-a proiectat natura? Și mi-a trecut prin cap să-mi vopsesc părul, să-l fac negru, ca pana corbului. Și-am încurcat borcanele... În loc de vopsea pentru păr, pe care știam că mămica o ține în cămară, lîngă măslina, am dat peste bido- nul cu șerlac...

— Și? l-a-ntrebat nerăbdător Maț, care mănsoțea mai mereu.

— Ce mai și? Am turnat în păr tot bidonul, și-am rămas cu părul lipit de țeasta capului. În afară de asta, toată casa pute de trăsnește a șerlac, iar tata caută fără-n-cetare...

— Ce? l-am întrebat și eu, de astă dată.

— Caută să afle de unde provine mirosul de șerlac și, pesemne, mă caută și pe mine, să mă ia la-ntrebări... Ei bine, de-ntrebările lui mi-i teamă. Fiindcă, ar fi trebuit să-i cer voie, mai înainte de-a folosi zeama aia

cleioasă. Și-apoi, ce-o să se-aleagă de părul meu?...

Așa era Mișcă-te Tone. Un băiat cuminte și tare cumsecade. Care știa să-și recunoască greșelile. Înduioșat de frământările sale, l-am anunțat:

— Măi Tone, dă-te jos din pom, și haidem la gîrla Doamnei, să ne scăldăm. Astfel, mai mult decît precis, o să-ți iasă și șerlacul din păr, întrucît este solubil în apă. Dar trecem să-l luăm și pe Nansen...

A fost un adevărat chin. Pînă am izbutit să-l coborîm pe Mișcă-te Livi din măr. Se vede că șerlacul utilizat de tată-său nu era unul obișnuit, ci c-un oarecare adaos de lac. De aceea, mai că era să-i rămînă părul prins de trun-chiul pomului. De care se lipise zdravăn de tot, formînd corp comun cu scoarța acestuia. În cele din urmă, ne-am atîrnat de picioarele lui Tone și am tras de ele, plini de abnegație. Părul a rezistat, fără să i se rupă vreun fir. Însă n-a rezistat coaja pomului. Și s-a desprins, lipită de craniul lui Tone, laolaltă cu vreo două sau trei crengi. Cînd ne-ndreptam spre casa prietenului nostru Tele, Mișcă-te Livi putea fi confundat cu un cerb lopătar. Avînd coarne frunzoase. Ceea ce nu se prea găsește, la tot pa- sul, prin pădurile noastre.

Am mai pierdut ceva timp și la Nansen. Pe care nu-l găsisem nicăieri. Deși răspunsese la chemările noastre, și-i auzisem glasul, dar slab de tot, nu dădeam deloc de el. Și-am continuat să strigăm:

— Pantelică, unde ești, măi frate?...

— Acilea, bre! ne răspundea el, cu voce firavă și înăbușită, de parcă ar fi avut gura plină cu halviță.

— Unde acilea? am insistat eu, trăgînd mai bine cu urechea.

— Acilea, jos! a-ncercat el să precizeze.

— În fîntînă?

— Nea!

— Sub pămînt?

— Nea!

— În beci?

— Exact! ne-a informat fericit Nansen.

Nedumeriți, ne-am privit interziși, vreo cîteva clipe bune, apoi am strigat iarăși la el:

— Păi nu vii afară, să mergi cu noi pe Doamnei, la scaldă? De ce mai stai acolo?...

— De venit, eu aş veni, dar n-am pe-unde ieși!

— Mă, tu faci pe zurluiul? Ieși pe unde-ai intrat! s-a răstit la el Maț, pierzîndu-și răbdarea. Vrei să ne-apuce noaptea aici?...

— Imposibil! s-a auzit iarăși vocea lui Tele Nansen. Cînd am pătruns în beci, mi-a căzut chepengul în cap, de m-a lăsat lat, și-apoi a rămas blocat. Căci i-a pus taticu și-un Yale...

Bineînțeleș, întrucît prietenul la nevoie se cunoaște, i-am sărit în ajutor tuciuriului de Pantelei. Mai întîi am spart chepengul. Apelînd la o toporișca uitată prin ogradă. Apoi l-am extras pe Nansen. Dintr-o garniță uriașă, plină cu carne de porc în untură. Unde căzuse. Nu din pricina chepengului care-l pocnise în cap, ci datorită faptului că, lacom cum era de felul său, amețit de lovitură, intenționase să-și revină dînd iama prin recipientul cu cărniță prăjită și pusă la păstrat. Atunci se produsese evenimentul. Umblînd prin garnița aceea, cît un cazan de rufe, să dea peste o bucățică mai acătării, își pierduse echilibrul și se pomenise cu capul în untură. De aceea vorbea fonf și stins, fiindcă i se încleiase limba.

Văzînd în ce hal arăta bietul Nansen, plin de osînză peste tot, și pe țeale și pe corp, l-am invitat să vină cu noi:

— Haidem la gîrlă, să dai jos „porcăria” asta de pe tine! Auzi?...

— Păi de ce să n-auz? s-a mirat Tele Nansen.

— Atunci, de ce nu spui nimic?

— Mai am de mestecat nițel mușchiuleț, căci peste el dădusem, cînd nimerisem în găleată, pardon, garniță!

Mare mîncău și Pantelică, ăsta! Dacă o ținea tot așa, peste cîțiva ani avea să ajungă cît o butie. Îmi plăcea și mie să mănînc. Însă cu măsură. Chiar, eventual, două măsuri. Dar nu cum proceda Nansen. În beci și pitit de lume.

Din fericire, pe cît era de lacom și hulpav, pe-atît se dovedea de priceput la treburile gospodărești. Pe orice punea mîna, aur ieșea. Dacă aveam nevoie de reparat o undiță, frîntă cu prilejul ultimului pescuit de pomină, rezulta, tot o undiță, însă mult mai bună decît cea veche. Cînd mă trezeam că-s cu bicicleta pe geantă, în mai puțin de cinci minute lipea camera, o umfla, mai ungea, pe ici pe colo angrenajele și pinioanele, iar agregatul zbura. Indiferent dacă o luam cu el prin hîrtoapele uliței noastre, sau pe asfaltul din centrul orașului.

Ajunși pe malul apelor Doamnei, am organizat repunerea în stare de funcțiune a prietenilor mei. Conform zicalei populare amintite mai sus, aceea cu „...la nevoie”.

Punîndu-l pe Maț să-l frece cu nisip pe Tele Nansen, ca să deie jos untura de pe el și de pe țeale, Robinson a izbutit să-l schimbe total. De unde, mai înainte, Pantelei era negruț, bondoc și tont, acuma puteai să zici despre el

că-i indian coborât de-a dreptul din romanele lui Karl May (cele cu **Winnetou**). Într-atît i se roşise pielea.

În plus, Robinson îi mai scăpase şi ţoalele pe gîrlă, fără nici o speranţă de recuperare. Vroise să le frece şi pe ele cu nisip, însă i le smulse din mîna curentul undelor. Iar Nansen slăbise brusc. De necaz, şi fiindcă rămăsese gol puşcă. Şi, spre uimirea noastră, care-l ştiam de băgăreţ şi priceput să se descurce în asemenea situaţii, de data asta mai că-i venea să plîngă.

În timp ce Mişcă-te Livingstone stătea cu capul în apă, clătindu-şi cu nădejde părul, sperînd să-i iasă şerlacul din el, eu şi cu Pantelică priveam la orizont, în direcţia cursului gîrlei, încercînd să depistăm hainele naufragiate.

Din păcate, nu se zărea nimic. Decît, undeva, în depărtare, un ghemotoc negricios, care se zbătea disperat în undele Doamnei.

— Să fie ţoalele mele? m-a-ntrebat Nansen.

— Aş! Unde-ai mai văzut tu haine ţopăind în apă? Cred că-i vreun somn, sau alt soi de peşte mare, care s-o fi prins în vreo răgălie...

Peste cîteva minute, dacă nu mai puţin, peştele năvălea peste noi. Hămăind. Şi cu ţoalele lui Pantelică în bot. Nu era somn, şi nici alt monstru al apelor, ci Motofleaşcă al nostru. Cel de-al cincilea membru al expediţiei „Copaia”. În viaţa mea n-aş fi crezut că leneşul de Motofleaşcă, potaia aceea, mai mereu adormită, putea fi în stare de-asemenea performanţe şi acte de bravură. Asta mai zic şi eu ispravă! Memorabilă! Salvase îmbrăcă-mintea bietului Tele Nansen!

Abia cînd i-am smuls-o dintre colţi, ne-am dat seama că fusese făcută ferfeniţă. Din pantalonaşii şi cămăşuica lui Pantelei mai rămăseseră doar vagi urme. Încît anevoie se

mai puteau deosebi nădrăguții de bluză. Mă rog, totuși mai puteau fi folosiți. Ceea ce nu era chiar rău.

— Măi Pantelică, l-am îmbunat pe nefericitul de Nansen, care, după ce-și îmbrăcase zdrențele, arăta ca eroul lui Victor Hugo, copilul ce luptase, la 1870, împotriva nemților ce cotropiseră Parisul, cred că Gavroche se numea, și umbla numai în flenduri, măi Nansene, am accentuat eu, tot mai bine-i așa, decît deloc. La urma urmei, dacă nu intervenea destinul, sub înfățișarea lui Motofleașcă, puteai să-ți iei adio de la hăinuțe!... Nu fi amărit...

Și, ca să-i dovedesc că potaia merita felicitări, și că nu era cazul să ne-nfățișăm nemulțumiți de inițiativa sa, cu hărtănirea țealelor, am dat s-o mîngîi pe cap, spu-nîndu-i totodată:

— Bravo, Motofleașcă, ai fost măreț!...

— Ham, ham! mi-a răspuns javra, înfigîndu-și colții în mîna mea.

Ceea ce, dacă-i să stăm strîmb și să judecăm drept, nu era chiar un semn de încîntare din partea cățelului.

Probabil nu-i convenea faptul că-i întrerupsesem dis-tracția cu țealele lui Pantelică.

Întrucît nu accepta să-și descleșteze dantura de pe biata mea mîină, a fost nevoie de intervenția lui Mișcă-te Tone. Care l-a luat în brațe, îngăduindu-i să-l lingă pe păr. Prilej cu care Motofleașcă a apreciat cum se cuvine urmele de șerlac, ce încă mai persistau în coafura măgă-danului.

Deci, după cum reiese din cele ce-am relatat pînă acum, aceștia erau membrii echipajului „Copaia”. Băieți de nădejde, unul și unul, inclusiv Motofleașcă. Alții, mai buni,

nici c-aș fi putut găsi. Cu micile lor năravuri și defecte omenești, erau totuși... utilizabili.

La înapoiere, cînd ne-am luat rămas bun, le-am comunicat băieților:

— Fraților, mîine ne-ocupăm de transporturi! e clar?...

— Deloc! s-a repezit să mă-nfrunte Maț. Ce să cărăm? M-ați aiurit cu-atîtea ordine!

— Stai încet și nu te grăbi... E vorba de ambarca-țiunea noastră, adică de copaie, apoi de butoiul-remorcă, pe care trebuie să le ducem la gîrlă, și să le adăpostim undeva, laolaltă cu toate bagajele, pentru a le avea la îndemîină... Poimîine pornim la drum, în marea noastră expediție!

— Bine! a mormăit Robinson. Acuma mi-i clar. Și cînd ne-ntîlnim?

— După-amiază, în pod! Împachetăm totul, și-aștep-tăm să se lase noaptea, ca să nu ne observe nimeni cînd vom efectua transporturile. Căci vor fi mai multe. Numai copaia, dacă stăm să ne gîndim, care-i cît o șalupă, ne va crea probleme din cele mai serioase. Mai ales că va trebui s-o „împrumutăm” din spălătoria bunică-mi... Pe care-o știți cum e. Mai ales dacă ne prinde!

— Eu zic c-ar fi mai bine să nu deie peste noi! s-a exprimat optimist Mișcă-te Livingstone. Destinul, sînt sigur de-asta, va fi de partea noastră...

17.

Mîna destinului — sau tanti Ralița!

A doua zi, pe la orele 16 h, după-amiază, eram cu toții (inclusiv Motofleașcă) în podul magaziei lui Tata-petre. Era o zi călduroasă, cînd zăpucul făcea să țîș- nească din noi, prin toți porii, cișmele de nădușeală.

— Ei, cu ce-ncepem? a dat să mă impulsioneze Maț Robinson. M-ați adus aici de pomană?

— Deocamdată, Mațule dragă, stai blînd și taci. N-auzi nimic? l-am atenționat eu, trăgînd cu urechea spre ușa magaziei.

Surprinsesem un scîrțîit bizar. La ora aceea, bunicu-meu sforăia în coliba de pîndă din fundul grădinii, Maca-Maia le dormea de le bușea în casă, retrasă în odaia de la drum, și nimeni altcineva n-ar fi avut ce căuta în adăpostul secret.

— Ce s-aud? m-a întrebat în șoaptă Robinson.

— Umblă cineva jos, prin magazia lu' bunicu-său! l-a lămurit în surdină Tele Nansen, plecîndu-se nițel în-spre chepengul de intrare în pod.

Eu n-am mai scos o vorbă; ci-am continuat să ascult. Acuma se deslușea clar, chiar prea clar, cum urcă o persoană pe scară. Le-am făcut semn băieților să nu miște, l-am luat pe Motofleașcă în brațe, temîndu-mă să nu-l apuce lătratul, și-am pornit s-aștept. Niței speriat, dar și intrigat.

Și n-a fost nevoie s-aștept prea mult. Peste cîteva clipe, în capul scării se ivea mutra unei

făpturi. Ome- nești, în orice caz. Pînă să apucăm să ne dăm seama cine

era, matahala a slobozit un țipăt de surpriză. Iar în se-cunda următoare, probabil datorită sperieturii pe care-o trăsesese, necunoscutul pornea la vale, cu scară cu tot, în- tr-un vacarm infernal.

— Aoleu! Aoleu, și vai de capul meu! răcni mîniată făptura aceea. S-a rupt scara sub mine... Săriți și nu mă lăsați să caz!...

Inutilă cerere de ajutor. De unde eram, nu-i puteam oferi nici un sprijin. Și ne-am repezit cu toții la gura podului, să asistăm la desfășurarea precipitată a evenimentelor.

În pofida penumbrei ce domnea în magazia bunicu- lui, am putut totuși distinge secvențele cataclismului.

Matahala, după ce frînsese antepenultima treaptă, se agățase cu mîinile de capătul scării, după care pendulase spre acel perete al încăperii, unde se aflau montate rafturile lui Tatapetre. Cînd ajunsese cu capul printre bor- cane și cutii, intenționase să se prindă de polițe, însă acestea cedaseră, și-acuma totul se prăbușise la pămînt. Acoperindu-l pe necunoscut. Cu etajere frînte, cu oale și ulcele, în care Tatapetre își păstra feluritele sale vopsele și catranuri, cu borcane și cutii de mucava, unde se aflau pitite cărțile bătrînului.

Întrucît matahala nu mai tenta nici o mișcare, i-am alertat pe băieți:

— Am scăpat de primejdie! Cred că necunoscutu-i nițel cam mort! Și-o fi rupt șira spinării... Așa-i tre- buie! Haideți jos, să vedem cine e și ce facem cu el...

Ajutîndu-ne unul pe altul, am coborît din pod ținîn- du-ne de mîini și de picioare. Iar în

minutele următoare, am declanșat operația de degajare a celui înmormântat sub scară, rafturi și alte nenumărate obiecte.

Așa cum era, ghemuit la podea, individul arăta ca un urs. Catranul pe care Tatapetre îl folosea la ungerea osiilor căruțului, și se afla într-o oală de pământ, de vreo

cinci ocale, unde se înmuiase datorită vipiei de peste zi, acum se prelinsese, aproape tot, peste chipul plin de praf, laolaltă cu pene de gîscă (din cele puse la păstrare, într-o cutie, pentru confectionat puful necesar pernelor), cu pagini de carte, precum și diferite alte mărunțișuri. Plus o bidinea de vărui, a cărei coadă îi intrase în gură.

Uimiți, băieții priveau la namila aceea ca la a opta minune a lumii. Iar Mișcă-te Tone și-a exprimat bănuiala ce-l cuprinsese:

— Măi, ăsta nu-i om, ci animal. Probabil un ptero-dactil, din erele antediluviene, ajuns nu se știe cum la noi... După cum arată, s-ar putea să fie chiar și bronto- zaur zburător, cu pene... Nu vedeți ce coadă stufoasă are la gură? Exact ca-n manualele de istorie naturală!...

Pe neașteptate, tocmai cînd nu ne așteptam, matahala s-a ridicat în capul oaselor, ne-a privit nițel nedumerită, apoi a purces să răcnească la bietul Livingstone:

— Să piei din fața mea, că-ți pocnesc una după ceafă, de-ai să te pomenești cu ea în față!... Pe mine te-ai găsit să mă faci de-apterodactilografă, care-ți pot fi și mamă? Rușine să-ți fie! Măgădanule...

De fapt, ghinionul îl pedepsise mai dinainte pe Tone, pentru afirmațiile sale

pseudoștiințifice. Când orăcăise la el tanti Ralița, mătușă-mea, căci dînsa era „necunoscu-tul”, „matahala”, „brontozaurul”, expulzase bidineaua din gură, îmbibată cu catran, drept în mutra bălaiului nostru vlăjgan. Și i se lipise de nas. Motiv pentru care Livingstone s-a retras ceva mai la o parte, chinuindu-se să-și dezlipească părul bidinelei de pe organul olfactiv.

Tanti Ralița, care acum se amuza copios pe seama pățaniei lui Tone, s-a ridicat de-a binelea în picioare, scuturîndu-și rochia de toate murdăriile pe care le-adu-nase și, deodată, mi s-a adresat mie, rătoindu-se prefăcut supărată:

— Al, băiețelule, nu-i uman ce se-ntîmplă! Ce-nvîr-teați în pod, bernebecilor?... Puneați ceva la cale, fără

să mă consultați? Păi, ia spune-mi, pe ce lume vă aflați? Ai? Haidem în pod, să văz ce făceați acolo...

— Tanti Ralița dragă, cum să te urci, dacă ai rupt scara? Nu vezi ce prăpăd ai făcut?...

— Nu mă interesează! Vă privește cum o să mă suiți la locul vostru de taină... Că eu una, nu mai pui piciorul pe treptele scării ăleia nenorocite, nici dacă m-ai topi în ceară!...

N-aveam cum să ne-ncontrăm cu mătușă-mea. Când își vîra ceva în cap, nu i se putea extrage fixul nici cu „mops”-ul, sau cine știe ce cheie franceză specială.

Așa că, apelînd la niște hamuri vechi, aflate în ma-gazie de pe vremea cînd Tatapetre posedase o teleguță dotată c-un cal de tracțiune, am înfășurat-o pe mătușă-mea în ele, legînd-o cu funia de rufe a bunică-mii.

Băieții s-au cățarat în pod, acționînd ca niște acrobați, luînd căpățiul frînghieii cu ei, iar eu am rămas s-o ajut, de jos, pe tanti Ralița. Tocmai cînd mă pregăteam să comand: „Trageți vîrtos!”, mătușă-mea m-a oprit, răstindu-se:

— Stai! Mai întîi curăță-mă de afurisitul ăsta de ca-tran, că-mi pișcă pielea feții...

Cîte n-am încercat, ca să-i fac altă față! Am frecat-o și cu șmirghel, și cu cîlți de cînepă, și cu preșul de iută. Nimic. Abia cînd am trecut la o soluție diluantă, pe bază de gaz lampant, abia atunci s-a mai dus ceva din catran. Iar mătușă-mea căpătase un chip de mulatră, de-ai fi zis că-i fiartă în cacao cu lapte. Întrucît s-a considerat mulțumită, abia pe urmă am purces la operațiunea de săltare în pod.

Băieții, din răspuțeri, trăgeau în sus, opintindu-se, fiindcă tanti Ralița atîrna cam

greu la cântar, iar eu o țineam de picioare, ca să nu i se răsucescă trupul.

Cînd ajunsese la vreo doi metri de gura podului, le-am strigat expediționarilor:

— Acuma! Trageți tare, că-n curînd scăpăm de belea...

N-am scăpat. Ei au tras, cît au putut, eu am rămas cu pantofii mătușă-mii în mîini, iar dînsa, care mai săl-tase cu vreun metru, a pornit să balanseze amenințător. Geaba am sărit s-o apuc de țurloaie. N-a mai fost posibil. Balansul sporind, tanti Ralița a doborît și restul de raf-turi, cu tot ce se mai afla pe el. Peste capul meu.

Numai după ce-am împins-o cu scara, de jos în sus, proptindu-i-o în șale, de țipa ca din gură de șarpe, numai atunci am văzut-o în pod. Mai exact, la gura podului. Pe unde Mișcă-te Tone, Maț și Nansen au tras-o cu duhul blmdeții. Încît biata mătușă-mea s-a ales doar cu zgîrie-turi neînsemnate.

Cînd ne-am aflat cu toții la locurile noastre, de astă dată prezidați de statura impunătoare, chiar monumentală a scumpei mătuși, aceasta a observat imediat pregătirile noastre, respectiv bagajele, desagii cu alimente, precum și toate celelalte catrafuse puse la-ndemînă.

Privind intrigată la ele, și-apoi examinîndu-ne la față pe toți, ne-a întrebat cu glas voios:

— Încotro vreți s-o-ntindeți?... Deoarece amuțiserăm, a insistat: Hai, dați-i drumu' că de mine n-are rost să vă feriți!...

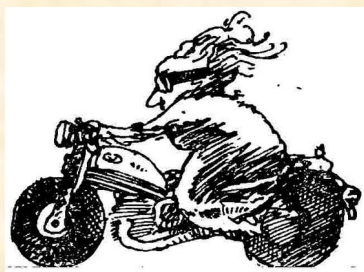
Întrucît ajunseseam la concluzia că nu mai aveam pe unde scoate cămașa, am întrebat-o și eu pe tanti Ralița, ca să fiu cu sufletul împăcat:

— Știi că sîntem în pod și-ai vrut neapărat să vezi ce rînduim pe-aici, de-ai pornit să urci scara? Dacă-mi spui adevărul, atunci îți povestim și noi ce-avem de gînd!...

— Măi tăntălăilor, a demarat mătușă-mea, credeți că vă puteți ascunde de nasul meu, care nu-i un nas oarecare, ci miroase orice chestie suspectă, fiind dotat cu ca-lități olfactive superioare, așa cum trebuie să aibă orice detectiv de talie internațională, cum mă consider și eu?... Păi de cînd v-o clocesc! Sînt cu ochii pe voi, încă de cînd v-ați apucat de adunat toate astea, care se văd aici... Hai, dați-i drumu', nu vă mai cîcîiți!

18. O mătușă de excepție

Era clar c-o încurcasem. Praful se-alesese de expediția „Copaia”. Mă rog, în orice caz, asta era concluzia la care ajunseseam. Nu numai eu, ci și partenerii mei. Căci Maț se-apucase să se jăluie:

— Coană Ralițo, să nu mă spui lu' tata, că-mi face fundu' preș!... Și m-ați nenoroci...

— Bă beșleagă, l-a repezit mătușă-mea, dar cine crezi tu că-s eu? O pîrîtoare, vreo invidioasă, ai?... N-ai aflat de la nepotu-meu că-mi plac aventurile, nu numai în general, ci și-ale voastre, ale năpîrstocilor?

Amintindu-mi că tanti Ralița fusese, mai întotdeauna, alături de mine, în toate acțiunile mele sortite unor sancțiuni grave din partea părinților, m-am hotărît, pe loc, să-i dezvălui planul expediției „Copaia”.

Cînd mi-am încheiat expozeul, relatîndu-i pe-ndelete ce-aveam de gînd să întreprindem, furnizîndu-i și toate amănuntele în legătură cu cetatea de scaun a Horezmului, dispărută enigmatic, laolaltă cu civilizația în fruntea căreia se aflase, mătușă-mea s-a uitat la mine neîncre-zătoare. Apoi, dînd din cap admirativ, dacă se poate zice și-așa, căci nu văd de ce nu trebuie să-ți însoțești uimirea și plăcerea executînd asemenea gesturi cu obiectul respectiv, am auzit-o grăind:

— Al, băiețelule, nu-i normal ce se-ntîmplă cu tine!... Brava ție! Ca să vezi și să nu crezi, îmi intrase în cap

că ești un fleț și-un zburdalnic pus numai pe joacă, și, cînd colo, na, vrei s-ajungi și explorator... Interesant! Dar de unde-ai aflat tu de Horezm, despre Toprak-kala, „Cetatea de pămînt”?... Căci nu-mi închipui să se predea așa ceva la orele de istorie!

— Din casa matală, tanti Ralițo! i-am declarat eu.

— Ce, nu ți-e bine? s-a speriat mătușă-mea. Ai făcut niscaiva săpături arheologice prin beciul meu, sau prin fundul ogrăzii?...

— Nu, bre, stai liniștită, m-am grăbit eu s-o potolesc, m-am exprimat greșit. Vroiam să

spun, de fapt, c-am citit despre Horezm într-o carte din biblioteca matală...

— Ei, așa da, mai merge! a oftat ușurată tanti Ralița. Apăi, Al, băiețelule, știi ce?

— Păi, de unde să știu ce-ți umblă matală prin minte?

— Corect! Fiindcă, de, multe ori, nici eu nu s capabilă să prevăd cîte îmi pot trece prin cap... De-aia și mi-s așa cum mă știi! Niciodată astîmpărată, ci totdeauna cu gîndul numai la pățanii extraordinare, la aventuri tehnico-științifice, dacă nu chiar fantastice... Este?

— Este, din păcate! i-am confirmat eu, luîndu-mă gura pe dinainte.

— Din fericire, mă copile, nu din păcate! s-a mîniat nițel mătușă-mea. Dacă n-aș fi fost eu, ce s-ar fi ales de capul tău? Rămîneai un prost și-un tăntălău, care n-ar fi pus, în viața lui, mîna pe-o carte... Ce te-ai fi făcut, dacă n-aveai la dispoziție biblioteca mea?

Aici avea dreptate, de ce să m-ascund după deget!

Fiindcă mătușă-mea, făptură originală, de excepție, poseda cea mai bogată bibliotecă din orașul nostru.

Plină de energie și vitalitate fantastice, cînd își vizita neamurile, acestea preferau să-și ia tălpășița, decît să fie supuse întrebărilor încuietore emenate de tanti Ralița, sau să se lase antrenate în acțiunile ei de ameliorare a locuințelor lor.

Așa că, acum, îmi amintesc ce înspăimîntat eram, cînd o auzisem atunci pe

tanti Ralița întrebându-mă: „Păi, Al, băiețelule, știi ce?”...

La orice te puteai aștepta din partea năstrușnicei mele mătuși!

Totuși, luîndu-mi inima în dinți, am îndrăznit să mă interesez:

— Ia spune, tanti Ralițo, ai vreo idee, despre unde s-ar afla „Cetatea de pămînt”? Ne-ar fi de mare ajutor...

— La asta tocmai mă gîndeam! m-a lămurit mătușă-mea. Cred că știu unde putem da de „Toprak-kala”... Însă nu vă pot spune nimic, pînă nu verific cu ochii mei...

Deodată curios, bănuind că era posibil ca tanti Ralița să mai aibă vreo carte despre civilizația dispărută a Ho-rezmului, am întrebat-o:

— Te duci acasă, să cauți prin bibliotecă?

— Nea! Nici gînd. Mă duc acasă, să-mi iau hainele necesare, și mă-ntore cît mai de grabă...

— Ce haine-ți trebuie, ca să citești o carte? mi-am exprimat eu nedumerirea, observînd că băieții priveau la mătușă-mea ca la cine știe ce arătare fantastică.

— Nu numai haine, ci și cărți, niscaiva lucruri de-ale bucătăriei, un termos, o tigaie și-o cratiță, ceva de-ale mîncării, un binoclu...

Neînțelegînd de ce-avea nevoie de-un binoclu, ca să se uite într-o carte, și nici de ce erau necesare termosul, cratița, tigaia și merindele, Maț Robinson s-a grăbit s-o întrebe pe mătușă-mea:

— Coană Ralițo, după ce-ți verifici supoziția, pleci și matale undeva?

— Exact!

— Tot într-o expediție? a presupus Mișcă-te Livingstone.

— Dar bineînțeles...

— Nu cumva vrei să ne-o iei înainte, și să descoperi tălică urmele Horezmului? și-a manifestat curiozitatea Tele Nansen.

— Nu! Așa ceva nu se face, și nici nu-i frumos... Merg cu voi!

Temîndu-mă groaznic, ca nu cumva ideea ce mă persecuta de vreo cîteva minute încoace să se adeverească, am vrut să-mi verific impresia:

— Ne conduci pînă la gîrlă, să asişti la lansarea ambar- cației și la plecarea noastră?

— Mai mult chiar! mi-a răspuns entuziasmată mă- tușă-mea. Voi participa la expediția „Copaia”!

În aceeași clipă am simțit cum mă ia cu leșin. Asta ne mai trebiția, s-o avem și pe tanti Ralița pe cap. Dar partenerii mei, cuprinși de o stare vecină cu demența, și-au dezvăluit altfel reacțiile, strigînd bucuroși:

— Excelent! Vom fi asigurați în privința hranei calde, avînd o bucătăreasă la bord... a rostit în culmea fericirii Nansen cel lacom.

— Și nu numai atît, însă luîndu-te cu noi, coană Ra-lițo, va fi cine să ne-ajute la cărat! a propus, luînd-o pe ocolite, Mișcă-te Tone.

— Și-ai să ne ferești și de tîlhari! a afirmat Maț, gîn-dindu-se că la statura și dimensiunile mătușă-mi nimeni nu s-ar încumeta să ne-atace.

Încîntată de cele auzite, tanti Ralița le-a mulțumit călduros, punînd lucrurile la punct:

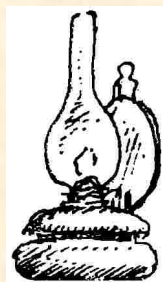
— Copii, dacă-i vorba să mă-nham la „Copaia”, asta nu-nseamnă c-am să devin sluga voastră, hamal și bucătăreasă! Așa că, hai să fim serioși, luați-vă gîndul de la asemenea iluzii... Ca membră a echipajului, am aceleași drepturi și obligații ca și voi.

Deci, ce mai tura-vura, o să gătim cu toții, pe rînd, și-o să cărăm împreună, fără deosebire de vîrstă... Cînd este fixată plecarea, măi Al?

— Mîine! i-am răspuns eu, cătrănit ca nimeni altul,

— Perfect! Peste vreun ceas, sau două, cel mai mult, sînt aici, să organizăm, pe timp de noapte, transporturile necesare, așa după cum mi-ai povestit c-aveați de gînd să faceți... Acuma coborîți-mă, că-n scară nu mai am nici o încredere!

19. Activități... în nocturnă

După ce ne-am ocupat de „lansarea” mătușă-mi, ape-lînd tot la hamurile bunicului, și-am văzut-o pierind din cîmpul nostru vizual, ne-am întors iarăși la locurile noastre, pentru a studia, cît mai atent, noile condiții create.

Întrucît eram singurul amărît și nițel demoralizat, coechipierii s-au străduit să-mi insuflă tonusul și curajul de mai înainte.

— Ascultă măi, nu te lăsa fleșcăit! E mai bine s-o luăm cu noi, fiindcă-i o adevărată personalitate. N-am mai văzut așa ceva, pînă acum! l-am auzit demarînd pe Maț Robinson.

— N-ai observat ce rezistență fizică are? a ținut să-mi atragă atenția Mișcă-te Tone.

— Și cred că le și mănîncă, după cît e de țăpănă! s-a exprimat admirativ Tele Nansen, ca și cum i-ar fi lăsat gura apă, numai gîndindu-șe la ce era în stare să pape tanti Ralița.

Constatînd că aveam o concurență serioasă, în individualitatea explozivă a mătușă-mi, am considerat corect din partea mea să-i previn, fără pic sau urmă de invidie:

— Cînd o să simțiți, pe pielea voastră, ce știe și ce poate persoana respectivă, o să vă iasă pe nas caracteris-ticele puternicei sale figuri... Personalitatea mea, după cît bag seama, nu vă era de-ajuns!

— Ba s-avem iertare, Bicoxule, m-a luat cu cădelni-țatul Nansen, nimeni n-a spus că n-ai fi o adevărată personalitate, așa cum e coana Ralița... Ca să fim drepți, dîn-

sa-i o mare personalitate, ținând seamă și de vîrstă, iar tu o mică personalitate. Din aceleași considerente...

— Mă rog! Om trăi și-om vedea... am pus eu capăt discuției.

În același moment, javra de Motofleașcă a țîșnit de lîngă mine, repezindu-se val-vîrtej spre gura podului. Unde s-a oprit ca paralizat, după ce-a examinat arătarea care pătrunsese în magazie. Apoi, înspăimîntat, a pornit să latre violent, de-am crezut că ne sfîșie timpanele.

Convinși că eram vizitați de străini, ne-am furișat cu toții, pîș-pîș, pînă la gura podului. Cînd am văzut și noi ce văzuse Motofleașcă, am crezut că murim de frică. Nu ne venea să credem, că-i posibil să existe așa ceva pe planeta noastră.

O namilă care în nici un caz nu putea fi om, privea atent spre pod. De parcă ar fi vrut să ne-audă, și să se convingă de prezența noastră. Pe cît era de mătăhăloasă pe înalt, pe-atît era și pe lat. Cam de dimensiunile unui butoi de 500 litri, eventual 800. Chip n-avea, deoarece, chiar de l-ar fi avut, se afla ascuns înlăuntrul căștii de scafan-dru. De altfel, întreaga sa structură, ca să nu-i zic trup, era îmbrăcată într-un costum de scafandru. Unul enorm, în care ar fi avut loc doi oameni normali. În cîrcă, unde ar fi trebuit să poarte tuburile de oxigen, purta un soi de rucsac, dacă se poate spune și-așa celui balot pe care-l ducea în spinare. Însă unul uriaș, în care ar fi încăput cu ușurință efectele unui pluton de infanteriști.

Întrucît îl citisem pe H. G. Wells, le-am suflat băieților:

— Măi, țineți-vă tare, că ne vizitează un marțian! Exact cum scrie romancierul Wells în cartea sa **Războiul lumilor**, sau ceva în

genul ăsta, că nu-mi mai amintesc titlul, probabil din pricina emoției...

Cînd a auzit despre ce-i vorba, Maț a pornit să dîrdîie atît de puternic, din toate mădularele, încît a căzut în secunda următoare tocmai în capul marțianului. Pe gura podului.

Marțianul, fără să dea semne de frică, sau de enervare, l-a depus pe Robinson la podea, lăsîndu-l să zacă acolo. Apoi, cu gesturi greoaie, a început să-și rotească încet casca de scafandru, deșurubînd-o de pe gîtlejul costumului. Abia cînd și-a așezat-o jos, lîngă Maț, am realizat cine era extraterestrul. Căci, din interiorul instalației, spre noi privea... chipul mătușă-mi Ralița.

Atunci am considerai că-i cazul să întreb:

— Ce-i cu matale, în costumul ăsta, tanti Ralițo?

— Păi nu v-am spus că mă duc după hainele necesare expediției? Acasă am tot soiul de costume: și de pilot, și de scafandru, și de pescuitor de balene, și de explorator polar... Valabile, acestea din urmă, și pentru Polul Nord, și pentru Polul Sud. Doar cunoști pasiunea mea față de tot ce-i știință, mecanică, geografie și științe naturale! Dar să nu ne pierdem timpul cu palavre. Săltați-mă în pod, să organizăm cărarea lucrurilor „Copăii”... Mai repede, bernebecilor!

Pînă să-i zvîrlim hamurile, tanti Ralița s-a autoex- tras din scafandru, ramînînd numai în niște țoale obiș-nuite, însă destinate pescuitului balenelor. Apoi le-a dezbrăcat și pe-acelea. Și ne-a apărut în fața ochilor costumată în mecanic de bord. O salopetă din material gros, bățos, așa cum trebuie să fi purtat cei de pe transatlanticul „Titanic”.

După ce-am izbutit, cu greu, s-o suim în pod, în trei faze, mai întîi costumele, apoi

balotul, și-n cele din urmă persoana dînsei, și ne-am așezat istoviți, learcă de nădușeală, să ne tragem sufletele, abia atunci s-a ndurat mătușă-mea să ne explice de ce sosise în felul acesta.

— Mă, dacă-i expediție nautică, păi nautică să fie! Ne trebuie și-un scafandru? Ne trebuie... Doar vom naviga pe ape. Va fi nevoie să pescuim vreun pește ceva mai mare? Atunci avem nevoie și de-un costum de balenier. De salopetă, cred că nu mai e cazul să vă spun de ce-am luat-o... Căci se-nțelege și de la sine... Vor fi de efectuat nenumărate reparații, nu? Iar în bocceluță, acolo mi-am vîrît și eu lucrurile personale, unele ustensile pentru gătit, pre-cum și niscaiva alimente... E clar?

Înmărmuriți, ne-a amuțit tuturor gura. Cu excepția lui Maț. Care, după ce-și revenise din sperietură și se cățăraseră de unul singur în pod, stătea și se uita cu gura căscată plin de admirație, la mătușă-mea. De parcă ar fi avut în față-i pe căpitanul Nemo, eroul lui Jules Verne, cel din „20.000 de leghe sub mări”. Numai el a avut curajul să-i spună verde în față:

— Sigur că nu, coană Ralițo! Că doară nu ne-mbar-căm pe-un vapor, ci pe-o amărîtă de copaie...

— Cum așa, s-a minunat mătușă-mea, n-aveți de gînd s-o transformăm, aducîndu-i unele modificări, într-o adevărată navă?

— Nu! i-am răspuns eu. Nici timp nu este, și nici posibilități...

— Cum să nu fie, din moment ce sînt cu voi? s-a enervat tanti Ralița. Am toate sculele necesare la mine. O trusă întreață. Numai ea cîntărește vreo cînșpe kile!

Din aproape în aproape, am reușit totuși s-o convin-gem pe mătușă-mea să lase totul în pod. Și să-și păstreze doar salopeta. Iar în privința balotului, urma să luăm din el numai ceea ce era de-ale mîncării.

— Bun! Ne-am înțeles acuma. Totul este lămurit! Ne-a declarat mătușă-mea, nu chiar întru totul satisfă- cută. Ce urmează după asta?...

— Împrumutarea copăii! Acțiunea cea mai importan- tă și plină de riscuri. Mai întîi va trebui însă s-așteptăm miezul-nopții, cînd vom fi siguri c-a adormit Maca-Maia. Altminteri, s-ar putea să ne prindă chiar asupra faptului, și-ar fi vai și-amar de capul nostru. Dar și de- al matală, care și-așa nu stai prea bine, din punct de vedere al relațiilor externe, cu bunică-mea și rubedenia dumată apropiată...

Tanti Ralița, căzînd pe gînduri, din ce în ce mai nemulțumită, ca și cum i-ar fi stat în gît chestia cu abandonarea scafandrului și-a celorlalte catrafuse aduse de dînsa, ne-a spus ceva mai tîrziu:

— Cred c-aveți ceva dreptate, pe undeva și- ntrucîtva! Perfect. Atunci, știți ce-i facem?...

— Dacă ne zici, s-a băgat în vorbă neinvitat Maț, o să știm!

Mătușă-mea l-a privit, oarecum deranjată de intervenția colegului nostru de expediție, ceva mai intens. De parcă ar fi intenționat să foreze în adîncurile minții sucite ce se afla în capul lui Robinson. După care i s-a adresat personal, cu tot duhul blîndeții:

— Bă Maț, ia ascultă la mine! Tu n-ai nimic în obiec-tul căruia i se mai zice și cap, de nu ești în stare să cugeți și de unul singur? Tot vrei să ți se vîre mură-n gură orice idee... Ce crezi c-am avea de făcut, dacă ar fi să chibzu- iești și tu? Ai?...

Fîstîcit, bietul Maț Robinson a mai apucat să-ngaime:

— Păi, coană Ralița, eu unul m-aș culca nițel, că m-a cam pălit somnul, zău așa! M-ați năucit!...

— Bravo! Vezi că-ți umblă mintea? Asta vroiam să propun și eu. Pînă adoarme Caterina, bunica lu' nepotu- meu, vă culcați și voi o țîrișică, să prindeți puteri... Fiindcă ne-așteaptă o noapte grea!

Încîntat de idee, am întrebat-o pe mătușă-mea:

— Și matale, nu pui și matale, barem nițel, capul pe-o pernă, ca să mă exprim așa, deoarece aici n-avem utilajul respectiv?

— Eu? Păi atunci cine mai stă de gardă? Am să ve-ghez, asta am să fac, întrucît înaintea unei acțiuni de mare răspundere niciodată nu-mi îngădui să dorm... Haide, întindeți-vă olecuță!

Dînd urmare sfatului mătușă-mi, ne-am culcat cu toții. Care cum am putut. Și pe unde am putut. Iar peste cîteva clipe, cu Motofleașcă în brațe, ațipeam și eu. Oarecum liniștit, întrucît ne știam păziți de vajnica tanti Ralița.

Peste noapte, cînd m-am trezit din pricina javrei, care se scărpină de mama focului, datorită miriadelor de pureci ce-i invadaseră blana, am fost surprins s-aud prin preajmă un zgomot de motor. Ascultînd mai atent, într-un tîrziu mi-am dat seama că era vorba de-un motocompresor. Care funcționa chiar în podul magaziei, lîngă noi. Intrigat de existența acestuia, deoarece nu știam ca bunicu-meu să aibă așa ceva în dotare, am purces să-l caut. Orbecăind prin pod. Cînd l-am dibuit, am constatat că era vorba de tanti Ralița. Care le dormea zdravăn, sforăind pe ambele nări. Pe una subțire, iar pe cealaltă ceva mai gros.

Îngrijorat să nu întârziem, mi-am luat inima-n dinți și-am trezit-o:

— Ce faci, bre, tocmai acuma te-ai apucat s-adormi?

— Ascultă, Al, băiețelule, m-a luat la rost mătușă-mea, nu-i uman ce se-ntîmplă aici. Cred c-am fost adormită artificial de-o mînă vrăjmașă... Altmintrelea nu se explică starea mea cataleptică. Sau, mai există și-această posibilitate, poate oi fi ațipit nițel, datorită faptului că n-am luat nimic în gură... Am uitat cu toții să gustăm cîte ceva. Însă mai e timp. Ia să văz cît e ceasu'... A, păi nu-i decît două-șpe și-un sfert. Hai, scoală-i pe băieți, și scoate din bagaje niște pîine și brînză. Fiindcă nu ni-i îngăduit să lucrăm cu burțile pline...

Cuprinși de frigurile senzaționalei acțiuni ce ne aş-tepta, am gătat rapid frugala gustare. Servită de tanti Ralița. Care, pentru ușurarea operațiunilor, a apelat la rezervele aduse de dînsa. Prilej cu care-am scăpat de încărcarea în exces a copăii. Deoarece am lichidat cu brio, în colectiv, două pîini babane și-un burduf de brînză fră-mîntată. Pînă n-a mai rămas nimic. Deoarece Motofleașcă, participant activ și el, s-a ocupat și de pielea burdufului, pe care noi n-o puteam mesteca.

La orele unu din noapte, aproape fix, operațiunile erau declanșate. Mai întîi am lansat-o pe tanti Ralița, cu ajutorul hamurilor, slobozind-o pe gura podului. Întrucît nu vedeam mai nimic, lucrînd în plină beznă, cînd am auzit o bufnitură cumplită, am fost convinși că mătușă-mea aterizase cu bine. Totuși, ca să fiu cu sufletul împăcat, deoarece zgomotul fusese prea tare, am întrebat-o, de sus:

— Ce s-a-ntîmplat?

— Nimic! mi-a răspuns tanti Ralița. A scăpat din hamuri salopeta, și a căzut pe podea...

— Și de ce-a produs bubuitura aceea puternică?

— Fiindcă eram și eu în ea!...

Apoi n-am mai avut probleme. Toate bagajele se aflau jos. Cu excepția extravaganelor costume ale mătușă-mi, pe care le pitisem în fundul podului. Lăsînd catrafusele lîngă rafturi, ne-am strecurat după aceea, unul cîte unul, în șir indian, cu tanti Ralița în frunte, pe ușa magaziei. Îndreptîndu-ne spre spălătoria de vară a bunică-mi. Acolo unde se găsea uriașa ei copaie din dud.

Datorită întunericii gros, atît de gros încît puteai să-l tai cu cuțitul, în primul rînd am nimerit de-a dreptul în bucătăria din șopron. Unde, bineînțeles, nu exista nici o copaie. Ci doar o tigaie cu piftele prăjite, uitată de Maca-Maia pe plită. După ce-am servit vreo cîteva, așa ca să fie ceva în gură, am dat, în cele din urmă, și de spălătorie. Aici, pe pipăite, ne-am apucat să căutăm copaia. Nu era acolo unde o știam, însă am găsit-o sprijinită de perete, în picioare. Încîntată că reușisem, mătușă-mea ne-a șoptit:

— Lăsați-mă pe mine, că mă pricep la de-al de-astea!... Eu am s-o iau în cîrcă, iar voi o să m-ajutați abia după aceea, s-o ducem pînă-n fundul grădinii...

Am acceptat soluția dînsei. Din păcate.

Fiindcă, mătușă-mea măsurînd aproape vreun metru și optzeci și cinci, iar copaia peste doi metri și jumătate, în secunda următoare eram martorii unui cutremur de gradul cinci. Pe orice scară, Richter sau mai

știu eu care. De s-a zguduit toată ograda, casa și împrejurimile.

Peste mai puțin de-un minut, Maca-Maia, bunică-mea, și-a făcut apariția, cu-o lampă de gaz aprinsă în mână, vrînd probabil să constate cine-i dăduse lovitura la spălătorie. Noi, speriați zdravăn, ne-am ascuns imediat sub masa de călcat rufe. Și-am asistat intrigați la cercetările întreprinse de bătrînă. Nu atît de intrigați din pricina dînzei, cît datorită faptului că tanti Ralița dispăruse. Fiind lumină, aveam ocazia să constatăm cu ochii personali ce se-ntîmplase. Cutremurul fusese produs de prăbușirea co-păii, care acum zăcea cu fundul în sus. Totuși, unde pierise mătușă-mea?

Enigma s-a dezlegat de la sine. Cînd, de sub copaie, s-au auzit niște bătăi răsunătoare. Maca-Maia, fără teamă, s-a plecat și-a ridicat nițel de capătul acesteia. De unde s-a ivit, mai întîi, o mînă, iar apoi, în întregime, tanti Ralița.

— Ce cauți acilea, Ralițico? a-ntrebat-o, minunîndu-se, bunică-mea, buimacă de somnul din care se trezise atît de brutal.

— Stau nițel să mă odihnesc, fa Caterino! i-a răspuns mătușă-mea. Am vrut să-mprumut copaia ta, că-i mai mare, și-am o groază de rufe de spălat... Însă a dat peste mine, fiindcă n-am găsit de unde să aprind becul!

— Foarte bine, fa Ralițo! i-a spus aprobator Maca-Maia. Ia-o, dragă, dar vino și tu pe ziuă, altă dată, că noi încă n-am băgat eleftrică și-aici... Și-nu mă mai scula din somn, în toi de noapte!

După care, parcă dormind de-a-ncipioarele, s-a retras spre casa unde-și odihnea ciolanele ostenite. Ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Lăsîndu-ne totuși lampa. Ca să aibă mătușă-mea vizibilitate. Pentru

scoaterea copăii. Ceea ce-a și făcut. Fără să mai stingă lampa, ne-a poftit afară, s-o ajutăm la transportarea obiectului. Fericiți că totul se terminase cu bine, atît de inexplicabil, i-am suit copaia în cîrcă, apoi am sprijinit-o și noi din lături și de la capete. Și, în convoi, de parcă am fi pornit la înmor-mîntarea unui șef de trib indian, cu coșciugul pe brațe, ne-am îndreptat spre gardul dinspre rambleul căii ferate. Care se afla în fundul grădinii celei mari.

Pîna am ajuns la sălciile de pe malul gîrlei Doamnei, acolo unde aceasta se unea cu apele Argeșului, n-am în-tîmpinat greutăți deosebite. C-am mai vîrît-o, de vreo cîte-va ori, pe mătușă-mea sub copaie, în decursul anevoioasei călătorii, asta nu era o problemă. Dînsa suporta cu demni-tate și bravură căzăturile, așteptînd răbdătoare s-o extra-gem de sub „ambarcație”.

Pe la cinci, în zori, terminaserăm cu toate transporturile. Acuma, lucrurile se aflau adăpostite, în copaie, sub ramurile unei sălcii pletoase, unde pitisem „nava”.

Asistînd la un răsărit de soare magnific, care scâlda undele gîrlei în raze de purpură, ne trăgeam în același timp sufletul, osteniți de pătaniile acestei nopți de groază. Dar și fantastice. Simțindu-mă dator să-i mulțumesc mătușă-mi pentru ajutorul prestat, am considerat că-i ca-zul să spun și eu cîteva cuvinte măgulitoare.

— Dragă tanti Ralițo, ai fost mai mult decît formidabilă! am pornit eu să vorbesc.

— Păi cum ai fi vrut să fiu, dacă nu așa cum mi-s totdeauna? s-a mirat mătușă-mea. Eu cînd pun mîna undeva, se simte și se vede...

— Aşa-i! am recunoscut eu. Atunci, n-ai vrea să preiei matale comanda expediției „Copaia “?

— Nici că să-ți treacă prin cap așa ceva! s-a opus propunerii mele vajnica și infatigabila mătușă. Sună mai frumos „căpitanul Cox”, decât „căpităneasa Coxa”... Este?

— Este! i-a declarat Maț, din toată inima.

Încântat că rămîneam, în continuare, același căpitan Cox, de mai înainte, am întrebat-o totuși pe tanti Ralița:

— Mîine plecăm. Lansăm ambarcația la apă, și coborîm pe apele Argeșului în jos, la vale... Ce facem pînă atunci?...

— Care mîine, mă copile? s-a rățoit la mine mătușă-mea. Azi sîntem mîine. Nu vezi că s-a și luminat de ziuă? Poate vrei să zici poimîine, adică mîine, de fapt. Hait, că m-am încurcat... Dar s-o lăsăm baltă. Pînă la ambarcare, o să mergem cu toții. La mine acasă. Să ne ospătăm și să ne odihnim nițeluș. Că ne-așteaptă călătorie lungă și grea... Și nici n-aș vrea să vă scap din ochi, ca s-o întindeți în expediție fără mine!

Cînd am auzit-o emițînd ultima supoziție, mai că mi-a venit să urlu. Niciodată n-aș fi fost în stare să cred, că mă-tușă-mea-i capabilă de atari performanțe telepatice. Auzi ce chestie, domle, să-mi citească în gîndurile cele mai ascunse!

Căci, de ce să m-ascund după deget, cam astea-mi erau planurile! Ale mele, bineînțeles, și personale, deoarece colectivul expediționarilor nu m-ar fi aprobat. S-o lăsăm acasă pe tanti Ralița, cu mulțumirile de rigoare. Și nu fiindcă ne-ar fi stat pe cap, ceea ce nu ne-ar fi stingherit chiar atît de mult, ci fiindcă mă temeam că n-o să-ncăpem cu toții în copaie.

Lucrurile fiind însă consumate, și nestîndu-mi frumos să urlu în public, am tăcut mîlc și-am cîrmit căruța-n drum declarîndu-i mătușă-mi:

— Excelentă idee! Și mie mi s-a făcut nițică foame... Mergem la matale. Nu ca să fim sub supraveghere, deoarece nu vād de ce-ar fi cazul, dar ca să mai punem la cale unele amănunte referitoare la traseul expediției noastre... Poate mai ai de prezentat vreo propunere ceva, cine știe ce idee nouă, matale nelipsindu-ți niciodată ideile trăsuitoare. Așa cum a fost cea eu Maca-Maia, cînd i-ai spus, în toiul nopții, că venisei să-mprumuți copai... Mie nu mi-ar fi trecut așa ceva prin cap!

Tanti Ralița m-a examinat lung, adăugînd apoi prin viu grai:

— E și normal... Totul depinde de ce cap e vorba!

20. Dar

și activități în „diurnă”

Odată ajunși acasă la mătușă-mea, dînsa ne-a introdus pe toți în bucătăria sa, o încăpere imensă, unde ne-a preparat imediat, spărgînd vreo douăzeci de ouă, niște ochiuri

pe costiță afumată prăjită, rumenă și crocantă.

Cînd a băgat de seamă că răsufлам greu și gîfîiam, de cîtă mîncare băgasem în noi, ne-a spus cu cel mai blajin glas posibil:

— Uitați ce-aș propune eu... Ca să vă mai sloboziți oleacă, n-ar fi rău să puneți și voi osul nițel, ajutîndu-mă să deretic prin casă! Altminteri, cu toată oboseala de peste noapte, n-o să vă mai puteți odihni ca lumea, avînd burti-celele prea pline. E careva împotrivă?...

Deși ne-ar fi convenit să ne culcăm imediat, n-am avut totuși inima aia, să mărturisim că nu ne pica deloc bine ideea de ultimă oră a mătușă-mii. Prea-și dăduse vлага din dînsa, ajutîndu-ne la căratul copăii și-al bagajelor expediției.

Așa că, Tele Nansen, cel mai dotat dintre noi în ma-terie de gospodărie, a-ntrebat-o pe tanti Ralița:

— Cu ce-ncepem?... Matale zi-ne ce-avem de făcut, iar noi ne-apucăm numaidecît de treabă!

— Bravo tie, mă Pantelică! Păi n-ar fi cine știe ce mare brînză... Luați și voi odăile pe rînd, una după alta, ștergeți praful de pe mobile, de pe ferestre și uși, mătu- rați pe jos, apoi scoateți covoarele, le duceți în curte și le bateți, pînă n-o mai rămîne urmă de colb în ele... Poftim, aveți aici, în bucătărie, tot ce vă trebuie. Și otrepe pentru șters, și măhuri, și fîrașe, chiar și băătorul de covoare! Dați-i drumu', că eu am să mă ocup de gătit. E cazul să prepar ceva cald, o zeamă fierbinte, cu care să vă spălați stomăcelele... Ce-ați prefera? O supă de pui, cu găluști, sau o ciorbă de măruntaie?...

— O supă cu găluști, și-un pilaf! le-am luat-o eu înainte expediționarilor, avînd o propensiune aparte pentru găluști și orez.

— Perfect! În două trei ceasuri, am să fiu gata cu prînzul... Taman cînd veți termina și voi cu casa!

Sub conducerea mea, care cunoșteam prea bine locuința mătușă-mi, și sub îndrumarea lui Pantelică, care știa ce-i aia a te ocupa de dereticatul unei case, ne-am îndreptat cu toții spre odaia dinspre bulevard, acolo unde se afla sufrageria, cea mai mare încăpere, dat fiindcă era, în același timp, și biblioteca cea mai grozavă din oraș.

Cînd au zărit miile de volume care tapetau pereții, dispuse pe rafturile ce se-nălțau pînă-n tavan, băieții au ră-mas tablou. Nu mai pomeniseră în viața lor atîtea cărți. Nansen, cu sfială, s-a apropiat de primul raft și-a pornit să mîngîie cotoarele tomurilor. Prilej care l-a îndreptățit să ne-anunțe:

— Fraților, acuma știu cu ce-ncepem! E plin de praf peste tot... Luăm cărțile pe rînd, una cîte una, și ne-apu-căm să le ștergem. Însă cel mai bine ar fi s-o pornim de sus, de la rafturile cele mai înalte. Ca să ne fie apoi mai lesne...

Sinistră idee! Deoarece n-aveam la îndemîină o scară, ne-am luat după Maț Robinson, și-am încropit una vie.

Din trupurile noastre. Mișcă-te Tone l-a luat în cîrcă pe Maț, eu m-am cățărat pe umerii acestuia, iar Nansen în spinarea mea, așezîndu-mi-se pe cap. După care a vrut să scoată carte cu carte, pentru a da jos praful de pe ele. Cînd a constatat că uitase să-și ia otreapa cu el, l-a somat pe Mișcă-te Livingstone:

— Dă-mi cîrpa, mă Tone, că-i la picioarele tale!

Nemaiținînd seamă că ne purta pe toți în spinare, Livi a dat să se-aplece după cîrpă. În clipa aceea Tele Nansen a răcnit:

— Băieți, țineți-vă bine, de-orice-oți putea, c-altmin-teri cădem!...

Avea dreptate. Rămași fără suportul reprezentat de Mișcă-te Tone, eram sortiți unei prăbușiri de milioane. Nansen s-a apucat de raftul de lîngă tavan, eu de cel aflat la altitudinea mea, iar Maț de cel ce era în dreptul lui. Iar în momentele următoare, întregul eșafodaj de rafturi se înclina spre dușumea.

— Tone! i-am strigat eu — sprijină biblioteca!

Zadarnică mobilizare. Mișcă-te Livi s-a repezit, cu cîrpa în mîină, la rafturile cele mai apropiate de el, respectiv cele de jos, în vreme ce noi, de sus, ne prăbușeam, unul după altul, cu rafturi cu tot. La podea. În cealaltă secundă, toate cărțile se găseau peste noi. Iar noi sub ele. Dar și sub rafturile lustruite ale bibliotecii. Care, spre norocul nostru, fiind din lemn de stejar, nu se făcuseră țandări. Ci doar ne otînjiseră cum se cuvine, care după ceafă, care-n cap, care-n grumaji. În orice caz, cele vreo două mii și ceva de volume mai amortizaseră ceva din impactul cu lemnăria. Iar Tone, voinicul expediției, ne-a extras rapid de sub muntele de cărți, temîndu-se serios că nu mai eram printre vii. Ei bine, eram! Și-ncă atît de vii, încît l-am luat imediat la rost:

— Ce-ai făcut, nefericitule?

— Cum ce-am făcut? s-a mirat el de-ntrebare. Ce mi-a zis Pantelică. Adică să-i dau cîrpa...

Văzînd că n-aveam cu cine sta de vorbă, măgădanul fiind probabil șocat de cele întîmplate, le-am spus băieți- lor:

— Mă duc să văd ce-i cu tanti Ralița... Dacă n-a sosit pînă acum, cu-o falcă-n cer și-una-n pămînt, înseamnă că n-a auzit nimic. Dar de ce? Pînă mă dumiresc, porniți s-adunați cărțile și să montați la loc biblioteca. La fel cum a fost, mă-nțelegeți?...

— De-nțeles te-nțelegem, dar cine poate ști cum a fost? și-a dat cu părerea Maț Robinson. Tu le știi, cum erau orînduite cărțile?

Am dat a lehamite din mîină, fiindcă habar n-aveam de modul în care-și ținea mătușă-mea biblioteca, și le-am făcut semn să se descurce cum or putea.

Cînd am pătruns pe furiș în bucătărie, am găsit-o pe mătușă-mea dormind. Cu capul pe masă. Lîngă plita mași-nii de gătit, pe care fierbeau oala cu supa și cratița cu pila-ful. M-am retras la fel de tiptil. Ca să n-o trezesc. De altfel, tanti Ralița avea uneori obiceiul să susțină că este cam tare de-o ureche, fără să precizeze însă cu care din ele. Deci, am dedus eu, de pe atunci detectiv, ori n-auzea cu amîndouă, ori se prefăcea surdă parțial, ca să surprindă ceea ce se vorbea pe socoteala dînzei. Era, mă rog, și-asta o tactică.

În mai puțin de-o oră, totul fusese încropit la loc. Ce-i drept, nimeni n-ar fi putut afirma dacă volumele se aflau tot acolo unde fuseseră, sau se amestecaseră într-un chip îngrozitor. Principalul era însă că biblioteca, în general, arăta ca și mai înainte. Într-o oarecare măsură, bineînțe-les. Deoarece unele rafturi se cam gîrboviseră, în cădere, și-acuma făcuseră burtă.

Peste cîtva timp, căram covoarele în curtea casei. Să le luăm la bătut. Le făcuserăm sul,

pentru a fi mai lesne de transportat. Era totuși, unul din ele, atît de greu, încît nu l-am mai pus pe ștanga de fier din spatele nukului. Ci l-am lăsat pe terasă, să-l batem în poziția culcat, fără să-l mai despăturim.

Mișcă-te Livi, fiind însărcinat cu efectuarea operației respective, ca sancțiune, deoarece provocase dezastrul din bibliotecă, uitînd că ne avea în spate, și-a scuipat zdravăn în mâini și-a luat bătătorul. Zdrahonul, ce să mai vorbim, avea putere nu glumă. Ieșea praful din covoare, ca norii de fum pe coșul unei locomotive. Dar mai ieșeau și urzelile. Ori erau putrede de bătrînețe, ori Livi trăgea în ele cu prea multă sete. Cînd am observat că o carpetă fusese redusă aproape la jumătate, i-am strigat:

— Oprește, atletule, c-o lași pe mătușă-mea fără covoare în casă! Treci, mai bine, la ăla marele, de pe terasă. În ăla poți să dai cît poți, fiindcă-i împachetat...

Supărat, Mișcă-te Livingstone a renunțat la bătătorul din răchită, și-a luat în mînă ranga de fier. Acea pe care fuseseră întinse covoarele.

De la prima lovitură, din covor n-a ieșit pic de praf. În schimb, a ieșit un urlet de groază, care ne-a înghețat șira spinării.

— Ia stai, măi Tone, l-am rugat eu, nu cumva s-o fi strecurat Motofleașcă înăuntru?

— Păi ce, a venit și el cu noi? m-a întrebat Mișcă-te Livi.

— Nu cred. L-am lăsat la bunici, deoarece ne-ar fi des- conspirat, dispărînd și el de-acasă. Urma să-l luăm cu noi, la plecarea de mîine dimineață... Sau de la noapte, că încă n-am fixat ora!

Intrigați de răcnete ce nu mai conțineau să răzbată din covorul făcut sul, am pornit să-l desfășurăm. Abia cînd am ajuns la

celălalt capăt, l-am găsit pe autorul ace-lor emisii vocale nemaipomenite. Era Maț Robinson.

Nevenindu-ne să credem ochilor, l-am luat l-a-ntre-bări:

— Ce făceai acilea, Mațule? s-a interesat Nansen de sănătatea lui.

— Cine te-a vîrît înăuntru? am încercat și eu să-l trag de limbă.

— Tone! ne-a răspuns el smiorcăind. S-a grăbit să. răsucească covorul, fără să bage de seamă că mă-ntinse-sem pe el. Să-mi mai trag și eu nițel sufletul...

Înduiosat de nenorocul ce dăduse peste bietul Maț, l-am întrebat:

— Și ești lovit rău?...

— De groază, nu-altceva! a scîncit exploratorul.

— Unde anume?

— Drept în moalele... capului! mi-a precizat Maț, ară-tîndu-și fundulețul. De mi s-au cutremurat creierii...

— Păi deh, măi Mațule, ce să-ți fac, dacă-ți ții capul acolo? s-a scuzat Mișcă-te Tone.

După ce-am dus covoarele la loc, în bibliotecă, și le-am întins pe dușumea, avînd grijă să nu se observe deteriorările de cea mai recentă dată, punînd scaune deasupra acestora, ne-am declarat satisfăcuți de cum arăta acum încăperea. Deși era cu totul altfel decît fusese mai înainte.

Ne-am privit drept în ochi, iar Nansen, pe care pro-babil pornise să-l bîntuiască o pîrdalnică de foame, așa cum era, de altfel, și normal, după cîtă muncă se depusese, m-a întrebat cu sfială:

— Ce zici, Coxule, o fi bine așa?

— Mult mai bine decît cu rafturile dărîmate! l-am liniştit eu.

— Atunci ce-i facem, ne-apucăm şi de odăile ălelalte, sau mergem să mîncăm?

— Ne-apucăm! l-am informat eu neşovăind.

— Ce, eşti dilimache? s-au îngrozit băieţii. Chiar vrei să-i distrugem casa mătuşă-ti, în întregime?

— Atunci, ne-apucăm mai tîrziu! am dat eu îndărăt

— Cînd? După ce prînzim, după o noapte nedormită, după toată cazna din dimineaţa asta, a sărit cu gura Robinson, iarăşi să ne punem pe oase frînte şi zobite?

— Nu! Ci cînd ne-om întoarce din expediţie! am pus eu lucrurile la punct, întrebîndu-mă dacă tanti Raliţa va fi de acord cu hotărîrea mea.

A fost! Chiar mai înainte de-a-i spune că dăduse- răm gata doar sufrageria-biblioteca, ne-a întîmpinat în bucătărie luîndu-ne la rost:

— Haideţi, măi, odată, că mor de foame şi era s-adorm pe mine, de cînd tot v-aştept! Şi mai trebuie să ne şi culcăm puţin, pînă pornim, mîine în zori, în marea noastră călătorie... Dacă n-aţi izbutit să terminaţi cu dereticatul tuturor odăilor, nu-i o problemă. Mai bine mai tîrziu decît niciodată. O să mi le faceţi la înapoiere... Că şi eu v-am pregătit o masă ce n-aţi pomenit, de-o să mă ţineţi minte cît oţi trăi!

Într-adevăr, mătuşă-mea se-ntrecuse pe sine! Supa era fantastică, pur şi simplu, cu nişte găluşti cît pumnul. Cam tari însă, încît a fost nevoie să le tăiem cu cuţitul. Ba chiar, la un moment dat, îmi trecuse prin cap gîndul că greşise compoziţia, punînd ghips în loc de griş. Dar pilaful era ireproşabil. Şi gras, cu bobul de orez umflat cum se cuvine, cu un puf

de piper, de-ți lua gura foc, și niște hartane de pui de casă, atît de fragede și mustoase, încît ți se topeau în gură, de n-am mai fost capabili să zicem nimic. Și nici n-am fi putut, fiind cu gurile pline. Cînd am terminat prînzul, tanti Ralița ne-a anunțat mulțumită:

— Brava vouă! Înseamnă că v-a plăcut masa mea... Văz c-ați lins farfuriile. Foarte bine. Nici nu mai e nevoie să le spălați... Și nici nu mai avem cînd. De fapt, pînă ne-ntoarcem din expediție, asta-i ultima mîncare, ca lumea, din care ne-a fost dat să ne-nfruptăm. La drum, ca la drum, vom băga în gură ce-om putea și ce-om găsi!...

Întrucît era tîrziu, și ni se-nchideau ochii de somn, nu i-am mai zis nimic. Și ne-am dus cu toții la culcare. În dormitorul mătușă-mi. Unde ne-am întins cu toții în patul dînzei. Iar tanti Ralița s-a tolănit într-un fotoliu. De unde, peste cîteva secunde, dacă nu cumva chiar și mai curînd, au purces să răsunе cunoscutele ei sforăieli, mult mai sonore decît zgomotele unui motocompresor.

Legănat de melodia îngînată de tanti Ralița, pe nas, se-nțelege, m-am chinuit și eu să ațipesc. Însă nu-mi îngăduiau gîndurile ce-mi năvăliseră în cap. Toate legate de plecarea în expediție. În orice caz, cugetînd că prima parte a operațiunilor ne reușise, peste cîteva clipe mă cufundam și eu în negurile somnului. Cu sufletul împăcat. Dar și cu burticica plină, ca un țifoi, de-ai fi putut bate-n ea ca-ntr-o tobă. Chiar și marșul din **Aida**... Sau din **Olandezul zburător**. Mai adecvat acesta, cu-atît mai mult cu cît aveam senzația că existau toate șansele să devin și eu zburător, ținînd seamă de aspectul de aerostat pe care-l căpătasem.

21. La

„Nisetrul 2 — alte vremuri, alte condiții, deci, altă situație...”

Timp de două zile, cît îi tot povestisem profesorului Somnu cele de pînă acum, acesta rareori mai mă-ntrerup-sese. Numai la cele trei mese, de peste zi, apucase și dînsul să spună o vorbă, întrebîndu-mă de una de alta, pierdut pe gînduri. „E clar, mi-am zis eu! Din pățaniile mele, mai bine zis ale expediției «Copaia», care-l pasionează ca desfășurare, acumă stă și selectează elementele capabile să ducă la descoperirea «jurnalului de cort», vrînd să prindă firul raționamentelor mele deductive și detective, care mă determinaseră să-l asigur că-i găsesc prețioasele sale însemnări.”

În dimineța aceasta, cînd, după ce-aseară îmi încheiasem prima parte a narației, cea cu aspectul organizatoric, ne instalasem la măsuta noastră, din salonul restaurantu- lui „Istrița”, unde lichidam anemicul **breakfast** servit de amicul Papălîină, comandantul părea și mai transportat. De parcă ar fi fost pe-o altă lume. Așa că, încîntat de succesul avut,

am dat să-l iscodesc, dorind să-mi dau seama de dimensiunile acestuia:

— Ei, ce zici, meștere Manole, este că-i ceva de capul lor?

— N-aș prea zice! mi-a răspuns el, rămânând în ace- eași stare de părăsire a simțului realității. Mi s-au părut cam prăjite...

— La ce te referi? m-am mirat eu de aprecierea Nisetrului.

— La ochiurile pe care tocmai le-am terminat!

— Păi bine, dragule, eu te-ntrebam de poveștile mele...

— A! Iartă-mă, maestre, am fost în eroare. Dar nici matale n-ai pomenit nimic de ele...

— Păi ce fac, de două zile încoace?

— Da, ai dreptate! a recunoscut în cele din urmă comandantul expediției „Nisetrul 2”. A fost chiar pasionant. De mult n-am mai auzit o asemenea istorie. Să organizezi o călătorie, în condiții atît de aiurite, total nesăbuite, încropite la nimereală... Curată nebunie, nu altceva!

— Pentru că erau alte vremuri, de-aia. Așa că-i normal să fi fost cum au fost! Și totuși, n-ai dibuit nimic în stare să te-ajute?...

— La ce? s-a interesat Somnu.

— La „jurnalul de cort”! Adică la găsirea lui...

— Nimic! mi-a precizat el. Mai ales că nu văd nici o legătură, între ce s-a întîmplat atunci, și ceea ce-am fă- cut noi...

— Biiine! Atunci o luăm de la capăt... Acum e rîndul matale să-mi povestești! i-am spus eu nițel necăjit, reali-zînd că profesorul nu avea propensiuni deosebite pentru descîlcirea enigmelor. Ți-am mai spus doar, că din diferențe va izbucni adevărul! Vorbă mare, pe

care însă văd că n-ai luat-o în seamă... Când îmi vei istorisi cum a de-curs plecarea voastră, a celor din „Nisetrul 2”, și-ți voi spune și eu, după aceea, cum s-a petrecut a noastră, a „Copăii”, atunci sînt sigur c-ai să strigi bucuros, plin de entuziasm: „Evrika!”. Adică, repetînd spusa lui Arhi-medea, cînd a descoperit nu mai știu ce principiu din fi-zică: „Asta e!”... Mai exact, ai să declari în gura mare: „Aici era caietul meu!”.

— Oare? Sau greșesc cumva?...

Constatînd că ne aflam pe-orbite diferite, l-am solici- tat pe Somnu, care-mi devenea din ce în ce mai simpatic, să-ncheiem aici prologul, și să trecem la relatare. Iar profesorul, parcă mai înviorat, m-a rugat să urcăm în cameră, deoarece acolo își ținea toată documentația necesară.

N-am să redau întocmai istorisirea comandantului expediției „Nisetrul 2”, deoarece mi s-a părut oarecum didacticistă, ci-am s-o comunic cu cuvintele mele, respectînd însă datele sale, așa cum le-am înregistrat pe banda mea magnetică (din cap).

Deci, plecarea membrilor echipajului „Nisetrul 2” a avut loc pe data de 12 iulie, la orele 23.47. Deși era o expediție cu caracter, să-i zicem, fluvial, îmbarcarea s-a petrecut într-un... tren. La gara cea mai apropiată de Mățău.

Copiii, aduși de părinții îngrijorați, bineînțeles fără nici un motiv, care cu mașinile, care pe jos, care cu mijloace de transport în comun, nu-și mai încăpeau în piele de fericire.

Însă, în pofida bucuriei lor explozive, plouase năprasnic. Și nu numai în noaptea

plecării, dar și-n cele două zile precedente. Pînă la sosirea trenului, mai fiind de așteptat vreo două ceasuri bune, atît profesorul Manole, cît și soția sa, bieții de ei, au fost supuși unor atacuri concentrare și succesive. Pe etape. Mai întîi, mamele. Care, plîngînd, le recomandau cum să aibă grijă de odoarele lor de „expediționari”. Ce să le servească dimineța, la cafeaua cu lapte, ce să le prepare pentru prînzuri și cîine, la ce ore să-î culce, și-o mulțime de alte prescripții, fără de care drăguții de copilași s-ar fi aflat în mare primejdie de-a contracta cele mai cumplite boli și metehne.

— Astfel încît, mi-a mărturisit profesorul Nisetrul, cu prilejul povestirii sale, dacă m-aș fi luat după scumpele lor mămici, ar fi trebuit să ofer, la micul dejun, cel puțin zece tipuri diferite de meniuri. Ca să nu mai pomenesc și de faptul că, urmînd sfaturile lor, aș fi fost nevoit să-î culc pe fiecare aparte, în condiții speciale de confort, să-î urmăresc noaptea cum doarme, la ce oră obișnuiește să se descopere în somn, pînă unde să-î trag pledul, iar dacă are năravul să ațipească sugîndu-și degetul mare, să i-î scot neapărat din gură, deoarece exista riscul să se-aleagă copilașul cu mîinile deformate...

Tații, pe de altă parte, aveau cu totul alte pretenții. Unii, cei mai severi, cereau pedepse zilnice, dacă nu și de trei ori pe zi, indiferent de greșeala odorului. Eventual și fără vreun motiv. Doar ca să fie. Cu nuia de alun, sau de jugastru, cu palma sau cu buricele degetelor. Sperînd că, astfel, conform unor deprinderi din bătrîni, mlădițele lor vor ajunge adevărați bărbați, educați militărește, dîrji și

neînduplecați. Alții, duioși și înlăcrimați, cereau ca băieții să fie scutiți de-orice dojană, mai cu seamă orală, din dorința păstrării unui perfect echilibru psihic al copilului.

Bineînțeles, mai erau și părinți care nu cereau nimic special. Ci-și exprimau toată încrederea în profesorul odraslelor lor. Care, la înapoierea din expediție, le va livra un copil capabil să înoate, să gătească singur, să repare orice tip de încălțăminte, să se priceapă la spălatul rufe-lor, la călcat, la cârpit, la spartul lemnelor, la făcut o curățenie generală în casă, și dacă era posibil, să se priceapă și la rașchetat parchetul. Totul, asta era clar de la sine, numai în cele zece sau douăsprezece zile cât avea să dureze „Nisetrul 2”.

Din fericire, pe măsură ce ploaia se-ntetea, iar ora de sosire a trenului se apropia, în același timp se epuizau și cererile însoțitorilor. Însă totul a reînceput, furtunos și sporit, o dată cu intrarea trenului în gară. Pe când puneau mîna cu toții la urcarea bagajelor, părinții, copiii, profesorul, nevastă-sa și unele persoane străine, emoționate de eveniment, recomandările au curs iarăși gîrlă.

Din această pricină, garnitura nestînd la peron decît zece minute, unii au ieșit cu bagajele pe cealaltă parte a vagonului, alții și-au dat jos copiii, ca să-i mai îmbrățișeze și să-i mai sărute o dată, altă categorie de părinți a uitat să coboare, chiar și după pornirea trenului, iar unii expediționari, băieți ascultători și cuminți, încă mai așteptau să fie suiți în vagon, după ce fuseseră mutați de colo pînă colo. De n-ar fi fost profesorul Vasilescu, autentic atlet, că de-aia era de educație fizică, mai mult de jumătate din „Nisetrul 2” rămînea de căruță. Însă Manole, înnebunit și

alertat, i-a cules de pe peron într-o clipită, urcându-i pe scară în stil împins.

Cînd gara a rămas în noapte, iar ploaia se-auzea bă-tînd darabana pe acoperișul vagonului, copiii au emis un oftat general, răsufîlînd ușurați, și-așezîndu-se fiecare la locul său. Vagonul era complet gol, și-și puteau permite, de fapt, alegerea oricărui colțișor preferat.

Văzîndu-l pe Manole Vasilescu prăbușit pe-o banchetă, learcă de nădușală, și ținîndu-și capul cu ambele mîini, de parcă s-ar fi îndoit că-i al său, proprietate personală, Găbiță, căpitanul echipajului, s-a apropiat de el și l-a bătut încurajator și-nduioșat pe umăr:

— Lăsați obiectul, nu-l mai clătinați, tovarășe profe-sor! Gata, acum am scăpat...

— Ce-am scăpat? s-a alarmat Vasilescu.

— Am scăpat de dădăceala părinților! l-a lămurit căpitanul.

— Tu să nu vorbești așa de cei care ți-au dat viață, că nu-i frumos! Și, în afară de asta, de-acum înainte să-mi ziceți „tovarășe comandant”, căci așa se obișnuiește în expedițiile școlare...

— Am înțeles, dragul și grijuliul nostru tovarășe comandant. Însă, să știți, noi credem că n-o să iasă oameni întregi din noi, dacă o să ne corcoliți și bibiliți, așa cum v-au sfătuit ai noștri.

Manole, mișcat sufletește, mai ales cînd a băgat de seamă că era examinat atent de privirile tuturor elevilor săi, a strigat-o pe nevastă-sa:

— Reli dragă, dar unde-i Ancuța noastră, să mă alinte și pe mine nițel? Cum s-o pricepe ea...

Nevastă-sa, o femeie plăcută, mămoasă și, pesemne, îndrăgostită de copii, fiindcă de-aceea își alesese profesiunea de învățătoare, și care se spetise cu prilejul îmbarcării expediționarilor, era și dînsa la fel de sleită de puteri și se odihnea rezemată de spătarul banchetei. Înregistrîndu-i dorința, și-a aruncat ochii prin vagon, cătîndu-și odrasla, și i-a răspuns cu glas stins:

— Strig-o, că trebuie să fie pe-aici, pe-undeva, dor- nică de joacă! Doar o știi cum e, zburdalnică și pusă pe șotii... Și-apoi, de ce ții neapărat să te alinte nu știu cum, de vreme ce ți-a găsit, și-ncă de mult, numele de alint?

— Și cum îmi spune? s-a interesat Manole Vasilescu, brusc înviorat.

— Tăticu Somnu! l-a informat învățătoarea.

— De unde și pînă unde, un asemenea alint? a-ntre- bat-o comandantul, nițel sîcîit de faptul că elevii, numai ochi și urechi, porniseră să zîmbească ștregărește.

— Cînd vii acasă, totdeauna ceri să nu fi deranjat, deoarece vrei să te culci. De-aia. În loc să te joci cu ea, te retragi în dormitor, uitînd că fetița simte nevoia mîngîie-rilor tale... Și ți-a găsit numele cel mai nimerit: „tăticu Somnu!”.

Copiii au pornit să chicotească, dîndu-și coate pe-nfundate. Iar Gabi, cel mai mititel dintre elevi, a slobozit un chiot de bucurie, strigînd în gura mare:

— Așa o să vă zicem și noi, tovarășe comandant, fiindcă tot am pornit-o spre Deltă... N-o să vă supărați? Căci somnu-i, totodată, și pește!

— De ce, măi Guvide? De altfel, toți o să purtăm porecle piscicole, ca să mă exprim

aşa... Dacă eu-s Somn, eventual şi Nisetru, în cinstea denumirii expediţiei noastre, voi o să fiţi peşti mai mititei!

Elevii, amuzaţi, au pornit să rîdă în hohote. **Guvide** le plăcea. Şi era extrem de adecvat, ca poreclă, pentru mărunţelul şi neastîmpăratul lor coleg. Şi i-au cerut profesorului Manole Vasilescu:

— Tovarăşe Somnu, pardon, comandant, tragem nădejdea că n-o să ne-aplicaţi, totuşi, zicala populară, aia cu „peştele cel mare îl înghite pe cel mic”! Nu-i aşa?...

— Ce vorbeşti, măi Cristi! a zîmbit profesorul. Mă ştiţi voi că-s tocmai căpcăunul căpcăunilor?... Dacă eram, te mai alegeam secund al „Nisetruului 2”, ca să poţi vorbi în numele echipajului?...

După ce se rezolvase şi problema cu „peştele cel mare”, oarecum neliniştit, profesorul Manole a strigat tare, să se audă în tot vagonul:

— Ancuţo, unde eşti, Ancuţo? Haide, ieşi din ascun-ziş, să te vadă la făţucă tăticu Somnu!...

După repetate tentative de chemare la ordine a fetitei, care nu dădea nici un semn de viaţă, comandantul a-nce-put să fie cuprins de-ngrijorare.

— Reli, eşti sigură, c-am urcat-o în tren?

— Dar bineînţeles! Cu mâinile tale... O dată cu co-letele! i-a răspuns soţia.

— Şi eu v-am văzut, a intervenit Milică, mai întîi aţi suit-o pe Ancuţa, apoi rucsacurile, iar după aceea, cînd unii se-apucaseră să le dea jos din vagon, laolaltă cu o parte din bagaje, printre care se găsea şi aia mică, iarăşi aţi urcat-o în vagon...

În momentele următoare, alertată, toată lumea o căuta pe Ancuța Vasilescu, șoim al patriei, zoolog în expediția „Nisetru 2”. Însoțit de-o parte din expediționari, meșteșorul Manole a luat la inspectat fiecare vagon. Iar învățătoarea, realmente disperată, cu plîsul în nas, împreună cu trei sau patru elevi, a pornit să caute pe sub banchete, pe culoare, prin toate ungherele existente într-o garnitură feroviară.

Ancuța însă, nicăieri.

— Ce-i facem? a mai apucat să-ntrebe biata femeie, după care a podidit-o plîsul.

— Să tragem semnalul de alarmă, și să-l rugăm pe nenea mecanicu' să dea trenul îndărăt! a propus Guvide.

— Eu aş zice să cercetăm și-n vagonul poștal sau chiar în locomotivă. Dacă s-a ascuns în tender? și-a dat cu părerea Iulică, un alt zoolog din componența „Nisetru 2”.

— Nu se poate! a intervenit bucătarul echipajului, Cristian. Trenurile de astăzi merg pe curent, și nu mai au tendere, pentru depozitarea cărbunilor... Să nu fie însă în sala motoarelor!?

Manole Vasilescu, păstrîndu-și sîngele rece, le-a cerut elevilor să înceteze cu supozițiile exagerate și nerealiste, spunîndu-le:

— Treceți la locurile voastre și stați cumînți! Am să mă ocup singur de căutarea Ancuței!...

— Aveți vreo idee, tovarășe Somnu? l-a interogat Guvide.

— Păi ce-ți închipui tu, măi Gabi, c-am eu în cap? Tărite, sau furaje concentrate?...

— Creier, tovarășe comandant! a opinat Guvide. Și, unde-i creier, precis trebuie să fie și vreo idee... Deși nu-i obligatoriu.

— Mersi! i-a mulțumit Somnu. Bine că m-ai liniștit...

Și, în rîsetele reținute ale copiilor, profesorul s-a apucat, de unul singur, interzicînd participarea oricui, să dea jos bagajele. De pe locurile unde fuseseră urcate și instalate, sus, deasupra banchetelor. Luînd-o de la un capăt al vagonului, pînă la celălalt. Pe puțin cincizeci de colete, mai exact rucsacuri, valize și-alte forme de ambalare.

Toată lumea aștepta nerăbdătoare rezultatul opera-țiunii. În picioare. Pe banchete. Deoarece între acestea acuma zăceau, claie peste grămadă, munți de bagaje.

Cînd a ajuns la celălalt capăt al vagonului, suit pe banchetă, profesorul Manole a slobozit un răcnet de victorie cumplit, de-au intrat în rezonanță pînă și ferestrele:

— Mi-am găsit știuculița!

— Manole, ce-i cu tine, nu ți-e bine? l-a somat să răspundă, îngrozită, nevastă-sa, temîndu-se că, din pricina pierderii suferite, acesta căzuse pradă unui șoc nervos. N-o căutai pe Ancuța?...

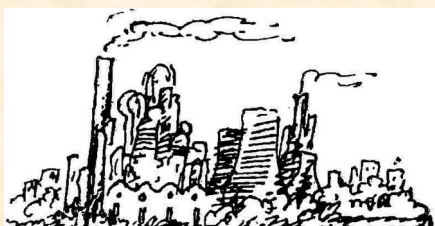
— Păi ea-i Știuculița lu' tăticu Somnu! i-a declarat profesorul, cu lacrimi de bucurie în ochi.

— Și unde este, că n-o văd?

— Nici n-ai avea cum, fiindcă-i adormită tun, după rucsacul cel mare, cu lucrurile noastre... S-a urcat, probabil, sus pe raftul unde instalasem bagajele, și-acolo a prins-o somnul. Acuma a prins-o tăticu Somnu, și ți-o aduce s-o culci în condiții mai umane...

22. Trenul cu pești

Datorită tensiunii create de întâmplările relatate mai sus, pînă la Gara de Nord n-a mai ațipit nimeni. Cu excepția Ancuței, care dormea ca un dulce copil. Ceea ce și era de altfel.

S-a discutat însă mult, dezbătîndu-se diferite prognoze ale buletinului meteo. Bineînțeles, neoficiale, ci aparținînd participanților la expediție. Fiecare cu „buletinul” său. În total, numărînd pe degete, douăsprezece. Iar ca aspect al vremii, însumînd opiniile emise, se prevedeau ploi torențiale, răcirea timpului, ridicarea plafonului, cer senin și soare arzător, chiar caniculă, după unii. Așa că, fiind de toate, lumea era în general mulțumită.

Iar cînd s-a debarcat la Gara de Nord, ploaia continua să bată darabana. Lucrurile au fost descărcate în colectiv, numărîndu-se de vreo două sau trei ori cele cincizeci de colete, de fiecare dată ieșind altă cifră. Apoi au coborît-o și pe Ancuța, deoarece, neintrînd la numărătoare, uitaseră de ea, lăsînd-o în vagon.

După ce s-au mutat cu tot calabălîcul, de la un peron la altul, nimeni neștiind unde avea să fie garat trenul de Galați, întrucît urma să

sosească de la triaj peste vreo două ceasuri, toată lumea s-a așezat ostenită pe băncile de la linia a cincea, abia mai trăgându-și sufletul.

Ploaia se-ntețea, buna dispoziție întârzia să-și facă apariția, iar copiii dîrdîiau bărbătește, scrîșnind din dinți, fără să se plîngă. Deși, după cum afirmase cu cîteva minute mai înainte Silvică, cel mai „în vîrstă” dintre expediționari, erau uzi „pînă și sub piele”.

Însă tot el s-a simțit dator să mai învioreze atmosfera. Punînd la dispoziția echipajului covrigii luați de-acasă. Vreo două sute, plus cinci sticle de Pepsi.

La sosirea garniturii de Galați, la linia a șaptea, pe peronul căreia au alergat într-un cross vitejesc, cărînd și bagajele, s-a procedat la îmbarcare. Iarăși brambureală și înghesuală, mereu temîndu-se să nu pornească trenul, iar au luat-o de la-nceput cu numărul coletelor. De data aceasta, doar de patru ori. Fiindcă mereu le ieșeau cincizeci și unu, pe cînd toată lumea știa că trebuie să fie cincizeci.

Misterul s-a lămurit abia după plecare. Cînd Cristi, secundul, a anunțat voios:

— Am descoperit de unde-a apărut al cincizeci și unulea! Nu-i al nostru...

— Și-al cui e? l-a întrebat comandantul.

— Cred c-al cetățeanului care ne-a ajutat la încărcat! L-am văzut că avea la el și-un rucsac verde, întocmai ca ale noastre...

La ordinul Somnului, o echipă de patru expediționari a pornit să străbată toate vagoanele, în căutarea respectivului. Ca să-i înapoieze rucsacul și să-i ceară scuzele cuvenite.

Cînd s-au întors, au raportat:

— Acțiunea a fost executată! Iar nenea acela ne-a mulțumit din toată inima,

spunîndu-ne că-i fericit că s-a ales c-un rucsac aproape nou...

— Cum așa? s-a mirat profesorul. Nu era al lui?...

— Asta nu l-am mai întrebat! a mărturisit Marian.

— Gata! Nu mai avem ce discuta... Fugandărăt, și vedeți unde-i adevăratul proprietar! a poruncit supărat comandantul expediției. Te-ai comportat ca un caras...

Abia cînd „Carasul” s-a întors satisfăcut, relatînd că individul era totuși stăpînul rucsacului, și doar glumise cu ei, și le dovedise cu acte cine era, ba chiar îi rugase să-și noteze numele său și numărul buletinului de populație, atunci a-ndrăznit să-l iscodească pe Somnu:

— De ce-ați zis, tovarășe comandant, că m-am purtat ca un caras?

— Deoarece carasul este cel mai neajutorat dintre pești! i-a replicat conducătorul expediției. De altfel, cred c-am să vă pun tuturor cîte un nume de pește. Care, într-o oarecare măsură, să oglindească și ceva din firea voastră... Deși, cel mai bine ar fi să vă atribuiți și singuri poreclele, întrucît vă cunoașteți năravurile și metehnele! Și cum îl cheamă pe cetățean?

Marian Carasul și-a scos din buzunar bucățica de hîr-tie pe care-și notase numele respectivului, și-a citit răspicat:

— Halău Dumitru...

Comandantul s-a ridicat imediat de la locul său, și l-a-ntrebat pe Marian:

— Carasule, tu știi ce-i aia un halău? Numele ăsta era și pe buletinul de populație?

— Habar n-am! a mărturisit încurcat Marian. De vreme ce-mi dictase numele, în buletin m-am uitat doar la număr...

— Caras ai fost și prima oară, tot caras ai rămas! a declarat supărat Somnu. Măi, mototolule, halău se cheamă unealta cu care se pescuiesc albiturile, obleții și fițele... Mă duc să verific ce-i cu tipul tău... Așteptați-mă aici!

Cînd s-a întors, la fel de precipitat, profesorului îi trecuse mînia.

— Nu ne-a tras pe sfoară! Chiar așa-l cheamă... Bine, acum puteți să vă culcați liniștiți. Dacă stăm și socotim bine, n-am mai dormit de-aproape 24 de ceasuri...

Pe cînd copiii se tolăneau pe banchete, vagonul fiind ocupat numai de membrii expediției, și-aceștia avînd, astfel, suficiente locuri la dispoziție, și-ațipeau unul după altul, comandantul s-a tras lîngă nevastă-sa și fetiță, spe-rînd să cucăie și el un pic.

Gîndurile însă nu-i dădeau pace. Și se străduia să pună ordine în ele. „De cîte trebuie să am grijă, își zicea în sine, le sînt, de fapt, și tată și mamă, și frate, și soră, și-s toți copiii mei... Așa cum sînt, sînt la-nceputul vieții, și-am obligația să fiu atent pe ce făgaș o pornesc! Asta e, ce mai

calea-valea... Sfinte Sisoie, oare nu s-o fi rătăcit nimic din bagaje?”

După care, examinînd din ochi coletele așezate iarăși la locurile lor, deasupra banchetelor, pe portbagaje, s-a mai liniștit nițel. Și s-a ridicat încetîșor, pornind să se plimbe agale prin tot vagonul, de la un capăt la altul. Din drum, se mai oprea lîngă un băiat, să-l asculte cum res-piră, îi mai trăgea

treningul la spate, să nu-l tragă la șale, îl mîngîia pe frunte, vrînd să-și dea seama că n-are temperatură. Și iarăși pornea mai departe.

Cînd s-a așezat din nou, avea senzația că-i umblă moș Ene pe la gene. Închizînd alene pleoapele, se mai gîndi, apucînd să-și spună: „Peștișorii mei, niciodată n-a existat un tren cu-atîția pești vii și fragezi. Plin cu carași, știucu-lițe, somotei, crăpceni, guvizi babuști, țipari, bibani și, chiar, rechini!”

După care, pornind să pufăie din buze, s-a cufundat într-un somn adînc și binemeritat.

Cînd s-a trezit, expediționarii se-ngrămădiseră la ferestrele vagonului și priveau la peisaj. Se lumina de ziuă. Nu mai era mult pînă la Galați, fiindcă de pe acum se distingeau platformele industriale ale orașului. Construc- ții gigantice, scăldate de lumina reflectoarelor, coșuri pe care țîșneau, vălătucindu-se, trîmbe de fum în cele mai felurite culori, zeci și sute de turnuri de răcire, flăcări ce răbufneau din cuptoarele topitoriilor și forjelor.

Emoționat și dînsul, i-a întrebat deodată:

— Ei, ce ziceți, vă vine să vă credeți ochilor?

Fără să-și întoarcă privirile, ațintite mereu asupra defilării uzinelor și fabricilor, copiii au tăcut mîlc, de parcă le-ar fi luat cineva graiul. Numai Gabi Babușcă, „șeful” echipajului, l-a onorat c-un răspuns de milioane:

— Tovarășe comandant, ceea ce vedem e vis, sau sîn-tem treji? Este posibil ca oamenii să fi ridicat toate astea?

— Măi căpitane, cum să-ți spun... A fost vis, însă acu-ma-i un vis împlinit, adică realitate! l-a lămurit pro-fesorul.

Apoi, considerînd că sosise timpul, i-a alertat pe ex-pediționari:

— Fraților, haidem să ne pregătim de debarcare! Peste cîteva minute intrăm în gară, și ne-așteaptă o sumedenie de griji... Luați-vă foliile pe voi, căci ploaia-i trage și mai dihai. Dacă-mi răcește careva, va avea de-a face cu mine!

Debarcarea din tren s-a efectuat într-un ritm din cele mai accelerate, deși garnitura aparținea categoriei „personal”. Nu s-a rătăcit nimic, nici colete, nici persoane. Singurul element neplăcut era doar ploaia aceea afurisită, care nu mai contenea.

Necazurile propriu-zise s-au declanșat însă în afara gării. La stația de tramvai, de unde trebuiau să plece spre port. Abia în cel de-al patrulea tramvai s-au hotărît să-și încerce norocul. Și-au reușit. Parțial însă. Deoarece Milică Bibanul, din pricina rucsacului său supradimensionat, n-a încăput pe ușa vagonului, și-a fost nevoie să-l dea jos din spate și să se urce el mai întîi. Cînd vatmanul a clopoțit plecarea din stație, trei elevi rămăseseră de căruță. La fel și rucsacul Bibanului. De care uitase. Om cumsecade, conductorul tramvaiului a frînat și-a oprit, așteptînd îmbarcarea restanțierilor. Apoi, zîmbind pe sub mustață, l-a întrebat pe profesor:

— Unde-i duci pe năzdrăvanii ăștia?

— În Deltă, la tabăra de la Sulina...

— Și cu ce-i cari pînă acolo? s-a interesat nenea vatmanul.

— Cu tramvaiul matale, pînă-n port, iar de-acolo cu vaporul! l-a lămurit comandantul „Nisetrul”-ui.

— Deci, înseamnă că nu sînteți de pe-aici! a conchis flegmatic șeful mijlocului de transport comunal în comun.

— Ciudat! s-a mirat profesorul. Se vede pe chipurile noastre că sîntem venetici?...

— Nu! Fiți fără grijă! Însă v-ați suit într-un tramvai care nu merge în port, una la mînă, și, doi la mînă, la Sulina nu-i nici o tabără școlărească... Sînt de-acolo, și-mi cunosc locurile natale!

— Atunci am sfeclit-o! a gemut bietul comandant. În amîndouă privințele. De fapt, tabăra aveam de gînd s-o organizăm noi... Însă ce-i facem cu transportul pînă la vapor, asta-i beleaua!

— Nu-i nici o belea! l-a liniștit binevoitor vatmanul. Nu vă lasă Pripon în drum... Tramvaiul meu se retrage la depou, iar depoul e chiar lîngă debarcader, la o zvîrlitură de băț... Totuși, ca să zic așa, ați avut noroc!

— Și cînd vorbești cu Pripon, ca să ne pui o vorbă bună și să ne ducă în port? l-a întrebat Somnu.

— Nu-i nevoie, fiindcă eu mi-s Pripon... De la depou, nu faceți, pe jos, mai mult de cinci minute! Sînteți tineri, iar mișcarea nu face rău nimănui...

— Mișcarea nu, în nici un caz! s-a declarat de acord profesorul. Dar bagajele ne cocoșează...

La depou, Pripon i-a lăsat în fața acestuia, oprind vagonul și-așteptînd să coboare toți expediționarii. Apoi, după ce le-a indicat direcția de mers, și-a luat rămas bun de la ei făcîndu-le semne cu mîna.

Încîntați, cu-atît mai mult cu cît ploaia încetase ca prin minune, băieții și-au luat în cîrcă și-n mîini bagajele. Și-au pornit, în pas voios de pionier, spre port. Care, conform afirmațiilor emise de nea Pripon, trebuia să fie la o „zvîrlitură de băț”.

Peste vreun sfert de ceas de mers, Rechinul și-a dat cu părerea:

— Tovarășe comandant, ori Pripon al nostru are mînă de aruncător de sulițe, și zvîrle lancea la trei poște, ori am pornit-o pe-un drum greșit! Ce ziceți? C-am nădușit, pînă și sub piele, de cînd mergem și tot mergem, fără să ajungem undeva...

Somnu l-a privit chiondăriș, după care i-a spus:

— Eu zic să nu mai zici nimic!... Nu vezi că sîntem pe malul Dunării? Și, unde-i fluviu, trebuie să fie și-un port...

— Dar nu se știe unde, asta e! a oftat din greu Rechinul. Nu-i nimic, tragem tare și-i dăm înainte...

În sfîrșit, cînd au ajuns în port, după vreo jumătate de ceas, la casa de bilete era o aglomerație nemaipomenită. Copiii, în loc să-și facă probleme în privința șanșelor de-a se îmbarca, au pornit să privească uluiți la mișcarea navelor, la macaralele de pe dane, la operațiunile de încărcare. Mai realist, dîndu-și seama de gravitatea situației, profesorul a strigat:

— Babușcă și Somotei, haideți cu mine, că de-aia sînteți căpitan și secund de echipaj!...

În goană, peste cîteva clipe urcau la bordul navei „Banat”, cerînd să-l vadă pe căpitanul acesteia. Căpitanul i-a primit chiar în cabina de comandă, de unde supraveghea urcarea pasagerilor și ordona începerea pregătirilor de plecare.

— Ei, care-i baiul, mînzocilor? li s-a adresat dînsul profesorului și însoțitorilor săi.

— Avem o nevoie cumplită să ne dați o mînă de aju-tor! Ca între colegi... Sînt comandantul expediției „Nisetrul 2”, Manole Vasilescu, și mai am lîngă mine un căpitan și-

un secund. Salvați-ne, și luați-ne pe vasul dumneavoastră... Ni-e imposibil să facem rost de bilete, ca să-m-barcăm echipajul.

— Asta ce navă mai e „Nisetru 2”? Vreun vas special, lansat de curînd la apă, pentru cercetări experimentale?...

— Nu-i chiar așa, din păcate! i-a declarat Somnu. Ci-o expediție școlară, de îmbogățire a cunoștințelor elevilor despre Deltă...

Căpitanul „Banat”-ului a izbucnit într-un hohot de rîs homeric, de i se cutremura burticica, întrucît posedă și-asa ceva. Apoi, cînd s-a mai potolit, le-a spus înveselit:

— Bine, comandante! S-a făcut... Îmbarcă-ți echipajul, că trimit eu un marinăr să vă cumpere biletele. Ziceai însă c-ai cu matală și-un căpitan cu un secund. Aceștia-s tot de același calibru?

— Da! Căci ei sînt, Babușcă ăsta, și Somoteiul de Cristi... Printre cei mai buni elevi din școala mea!

Căpitanul „Banat”-ului iarăși se porni pe rîs. Și i-a rugat să elibereze spațiul. Cît mai urgent. Peste zece minute se comanda plecarea.

23.

**„Peștii”
la bord**

și pe uscat

Bineînțeles, călătoria „peștișorilor” din Mățău, de la Galați și pînă la Sulina, a fost un prilej de permanentă încîntare. Mulți dintre copii, călătorind pentru întâia oară în viața lor cu vaporul, nu se mai săturau de cele ce le era dat să vadă.

Uitînd și oboseala și foamea, care cam începea să le dea ghes, cercetaseră mai întîi „Banat”-ul. De la un capăt la altul, de jos și pînă sus. Încît îi înnebuniseră pe bieții marinari cu întrebările și neîncetata lor strămutare, cînd ici, cînd colo.

După ce isprăviseră inspectarea navei, de-acuma se și considerau calificați în materie de bastimente. Și, strînși la babord, iar apoi la tribord, îi comunicau comandan-tului:

— Tovarășe Somnu, nu-i așa că hurdubaia aia uriașă, cu două punți, este un transatlantic? s-a dat măreț, unul din ei.

— Sigur că nu, mă Țiparule! i-a replicat profesorul.

— Atunci, precis, transpacific! a presupus Guvide.

— Nici!

— Transoceanic?... s-a interesat, mai modest, Fomisă, bucătarul echipajului.

— Măi, specii piscicole insuficient dezvoltate, s-a enervat Somnu, cum o să intre pe Dunăre vapoare de genul celor citate de voi?... La asta nu v-ați gîndit?... Lăsați-vă de chestii dintr-ăstea! Ceea ce vedeți, este una din cele mai noi nave românești, de pasageri de curînd lansată la apă, de pe... de pe... Cum le zice, măi copii, la locurile de unde se pun pe valuri vasele? Vane, cade, dane, rade, că nu mai țin minte, zău așa?...

— **Băi**, tovarășe comandant! i-a oferit răspunsul așteptat Fomisă, bucătarul II de pe „Nisetru 2”.

— Aia s-o crezi tu! a intervenit Milică Bibanul, care avea un frate electronist. Cale, așa li se zice...

— Exact! l-a aprobat Somnu. Că și mie îmi stătea pe limbă cuvîntul respectiv...

În clipa cînd l-a auzit pe comandant rostind vorba de mai sus, și-anume **limbă**, Silvică Rechinul a scos un stri-găt de groază:

— Aoleu, tovarășe Somnu!...

— Ce-i măi, ai pățit ceva? l-a-ntrebat profesorul speriat.

— Da! Ați pomenit de limbă, și m-a pălit o foame, mamă-mamă... N-am mai pus nimic pe limbă, încă de-aseară...

După un timp, cercetînd prin unele rucsacuri, aflate mai la îndemîină, expediționarii se ospătau. Cu biscuiți. Altceva nu găsiseră. Și nici nu era să se-apuce să despacheteze totul, ca să dea de alimentele mai consistente. Ronțăiau la biscuiți, cu devotament și abnegație, privind încîntați la priveliștea oferită de fluviu.

Și, din cînd în cînd, mai uitîndu-se pe hartă, profesorul le explica:

— Vedeți, aia-i insula „Cotul Pisicii” Iar acolo, mai la vale, trebuie să apară și Isaccea.

— Tot o insulă? Sau e doar ostrov? s-a interesat Crăpceanu, pre numele său Mari, botanist în expediție.

— Cît ai la geografie? l-a întrebat Somnu.

— Șase! i-a răspuns Crăpceanu stînjenit.

— Păi de-aia ai ajuns botanistul nostru... Isaccea e-un oraș dobrogean, și dacă ai fi știut asta, acum era geograful!

— Aveți dreptate, tovarășe comandant! Așa-i, recunosc, n-am prea studiat cursul Dunării, și nici localitățile de pe malurile ei. De fapt, în privința asta lucrurile sînt cunoscute, există cărți și hărți, iară noi mergem în expediție, anume ca să explorăm Delta, sperînd să descoperim noi specii vegetale, care aparțin de botanică, iar nu de orașe...

Elevii s-au veselit la auzul explicației furnizate de Mari. Și l-au sfătuit s-o lase baltă, comunicîndu-i profesorului că partenerul lor era excelent la toate materiile, cu excepția geografiei. Însă, l-au asigurat ei, la toamnă, Crăpceanu se va pune cu burta pe carte, iar în cadrul expediției viitoare va fi, neapărat, geograf. Căci va primi ajutorul tuturor, ca să nu-i mai facă de rușine.

Pe cînd se-apropiau de Sulina, echipajul nu mai contenea cu exclamațiile de uimire.

— Ce de vapoare, măi fraților! se mira în gura mare Hamsie. Convoi după convoi, de parcă ar fi camioane pe autostrada Pitești—București... Să-ți steie mintea în loc, cînd te gîndești că toate-s ale noastre, făcute de noi!

După ce-au debarcat, mulțumind căpitanului navei „Banat”, pentru ajutorul dat, expediționarii și-au luat bagajele și-au pornit pe urmele comandantului. Care, fără să spună nimic, pășea voinicește în fruntea lor, îndreptîndu-se într-o direcție necunoscută.

Părăsind orașul, și ținînd-o, tot așa, pe malul Dunării, parcurgînd vreun kilometru sau doi, la un moment dat Somnu s-a milostivit de ei să le spună ușurat:

— Gata, copii, am ajuns la capătul călătoriei noastre!

Nedumeriți, deoarece nu zăreau nicăieri vreo urmă de tabără sau camping,

expediționarii și-au dat jos rucsacurile din spinare și-au poposit pe lângă ele, abia trăgându-și sufletul. Fericiți că se isprăviseră cu chinurile căratului atîtor bagaje, și că-n curînd aveau să se bucure de întîlnirea cu marea, așa cum le făgăduise comandantul, priveau nerăbdători la acesta, așteptînd lămuriri. Bineînțeles, le-au fost oferite pe loc. Însă într-o formă la care nimeni nu s-ar fi gîndit.

— Fiți atenți, băieți, locul unde ne aflăm este un canal al fluviului, care se cheamă Cardon. Canalul, nu fluviul. Bun, dar asta nuseamnă că rămînem aici. Am fi prea în drumul turiștilor. Trecem de cealaltă parte, iar tabăra ne-o instalăm lângă sătucul de colo...

Și le-a arătat o-ngrămădire de case, care se profila la orizont.

După ce le-a trecut șocul, Găbiță căpitanul, zis și Babușcă, s-a încumetat să-l întrebe pe Somnu:

— Tovarășe comandant, și cum trecem canalul? Vine vreun vapor să ne ridice?...

— N-aș prea crede! i-a răspuns profesorul. Canalul este navigabil, însă doar pentru lotci, cum se numesc bărcile localnicilor...

— Și-atunci cum procedăm, îl străbatem înotînd? a presupus Guvide.

— Nici așa mecanic să n-o luăm, măi copile! Chemăm o lotcă, și-n mai puțin de-un ceas ne-apucăm de instalarea corturilor...

— Perfect! a exclamat încîntat Hamsie, bucătarul expediției. Abia aștept să bag în gură ceva... Și de unde-i telefonăm barcagiului?

— Păi vezi vreo cabină telefonică pe-aici? a surîs Somnu.

— Nu!

— Atunci o să apelăm la semnale audio, eventual optice, așa cum se obișnuiește prin părțile locului... Strigăm, facem semne cu brațele! Iar Nae, pescarul cel mai apropiat de noi, locuind la marginea satului, dacă ne zărește sau ne-aude, vine neapărat. Fiindcă el se ocupă de trans-bordarea vizitatorilor... Haideți, nu mai zăboviți, începeți să lansați apelul de chemare, atât sonor, cât și vizual... Strigați, dați din brațe!

Pesemne că sus-numitul Nae stătea mai de mult la pîndă, în așteptare de pasageri, deoarece peste vreo zece minute s-a ivit cu lotca, trăgînd zdravăn la vîsle. Și-avea o lotcă babană, de cel puțin patru sau cinci metri lungime!

Zdrahonul a acostat lîngă grupul expediționarilor, l-a recunoscut pe profesorul Somnu, care mai fusese și anul trecut și i-a urat bucuros:

— Bine ați venit, bine ați făcut, și să fiți fericit!

— Bine te-am găsit, Năicule! i-a răspuns afabil comandantul. Și, fiindcă tot ne-ntîmpinași, ne poți căra dincolo?...

— D-apăi cum? Altmintrelea mai trăgeam atîta la babăici?

Profesorul avusese dreptate. Atunci cînd precizase că-n mai puțin de-un ceas aveau să pornească la instalarea taberei și la montarea corturilor. După ce pescaru-i transportase peste canal, și-i ajutase la încărcat și descărcat, iar apoi le arătase și-un loc, unde credea el că-i mai nimerit să-și facă sălașul, băieții, sub comanda Somnului, se-apucaseră

de despachetarea coletelor. Mai întâi a celor unde se aflau detaliile corturilor, precum și foile de pînză ale acestora.

— Rechinule, fugi la gîrlă și fă-ne rost de ceva pește, ca s-avem din ce fierbe un borș pescăresc!... Hamsie și cu Fomisă s-o ajute pe nevastă-mea la încropirea unei vetre pentru bucătăria taberei! Căpitanul Gabi Babușcă, secundul Somotei, împreună cu Iulică Țiparul, Mari Crăpceanu, Mari II, Carasu, și cu Bibanu de Milică, vă ocupați de montarea corturilor. Dacă aveți probleme, mă solicitați... Eu am să văd de aranjarea lucrurilor, pe care am să le despachetez laolaltă cu Guvide!

Cînd Silvică Rechinul s-a întors, cărînd cu el undițele și-o pungă de plastic în care se zbăteau vreo cinci ciortă-nici, copiii l-au întîmpinat cu urale. Din păcate, el n-a avut nici un motiv să-i felicite.

Vai de capul corturilor montate de cei însărcinați cu-această misiune! Din detaliile destinate pentru ridica-rea a cinci adăposturi, sigure și bine proțăpite, protejate împotriva vînturilor și-a apelor, rezultaseră doar trei corturi și jumătate. Părinții le împrumutaseră odraslelor corturile lor, fiecare de-altă fabricație și tehnică de asamblare, iar copiii uitaseră pînă și cele mai elementare indicații transmise oral.

— Vezi, măi Babușcă, îl luase la rost Guvide pe căpitanul echipajului, cu care era, la Mățău, vecin și prieten, c-ai încurcat bețele?... Pe-ăla lungul, din aluminiu, care-i de la cortu' lu' tăticu, l-ai pus la acoperișul cortului ăl mic, doar de trei persoane! Cum o să ne culcăm în bordeiele astea, ca să le zic așa, dacă nici nu sîntem măcar siguri că n-or să se prăbușească în capetele noastre?...

Profesorul Somnu, care-și terminase sarcinile, ajutat mai mult de-o grămadă de Gabi Guvide, se apropiase și dînsul de precarele înjghebări ale copiilor. Cînd a constatat ce treabă de mîntuială executaseră, i-a venit să se ia cu mîinile de cap și să-și smulgă părul. Noroc c-avea cam puțină podoabă capilară și-a renunțat la demonstrație, preferind să se rățoiască la căpitanul Babușcă:

— Gabi, băiete, ai încurcat-o! Ce corturi mai sînt și-astea? Mă rog, vă privește. Treaba voastră! Voi le-ați montat, voi o să vă culcați în ele. Dar unde-i al meu?...

— Cred că acesta ar trebui să fie! i l-a arătat Babușcă pe cel care reprezenta, cu greu, doar o jumătate de cort normal.

— Ce-ați făcut, măi ostrogoților, cu piesele lui?

— Bănuiesc c-au fost introduse la carcasele celorlalte! Însă vă rog, tovarășe comandant, nu vă faceți inimă amară... Mîine le desfacem pe toate, și le montăm din nou! Pe cuvîntul meu;..

— Bine, fie și-așa! Noaptea asta o să dormim cum ne-o fi norocul. Și să nădăjduim că n-o să mai plouă... Văd că soarele s-a arătat nițel de după nori. Acuma treceți cu toții la gătit. Cărați apă, de la fîntîunile din marginea cătunului, curățați peștii, puneți ceaunul pe pirostrie, aduceți aragazul de voiaj, să-l băgăm sub vatră, dați prin ciur mălaiul pentru mămăligă, căci nu se există pește fără așa ceva. Iar, în mod excepțional, în seara inaugurală am să fac eu pe bucătarul. Știu cum se prepară un borș pescăresc... Am asistat, de vreo cîteva ori, la Nae acasă, cînd îl fierbea soția sa! Haide, pe cai, dați-i drumu' la treabă...

De data aceasta, ceva mai târziu, cînd a văzut că expediționarii habar n-aveau censeamnă „a curăța peștele”, și că se-apucaseră să șteargă crăpcenii cu prosoapele personale, Somnu, de necaz, chiar că și-a smuls un fir de păr din cap. Ce-i drept, mai mult nici nu și-ar fi permis!

Tovarășa Somnu, ocupîndu-se de mămăligă, n-avusese cînd să-i observe ce învîrtesc în spatele dînzei. Iar Rechi-nul, mare pescar, și care s-ar fi priceput la curățirea crăp-cenilor, stătuse la o parte și se amuzase copios pe seama lor. Ce-i drept, avea și-oarece motive, întrucît expediționarii își rîseseră de el, că nu fusese în stare să le-aducă mai mulți crape, pe săturatelele.

Supărat foc, profesorul s-a rățoit mai întîi la Silvică:

— Ascultă, măi copile dragă, cît mi-oi fi matale de Rechin, uit chestia asta cît ai zice pește... Fiindcă tot sîn-tem la capitolul respectiv. Nu te-ai gîndit că ești băiat mare, și-aveai datoria să-i sfătuiești pe nefericiții ăștia? Lor le-au gătit numai mămăluțele și bunicuțele, și habar n-au că există solzi și măruntaie, care trebuiesc lepădate, ca să poți mîncea o coadă de crăpcean? Hai, treci să cureți laolaltă cu mine, nu mai căska ochii!

Apoi, pe cînd meșterea crăpcenii, ajutat vîrtos de Silvică, i-a luat în tîrbacă și pe bieții nevinovați:

— Măi fraților, de mîine schimbăm macazul! Dacă nu-nvățați, pînă la prînz, cum se curăță un pește, cum se fierbe o mămăligă, cum se prepară cel puțin vreo douăzeci de feluri de bucate, precum și-o sumedenie de acțiuni gospodărești, astea de la soața Somnului, n-o să mai aveți viață bună cu mine... Păi ce credeți voi, că vă aflați în expediție ca să fluierați rockuri pe nas, și să

vă facă alții treaba? Nu ține! De-asta v-am adus aici, ca să-nvățați și ce e greul, nu numai binele! Fără muncă, oriunde și-n orice condiții, nu căpătați de-ale mîncării. Iar mămicile voastre or să-mi mulțumească, fiindcă v-am făcut oameni, și au să aibă și dînsele un ajutor pe lîngă casă. Priviți la mine, ditamai profesorul, cum m-am înhămat la prepa-rarea borșului pescăresc! Pentru cine? Pentru niște mici boiernași, și leneși pe deasupra. Care, pe la cășile lor, se vede cît de colo că nu pun deloc osul, să-și ușureze pă-rinții...

Cînd și-a terminat discursul, iar între timp și curăța- tul peștilor, pe care-i zvîrlise într-un ceaun superdimen-sionat, împreună cu două cepe, trei morcovi, o roșie ruptă în mîini, nițică sare și vreo cîtiva căței de usturoi, să fiarbă la foc iute, i-a strigat pe Hamsie și Fomisă:

— Bre, Cristiane și Căline, ce știți voi în materie de bucătărie, de v-ați pomenit bucătarii expediției noastre?

— Mai nimic, tovarășe comandant! i-au răspuns amîn-doi, într-un glas. Mai ales de cînd v-am auzit ce-ar tre- bui să știm...

— Perfect! De mîine-dimineață, vă prezentați la ne-vastă-mea, și-o rugați, chiar și cu lacrimi în ochi, să vă califice în meserie... Fiindcă nu așa se fierbe un borș pescăresc, cum o fac eu acum. Ceea ce vedeți, nu-i decît o improvizație. Borșul de pește cere material mult, îndeo-sebi albitură, adică obleți, bibănași, roșioare și-alte specii de mici dimensiuni. După ce dau în fiert, le dați afară, și-abia după aceea puneți în ceaun bucățile de crăpcean, somn sau morun... Ala-i adevăratul borș pescăresc! Și care trebuie scăzut, pe foc mic, pînă stă lingura-n el, ca-n-tr-o piftie...

Înmărmuriți, elevii dădeau din colț în colț, neștiind pe unde să-și scoată cămașa. Însă tot Somnu s-a milostivit de ei, anunțându-i:

— Gata! Pofțiți la masă...

Cînd n-a mai rămas nici strop de borș, profesorul s-a ridicat vesel, ca un spîrnel, spunîndu-le tuturor:

— Băieți, pentru astăzi, asta a fost tot!... De mîine însă, începem o altă viață. Munciți — mîncăți, dacă nu, atunci nu. Adică nu mîncăți. Că n-o să trăim două săptămîni, de-a rîndul, doar cu conservele cărate de-acasă... Și-acuma, sună stingerea Babușcă, fiindcă de-aia te-am ales căpitan!

Gabi, care n-apucase să facă armata, și nu știa ce-i aia „a suna stingerea”, termen eminamente militar, l-a privit nedumerit pe Somnu, și-apoi s-a-ncumetat să-l întrebe:

— Ce să sting, și cu ce să sun?...

— Dacă n-ați adus cu voi și-o trompetă, atunci suni și tu cu ce poți! Pe gură, eventual fluierînd, sau bătînd într-o tigaie, s-audă toată lumea că trebuie să meargă la culcare!... Bineînțeles, după ce termină de spălat vasele, tacîmurile și ceaunele. Pîină isprăvesc nepricepuții noștri, mîncă-i-ar tata Somnu de fleți și lenevei, se va stinge de la sine și lumina. Neavînd curent, e clar că-i vorba de lumina zilei...

Inimoși, copiii s-au apucat imediat de treabă. Iar cînd au fost gata, deja începuse să se-ntunece. Exact cum prog-nosticase comandantul. Frînți de oboseala acumulată, s-au retras după aceea în corturi. Să doarmă liniștiți și mulțumiți. Era prima lor noapte de tabără! Dar ce noapte...

Fiindcă plouase atîta timp, iar buletinul meteo li se arăta favorabil, țințarii au dat alarma și-au trecut la atac. Năpustindu-se

asupra membrilor expediției „Nisetru 2”. Care abia se vîrîseră în sacii de dormit.

Peste nici cinci minute, din cortul căpitanului Babușcă, unde se mai culcaseră Cristi Somoteiul, Guvide și Milică Bibanul, izbucni un scandal monstru. Țipete, răcnete, poc-nete de plame. Cînd profesorul, alertat de faptul că și-n celelalte două corturi ridicate la nimereală se declanșaseră mișcări și zgomote la fel de neobișnuite pentru vreme de noapte, pătrunse în adăpostul mai întîi pomenit, și mai să rămînă cu gura căscată.

La lumina lanternei, îl distinse pe Gabi Babușcă, nu-mai în pijama, ȋpăind de unul singur, ca apucat, de la un perete la altul, ȋpînd și trăgînd palme în foile cortului. Cristi, aproape răcnind, își administra scatoalcă după scatoalcă, și-ncă atît de puternic, încît acestea răsunau ca niște focuri de armă pe un poligon de tir, iar obraji i se înroșiseră, de-ai fi zis că-s două bucăți de lubeniță. Bibanul, ca înnebunit, pe jumătate vîrît în sacul de dormit, se dădea cu burtica de pămînt, încercînd să strivească ceva sub el. Fără vreun rezultat vizibil, deoarece, și mai întăritat, pornea apoi să bată cu palmele și pumnii în saltea pneumatică pe care se culcase, ca și cînd ar fi intenționat s-o facă harcea-parcea, avînd ceva cu ea.

— Ce faceți aici, oameni buni? — s-a interesat Somnu.

— Luptăm, tovarășe comandant! a exclamat nefericit Babușcă. Luptăm cu bestiile astea, care ne-au cotropit cortul... Au năvălit peste noi cu sutele, cu miile, cu milioanele!

— Și care-i învingătorul? s-a străduit să glumească profesorul, cu dorința de-a mai reduce din gradientul de disperare al copiilor, și să le insuflă astfel nițel curaj.

— Deocamdată țînțarii, fiindcă dețin superioritatea numerică...

Rostind cuvintele de mai sus, Gabi căpitanul s-a repezit iarăși spre latura din dreapta a cortului. Și i-a aplicat o pal-mă atît de țeapănă, încît în clipa următoare întreaga insta-lație trosnea din toate încheieturile și pornea să se-ncline, încet încet, în direcția opusă. Somnu s-a proptit cu capul de grinda metalică a acoperișului, pentru a stăvili prăbuși-rea definitivă, și-a rămas așa, pînă au venit Babușcă și So-moteiul să-l ajute. Și să fixeze legăturile.

— Dar unde-i Guvidele? i-a întrebat comandantul.

— Aici! s-a auzit un glas înăbușit.

— Unde, că nu te văd? a insistat Somnu.

— În sacul de dormit... Mi l-am tras peste cap, și-acuma-ncerc să omor ultimii zece țînțarii!

Privind în partea de unde răsunase vocea, profesorul a deslușit sacul lui Gabi ăl mic. Și i s-a făcut părul măciucă (atîta cît îl avea). Deoarece cocoloșul acela, alcătuit din sac și din Guvide, sălta și tropăia ca un elefant în miniatu-ră. Iar, uneori, executa pînă și sărituri de douăzeci de cen-timetri. Găbiță răcnea și gîfîia, mormăia și bodogănea, de parcă ar fi vorbit, ca de la om la om, cu țînțarii ce-i mai rămăseseră.

— Ieși din sac, măi Guvide, să nu mori asfixiat! l-a sfătuit Somnu.

— Nici mort nu ies, tovarășe comandant! Am destul aer aici, fiindcă sacul e crăpat în fund, la picioare...

Intenționind să controleze ce se întîmplă și pe la celelalte corturi, profesorul i-a părăsit pe cei patru cavaleri ai apocalipsului, spunîndu-le:

— Pitiți-vă cu toții în sacii de dormit... Cred că, deocamdată, asta-i cea mai bună soluție!...

Iar cînd a plecat, și tocmai ieșea afară, în spatele său a răsunat un pîrîit înfiorător. Iar cortul se prefăcuse într-o simplă prelată.

Convins că băieții au să se descurce și singuri, deoarece-acuma țîntarii nu mai aveau pe unde să se strecoare, s-a grăbit spre cortul alăturat. În care Silvică Rechinul, cu un spray în mîină, pe care scria „Insecticid «Universal»“, îi stropea pe tovarășii săi de culcare. Aceștia, respectiv Ham-sie, Fomisă și Crăpceanu, strigau ca din gură de șarpe, afirmînd că-i mănîncă nu numai țîntarii, dar și soluția chimicalului.

La cel din urmă cort, situația părea mai bună. Carasu și Țiparul, unicii locuitori cazați acolo, arătau ca niște paiate. Cuprinse de niște ciudate mișcări spasmodice. Își dăduseră pe fețe cu unsoare împotriva țîntarilor. Aceștia îi pișcau străpungînd stratul grăsimos, puțin păsîndu-le de agentul conținut de substanță, iar copiii, inventivi, acumă ungeau și foile cortului. Mai trăgîndu-și reciproc cîte o palmă, sau vreun pumn, bîtîind din toate mădularele, și gonind după zburătoarele-bestii, prilej cu care își loveau capetele de toți pereții.

Cînd s-a retras îngîndurat spre jumătatea sa de cort, Somnu și-a mai aruncat o privire asupra taberei. Și-a oftat ușurat. Nu mai rămăsese nici un cort în picioare.

— Noapte bună, copii! le-a strigat el în gura mare. Mîine vom etanșa corturile ca lumea, și nu vor mai fi probleme...

24.

Totu-i bine,

cînd se termină... cu bine!

Deci — bilanț pozitiv

În orice caz, cînd au ajuns acasă, sănătoși și nevătămați, expediționarii au putut povesti părinților că trăiseră zile de vis, ba chiar de neuitat. Plus că-nvățaseră o mulțime de lucruri noi, utile și dătătoare de speranțe pentru viitor.

Pînă s-a încheiat perioada atribuită echipajului „Ni-setrul 2”, pentru a-și desfășura acțiunile prevăzute de program, băieții izbutiseră să ridice corturile la loc, închegîndu-le țeapăn, cum se cuvine, dobîndiseră vaste cunoștințe în materie de bucătărie, gospodărie, pescuit ma-rin și „baltic” (adică la baltă), aflaseră ce-nseamnă a te descurca și singur, fără ajutorul mămicilor și-al tăticilor, punînd cu toții osul la treabă. Ca să nu mai pomenim de locurile văzute și admirate, uzine și platforme industriale, construcții portuare, nave și ambarcațiuni din cele mai diverse, precum și de oamenii cunoscuți, atît de intere-sanți și neobișnuiți. Fie că erau muncitori sau marinari, agricultori sau pescari. Însă toți lucrînd cu sîrg. Din zori și pînă-n noapte.

În dimineata următoare primei nopți dormite la cort, mai exact spus sub corturile prăbușite, echipajul arăta cu totul altfel. Nimeni nu mai semăna cu el însuși. Cu obrajii umflați, plini de pișcături de țînțari, copiii nici nu se mai recunoșteau între ei. Chiar și profesorul Somnu avea unele dificultăți cu identificarea unora dintre ei.

Dar nu s-a pierdut cu firea, ci-a luat numaidecît măsurile de rigoare. Spunîndu-le tuturor:

— Dragii mei expediționari, dragă nevastă și dragă Ancuță-Știuculiță, comandantul Somnu veghează asupra voastră, și vă garantează că de țînțari vom scăpa încă din seara asta. Pentru astăzi mă gîndesc la o serie de acțiuni necesare. De aceea mă și consult cu voi, fiindcă va fi nevoie de muncit zdravăn. Deci — avem de ridicat din nou corturile, ca lumea, de cărat apă, de pus la punct sistemul de pază al taberei, întrucît, peste zi, vom merge să ne scăldăm în mare, de orînduit echipele însărcinate cu procurarea de pește, altele pentru ajutatul la gătit, și unele care să se ocupe de aranjarea lucrurilor pe care le vom despacheta din rucsacuri și colete... Există vreo întrebare?

— Da! s-a auzit vocea lui Hamsie.

— Zi-i! Ce-ți dorește sufletețul?...

— Să mănînce! N-ați spus nimic despre cel mai important punct de pe ordinea de zi, mă refer la micul de- jun... Oricît aș fi eu de bucătar, dacă nu mi se comandă ce-am de făcut, sînt în stare să rămîn flămînd și să mor de inaniție! Mi-e foame...

— Și mie! a adăugat Guvide.

— Și nouă! i s-a alăturat corul celorlalți membri ai echipajului.

Profesorul și-a lovit fruntea cu palma, în glumă, co-municînd asistenței:

— Măi, fir-ar să fie, de micul dejun uitasem! Ce-i facem acum, ne apucăm de treburile mai sus citate, sau mîncăm?...

— Mai întîi mîncăm, și pe-urmă lucrăm! a intervenit căpitanul Babușcă. Altminteri, n-am avea energia necesară... Și la științele naturii se învață despre acest aspect!

Pîna să amurgească, rezolvaseră tot ce-avuseseră de rezolvat. Pe ziua aceea. Înălțaseră și corturile, după ce dăduseră gata un scrob de ouă nemaipomenit, completat cu ceai, roșii, brînză și ardei gras. Și înțepeniseră te-meinic corturile, de n-ar mai fi putut intra în ele, sau pe sub ele, nici cel mai infim și dușmănos țîntar. Mer-seseră cale de vreun kilometru și ceva, poate și mai mult, și rămăseseră înmărmuriți de frumusețea Mării Negre, impresionați profund de albastrul nemărginit al apelor acesteia, de talazurile ce se pierdeau la orizont, cu-atît mai mult cu cît majoritatea echipajului „Nisetrul 2” avea ocazia, pentru prima oară în viață, să dea ochii cu tulburătoarea noastră ieșire la mare. Apoi se bronzaseră la soare, tolăniți pe nisipul încins al plajei, se scăldaseră în undele azurii, bucurîndu-se de blîndețea lor.

După-amiaza, jucaseră fotbal cu-o echipă din cătunul învecinat, și fusese cît pe ce să fie învinși. Scărpinîndu-se de mama focului, din pricina arsurilor căpătate la plajă, jucătorii dădeau vina pe echipa de pescuit, care contribuise inefficient la prînzul cam costeliv, aducînd doar niște bibănași subdezvoltați.

La cină însă, pescarii își răscumpăraseră păcatele, pre-zentînd bucătarilor, aflați acum sub conducerea tovarăsei Somnu, vreo cinci ocale de crap-șaran, cum numeau localnicii crapul supradimensionat.

Cînd, mîncăți bine, obosiți bine, și căscînd de le trosneau fălcile, băieții s-au retras în corturi, pentru o odihnă binemeritată, n-au mai găsit nici urmă de tîntar înăuntrul acestora.

În schimb, la miez de noapte, s-au trezit cu toții. Speriați de-un zgomot cu totul neobișnuit. Dîndu-se alarma generală, prin strigăte și chiote, l-au chemat pe comandantul Somnu, să constate dînsul ce se petrece. Deoarece nimeni nu posedă curajul necesar (ceea ce era și normal, luînd în seamă bezna de-afară) și nici experiența acestuia.

Cînd a sosit în grabă cu lanterna sa, cea mai mare din stoc, dotată cu șase baterii R20, i-a chemat afară pe ex-pediționari:

— Veniți, copii, s-alungăm magaoaia!

Auzind că-i vorba de-o „magaoaie”, și-au scos, doar cîtiva dintre ei, capul pe fanta cortului. Și i-au liniștit pe ceilalți, timizii:

— Ieșiți, fraților, că-i doar o scroafă!...

Nu era numai o scroafă, dar și odraslele ei. Șase pur-celuși, tocmai buni de pus la cuptor. Care, pînă să se mobilizeze întreg echipajul, au reușit să dea gata, ajutați de mama lor personală, mare scroafă și-asta, toată rezerva de zarzavaturi și legume a expediției. Încît, stupefiați, elevii nu mai știau ce să facă. Să-ncerce salvarea celor-lalte alimente, întrucît exista riscul să rămînă și fără șun-culiță, dulceturi și-alte preparate nevegetale, sau să execute indicația comandantului, și să se pună cu ciomegele pe atacanți.

Neavînd la îndemînă atari arme de luptă, Babușcă le-a strigat colegilor:

— Luați în mînă orice găsiți, și haidem pe ei!...

Personal, și-a făcut rost de-o coadă de mincioc. Alții, la mare viteză, s-au autodotat cu furculițe, linguri și cu-țițe, din zestrea

bucătăriei. Iar Guvide, mai mititel și nevinovat, fiindu-i pesemne și milă de biete dobitoace, s-a înarmat doar cu-o... scobitoare!

— Măi, ce vrei să-i faci cu paiul ăla? S-o scobești în dinți? l-a apostrofat căpitanul echipajului.

— Dar crezi că se lasă? s-a interesat Găbiță ăl mic.

Babușcă n-a mai avut când să-i răspundă. Speriată de hăuliturile comandantului Somnu, care apelase la mijloace de avertizare sonore, exploatându-și la maximum vocea sa de tenor dramatic, precum și de apariția atîtor copii, cu furculițe și cuțite, care, în mintea ei, dacă o fi posedat așa ceva, aveau de gînd s-o mănînce de vie, **ma-gaoaia** s-a repezit de-a dreptul spre grupul expediționarilor. Dînd iama prin ei. Pe Guvide l-a săltat, dintr-o unică mișcare a capului, direct pe acoperișul cortului cel mai apropiat, iar pe ceilalți i-a doborât la pămînt. Unii, care apucaseră să se refugieze în corturi, strecurîndu-se pe sub „pereți”, și-și lăsaseră afară piciorușele și fundulețul, s-au pomenit că-s gîdilați, și-ncă atît de insistent, încît peste cîteva clipe nu mai conteneau din rîsete și chicote. Erau purcelușii.

Scroafa, iritată din pricina expediționarilor care-și rîdeau de ea, și-a pus ochii pe Babușcă, singurul care mai era la verticală, cu coada minciocului în mînă, și l-a luat, năvălind asupra lui, drept în cîrcă. După care a pornit-o bezmetică spre cătunul de unde venise. Cărindu-l pe căpitanul expediției. Acesta, ca să nu se trezească pe jos, probabil, se ținea cu-amîndouă mîinile de coama țepoasă a rîmătoarei, călărind-o ca un **cowboy** (mai exact — porcboy). Însă unul însoțit de-o gardă de onoare. Căci purcelușii,

nemulțumiți de ceea ce amușinașeră cu rîturile, se avîntaseră și ei pe urmele mămicii lor, înconjurînd-o de-o parte și de alta.

Încremeniți, poate și de spaimă, elevii s-au strîns în jurul Somnului.

De pe acoperișul cortului, unde asistase îngrozit la desfășurarea evenimentelor, Guvide l-a chestionat pe comandant:

— Și ce-o să-i facă acum lu' Babușcă, îl mănîncă de viu?...

— Fii serios, măi copile! l-a liniștit profesorul. Porcii nu-s mîncători de oameni...

— Oare? s-a mirat Găbiță. Dar oamenii de ce-s mîncători de porci?

Aflat în dificultate, din pricina acestei întrebări încuietoare, Somnu a improvizat un răspuns pe loc. Însă nu tocmai satisfăcător.

— Pentru că nu-i consumă vii!...

Ca să curme această bizară conversație, comandantul le-a ordonat expediționarilor:

— Toată lumea la culcare! Acuma putem dormi liniștiți...

N-au dormit liniștiți. Fiindcă, spre crăpatul de ziuă, niște cai rătăciți s-au abătut pe la ei, tulburându-le somnul, iar dis-de-dimineață, când mai aveau vreo oră de odihnă, o haită întreagă de câini vagabonzi s-a luat la harță, organizînd un concert de lătrături și hămăituri cumplite, încît nimeni n-a mai fost în stare să lipsească pleoapă de pleoapă.

Nici zilele ce-au urmat n-au fost mai puțin încîntătoare, pline de aventuri și învățăminte.

Bunăoară, la o partidă de pescuit, realizată de cei mai îndemînateci undițari, pe cînd ceilalți copii se scăldau în apele canalului Cardon, lîngă vajnicii pescari, s-a prins cel mai supradimensionat exemplar din zonă. Care-a intrat în analele expediției „Nisetru 2”.

La un moment dat, după ce Rechinul executase o aruncare la lansetă de maestru internațional, zvîrlindu-și cîr-ligele cam prin apropierea celor care se-mbăiau, toată lumea l-a auzit strigînd entuziasmat:

— Tovarășe Somnu, veniți, vă rog, să m-ajutați, că nu pot să-l scot la mal! Cred c-am prins un somn de-ade-văratelea, dacă nu chiar vreun crap bătrîn, din cei săl-batici, care stau mai mult în mîl și cîntăresc peste cinșpe kile...

Profesorul, mare pescar amator și dînsul, a sosit în goană, interesîndu-se:

— A mușcat?

— Da! Precis...

— Trage?

— Nu! Pesemne, fiind atîta de uriaș și sclerozat nici nu știe c-are cîrligele în el...

— Și-atunci, de unde ai ajuns la concluzia că-i pește și nu cine știe ce buturugă?...

— Am tras la mulinetă, și-un pic a mișcat!

Amîndoi, abandonînd lanseta, au luat nailonul în mîină și-au purces să tragă de el cu nădejde și abnegație. Cînd au simțit vibrînd firul, în aceeași secundă s-a auzit și-un răcnet. Din direcția expediționarilor aflați la scaldă.

— Ia uită-te, și vezi ce se-ntîmplă? i-a spus comandantul Rechinului. L-or fi zărit cumva copiii, și strigă de bucurie...

Ce-i drept, de strigat se striga. Însă nu de prea multă bucurie. Ci Găbiță ăl mic, Guvidele, se prinsese în vreo răgălie, și-acuma se văita.

— Lăsați-l în pace, că nu se moare dintr-o înțepă-tură! și-a dat cu părerea Silvică Rechinul. Mai bine să tragem mai țeapăn...

După un minut, exemplarul de expoziție era la mal. Zbătîndu-se disperat pe iarbă. Dar și jăluindu-se totodată. Nu era somn, nici crap, și nici vreo altă specie „piscicolă” majoră. Ci-un biet guvide, în persoana lui Găbiță. Care purta în pulpa dreaptă cîrligele lansate de Rechin.

Numaidecît, dar și nițel speriat, comandantul a-ncercat să-i extragă țepoaiile în trei ace. Fără nici un rezultat. Cu cît trăgea de ele mai tare, cu-atît urla Guvidele mai puternic.

Neavînd altă soluție, în cele din urmă l-au dus la spitalul din Sulina, cu barca lui Nae, unde chirurgul l-a operat pe loc. Arătîndu-le piesa, le-a spus surîzînd:

— Asta rămîne la mine! Mai am vreo două sute... Că și eu-s pescar!

Într-una din zile, datorită curiozității științifice a expediționarilor, care țineau neapărat să asiste la vărsarea Dunării în mare, și cu-acest prilej să prindă și niște-meduze, zona respectivă abundînd în asemenea vietăți, avuseseră parte numai de mari satisfacții.

Pînă să răzbată la punctul respectiv, fuseseră nevoiți să calce-n picioare postaje întregi de păpuriș, alegîndu-se cu tălpile tăiate și-nțepate. Iar cînd se-avîntaseră la cules

de meduze, nu ținuseră seamă de faptul că drăcoveniile astea frumoase purtau în ele și-o otravă, care le apăra de vrăjmași, și provoca usturimi arzătoare celor care le luau în mînă.

Așa că, la întoarcere, după ce admiraseră miracolul vărsării Dunării în mare, printr-una din gurile fluviului, abia de mai fuseseră în stare să meargă. Tălpile picioare-lor dureau, mîinile usturau și se umflaseră și-ncă într-un asemenea bal, încît nici să se sprijine unul de altul nu erau capabili.

Însă-n după-amiaza aceleiași zile și-au scos pîrleala. Cînd a avut loc memorabilul meci de fotbal cu echipa cătunului din apropiere.

Pe la ceasurile șase, după ce se ospătaseră și se odihniseră, avînd în vedere cele pățite, și după ce alcătuiseră formația „Nisetrul 2”, alegîndu-i pe cei mai buni jucători, unsprezece persoane, din cele treisprezece care se aflau în expediție, rămînînd în afară doar tovarășa Somnu și Ancuța, care n-aveau calificarea necesară, i-au așteptat pe reprezentanții fotbaliștilor din sătucul lui Nae, barcagiul.

Punctuali, dar și politicoși, aceștia au venit la ora fixată, aducînd unele daruri, mai cu seamă din cele comestibile: roșii, ardei gras, castraveți, vinete, ceapă și usturoi. În plus, și-

au declinat și numele, ca să se știe cu cine se va avea de-a face. Impresionați de sonoritatea numelor auzite, Babușcă s-a simțit obligat să ofere și el o amintire oaspeților, și le-a înmînat un tricou pe care sta scris „Nisetru 2”.

Profesorul Somnu, care făcea parte din formația gazdelor; i-a anunțat pe localnici că va juca în poartă, deoarece depășise de mult vîrsta juniorilor, și nu vroia să lupte cu niște prichindei.

— Care prichindei, bre? întrebare strengărește Bogu.

— Cum care? Băieții mei, băieții voștri...

— Păi noi muncim, bre, de dimineață și pînă-n seară, îi ajutăm pe-ai bătrîni, fie la pescuit, cînd scoatem lot- cile-n larg, fie la spălatul și uscatul năvoadelor... Apoi, spintecăm prada, o sărăm, facem crap-șaran afumat, și multe alte marafeturi. Este?

— Și ce, copiii mei stau de pomană? s-a enervat ni- țel comandantul.

— D-apăi ce mare brînză să facă, dacă sînteți de la București?

— Tocmai brînză, măi Bogule, fiindcă sîntem de la munte, dintr-un sat de oieri nemaipomenit, cum nu mai este altul pe lume! Părinții lor sînt, în cea mai mare parte, ciobani, iar odraslele cată să le fie de mare ajutor. Atunci cînd nu-s la școală, merg și ei la pășunatul mioarelor, pe creste de munte, îi ajută la închegatul cașului, la fiertul mămăligii. Bineînțeles, nu toți. Fiindcă-s și unii care s-au cam boierit, și-așteaptă de la cei mari să li se deie mură-n gură... Așa că, dragule, greșești amarnic, judecînd lucru-rile în pripă. În afară de asta, nici copiii din București nu fug de muncă. Merg și ei la practică, în uzine și fabrici, lucrează și-nvață, iar unele produse, ce ies din mîinile lor, se

vînd și la voi, în magazinele cooperației. Altmin-teri, de unde ați avea lopeți, cazmale, fire pentru împle-titul năvoadelor?...

— Atunci s-avem iertare, bre! a mormăit spășit Bogu. N-aveam cunoștință că așa stau lucrurile... Dar multe mai află omu', cînd întîlnește oameni ca matale!

Meciul s-a desfășurat destul de interesant. Localnicii se lămuriseră în privința „bucureștenilor” de la Mă-tău, și se comportaseră normal. Adică, într-un fel spus, nu-i cruțaseră.

Cînd s-a marcat însă primul gol, de către mățăoani, natura a sărit în ajutorul băștinașilor. O invazie de țîn-țari, sub forma unor roiuri de gîngănii, s-a abătut asupra fotbaliștilor. Fiind asudați, reprezentau cea mai atrăgătoare pistă de aterizare pentru minusculele bestiole. Care au început să-i piște cu ferocitate. Însă fără discriminări. Nu le interesau care erau de-ai locului, și care venetici.

În timp ce ambele echipe luptau, atît între ele, cît și cu țînțarii, cu-aceștia din urmă chiar mai îndîrjit, golurile curgeau gîrlă. Cînd într-o poartă, cînd în alta. Pe cînd Somnu își trăgea palme, ca să ucidă dintr-un singur foc, barem o formație de zburătoare ceva mai numeroasă, cei din echipa adversă, fugăriți de țînțari, și-ncă atît de crîncen, încît aveai impresia că deveniseră niște rachete sol-sol, profitau de ocazie și, fără să-și dea seama cum, vîrau mingea în poartă.

În replică, expediționarii, mai mult țopăind, din pri-cina minusculelor jivine, care îi pișeau vrăjmașe, de unde puteau, numai cărnită să fie, executau niște driblinguri și fente incredibile. Încît, în clipa cînd portarul localnicilor, bietul de Berevoi, era ocupat cu

stîlcirea tîntărilor, plonjînd peste ei, băieții îi și băgau golul.

Dacă n-ar fi intervenit tovarășa Somnu, partida avea toate șansele să se încheie cu un scor catastrofic, ceva între 18—17. Sau invers. Căci nici nu mai exista posibilitatea de-a fi identificate echipele. Sfătuită de Nae, barcagiul, care asista și el la meci, amuzîndu-se copios, dăduse foc la niște cîrpe, grămezi de stof și gunoaie.

Fumul risipindu-se în vălătuci pretutindeni, nu numai peste terenul de joc, în mai puțin de-un minut nu se mai vedea nimic. Tușind amarnic, cu ochii scăldați de lacrimi, echipele își mai marcaseră vreo cîteva autogoluri, neștiind la care poartă trag. În schimb, tîntării dispăruseră.

Cînd au intrat în corturi, să-și dezbrace costumele în care jucaseră, copiii au realizat că bestiile se adăpostiseră aici, furișîndu-se prin toate ungherele, pe sub saltele pneumatice, prin sacii de dormit.

În plus de-asta, au constatat că zadarnic își căutau mingea de care se folosiseră la meci. Cu toate minuțioasele cercetări, izbutiseră doar să ațîțe și mai strașnic hoardele de tîntări. Și, temporar, renunțaseră la continuarea investigațiilor. Destul de mîhnîți însă.

La cină, după ce-i relataseră comandantului despre enigmatică dispariție a mingii, acesta le recomandase:

— Uitați ce-i facem! După ce terminați de mîncat, plecați prin cătunul în care locuiesc băieții cu care-ați jucat, și luați-i la întrebări. Dar pe-ocolite, ca nu cumva să-i jigniți... Astfel, în afară de-o plimbare binefăcătoare, poate dați și de urma balonului rotund!

— Sau plat! a rostit Guvidele, destul de sceptic.

— Cum adică? l-a întrebat profesorul Somnu.

— Dacă l-au șterpelit ei, ca să ne facă o farsă, precum l-au dezumflat! Ca să-l pitească mai lesne, ocupînd mai puțin loc...

— Ia te uită unde era detectivul! Bravo, Găbiță, înseamnă că-ți umblă mintea... Știi ce, preiei asupra ta misiunea găsirii mingii. Însă procedează cu finețe. Din clipa aceasta ești comandantul grupului special, însărcinat cu descoperirea glumeților... Te simți în stare?

— Ba bine că nu! s-a umflat în pene Guvidele, deși ar fi trebuit să posede numai solzi.

Iar peste vreo cîteva minute, întreg corpul expediționar a plecat la plimbare. Cu Găbiță în frunte. Sau „detectivul Guvide”, mai bine zis.

Totuși, în ciuda boacănelor înfăptuite pînă mai de cu-rînd, de astă dată s-a descurcat de nota zece. Cu plus. Fiind dotat de natură c-un pic de șiretenie, aceasta repre-zentînd o inteligență în stare incipientă, neformată încă, i-a luat cu anasîna pe cei interogați. Prefăcîndu-se liniștit, a-ntrebat doar așa, într-o doară:

— Măi Berevoi, și tu, Bogule, n-ați băgat de seamă cumva unde ne-am pus mingea, după ce-am terminat meciul? La locul obișnuit n-am mai găsit decît trei mingi, din cele patru pe care știam că le-adusesem cu noi...

— Cum, bre, mai aveți trei bucăți, în afară de cea pe care-am luat-o?...

— Dar bineînțeles! l-a asigurat Guvide. Special am cărat mai multe, ca s-avem de unde dărui prietenilor.

— Atunci, s-a minunat Berevoi, pe-asta o putem păstra?

— Deocamdată ne-o înapoiati, și-o să vă dăm una mai bună, din celelalte. Bineînțeles, dacă nu s-or fi speriat și ele și n-or fi făcut picioare!...

— Dacă-i așa, stați nițel, să v-o aduc! a spus Bogu, plecînd grăbit spre grajd și tîrîndu-l pe Berevoi după el. Am vrut să facem o glumă, și-a ieșit pe dos.

Cînd s-au văzut în posesia obiectului, copiii și-au luat rămas bun de la cei doi. Apoi s-au îndepărtat, orbecăind prin beznă. Însă Găbiță i-a oprit, ceva mai încolo, și le-a cerut:

— Haidem îndărăt! S-ascultăm, pitiți lîngă gard, ce-i face tac-su lu' Bogu... Cînd a venit dinspre grajd, cu mingea în mînă, bătrînul privea furios și extrem de nemulțumit. Și sînt tare curios să aflu de ce...

Nici n-a mai fost nevoie să se-apropie prea mult de casa Bogu, căci se-auzea de la poștă ceea ce discutau seniorul și juniorul.

— Bă, copile, cine te-a pus să le dai ălora, de la oraș, mingea-ndărăt?... Ne faci de rîs, și-or să te crează toți prost.

— Tataie, n-o lua chiar așa, că n-ai dreptate! Zău, bre... De altfel, mîine le-o duceam și singur, fără să mă mai ia băieții la-ntrebări. Toamna, cînd au să-nceapă lecțiile, aș mai avea obraz să dau ochi cu-ăilalți copii? Cînd merg la școală, vreau să-mi țin capul sus, și nu să umblu cu privirile-n pămînt... Mare prostie am făcut, cînd le-am luat mingea! Dar eram mîniați, că ne bătuseră la fotbal...

În secunda următoare, nici mai mult nici mai puțin, a răsunat o palmă cumplită. Iar Guvidele le-a comunicat băieților deducția sa:

— Cred că i-a mutat fălcile din loc lu' bietu Bogu!

Însă l-a contrazis Rechinul, informîndu-l:

— Nu-i chiar așa... Dat fiindcă-s mai înalt, am văzut prea bine cele întâmplăte!

— Și ce, l-a pocnit Bogu pe tac-su?

— Nu! Bătrînul și-a tras singur o scatoalcă, de i s-a zguduit capul, iar acuma plînge cu fi-su în brațe...

Profesorul Somnu, cînd a aflat despre cele petrecute, iar Rechinul îi spusese că nu era ceva în regulă, a emis o altă presupunere:

— Măi copii, eu, dimpotrivă, cred că totu-i în regulă! Au minte! În primul rînd, Bogu ă! mic... Care vrea să-și păstreze sufletul neîntinat. Și-apoi și-al bătrîn, deoarece a știut să-ncaseze lecția pe care i-a dat-o fiu-său!

Expediționarii, căzuți pe gînduri, au cugetat îndelung asupra evenimentelor din seara aceea. Și, la ora culcării, de față cu toți, Babușcă i-a declarat comandantului:

— Ce-ați zice, tovarășe Somnu, dacă le-am dărui vecinilor noștri mînea?...

— Nimic! Decît că-mi vine să vă pup... Aveți și su- flet, și cap!

25.

„Nisetronauții”, cînd la trap, cînd la galop, spre... finish

În puținele zile care le mai rămăseseră de petrecut în Deltă, comandantul Somnu, ca să-i răsplătească pentru cumințenia lor, a organizat o serie de acțiuni. Interesante și instructive.

Una din acestea, desfășurată chiar a doua zi după ce avusese loc investigația detectivistică a Guvidelui, soldată cu generoasa cedare a mingii, reprezenta un concurs de înot. Cel mai bun dintre înotători, respectiv cel ce-avea să ajungă primul la punctul terminal, urma să primească o diplomă de onoare. Prin care i se acorda titlul de „Nisetrul rapid”.

La semnalul dat de profesor, cu un fluier de arbitru, pe cînd stătea pe malul canalului Cardon ca să supravegheze întrecerea, asistat de soață și Ancuța, dar și de Nae-bar-cagiul, anume chemat pentru cazul cînd s-ar fi întîmplat ceva, și-ar fi fost nevoie de asistență de tip „salvamar”, elevii, cei zece, s-au aruncat cu toții în apă. Și-au purces să dea din mîini și din picioare. Care dezordonat, de-ai fi zis că-n clipele următoare se-neacă, și se duce la fund ca un sac plin cu cartofi, care ritmic și elegant, care mai aproape deloc.

Speriat de faptul că șapte dintre concurenți, între timp, dispăruseră sub apă, probabil înotînd în stil scufundat, Somnu a strigat puternic:

— Năicule, suie-te-n lotcă și ia-te după ei! Și spune-le c-am ordonat să practice numai brasul... Altminteri, îi descalific!

N-a mai fost nevoie de nici o amenințare. După ce barcagiul i-a cules de pe fundul canalului, unde se ocu- pau intens cu absorbția de apă, înghițind-o în cantități industriale, cei șapte au fost aduși la mal, lângă profesor. Unde Nae i-a depus pe iarbă, la picioarele acestuia, spu-nîndu-i la ureche:

— Dom'le profesor, eu aș zice să-i lăsăm mai bine așa, cum îs acu'!

— Păi cum sînt, măi Nae? nu l-a prea înțeleș Somnu.

— Nișel cam morți! Adică înecați...

— Ce, ești nebun? aproape c-a urlat comandantul. Mi-ai omorît copiii, nefericitule...

— Ba matală... Că nu eu i-am pus să-noate!

— Pune mîna, nu mai sta, să-i aducem la viață, sco- țînd apa din ei! i-a strigat Somnu. Voi cum procedați, cînd se-neacă un om de-al vostru?

— Foarte bine! l-a lămurit barcagiul. Îl înmormîntăm...

— Nae, treci la treabă, și cît mai urgent, că-altmin- teri îți pocnesc una după ceafă, de nu te vezi... Haide, să-i ridicăm pe toți cu picioarele în sus!

Barcagiul, deloc speriat, ci mai mult curios să vadă dacă-i reușește profesorului figura, și-a urcat numaidecît lotca pe mal, a-ntors-o cu fundul în sus și, ajutat de Som-nu, nevasta acestuia și de Ancuța, a pornit să-i așeze pe cei șapte de-a latul lotcăi. Unul lângă altul, de- ai fi zis că-s niște somni puși la uscat. Cu picioarele priponite de chila lotcăi, și cu capetele-n jos, spre canal.

Profesorul și Rely Somnu, ca înnebuniți, au început imediat să apese pîntecele celor șapte „morți”. Pompau atît de energic la ei, încît creau impresia că vor să extragă pe gurile lor apă din Cardon. Observînd că Guvidele dă

unele semne de viață, comandantul l-a mobilizat pe Nae:

— Năicule, ia-l în primire, c-a pornit să funcționeze! Iară noi ne-ocupăm de-ăilalți...

Cînd s-a apucat barcagiul să-l bușească pe Găbiță ăl mic, peste nici un minut a și scos două vedre de apă din el... Țîșnea din Guvide șuvoiul, atît de năvalnic și gros, încît părea mai curînd cișmea decît pui de om. În clipele următoare, și ceilalți șase intrau în stare de „funcționare”, după cum prea bine se exprimase Somnu.

Iar cînd s-au întors și înotătorii, mînioși că ajunseseră în același timp, Rechinul s-a crucit, la figurat, bineînțeles, cînd i-a zărit pe cei șapte transformați în furtunuri. Și s-a interesat, vădit contrariat:

— Păi bine, tovarășe comandant, dumneavoastră vă ocupați de irigații, în timp ce noi ne dăm de ceasul morții, căznindu-ne să cîștigăm concursul?... Nu-i drept, zău așa!

Privind nedumerit la el, Somnu l-a întrebat:

— Mă Silvică, ți s-a-ntunecat mintea, de nu-ți dai seama ce-au pățit copiii? Sau faci doar pe prostu', ea să nu fi tras la răspundere? Nu trebuia să te ocupi de echi-paj, să-i înveți pe toți să-noate, împreună cu Babușcă și Bibanu?...

— Ne-am ocupat, tovarășe Somnu, însă au învățat și ei, atît cît i-a ajutat capu'!...

— Bine, deocamdată nu mai discutăm! l-a repezit comandantul. Dă-mi o mîna de ajutor, să le facem respirație artificială. Și tu Babușcă, și tu Bibanule! Dacă nu-i aducem cît mai rapid la viață, n-o să vă mai ajute nici capul, dar nici celelalte membre... Că vă bat de vă stîlcesc, absolut nepedagogic. De ce nu m-ați anunțat că nu-s apți pentru întrecere?

Rechinul, și mai ales Bibanul, care, acesta din urmă se pricepea de minune să administreze o respirație artificială, au trecut urgent la suflat. Luându-i la rînd pe cei șapte. Trăgeau aer în piept, cît mai mult, și-apoi, lipin- du-și gura de cea a pacientului, băgau oxigen în el din toate puterile. Peste vreo două minute, cei șapte dăntuiau fericiți pe iarbă, bucurîndu-se că mai erau pe lumea aceasta. Numai Rechinul, Bibanul și Babușcă se simțeau acuma rău. Exageraseră cu pomparea aerului.

Guvide, privind la ei mirat, dar și compătitor, i-a zis Somnului:

— Ce-au pățit, tovarășe comandant, sînt amărîți fi-îndcă-au pierdut întrecerea?...

— Exact! Cum de-ai ghicit?... Însă și tu ai pățit-o... Mai știi ce s-a-ntîmplat?

— Sigur că da! Împreună cu ceilalți „nisetri”, care-s acum împreună cu noi, ne-am înțeles să le-o facem campi-onilor, adică lu’ Rechinu, Babușcă și Bibanu. Că prea se dădeau măriți, și nu vroiau să ne învețe înotul de perfor-manță... Ținîndu-l numai pentru ei. Și-am hotărît să ne dăm la fund și să-notăm numai sub apă. Undeva, însă, cred c-am calculat greșit cronometrajul și metrajul. Și, la un moment dat, am început să-nghițim din canal... Pînă nu ne-am mai putut ridica la suprafață... Aici ne-am păcălit!

Profesorul Somnu, înmărmurit de cele auzite, a ținut totuși să aibă un supliment de informații.

— Ia ascultă, Guvidule, dar de-notat știați ceva?

— Păi nu v-am spus că ne-au învățat campionii?

— Deci, ei n-ar avea nici o vină! a conchis comandantul.

— Sigur că nu!

— Măi Găbiță, știi ce-mi place mie la tine? l-a în- trebat Somnu.

— Da, și-anume că-mi bubuie mintea!

— Ei vezi, aici ești în eroare! După ce că-ți bubuie, dar nu în cavitatea craniană, unde ar fi normal să existe ceva și din articolul pomenit de tine, comiți numai boacă-ne și năzdrăvănii... Erai cât pe ce să mori, și nu numai tu ci și alți șase colegi de-ai tăi!

— Din prostie! l-a luat gura pe dinainte pe Guvide.

— Corect grăit-ai! Asta-mi place... Sinceritatea ta! Aici ai brodit-o...

La cină, tovarășa Somnu, ajutată de bărbatu-său, le-a pregătit tuturor concurenților, și salvaților dar și presupușilor vinovați, o masă pe cinste. Prăjindu-le vreo șase ocale de crap la tigaie. Din cel adus, în dar, de barcagiul Nae. Acesta imaginându-și, astfel, că i se va ierta zăbava. De-a fi readus la viață, însă cu întârziere, șapte suflete neprihănite.

Acuma, cu duhul împăcat, barcagiul asista înlăcră- mat de bucurie la ospățul copiilor. Arătau sănătoși, zdraveni, vioi și binedispuși. Și i-a șoptit comandantului:

— Noi i-am salvat!... Ce bine-mi pare că mi-ați deschis ochii, când ați băgat de seamă că intrase șovăiala în mine!

— Mă rog, s-ar putea spune și-așa, că „noi”! Însă n-am fost singuri. Iar matală, Năicule, nu erai printre cei din frunte... Îți pierduseși firea. Totuși ai și merite. Mai ales c-ai tras lotca pe uscat, și ne-ai pus la dispoziție o instalație utilă pentru întinderea accidentaților!

— Deci, tovarășe profesor, se cheamă că-s și eu „noi”! a conchis barcagiul extrem de fericit.

După evenimentele de mai sus, în răstimpul cât mai rămăsese pînă la încheierea perioadei de expediție, profesorul Somnu i-a mobilizat pe zoologi și botaniști:

— Măi băieți, în special tu, Iulică, zis și Țiparul, cât și Mari Crăpceanu, ar fi cel mai prielnic moment, acum cînd intrăm într-o perioadă de refacere, să vă odihniți activ, ocupîndu-vă de sarcina voastră, dar și-a expediției „Nisetru 2”: completarea colecției noastre, cu peștii specifici apelor Deltei, precum și cu vreo cîteva exemplare din fauna locală. Iar voi, Mari II Carasu și Aurelia Somnu, să puneți la ierbar plantele ce nu se găsesc pe la noi, ci numai pe plaiurile dobrogene...

De-a doua zi, încă din zori, Iulică Țiparul și Mari Crăpceanu au solicitat întreg echipajul la pescuit. În nădejdea că, la ora aceea, li se oferea ocazia să recolteze unele specii, din cele mai rare, viețuind în undele canalului Cardon.

Nicicînd, pînă atunci, echipajul nu avusese atîta noroc la dat cu undița, lanseta și prostovolul. Către seară, sub îndrumarea comandantului, toată lumea se ocupa cu punerea la conservat a „colecției”. Avînd la dispoziție borcane, rămase goale după consumarea conținutului, introduceau fel și fel de pești înăuntrul acestora, turnînd apoi spirt peste ei. La un moment dat, comandantul s-a interesat:

— Dar de vreun țipar n-ați dat?

— Încă nu! l-a informat Mari Crăpceanu. Dar pînă se-ntunecă, avem destul timp. De-ar fi încăput Iulică în borcan, îl puteam vîrî pe el în spirt, că tot i se zice Țiparul...

— Imposibil! a intervenit Guvidele. Elevii n-au voie să consume alcool... Însă am observat eu, cînd mă plimbam pe malul canalului, un

loc unde și-a făcut sălașul un țipar de toată frumusețea. Și-i atît de cuminte și liniștit, încît sînt sigur c-am să-l pot prinde cu mîna!

Pe cînd astupau borcanele și-l așteptau pe Guvide să se prezinte cu articolul ce le lipsea, acesta și-a și făcut apariția, entuziasmat:

— Tovarășe comandant, fraților, sînt convins c-am dat peste cel mai interesant tip de țipar... Poate chiar o specie fosilă. Ia priviți!

În oala cu care Guvidele plecase la pescuit, zăcea, pe fundul acesteia, făcut rotocol, un specimen într-adevăr bizar. Era el lung, de dimensiunile normale pentru un țipar obișnuit, însă prezenta o ciudățenie cu totul ieșită din comun. Era atît de aplatizat, încît nu părea să depășească doi milimetri în grosime.

Uimit, comandantul l-a examinat la lumina lanternei. Și-a exclamat cuprins de-o bucurie nespusă:

— Bravo ție, măi Guvide! Că mă tot întrebam pe unde puteam să-mi fi pierdut cureaua de la pantaloni... Acum am aflat. Cînd am fost alaltăieri la scaldă. Și n-am intrat în apă decît cu costumul de baie. Pesemne că, dezbrăcîndu-mă, mi-a picat cureaua în apă... Și-a zăcut, pînă-n seara asta, în mîlul Cardonului, pe post de țipar, ba și fosil pe deasupra!

Spre amuzamentul întregului echipaj, complet fîstîcit, Guvide a încercat să dea unele explicații:

— De-aia n-a mișcat, cînd am înșfăcat-o de coadă. Se uita la mine cu niște ochi atît de strălucitori, încît mi-a fost teamă s-o apuc de cap...

— Cum să nu sclipească, dacă erau capsele metalice cu care-mi prind legătura pantalonilor? i-a furnizat informația necesară profesorul Somnu.

Mai târziu, adunați în jurul unui foc de tabără, Iulică și Mari au povestit despre ciudățeniile faunei existente în Delta. Dorind să-i completeze, Cristian a ținut să declare asistenței, ca să nu se creadă despre el că-i afon în materie de zoologie:

— Și mai există două animale specifice Dobrogei... Enotul și atul!

— De unde-ai aflat despre ele? s-a interesat Mari, ni-țel invidios.

— Din jocurile de cuvinte încrucișate. Unde, la definiții, calul dobrogean se cheama **at**, iar cîinele, **enot**!

— Păi da, așa-i cînd studiezi zoologie prin paginile revistei „Rebus”! a intervenit Iulică. At, ca să afli și tu, este un cal obișnuit, căruia doar localnicii îi spun astfel. Iar enotul, dragă colega, nu-i cîine, ci-un animal cu blană scumpă, extrem de rar, și care doar vag seamănă cu po-tăile domestice. În limbaj științific, se cheamă *Nyctereutes prociynoides*... Deci, altă mîncare de pește!

— Cum adică, e comestibil? a ținut să-și îmbogățească mintea și botanistul echipajului, Mari II, Carasul.

— Nicidecum! Decît blana... Adică, stai puțin, m-a luat gura pe dinainte, se prelucrează, nu se mănîncă!... l-a lămurit darnic Iulică, mîndru de sine.

A doua zi însă, după deșteptare și gustarea de dimineață, cînd toată omenirea echipajului s-a interesat dacă nu cumva se va servi, ca supliment la ceai, și niscaiva curea la tigaie sau friptură de blană, făcînd un haz nebun pe socoteala zoologilor, a venit și rîndul botaniștilor să apeleze la ajutorul general. Căci, după cum îi informase tovarășa Somnu, soția comandantului, care, în afară de „bucătăreasă”, mai era și botanist II, plantele

ar fi fost bine să se recolteze înainte de-a suferi de vîpia soarelui.

— Mergem cu toții, chiar de-ar fi nevoie și-n miez de noapte! s-a grăbit, entuziasmat, să declare Mari Crăp-ceanul. Și dumneavoastră, botaniștii, laolaltă cu întreg echipajul, ne-ați recoltat peștii ce ne trebuiau pentru colecția laboratorului de la școală...

— Cum adică, măi Mari, vrei să mai zăbovim pînă-n ceas tîrziu de noapte? s-a minunat profesoara.

— Cred c-așa se vor petrece lucrurile! s-a băgat în vorbă și Mari II, Carasul, botanist I, conform misiunii pe care-o avea în cadrul expediției „Nisetru 2”. Noi, adică eu și cu dumneavoastră, care știm ce ne trebuie pentru ierbarele noastre, n-avem nici o problemă, au însă, și-ncă din belșug, colectorii, colegii ce ne vor însoți...

— Încă nu mi-e clar ce vrei să spui, tovarășe bota- nist I, și-a exprimat nedumerirea adjuncta sa. Ce probleme îi frămîntă?

— Deocamdată nu-i frămîntă, căci nu le cunosc! Necazul este că, și-aici îmi recunosc vina, n-am apucat să le spun mai pe larg despre flora specifică Deltei... Îmi îngăduiți să reamintesc acum, pe loc, într-o scurtă informare, cîte ceva din lumea plantelor, care alcătuiesc bo-găția acestor locuri de basm?

Căpătînd imediat acordul tovarășei Somnu, Carasul și-a extras din buzunar cîteva bilețele și-a purces imediat să recite:

— Plantele rare, din Delta Dunării, sînt următoarele: **feriga de baltă**, care se dezvoltă pe plauri, și, deci, n-avem cum s-o recoltăm, **stuful**, existent și prin bălțile noastre, și pentru care, iarăși, consider că nu-i cazul să batem coclaurii după el... De altfel, și celelalte plante nu vor avea cum fi

culese, fiindcă le știu numai după nume, și habar n-am cum arată. Însă am să le pomenesc, ca să nu iasă vorbe urâte la adresa botanicii. Ele sînt: **Moțul, Foar-feca-bălții, Nufărul-alb, Cornaciul, Pluticeii, Menta acvatică**, și-ncă vreo cîteva de mai mică însemnătate! Asta am avut de spus. Mulțumesc pentru atenție...

Copiii, prinzîndu-l pe Mari II, Carasul, cu mîta în sac, adică doar își notase, de cine știe unde, cîteva denumiri bizare de plante, fără să aibă habar unde anume se dez-voltă, care-i perioada optimă de recoltare și nici cum arată ele, au izbucnit în hohote de rîs, însoțite de aplauze.

— Bravo, Mari!

— Scurt și cuprinzător, Carasule!

— Ești măreț, botanistule! înseamnă că nici nu prea avem ce culege...

Înțelegînd sursa entuziasmului colectiv, deși era nu- mai botanist II, profesoara Aurelia Somnu a considerat necesar să-l mai reducă, spunîndu-le colegilor de expediție:

— Dragii mei, să-l iertăm pe Carasul, pentru unele slăbiciuni documentare. Nici n-avea experiența necesară. Eu însă, posedînd și-un tratat de botanică ilustrat, am să-l pot ajuta la identificarea speciilor citate. Totul este să nu mai stăm aici, de pomană, și să pornim la drum... Pe măsură ce-ntîlnim planta care ne trebuie, o comparăm cu desenul colorat din carte, și-apoi o punem între file de hîrtie, pentru conservare!

Spre seară, cînd întreg echipajul „Nisetrul 2” făcea cale întoarsă, spre tabără, întrucît zăbovisе prea mult pe drumurile colindate, tragedia se afla în punctul său culminant. Din mai multe motive. Expediția suferea de oboseală, foame și, mai cu seamă, de urzicăături cumplite. Unii co- pii aveau mîinile

și picioarele pline de bășici, iar alții, care scăpaseră de-acest aspect al contactului cu urzica, se plîn-geau de mîncărimi insuportabile.

Norocul tuturor a fost că, în momentul sosirii barca-giul Nae se afla la tabără, punînd unele lucruri la punct cu comandantul Somnu. Văzînd imediat despre ce-i vorba, s-a ridicat numaidecît de la locul său și s-a repezit la vreo cîteva tufe aflate în apropiere. Rupînd frunze și tulpini, fără a mai sta mult pe gînduri, a pornit să frece cu ele părțile suferinde ale bravilor expediționari.

Spre minunarea generală, umflăturile s-au redus simțitor, iar mîncărimile au pierit pe dată.

— Ce-au pățit copiii, și ce le-ai făcut ca să le treacă necazurile? s-a interesat comandantul adresîndu-se bar-cagiului.

— Ce să pată? Nimic rău... S-au urzicat. Tot umblînd după ierburi rare, au dat peste bălăriile cu urzici. Dacă freci locul dureros cu izmă iute, pipărată, scapi cît ai zice pește de necaz...

Mari Carasul, l-a întrebat și el pe Nae barcagiul:

— Nene, cum se cheamă izma aceea, pe care-i citat-o, nu cumva ***Mentha aquatica***?

— Nicidecum... Izmă creață, și nimic mai mult! Aia, de care-ai zis matale, c-o știu și pe ea, crește numai pe plauri. Așa m-a învățat un vestit albinar, care-și aduce mereu stupii în Deltă... Iar urzicile, să afli și matale, de la un țăran de-al locului, sînt și ele de două feluri. Urzici vii, care te pișcă de-ți ies ochii din cap, și urzici moarte, din partea cărora nu păți nimic!

Botanistul s-a rușinat, și le-a explicat colegilor:

— Așa este, întocmai cum ne-a spus nea Năicu-barca-giul! După ce mor, urzicile vii se numesc urzici moarte, și nu-ți mai fac necazuri... Am dreptate, nene barcagiule?

— Deloc! Urzicile moarte nu-s moarte fiindcă și-au dat duhul, ci pen'că așa s-au născut. Nevătămătoare... Noi le osevim repede, judecînd după locul unde cresc. Cele vii, în cîmp, la soare, iar ălelalte mai la umbră, pe lîngă marginea pădurilor! Deci, ați învățat și de la mine ceva...

Deși ar fi trebuit să fie încîntați, deoarece izbutiseră să culeagă unele plante din lista lui Mari II, membrii expediției păreau totuși nemulțumiți de ceva. Iar Rechinul a-ntrebat-o pe tovarășa Somnu:

— Dumnevoastră știați de povestea asta, cu urzicile?

— Cum să nu! Dar am vrut să simțiți pe viu ce-n-seamnă experiența...

Cu-atît mai mult cu cît cunoșteam și leacul folosit de nenea barcagiul!

A doua zi, ca să-și mai revină expediționarii de pe urma celor pățite, au mers cu toții la Consiliul popular al orașului. Iar primarul i-a primit frumos, servindu-i cu prăjiturile și pepsi. Apoi i-a chestionat de unde sînt, cum le-a plăcut în Deltă, și dacă sînt dornici să afle cîte ceva despre istoria Sulinei.

După ce-au ascultat expozeul primarului, la îndemnul acestuia s-au dus să viziteze fabrica de conserve din pește, una din cele mai mari din țară. Și nu le-a părut rău. Mai ales că directorul, încîntat de entuziasmul manifestat de copii, i-a invitat să ia prînzul cu dînsul, la cantina uzinei. Unde s-au ocupat cu degustarea tuturor sortimentelor produse de uriașa fabrică. Vreo cincizeci și ceva, pe

puțin. Așa că, plecînd de la masă destul de îngreunați, cînd s-au

urcat în lotca lui Nae, acesta s-a minunat, întrebîndu-l pe Somnu:

— Domnu' profesor, ce-ați luat de la oraș, de trageți atît de greu la cîntar, încît mi s-a scufundat lotca în apă, cu vreo trei degete mai mult decît atunci cînd v-am adus? Ați cumpărat cumva plumb, ca s-aveți la pescuit?

În ziua hotărîtă pentru plecare, toată lumea s-a ocupat de bagaje, de împachetarea cu grijă a plantelor și peștilor recoltați, de demontarea corturilor, de curățirea terenului unde fusese organizată tabăra, astfel încît, după eliberarea acestuia, să nu mai rămîină urmă de gunoaie, resturi și-alte păcătoșenii.

Nae, sosit încă dinainte de prînz, i-a cărat cu lotca, în vreo cinci sau șase rînduri, trecîndu-i canalul Cardon. La despărțire, prilej cu care copiii i-au dăruit un trening nou, anume cumpărat pentru Nae, barcagiul le-a mulțumit din toată inima. Și-apoi a plecat, vîslind spre cătun.

Pe cînd porniseră, cu bagajele-n cîrcă, în direcția portului, pe malul canalului, la un moment dat s-au pomenit strigați din spate:

— Alooo! Alooo... Stați bre, c-a uitat Năicu să vă deie ceva!...

Barcagiul, vîslind și mai avan, de parcă s-ar fi aflat la un concurs de caiac-canoe, i-a ajuns din urmă și le-a zvîrlit din mers un sac. După care a cîrmit lotca numai-decît, și-a luat-o îndărăt.

Uimiți, expediționarii au încercat să-l întrebe despre ce-i vorba, însă barcagiul n-a mai stat să-i asculte. Guvide, curios din fire,

n-a mai avut răbdare. Și-a desfăcut gura sacului.

— Ce-i acolo, măi Găbiță? l-a întrebat Babușcă. Și de ce-ai rămas cu gura căscată?...

— Sacu-i plin cu crap-șaran afumat! Mai mult decît am prins noi, în tot timpul cît am stat în tabără... Ceea ce mă miră, e faptul că-i gata afumat, pe cînd noi n-am pescuit decît proaspăt. Oare unde l-o fi prins astfel, gata curățat și preparat?... Asta-i întrebarea!

— Are el o baltă a lui, pe care-o ține secretă! și-a dat cu părerea Fomisă, bucătarul. Eu cred că mai întîi afumă bine toată balta, și-apoi scoate crapii, la undiță, gata de băgat în cămară... Ce, te pui cu localnicii? Țștia cunosc toate tainele meseriei...

Cînd expediționarii au purces să rîdă în hohote, pe seama trăsnailor debitate de cei doi, aceștia nu s-au supă-rat ci-au început să chicotească și ei. Își dăduseră imediat seama, ajutați de colegi, că vorbiseră numai năstrușnicii.

Spre norocul lor, le-a fost dat să călătorească pînă la Galați cu-același vapor cu care sosiseră. Căpitanul i-a recunoscut, i-a invitat să vină la dînsul, pe puntea de comandă, oferindu-le astfel ocazia să admire de sus peisajul. Bine c-a fost să fie așa, deoarece vasul era cam aglomerat, asta pe de-o parte, iar pe de-alta, de cum se-mbarcaseră, aceeași ploaie care-i însoțise le plecare se dezlănțuise și-astăzi. Parcă ceva mai întetîtă.

Drumul cu trenul s-a petrecut fără probleme. Aveau atîtea impresii să-și împărtășească, încît nici nu l-au simțit, în pofida faptului că fuseseră nevoiți să-ncarce și să descarce de două ori bagajele.

Cînd au ajuns, cu bine și nevătămați, în gara lor, unde erau așteptați de părinți și neamuri, mulți dintre aceștia sosiți cu autoturismele, n-au mai băgat de seamă că-l uita-seră pe comandantul Somnu.

Pe cînd copiii erau urcați în mașini, sau plecau spre autobuz, profesorul Manole, nevastă-sa și Ancuța rămăse-seră pe peron. Iar lîngă ei o grămadă de colete, care trebuiau duse la școală. Pentru a fi depozitate la magazie, de unde fuseseră împrumutate. Și mai aveau cale lungă de parcurs, pînă să ajungă la Mățău.

Deloc mîhnit, Somnu i-a zis Soamnei:

— Draga mea, vorba lui Shakespeare, aia din **Othello**, cu maurul. Adică parafrazîndu-l, se poate spune că: „Somnu și-a făcut datoria, Somnu poate să plece!” Din păcate, lucrurile s-au petrecut invers. Ei au plecat, iar Somnu a rămas. Ce să-i faci, asta-i piesa!... Nu-i nimic, ne descurcăm noi, într-un fel. Mă duc să văd la ce oră avem autobuzul!

Pe cînd se avînta în afara gării, pentru a întreprinde cercetările de rigoare, era să fie călcat de-o „Dacie” gal-ben-portocalie. Însă, avînd condiție fizică, și-ncă excelentă, că de-aia era profesor de educație fizică, dintr-un salt a evitat accidentul. Și s-a întins lat, la pămînt, ca o plăcintă. Cînd s-a ridicat, destul de rapid, a fost cît pe ce să lovească dînsul mașina. Care oprișe chiar lîngă el.

Găbiță Babușcă și Găbiță Guvide, coborînd înspăimîntați din „Dacia” aceea oranj, s-au interesat imediat:

— Tovarășe comandant, sînteți rănit cumva?...

— Deloc! Din punct de vedere fizic...

— Și-n ce punct anume, altundeva? l-a-ntrebat Babușcă, oarecum jenat.

— Nițel în suflet! i-a mărturisit profesorul. Însă trece...

— Așa a bănuț și Guvide, cînd mi-a zis: Măi, căpitane, ce oameni sîntem noi, dacă nici nu ne mai pasă de comandant? Ai văzut, nimeni nu s-a gîndit că l-am părăsit pe peronul gării, fără să-l întrebăm dacă are cu ce se duce acasă, și, mai ales, are cu ce căra bagajele!" De-aia ne-am întors, ca să vă luăm cu noi...

Părinții Guvidelui, proprietarii autoturismului, oameni tare de treabă, și-au cerut minute-n șir scuze, pentru ne-băgarea lor de seamă, și, după ce l-au informat că există suficient loc, întrucît îmbarcaseră neamurile căpitanului într-o altă mașină, a unor prieteni, l-au rugat pe profesor să le-ngăduie a-l ajuta la încărcarea calabălîcului.

Avînd în vedere că „Dacia” lor posedă și-un portbagaj exterior, montat pe-acoperiș, au priponit acolo o parte din colete. Restul, în, poalele pasagerilor. Căci, de bine de rău, erau șapte. De fapt, mai mult de rău, decît de bine, căci contraveneau legii circulației rutiere. Socotind însă copiii ca insuficient dezvoltăți, și-au zis că n-or să aibă probleme cu apărătorii vieții lor. Și, la primul post de control, au găsit toată înțelegerea din partea agenților de la circulație. Care i-au amendat doar cu două sute de lei, în loc să le ridice carnetul.

Și-astfel s-a încheiat și ultima zi a expediției „Nise-trul 2”. Cu bine, și fără probleme speciale.

26. Zile de neuitat, însă tot la „Istrița”

Tîrziu, cred că mult după miezul-noptii, cînd profesorul Manole își terminase de povestit aventurile echipajului „Nisetrul 2”, și ne-am instalat în paturi, nădăjduind să ne viziteze moș Ene pe la gene, acasta (Manole, nu Ene) m-a iscodit:

— Ei. ce zici, maestre, acum ai realizat cum trebuie organizată o expediție?...

— Cred că da, mai ales după ce-am aflat pățaniile voastre! În orice caz, nici voi n-ați fost scutiți de necazuri.

— Mă rog! Însă minore, față de-ale „Copăii”! De fapt, altceva aș vrea să știu. Îți umblă ceva prin cap, în legătură cu „jurnalul de cort”, despre care nici pînă la ora asta nu mi-ai spus pe unde-ar trebui căutat?

— Îmi umblă! Dacă nu mi-ar umbla, ar însemna că n-am nimic în cap... Dar ar mai trebui să-mi răspunzi la o întrebare, ca să-mi pot fixa ideea care mă bîntuie...

— Și ce, ai impresia că, bîntuit de idei fixe, ai să dai de „jurnal”?

— Sigur că da! Toate marile descoperiri ale omenirii au pornit de la idei fixe, obsesive... Mă interesează să-mi dezvălui un lucru, și-anume cum ai procedat, de-ai reușit să-ți

înregistrezi în memorie atâtea amănunte asupra aventurilor „Nisetrului”?

— Păi ce, ai impresia că nu mă mai ajută ținerea de minte, și-ncă la vârsta mea? Află atunci că, în afară de memorie, am bunul obicei de-a-mi nota totul, întocmai cum am făcut și cu „jurnalul de cort”. În plus, acesta dis-părîndu-mi, am apelat și la „jurnalul echipajului”, ținut de Gabi Babușcă, cel care a fost și **cronicarul** expediției. Un caiet întreg a scris copilul, cât am stat în Deltă...

— Ținuse și el un „jurnal”?

— Dar bineînțeles, era obligația lui. Însă, dacă ar fi să mă iau din ce-am citit în caiet, cred că-și notase mai toate întâmplările noastre. Nu-i exclus să fi apelat și la colegi, pentru detalii. Și mi-a cerut voie să-și arunce o privire prin catastiful meu... Vroia să compună un material, pe care să-l trimită la **Cutezătorii!**

— Deci, chiar dacă „jurnalul de cort” a dispărut cu desăvîrșire, nimic nu-i pierdut, fiindcă îl ai pe cel oficial, al lui Babușcă! Dar când te-a rugat să-i dai catastiful matale?

— Cu vreo două sau trei zile mai înainte de-a ne înapoia la cășile noastre... Parcă așa ceva!

— Precis, sau „parcă așa ceva”? am insistat eu.

— Precis că parcă așa ceva! mi-a declarat profesorul nițel șovăielnic.

Cugetînd un pic mai adînc, ca să-mi adun gîndurile, i-am spus apoi comandantului Somnu:

— Interesant! Foarte interesant...

— Ce-i atît de interesant?

Nu i-am mărturisit nimic meșterului Manole. Ca să nu-l bag la idei. Însă mie, de ce să m-ascund după deget, eventual degete, ca să nu se observe, îmi intrase o idee în cap.

Dar am păstrat-o, deocamdată, doar pentru mine. Și-am luat-o pe ocolite, spunându-i:

— E interesant de știut, dacă vom fi în stare s-adormim, după atâtea povești și enigme... Și, doi la mână, tot atât de interesant, ce-o să mîncăm mîine dimineață, la micul dejun.

— Ei, ca să vezi și să nu crezi! Iar eu îmi făceam iluzii c-ai să-mi spui unde-i jurnalul meu...

— Fă-ți, că nu-i rău! l-am îndemnat pe profesor. După un somn întremător, și-un **breakfast** corespunzător de țeapăn, capabil să-mi accelereze funcțiile creierului, s-ar putea să-ți dezvălui și ce-i cu catastiful. Însă, dragule, nu mai înainte de-a-ți relata și eu ce-a fost cu expediția noastră. Prilej cu care ai să-ți dai seama și singur unde-i încărcătura!

Oarecum nemulțumit, profesorul s-a culcat imediat. Cu spatele la mine.

Către crăpatul de ziuă, l-am auzit umblînd brambura prin cameră. Era neliniștit. Vroind să aflu cauza, l-am întrebat:

— Ce te frămîntă, comandantule? Nu-ți dă pace s-adormi, chestia cu „jurnalul de cort”?...

— Da de unde! Din moment ce te ocupi matale de problemă, mai mult mă zadără alte necazuri... Tot de matale iscate.

— Dar ce-am mai făcut?

— Ai pomenit de micul dejun... Ei bine, tot gîndin- du-mă la el, de cînd m-am culcat, m-a pălit o pîrdalnică de foame, atât de crîncenă, încît nu-mi găsesc liniștea... De vreun sfert de ceas caut o bucățică de pîine, sau ceva apt s-o înlocuiască, și nu dau de nimic!

Milos, i-am furnizat adresa necesară:

— Manole, Manole, haide, nu mai plînge. Mai bine uită-te sub chiuveta din baie, c-am lăsat acolo o cutie de biscuiți! Să mai tragă

nițică umezeală. Fiindcă erau atît de tari, încît nici cu toporul nu-i puteai frînge...

Fără să mai aștepte amănunte, comandantul a zbughit-o imediat. Iar peste cîteva minute, mestecînd înfuriat, m-a anunțat total dezamăgit:

— S-au stricat! Praf s-au făcut... Ba au mai căpătat și-un gust parșiv, scîrbos și puțin îmbietor. Dacă nu-mi era foame, nici că m-aș fi atins de ei!

Văzînd că tot agita în mîină cutia, din care continua să se servească furibund, am aprins veioza și-am examinat-o atent. Și i-am spus:

— Vezi, de-aia-i bine să nu se pripească omul! N-ai avut răbdare să-ți dau toate detaliile. Cutia cu biscuiți era lîngă cea pe care o ai acum la dumneata. Absolut alta, pe care sta scris „Dero-lux”... Că n-avusesem unde să-i pun!

— Și-asta ce cuprinde?

— „Tix”, pentru curățat baia și dispozitivele de-acolo!

În clipa următoare, profesorul a dispărut iarăși din cîmpul meu vizual. Refugiindu-se în cămăruța de unde se-aprovizionase. Și n-a mai reapărut. Mai exact spus, eu nu l-am mai văzut. Deoarece adormisem la loc.

Dimineața, cînd m-am trezit, cam în jur de orele opt, Somnu era în patul său. Dormind buștean. Dar și scoțînd clăbuci. Cînd pe nas, cînd pe gură. Speriat, l-am bătut pe umăr, vrînd să-l scol. Profesorul, tămîie. Dormea în continuare. Atunci, îngrozit că era posibil să se fi otrăvit, și acum se afla într-o stare cataleptică, l-am zgîlțîit zdravăn. Pînă am izbutit să-l readuc la viață. Mormăind, Somnu m-a luat la rost:

— De ce nu mă lași să dorm, omule?...

— Trezește-te mai bine, și spune-mi ce-ai pățit? Nu vezi că emani clăbuci?

— Cum să văd, dacă dorm? Ei, asta-i bună! N-am pățit nimic. Am servit din cutia cealaltă, asta-i tot... Nu mi-ai zis matale, că acolo-s biscuiții?

Ținînd să verific adevărul, m-am repezit în baie. Și-am constatat tragica realitate. Femeia de serviciu, probabil, înlocuise ambalajul meu, în care adăpostisem posmagii, cu unul autentic, pe care scria „Perlan albastru”. Lămurit, în sfîrșit, l-am întrebat la întoarcere pe comandant:

— Cum te simți, Manole dragă?

— Aproximativ excelent! Nițel cam balonat, pesemne din cauza biscuiților matale...

Îngrozit, l-am mobilizat, fără să-i explic însă nimic:

— Haidem, cît mai urgent, la masă! Neapărat trebuie să bei doi litri de ceai fierbinte... Altminteri, nu te văd bine!

Cînd ne-am aflat în sala restaurantului „Istrița”, unde Papălînă aștepta nerăbdător apariția noastră, i-am și strigat acestuia, din mers:

— Papălînă, meștere, prepară rapid o oală de ceai, preferabil de mușețel sau de tei! Asta-i pentru comandantul Somnu. Iar pentru mine, vreo cinci ouă jumări, pe costiță afumată, prăjită bine și crocantă...

— Imediat, maestre! Ce nu face Papălînă pentru căpitanul Box...

Apoi, pe cînd pornea la mare viteză în direcția bucătăriei, să lanseze comanda, și-a întors capul să privească încă o dată la profesor.

Uimit, ospătarul și-a pierdut firea, imaginîndu-și că-i pradă unor halucinații. Și-atunci, gonind mai departe, tot atît de iute,

însă cu privirea țintă la Somnu, a nimerit în ușă cu capul. Care a trosnit înfiorător. Dar și lemnul ușii, de-așijderea. Năucit, Papălină nu și-a întrerupt cursa. Iar după ce-a pătruns în bucătărie, menținându-și „obiectul” în aceeași poziție, a declanșat urletele de groază ale țatei Rada. Care, în timp ce se-auzeau zgomote insolite, de farfurii sparte și cratițe doborâte, sporea și dînsa nivelul decibelilor admiși, strigînd ca apucată:

— Nefericitule, ce cauți în dulapul cu vase, de te-ai vîrît înăuntru?... Ieși de-acolo numaidecît, că-ți sfărm devla cu făcălețu’!... Nu vezi că ești c-un picior în oala cu sarmale, iar celălaltu-n cratița pentru iahnie?

După vreo jumătate de ceas, în timp ce ne servea cele comandate, însă într-o stare de tensiune nemaipomenită, deoarece numai așa îmi explicam faptul că-și pusese pe cap un ceaun de tuci, din cele de cinci ocale, încît arăta ca un cosmonaut din picturile rupestre, am încercat să aflăm ce anume îl determinase să adopte o atare costumație insolită.

— Meștere Papălină, nu ți-e bine cumva?...

— Ba de ce să nu-mi fie bine? a pornit să îngăime ospătarul, privind iarăși la comandantul Somnu. Mi-e chiar foarte bine! Dacă tovarășu’ profesor scoate clăbuci de săpun, iar tălică îl speli cu ceai pe dinăuntru, dîndu-i să bea ditamai oala, pe cînd matale te-ndopi cu de toate, fără să-ți pese de dînsul, înseamnă că-s și eu normal... Eu, care m-am străduit să vă găsesc un mecanic auto de excepție, ca să vă sar într-ajutor și să vă văd o dată plecați!

Brusc alertat, l-am și interpelat:

— Mi-ai făcut rost de-un mecanic?

— Exact!

— Cine-i, și cînd vine? am insistat eu.

— Frate-miu, Buliu, de la **auto-service**-le din Constanța... L-am chemat anume, să scăpăm de belea. Și matale, dar și noi! La telefon... Și m-a sunat aseară, să-mi spună că pică-n zilele astea. I-au dat ăia un mic concediu medical, să-și pună la punct capul. Că v-am mai spus, parcă, are ceva la unu' din creiere, nu se știe prea bine la care din ele, și uită de la mînă pînă la gură... Dacă mai ține minte, sînt sigur că vine mîine sau poimîine, cel mai târziu răspoimîine!

— Perfect! Îți mulțumesc atunci, meștere dragă...

Spre norocul meu, Buliu se afla într-o fază bună. Căci n-a uitat de promisiunea făcută. Și-a picat chiar în aceeași zi. Pe la vremea prînzului. Autodepășindu-se.

Tocmai eram la masă, împreună cu comandantul Somnu, așteptîndu-l pe Papălînă. Să ne-aducă ciorba de burtă, cu care se lăudase. În clipa cînd ospătarul s-a ivit dinspre bucătărie, planînd spre noi cu ditamai castronul în brațe, străduindu-se să nu-i scape din mîini, un țipăt cumplit a răsunat din spatele nostru, acolo unde se afla intrarea în restaurant:

— Frișcă! Unde mi-ești, Frișcă?...

Neînțelegînd ce rost avea frișca, mai ales la ciorbă de burtă, care, de obicei, se consumă cu oțet, hrean sau muj-dei de usturoi, am întors intrigați capetele în direcția sursei de emisie. Același lucru l-a făcut și Papălînă. Uitînd că era cu castronul la el. Dintr-o dată, ca și cum ar fi fost catapultat de pe-o rampă de lansare, s-a repezit apoi spre ciudata apariție proțăpită în cadrul ușii. Unde stătea zîm-bind un individ scâlîmb, îmbrăcat într-un costum de schi, iar în cîrcă avînd un rucsac de dimensiuni anormale, de parcă și-ar fi

cărat în el o întreagă instalație pentru camping (cort, saltea pneumatică, sac de dormit, inclusiv utilajele necesare pentru gătit).

Din mers, Papălină și-a reamintit de castron, și-a virat spre masa noastră, schimbându-și cursul. Avînd însă viteză, și întrucît exista riscul să ni-l verse pe haine a luat o hotărîre disperată. De autentic cascador. Și-a plonjat, cu castron eu tot, trecînd pe sub masa noastră, într-un lunecuş superb, executat la mare măiestrie. Continuîndu-și drumul, de astă-dată pe burtă și cu brațele înainte, fără să abandoneze recipientul, a doborît vreo cîteva scaune, două mese, cu tot ce se afla pe ele, și s-a oprit la picioarele celui care țipase. Abia atunci i s-a scurs pe scăfîrlie nițică zeamă fierbinte. Depunînd vasul pe dușumea, s-a șters cu dosul palmei pe creștet, scîncind ca un dulău ciomăgit:

— Aoleu și vai de mine! M-am opărit cu ciorba... De ce-ai strigat mă, ca nebunu? Haide, nu sta ca un bleg, pune mîna și ridică-mă!

Peste un minut, soseau amîndoi. Aducînd împreună castronul. Scăpat intact, ca printr-o minune. Fericit, ne-voie mare, ospătarul ne-a anunțat:

— V-am adus burta și mecanicu! Vii și nevătămați, și-una și-altu'... El e fluieru', pardon, frate-miu, Buliu!

— Îmi pare bine de cunoștință! le-am declarat eu, dînd-o pe glumă. Și cu una, și cu altul... Dar ce te-a apucat, meștere Papălină, de te-ai avîntat să faci pe racheta sol-sol? Puteai să te nenorocești...

— Eu? Nici ca cum, tovarășe căpitane Mox... Așa pătesc mai totdeauna, cînd dă norocu' peste mine. Păi ce, e puțin lucru, să-ți vină frățioru', în conced, și să te scape

de belele, adică de mașină și de dumneavoastră?

În timp ce ospătarul manevra polonicul, făcându-ne plinul la farfurii, l-am invitat pe miraculosul mecanic să servească o ciorbă de burtă cu noi. Și-am întrebat:

— Meștere Buliule, de vreme ce ne profilăm pe zeama asta, mai ai nevoie și de frișcă? C-așa ai strigat, când ai intrat pe ușă... Și ce-aveai de gând să faci cu ea?

— Să știe c-am sosit! mi-a răspuns aiuritor Buliu. Acuma, că-i aici, nu mai e cazu'...

Privind nedumerit în juru-mi, am cerut ajutor profesorului:

— Somnule, vezi pe-undeva urmă de frișcă? Spune-mi rapid, ca să-mi dau seama dacă-s zdravăn, au ba!

— Eu mi-s Frișcă, tov căpitane! a intervenit Papă- lînă. Așa că nu vă mai faceți griji. Părinții m-au botezat, încă de când m-au născut, Friederic, în nădejdea că va ieși din mine cine știe ce mare brînză, vreun boier doctor sau

ditamai ingineru'... N-a ieșit nimic! Iar de când m-am profilat pe alimentația publică, toată familia mă alintă, zicîn-du-mi Frișcă, mai la obiect. Asta-i situația, ce să-i faci...

Imediat ce-am isprăvit de îngurgitat prînzul, respectiv ciorbele de burtă, tuslamalele, precum și plăcintele de dovleac, aduse de-acasă de țața Rada, că-i rămăseseră de la sărbătorirea marelui eveniment a nașterii în familie, de-acum o săptămînă, pricină din care se cam înăcriseră nițel, ne-am deplasat cu toții la garajul motelului. Acolo, unde se afla demontată „Bombița”. În piese detașate și bramburite, pe ici, pe colo, fără să se știe prea bine dacă-s ale

„Fiețelului”, sau ale dubiței din dotarea „Istriței”.

Cînd le-a văzut, Buliu și-a tras o palmă peste frunte, de i s-au auzit trosnind oasele, și-a exclamat:

— Sfinte Pafnutie! Cine-i tămîiosu' care-a adus biata mașinuță în halul ăsta?...

— Maestrul nostru! l-a informat profesorul Somnu, indicîndu-mă, cu degetul arătător.

— Ajutat de noi! a adăugat încîntat Papălînă.

— Vai de capu' de la mine! s-a văietat Buliu.

— Dar ce-i cu el? m-am interesat îngrijorat.

— Mă doare! E cam dejghinat la încheieturi, și l-am lovit prea tare... Dar trece și-asta. Nu-i o problemă...

— Dar cu mașina?

— Nici cu ea! În cazul cînd mi-aduc aminte cum trebuie să arate un „Fiat” 600, o fac ca nouă, avion cu reacție, nu-altceva...

— M-aș mulțumi să fie iarăși mașină, și tot ar fi bine! l-am asigurat eu.

— Nici o grijă! Din ce văz pe-acilea, trebuie să iasă... Pînă-n seară, e gata!

A treia zi, de cînd tot roboteam la „Bombiță”, punînd mîna cu toții, inclusiv, uneori, și Mehmet Ali Ciubuc, interesat și dînsul să nu ne mai aibă sub aripile sale, în sfîrșit eram gata. Noi. Adică, la pămînt. De obosiți. „Bombița”, încă nu.

Dar Buliu ne-a îmbărbătat:

— Mîine trecem la probe! Mai am de montat direc-ția... Acuma duceți-vă la culcare, că nu mai am nevoie de voi!

Pe la nouă și jumătate, a doua zi, toată lumea împingea la „Fiețel”. Ca să-l scoatem

din garaj, și să-l ducem pe platoul parkingului.

Satisfăcut, priveam încântat la mașină. Chiar că arăta ca nouă. Frecase la ea Buliu, aplicându-i nu știu ce șampon special, atât de intens și apăsător, încât strălucea tinicheaua de-ai fi zis că-i oglindă din inox. Vopseaua însă, mult mai puțin. Ce-i drept, nici nu mai rămăsese mare lucru din ea. Plecase, o dată cu șamponul, când se operase limpezirea. Mă rog, nu asta conta, ci să pornească.

În clipa când Buliu m-a invitat să urc la volan, am răsuflat adânc, m-am șters de sudoarea ce-mi scălda fruntea, și-am dat urmare invitației. Instalându-mă pe scaunul șoferului, am vrut să pun cheia în contact.

Ia-o de unde nu-i!

M-am căutat prin toate buzunarele, prin caseta torpedoului, prin toate poșetele existente în „Bombiță”. Ioc! Adică nimic, în limbaj popular.

— Meștere, l-am întrebat pe Buliu, n-ai văzut cumva cheia de contact, că era împreună cu celelalte? Mi-amin-tesc precis, le lăsasem la bord.

— Nu-mi amintesc de-așa ceva, a susținut mecanicul, mai ales că nu eram aici!

Avea dreptate. În afară de faptul că suferea de amne-zii, nici nu fusese la demontarea mașinii. În cele din urmă, s-au găsit cheile. La bordul dubitei motelului. Unde le pusese Papălină, ca să nu se piardă.

Apoi, încurajat de asistență, care aștepta nerăbdătoare să audă motorul funcționând, am vîrît cheia în contact. Și, fără nici un efort, la sfert de cheie, a pornit. Nu motorul, ci electromotorul.

— Nu-i nimic! m-a liniștit Buliu. Dă-i înainte... Pînă ajunge benzina în carburator. E

și normal să fie așa, de vreme ce nu s-a umblat cu droașca atîta timp.

După vreo alte șapte sau opt încercări, chinuind instalația, am reușit.

Să descarc bateria.

Noroc că Mehmet Ali mi-a împrumutat bateria sa, de la dubiță. Pe care Buliu a montat-o la „Bombiță”. Destul de dificultos, deoarece era mult mai voluminoasă, și-a trebuit să-mi taie din lăcașul destinat așezării ei. Cu-o foarfecă de tablă.

Văzînd că nici așa motorul nu vroia să facă aprindere, Buliu m-a sfătuit:

— Maestre, dă-te jos de la volan și lasă-mă pe mine! Matale, laolaltă cu Frișcă, profesoru' și domnul Mehmet, treci la împins. Altminteri, omorîm și bateria motelului... Benzină este, curent este, trebuie să pornească. Eu bag într-a doua, apăs ambreiajul, voi împingeți cu nădejde, și cînd dau comanda, ridic piciorul de pe pedală, accelerez și, gata, s-a făcut treaba!... Stați nițel, să trag șocul. Bun, dați-i drumu'!

Cînd obosisem de-atîta împins, și nu numai eu, întrucît parcursesem cîțiva kilometri buni, împingînd circular „Bombița” pe platforma de beton a parkingului, iar Buliu amețise de cît învîrtise volanul, mașina s-a oprit. În peretele din spatele garajului. Unde-o proptise șoferul nostru emerit, cînd își întorsese capul spre noi, să ne spună ceva, și nu se mai uitase încotro mîină.

„Bombița” s-a ales cu masca turtită, din pricina bușitu-rii, iar Buliu cu capul lejer spart, fiindcă se izbise cu fruntea de parbriz.

Vesel, ca de pe altă lume, mecanicul ne-a anunțat victorios:

— Bine că m-am otînjit la devlă! Dacă nu pățeam asta, nu-mi mai aminteam de

pistoane... Că și doctoru' mi-a zis: „Buliule, cînd îți pierzi ținerea de minte, trage-ți una în cap, și imediat începe să-ți funcționeze!”...

Total năucit, l-am luat la întrebări:

— Care pistoane, meștere?

— Cum care? Pistoanele de la motor, că altele nu se există...

— Și ce-i cu ele?

— Sînt uzate! 80%!... Și nu le-am mai montat... De-aia nu pornește motoru'! Chiar vroiam să-ți spun, să cumperi neapărat altele... Îți fac eu rost, de la noi, de la **Service**, fiindcă nu se găsesc în comerț. Plec de grabă la Constanța, și-n cîteva zile sînt cu ele aici! Gata, s-a făcut. Ești bun de cînte... Mergem la masă, să ne întremăm nițel, că ne-ai zorbit oasele cu „Bombița” matale!

Pe seară, întrucît masa pe care-o oferisem colectivului ce mă asistase durase insuportabil de mult, dar și mă costase tot atît de insuportabil, avînd în vedere că Mehmet Ali pusesse la dispoziție numai preparate de lux, Buliu și-a luat rucsacul și-a pierit, iar eu l-am luat pe Somnu. Ca să discutăm situația... la zi. Deși se-annoptase de-a binelea.

Ajunși în cameră, ne-am uitat unul la altul pleoștiți. Și la suflet, și la trup. Că și băgasem prea multă mîncare în noi. Însă nu-s eu omul care să mă las doborît de împrejurări. Și i-am spus profesorului, din dorința de a-l mai încuraja un pic:

— Comandante, fii tare! Dacă Buliu ne-aduce pistoanele, ceea ce o va face precis, deoarece i-am dat și banii, și-l avem pe Papălîna aici, ca ostatec, chem un mecanic autentic...

— La cine te gîndești, maestre, nu cumva la mătușa dumitale?

— Tanti Ralița? Pușche pe limbă-ți!... Ce-s zurliu? Decît s-o văd aici, prefer să dau foc „Bombiței”. Ca om, e nemaipomenită, dar în materie de tehnică auto, mai bine să nu-mi amintesc de dînsa. În orice probleme de tehnică se vîră, și nu numai auto, totdeauna iese cu necazuri... Întocmai ca și acum cîteva zeci de ani, cînd am plecat în expediția „Copaia”...

— Un moment, că nu mai înțeleg nimic! m-a între- rupt Somnu. Din cele ce mi-ai povestit pînă acum, am dedus că v-a fost de mare ajutor atunci...

— Te privește-n personal, dragul meu, dacă asta-i concluzia la care ai ajuns! A mea a fost alta... Și-ai să vezi de ce, cînd am să-ți istorisesc ce-a fost mai departe. Prilej de-a-ți da seama, și-ncă bine, unde-ai greșit și matale, încît ai rămas fără jurnal...

— Perfect! a declarat comandantul Manole.

— Ce-i perfect?

— Adică, vreau să zic, dă-i drumu’! Aștept continuarea. Continuarea peripețiilor prin care ai trecut cu expediția „Copaia”...

27.

„Copaia” este lansată la... apă!

Pălit de-un somn cumplit, încît aveam impresia că adorm pe mine, l-am rugat pe profesorul Vasilescu, aproape cu lacrimi în ochi:

— Măi comandante, fie-ți milă de mine și de bătrîne-țile mele, și lasă-mă să dorm un pic! Barem pînă mîine dimineață... Zău că-s vlăguit, de cît am împins la „Bombiță”...

— Dar și de cît ai împins în burtică! Ar trebui să mai ții și matale regim... Cred că și medicii ți-au recomandat unele restricții la mîncare!

— Sigur că da! îndeobște, dacă vrei să știi, află că res-pect, mai totdeauna, cele mai severe prescripții dieteti- ce... Din păcate, uneori, sînt obligat să le abandonez, temporar, neavînd condiții corespunzătoare. Mai ales, cînd sînt la drum și mă las antrenat de acțiuni istovitoare, care cer eforturi speciale, fizice și spirituale, și trebuiesc alimentate cu calorii necesare... Deci, ești de-acord să mă-ngădui pînă mîine?

Puteam s-aștept mult și bine răspunsul profesorului.

Pînă să-mi termin spusele de mai sus, acesta se și scufundase în brațele lui Morfeu (sau Morfoleu, cum îi zicea tanti Ralița), unul din factorii însărcinați cu odihna de noapte, din mitologia elenă. Atunci, profitînd de ocazie, am procedat la fel. Stingînd lumina și vîrîndu-mă sub pătură.

Dis-de-dimineață, cam în jur de orele șapte, m-am trezit reînviat. Dormisem ca un dulce copil.

Profesorul, cu ochii cîrpiți de nesomn, s-a uitat la mine chiorîș, întrebîndu-mă:

— Și ce, crezi că servesc ăștia ceva, la asemenea ore?...

— Precis! Deja e trecut de șapte...

Abia după ce-a băut două ceaiuri tari și negre, s-a mai trezit nițel. Și m-a întrebat încă buimac:

— Ce faci acolo?

— Mănînc!

— De ce?

— Fiindcă-i ora corespunzătoare!

— Și eu ce-i fac, nu-s și eu om?

— Pînă acum cîteva clipe erai parcă pe-o altă lume, în care nu știu dacă există și oameni, atît de adormit păreai... Ți-e foame?

— Da! Și-ncă rău de tot...

— O.K.! Înseamnă că, totuși, ești om... Cheamă-l pe Papălînă, să-ți aducă ce mi-a servit și mie.

După ce și-a terminat micul dejun, profesorul a ținut să-mi mulțumească, spunîndu-mi satisfăcut:

— Maestre, mare mai e și literatura asta! Dacă este în stare să atribuie calități dietetice unor alimente reputat nocive, după cum scrie în tratatele de specialitate, înseamnă că puterile cuvîntului sînt nelimitate... Bravo! În semn de mulțumire, îngăduie-mi să te invit și eu la o cafea.

Nedumerit, am ținut să aflu unele precizări:

— Cum adică, „să te invit și eu”? Ce, la micul dejun ai fost invitatul meu

— Dar bineînțeles! Nu mi-ai zis să-l chem pe Papălînă, și să-i cer ce ți-a adus și matale?... Dai îndărăt, sau doar îți pui la

încercare măiestria pentru care te-am lău-dat, aceea de-a dăruî cuvintelor sensuri nebănuite?

Am înghițit gălușca. Și n-am mai scos o vorbă. Mi-era și teamă. Căci comandantul era în stare să interpreteze alandala orice spusă a mea.

La cafele, observînd că tăceam în continuare, Somnu m-a întrebat:

— Ce-i facem, nu-i dăm drumu'?

— Încotro? Nu știi că „Bombița” e fără pistoane?...

— Maestre, mare dreptate are tanti Ralița a dumitale, cînd îți spune că „nu-i uman ce se-ntîmplă!”... Păi n-ai zis că-mi istorisești cum a decurs expediția „Copaia”, și-anume în ultima ei fază, cînd și-a îndeplinit misiunea propusă?...

— Ba da! Așa e... Mă luasem cu gîndurile, și-uitasem!

Mai comandînd un rînd de cafele, am purces să-i povestesc profesorului continuarea incredibilelor noastre aventuri, pe apă și pe uscat. Mult mai spectaculoase, din-tr-un anumit punct de vedere, decît cele ale „Nisetrului 2”. Dar și mai... păguboase!

...În zori, cînd încă nu se crăpase bine de ziuă, tanti Ralita ne-a sunat trezirea, ca la armată, folosindu-se de-o trompetă. În care sufla cu-atîta tărie și abnegație, încît m-am temut pentru soarta instrumentului. Uluit de faptul că poseda și-asa ceva în casă, am întrebat-o cu urechile asurzite:

— De unde mai ai și drăcovenia asta?

— Domle, nu-i uman ce se-ntîmplă cu tine! a sărit ca arșă mătușă-mea. Păi nu ți-am povestit cîndva, nu mai știu cînd, că-n tinerețele mele am fost comandanta primului nucleu de cercetași din orașul nostru?...

Baden Powell, un lord englez, că numai englezii au ranguri dintr-ăstea, tocmai pusese bazele unei organizații de tineret, căreia i se spunea „**boyscouts**” adică, pre limba română, cercetași...

Iar eu m-am și repezit să-i urmez pilda. Cumpărându-mi, mai înainte de toate, o trompetă militară. De la un majur din fanfara regimentului de infanterie, care ieșise la pensie și nu mai avea putere să-și omoare plămînii cu ea. Ehe, atunci să mă fi văzut ce mîndră arătam în uniformă de cercetaș...

— Bre, tanti Ralișo, zău că nu mi-ai spus nimic despre asta!

— Mă mir! Dar e și posibil... Pe vremea aceea nici nu te născusei! Înseamnă c-am vorbit cu-altcineva... Acuma, haidem să lăsăm gargara, și s-o întindem la drum!

Tuciuriul de Nansen, care abia făcuse ochi, s-a grăbit s-o întrebe:

— Coană Ralișo, vrei să plecăm imediat, fără să luăm nimic în gură?

— Exact! Dacă ții însă neapărat, n-ai decît să iei o pietricică... Precum marele orator Demosthenes. Numai așa a izbutit să devină celebru. Mestecînd pietre. Care-i tăiau pofta de mîncare, dar îl și ajutau la dicțiune...

— Nu vrem s-ajungem oratori, Coană Mare, a intervenit Mișcă-te Livi, ci expediționari!

— Cu-atît mai bine! l-a repezit tanti Ralișo. Învață-te să rabzi, dacă dorești să-ți meriți porecla. Livingstone a suferit mai mereu de foame... Eu zic să nu mai tragem targa pe uscat, și s-o pornim. Altminteri, întrucît peste puțin timp se va lumina de ziuă, riscăm să ne vadă lumea mărșăluind pe stradă. Și nu-i bine!

Flămînzi, disperați de permanentele îndemnuri ale mătușă-mi, care gonea de-ai fi

zis că-i express, am străbătut orașul în mai puțin de-o jumătate de ceas. Și-am ajuns, learcă de nădușeală, la gîrla Doamnei. Acolo unde ne lăsasem lucrurile.

Bineînțeles, pe Motofleașcă îl uitasem. Deși trecusem prin fața casei bunicilor. Însă, cînd ne-am apropiat de salcia sub care adăpostisem copaia și catrafusele, ne-au întîmpinat două elemente absolut incredibile. Lătratul voios al potăii, care stătea de pază lîngă boarfele noastre, dar și-o mirosnă insuportabilă.

Intrigat de emanațiile pestilențiale, care acopereau toată zona unde ne aflam, pe-o rază de minimum cinci sute de metri, și-ncîntat, în același timp, de splendida inițiativă luată de Motofleașcă, m-am repezit să identific sursa mirosului acela de hoit.

Și-am constatat numaidecît catastrofa. Nefericitul de Motofleașcă, probabil flămînd și el, atacase rucsacul în care se găsea brînză adusă de Mișcă-te Livingstone. Și-l făcuse harcea-parcea, sfîșiindu-l cu colții. Conținutul se răspîndise pretutindeni, iar javra era și ea plină de resturi. Încît, la ora actuală, trăsnea de la distanță a țap împuțit.

Din fericire, pesemne sătul, nu se lăcomise și la celelalte alimente. Iar intervenția mătușă-mi s-a dovedit salutară, deoarece ne-a povățuit să lichidăm ceea ce mai rămăsese din brînză de burduf, spunîndu-ne:

— Dacă de pe acum pute-n halul ăsta, mîine s-ar putea să ne și omoare, cu mirosurile ei! Haidem s-o mîncăm... Astfel, nu numai c-o să vă astîmpărați foamea, dar aveți prilejul să simțiți pe pielea voastră, întocmai ca Stanley și Livingstone, ce-nseamnă a fi explorator!

Bineînțeles, întrucît argumentele ni s-au părut valabile, am înghițit cu noduri ce ne mai

lăsase Motofleașcă. Iar peste puțin, ne-a apucat o sete atît de cumplită, încît am fost siliți să ne-adăpăm direct din apele Doamnei. Bune și-ălea, deși un pic cam nisipoase. Însă n-aveam altă soluție, întrucît numai apă potabilă nu ne gîndisem să luăm cu noi.

După ce ne-am potolit foamea și setea, am purces la pregătirile de lansare a „Copăii” la apă. Mai întîi, am burdușit alimentele în butoiul de tablă și l-am astupat zdravăn, înfundînd bine capacul. Tot din tablă. Ca să fie cît mai etanș, și să nu intre apa înăuntru. Apoi, cu toții, am încărcat lucrurile celelalte, îngrămădindu-le pe fundul albiei.

Cînd am isprăvit, am răsuflat ușurați și încîntați. Pentru că nu mai rămăsese nici pic de loc pentru expediționari.

Însă tanti Ralița ne-a liniștit, informîndu-ne:

— Nici în piroga lui Livingstone nu era mai mult spațiu! Și-a călătorit, bine mersi, cum a putut, pe apele fluviului Ciad, sau Nairobi, sau Zambezi, că nu mai țiu minte pe unde-a tot umblat... Ne așezăm și noi, mai langhesuia-lă, luînd loc pe baloturi, rucsacuri și boccele. Nu-i o idee?...

Era. Într-adevăr. Și-mi părea rău că nu-mi trecuse mie prin cap, deoarece eu eram căpitan, iar nu mătușă-mea.

Urcîndu-ne și instalîndu-ne, cu chiu cu vai, în copaie, care pe ciuci, care de-a bușilea, care pe burtă, am considerat că-i momentul să dau comanda, și-am strigat plin de entuziasm:

— Țineți-vă bine, fraților și tanti Ralițo, căncepe marea noastră expediție! Lansați ambarcațiunea la apă!...

Deoarece toate operațiunile de încărcare și îmbarcare se petrecuseră pe uscat, unde

copaia era trasă sub salcia pletoasă, membrii echipajului m-au privit nedumeriți. Ceva nu era în regulă. Bine că s-a ridicat Mișcă-te Tone, care m-a-ntrebat:

— Cum procedăm, Coxule? Nu vezi că sîntem pe malul gîrlei, și-aici nu-i pic de apă?...

— Nu-i o problemă? Te dai jos, verifici dacă butoiul e bine legat de copaie, îl zvîrli în apă, și-apoi te-apuci și ne-mpingi...

— Unde să vă-mping? Afară din copaie?

Dîndu-mi seama că era pradă unor emoții cumplite, și de-arceea vorbea aiurea, l-am luat cu duhul blîndeții:

— Măi Livingstonule, hai să nu gîndim chiar atît de mecanic! Ne împingi în gîrlă, cu copaie cu tot...

— Aha! Păi de ce nu vorbești și tu mai clar, ca oamenii... Deci, asta înseamnă lansarea la apă. E-n regulă. Imediat vă lansez!

În clipele următoare, vlăjganul sărea din copaie, lua în brațe butoiușul de carbid, în care acum se găseau alimentele expediției, îl arunca în apă, și începea să-și proptească pieptu-i de aramă în spatele albiei. Sperînd s-o miște din loc.

Nici eu nu eram scutit de emoții. În picioare, ca un adevărat căpitan de cursă lungă, am asistat la desfășurarea operațiilor. Cînd am observat că butoiul s-a scufundat numai decît, pierind sub undele gîrlei, în loc să plutească, avînd în vedere că era perfect etanșeizat mi s-a făcut inima ca un purice. Însă am căutat să mă liniștesc, ca să nu-mi sperii echipajul, declarînd în gura mea:

— E bine și-așa! Dacă ancora noastră plutitoare se află între ape, va fi și mai utilă... Nimeni n-o vede, și nu va avea cum să ne-o fure!

Mișcă-te Tone se chinuia din greu, tot proptindu-se în ambarcațiune. Însă, încetul cu încetul, aceasta a pornit să avanseze spre cursul gîrlei. Iar cînd a făcut bîldîbîc, intrînd în undele Doamnei, am răsuflat ușurat. Și i-am strigat măgădanului:

— Sari cît mai repede în copaie, să nu rămîi de căruță!...

Mișcă-te Livingstone s-a conformat ordinului căpitanului, iar în secunda cînd s-a azdruncat în vasul expediției, acesta s-a și dus... pe apele sîmbetei. Mai precis spus, la fund! Adică, la o adîncime de vreo jumătate de metru, cît măsura gîrla. Unde a rămas nemișcat. Expediționarii însă, bravii de ei, nu s-au speriat ci au purces să se-agite, care de care mai dezordonat. Unii au dat să sară din copaie, însă au renunțat. Alții, rămînînd în picioare, vîrîți pînă la buric în undele rîului, priveau la mine ca la altă arătare, așteptînd dispoziții.

Numai tanti Ralița s-a apucat să strige enervată:

— Ascultă, mă Al, băiețelule, nu-i uman ce se-ntîmplă! Ce fel de căpitan mi-ești matale, de vas pe apă, sau de vas de noapte?...

— De copaie! i-am răspuns eu fîstîcit.

— Păi bine, dom'le, cum te-apuci să lansezi o ambarcațiune specială, fără să procedezi la o sondare, ca să determini adîncimea cursului gîrlei?... De unde știi că-i navigabilă?

Ieșindu-mi și eu din balamale, am vrut să mă înalț și mai mult pe balotul ce-mi servea de suport și, călcînd greșit, n-am mai avut posibilitatea să-i răspund „de sus”, ci m-am dus nițel la fund, chiar lîngă tribordul „vasului”. Deși apa îmi ajungea acum pînă-n dreptul brăcinarului, i-am spus totuși, destul de înfuriat:

— N-ar fi fost nevoie de nici o sondare, dacă nu te-am fi cărat și pe matala la bord! Nu vezi că ești prea grea, tanti Ralițo?...

Auzind măgăria pe care-o debitasem, mătușă-mea nu și-a pierdut cumpătul. Și, cu aplomb, mi-a dovedit pe loc că n-aveam dreptate. A sărit din copăie în gîrlă, intrînd în apă vreo jumătate de metru, și mi-a răcnit:

— Ei, mai susții că albia s-a dus la fund din pricina mea? Uite, nu mai sînt în ea, și încă nu s-a ridicat la suprafață...

Părîndu-mi rău c-o jignisem, am recunoscut sincer c-avea dreptate, declarîndu-i:

— Iartă-mă, tanti Ralițo, așa-i, n-ai nici o vină! Eu sînt vinovatul... N-am calculat corect încărcătura vasului! Și, pentru că tot sîntem în aceeași copăie, ca să zic așa, spu-ne-mi ce-ai fi făcut acum?

— Asta-i misiunea ta, care ești căpitanul expediției! m-a informat mătușă-mea generoasă. Însă, dacă ar fi după mine, eu aș scoate corabia la mal, pe uscat, aș descărca toate bulendrele din ea, aș dezlega-o și de ancora ta alimentară, și-am încerca, din nou, încă o lansare...

— Cum adică, fără bagaje?...

— Exact! Vezi c-ai ajuns și tu la aceeași concluzie?... În definitiv, nu sîntem în Africa, sau în mijlocul Pacificului, ca să n-avem de unde face rost de-o bucată de pîine... Mai mult de-atît, fiind în țara noastră, dar și-n plină vară, cred că nu ne trebuie nimic!

Pesemne sătui de-atîta vorbărie, și-ncă vîrîți la... apă, expediționarii numai că n-au ovaționat-o pe mătușă-mea. Iar Mișcă-te Tone, deși era cel mai țeapăn dintre noi, s-a bucurat ca un copil, aflînd că nu va mai fi cazul să facă pe hamalul. Și-a chiuit în gura mare:

— Bravo, coană Ralițo! Ți-a fost gura aurită, când ai hotărît să nu mai luăm nimic cu noi... Păi, la urma urmei, nu făcînd față greutăților, ne vom dovedi nouă înșine că sîntem bărbați, iar nu mămăligi?...

Cît a durat extragerea copăii din gîrla, mai întîi elibe-rînd-o de bagaje, tragerea ei pe uscat, și discuțiile interminabile, referitoare la soarta alimentelor din butoiașul de tablă și-a celorlalte catrafuse, soarele urcase bine pe cer. Acum, ne prăjea scăfirliile scăldate de nădușeală. Obosiți zdravăn, încă n-ajunsesem la o concluzie. Și ne-ntinsesem

pe iarbă, așteptînd să ne zbicim Țoalele și să ne vină vreo idee salvatoare.

Primul care a găsit-o, spre surprinderea generală, a fost Tele Nansen. Care a propus, oarecum plictisit:

— Coană Mare, ce-ar fi să mîncăm ceva?... Ce să mai cărăm acasă ditamai butoiul de tablă, de vreme ce-l putem goli pe loc! Lichidăm tot ce-i înăuntru, și-apoi îi dăm drumu' pe undele Doamnei.

Supărat nițel, fiindcă nu mi se adresase mie, care, de bine de rău, eram căpitanul expediției „Copaia”, mi-am dat și eu cu părerea:

— Mă Pantelică, chiar crezi că sîntem în stare să consumăm atîtea merinde? Ce-om fi noi, căpcăuni din basme?...

Însă Maț Robinson și Mișcă-te Livingstone, care încercau să-l pună la uscat pe Motofleașcă, străduindu-se zadarnic, întrucît javra nu se lăsa convinsă să stea la soare, au intervenit în favoarea bondocului de Nansen.

— Mă Coxule, noi zicem c-ar merita să vedem de ce sîntem capabili!...

Iar mătușă-mea, totdeauna receptivă la inițiative valoroase, mai ales cînd era vorba de mîncare, i-a susținut și dînsa:

— Haide, Al, băiețelule, desfă tinicheaua aia, și s-o dăm gata!

— Supunîndu-mă majorității, am procedat în consecință. Și-am desfundat butoiușul. Cînd am izbutit, în sfîrșit, cu mari dificultăți, să-i scot capacul, am rămas ca paralizat. Tot ce fusese îndesat înăuntru, halva, cîrnați, slăninuță, „pastrama” de berbec din carne de vacă, se transformase într-un fel de ciorbă. Bineînțeles, nefiartă. Tabla recipientului, ciuruită de-o rugină invizibilă, îngăduise lichidului din rîul Doamnei să pătrundă prin

toți porii, și-acuma cele de mai sus pluteau într-o zeamă tulbure.

Băieții, inclusiv mătușă-mea, n-au disperat. Ci m-au solicitat:

— Vîră mîna și culege ce se mai poate mîncă! În defi- nitiv, parcă în burtă nu se-amestecă la fel?... Hai, grăbeș-te-te, că ne-apucă nămiaza mare pînă să lansăm din nou copaia la apă!

I-am ascultat. Convins că eșecul primei tentative le zdruncinase nervii, precum și bruma de minte pe care-o mai posedau. Însă nici eu nu m-am dat în lături. Și-am mestecat, lejer indispus, magma aceea de cîrnați cu halva, pastramă crudă cu slăninuță afumată și-alte alea, ce-or mai fi fost pe-acolo. Totuși eram încredințat că n-o să pățim nimic, deoarece resturile de carbid stins oferiseră, probabil, unele calități de conservare alimentelor mai sus citate. Mai greu a fost cu pîinea, întrucît, din pricină că stătuse prea mult în apă, acum arăta ca o alifie de uns bucșele osiilor de căruță, fiind și neagră, dar și mirosind a carbid.

Cînd am terminat tot ce se putuse mîncă, le-am decla-rat exploratorilor:

— Fraților, sper c-o să vă țină de foame, ceea ce-ați băgat în voi! Cel puțin vreo patru sau cinci zile... De alt-fel, altceva nici nu mai avem...

Apoi, consultîndu-mă rapid cu tanti Ralița, am dispus îngroparea bagajelor. Sub salcia pletoasă ce-adăpostise ambarcațiunea noastră. Mișcă-te Tone, ajutat de noi toți, a săpat o văgăună cît toate zilele, folosindu-se de ceaunul pentru fiert mămăliga.

Peste vreo oră, decizi să devenim niște adevărați aventurieri, care se avîntă în necunoscut lipsiți de orice angarale, puneam copaia la apă, urcam cu toții în ea și, chiuind

încîntați, porneam la vale pe apele Doamnei. Mișcă-te Tone, înarmat cu prăjina de rufe a bunică-mi, pe care o folosea ca un soi de ghionder, împingea ambarcațiunea pe unde, dirijind-o spre confluența cu Argeșul.

Fericiți că, de astă dată, nu se mai dusesese la fund, și că dovedea o flotabilitate acceptabilă, apa venindu-i doar pînă aproape de borduri, mătușă-mea ne-a propus:

— Măi bernebecilor, haidem să cîntăm ceva!

— Anume ce, tanti Ralițo? m-am interesat extrem de curios să aflu ceva în legătură cu preferințele sale muzi-cale. Marșul din Aida, sau corul lui Nabucodonosor, ăla cu robii de la Babilon?...

— Ascultă, Al, băiețelule, m-a repezit mătușă-mea indignată, rățoindu-se la mine, ori nu-ți funcționează mintea ca lumea, sau te prefaci! De unde să luăm trîmbițe și

tobe, sau alte alămuri, ca să interpretăm ca-n partitura lui Verdi, și-așa cum se cuvine, marșul lui Ramses, sau Tutmes, mă rog, n-are importanță cum era trecut în buletinul de indentitate, fiind faraon de meserie? Vezi-ți de treabă, și nu te băga unde nu-ți fierbe oala! Să-i zicem una de-alea, de-ale noastre...

În secunda următoare, mătușă-mea a și purces să răcnească, din răspuțeri: „Peee Muureeeș, și peee Tîîrna-veee!” Atît de zbîrnîitor și cumplit, încît se cutremurau zăvoaiele, prundurile și luncile ambelor gîrle. Nu cele pomenite în textul celebrei melodii ardelenesti, ci rîul Doamnei și Argeșul. Pe care navigam în momentul de față.

Băieții, exceptîndu-mă pe mine, încîntați și entuziasmați au început să fredoneze și ei cîntarea mătușă-mi, acompaniind-o cu frenezie.

Ca un căpitan de vas conștient și responsabil, care, din mîndrie firească, nu acceptă să fie lăudate mări și oceane pe care nu circulă la momentul respectiv, am strigat cît m-au ținut plămîinii și corzile vocale:

— Încetați o dată cu prostiile astea! Ce, sînteți copii? Acuma, cînd plutim pe apele noastre, aparținînd meleagurilor pe care ne-am născut, de Mureș și de Tîrnave ne arde nouă? Hai să fim serioși!

— Și ce să facem ca să fim serioși? m-a interpellat Mișcă-te Tone. Să ne-ncruntăm, să devenim gravi, de parcă ni s-ar fi scufundat corăbiile, sau să plîngem cu lacrimi amare?...

— Nu-i departe nici vremea asta! Gîndiți-vă numai că, în viitorul cel mai apropiat, ne vom hrăni doar cu rădăcini și napi sălbatici, ca sihastrul Daniil, din chilia în care-l găsisese Ștefan cel Mare, după cum ne povestește legenda din cartea de istorie...

Corul și-a oprit brusc zgomotoasa interpretare. Iar mătușă-mea mi-a zis dojenitor:

— Nu-i uman ce se-ntîmplă, Al, băiețelule! Uite ce-ai făcut, ai stricat plăcerea copiilor!

Nici n-a apucat să-și isprăvească mustrarea, că Mișcă-te Livingstone, uitînd de misiunea pe care-o avea, de-a fi timonierul ambarcațiunii, și rămăsese cu ochii căskați la mătușă-mea, a cîrmit copaia aiurea și-a proptit-o într-un banc de nisip. Norocul nostru însă, izbitura a fost blîndă și nu ne-am dus bîldîbîc în undele gîrlei.

Întrucît locul unde eșuasem se găsea chiar în apropierea confluenței celor două râuri — Doamna cu Argeșul — acestea, datorită aluviunilor, formaseră, probabil de-a lungul veacurilor, un soi de mic ostrov. Acoperit de-o

bogată și luxuriantă vegetație. Numai răchite și sălcii.

Pînă să despotmolim copaia, din păcate, ne-a apucat amurgul. Și, avînd în vedere că nu eram pregătiți pentru navigația de noapte, le-am comunicat expediționarilor, în calitatea mea de căpitan:

— Dragii mei, tragem ambarcațiunea la mal, o priponim, și-apoi ne-apucăm de organizarea unei mici tabere provizorii. Fiindcă, vă dați seama și singuri, și nu trebuie să v-o mai spun și eu, sîntem nevoiți să rămînem aici peste noapte!... E clar?

Numai Nansen a manifestat unele nedumeriri, deoarece a-ntrebat:

— Foarte bine! Dar ce mîncăm în seara asta?

— În această privință te adresezi mătușă-mi! Dînsa-i acum cu sectorul alimentației...

Ținînd parte echipajului, mătușă-mea s-a și grăbit să-i asigure:

— Nu vă faceți nici o grijă, copii! Cît timp vă veți ocupa de înțepenirea copăii, eu am să mă ocup de culesul unor vegetale comestibile... Așa-i viața într-o expediție, dormim unde putem, mîncăm ce găsim, bem ce-avem la îndemîină, chiar și apă din gîrlă!

Peste cîteva minute, noi eram gata. Copaia o legasem de-o salcie plîngătoare, iar apoi încropisem un foc de tabără. Din mă răcini, vreascuri și frunze uscate. În intenția de-a pune la copt produsele furnizate de tanti Ralița. Pînă să-și facă apariția, am procedat și la înjghebarea unei coli-be. Improvizate la repezeală. Din cîteva crengi de salcie, ceva mai groase, care să slujească drept grinzi și căpriori, iar pereții îi confecționaserăm din vreo cîteva tufe de ră-

chită, smulse din pământ, cu rădăcini cu tot, proptindu-le de-o parte și de alta a bordeiului. Ca acoperiș, folosisem mormane de frunziș, peste care pusesem niște bolovani. Ca să le fixeze, în eventualitatea când ar fi izbucnit cine știe ce vînt.

Așezați în jurul focului, pe care-l alimentam mereu cu vreascuri și cu ce mai găseam prin preajmă, moțăind în așteptarea mătușă-mi, care încă nu binevoia să-și facă apariția, cu hrana pentru masa de seară, ne priveam îngrijați. Nu atît din pricina inexplicabilei întîrzieri a celui mai întreprid dintre expediționari, cît, mai ales, datorită foamei ce ne chinuia măruntaiele. La un moment dat, l-am auzit pe Maț Robinson:

— Ce-i facem, măi Coxule? Ne-apucăm să mestecăm frunze de salcie, sau așteptăm pînă la paștele cailor, să vină coana Ralița?... M-ați păcălit!

— Stai blînd și nu te agita, că nu ne lasă dînsa să ne culcăm nemîncăți!...

Peste încă vreo jumătate de ceas, pierzîndu-și răbdarea, Tele Nansen a-nceput să se frămînte, bombănind întruna.

— Ce-i, Pantelică, nu te simți bine? l-am întrebat eu.

— Deloc! mi-a răspus el înfuriat. Mi-e foame... Îmi ghiorăie mațele, de parcă aş avea brotaci în burtă! Ce-o fi făcînd oare Coana Mare, nu s-o fi apucat să mănînce de una singură?...

— Ce?

— Știu eu? Poate ronțăie din răchitele crîngului... Că altceva nu prea văz ce-ar putea!

Mai încolo, în timp ce mătușă-mea încă nu dădea vreun semn de viață Mișcă-te

Livingstone, exasperat și el, ne-a declarat mînios:

— De ce ne-om fi luat noi după capul coanei Ralița și ne-am părăduit bunătate de merinde?... Acuma, cînd am cărat-o în copaie, în locul hranei noastre, cea de toate zile-le, cu ce-o să ne astîmpărăm foamea? Că doar n-o să deve-nim canibali, și s-o mîncăm pe dînsa... Și nici nu-i aici, la urma urmei! C-aș fi făcut-o și pe-asta, de turbat ce sînt...

— Nu-i o problemă, măi Tone! a intervenit Nansen. Dacă nu-i Coana Mare, îl avem lîngă noi pe Motofleașcă... Ce-ar fi să-l punem pe foc, și să-l facem miel la proțap? Este o idee?...

Îngrozit de aberația debitată de Pantelică, l-am luat imediat în brațe pe bietul cățel. Însă potaia, ciulindu-și urechile, mi-a zbughit-o din mîini, și-a luat-o la goană ca din pușcă. Să fi priceput oare ce se punea la cale, pe socoteala lui?

Altceva îl alertase. Din depărtare, am auzit și noi un apel stins, o chemare totuși disperată.

— Alooo! Alooo, mă bernebecilor!... Săriți numaidecît, că mă duc la fund!

Deoarece nu era nici un telefon prin apropiere, mi-am imaginat rapid că era vorba de tanti Ralița.

— Băieți, haideți să vedem ce-i cu mătușă-mea! Am impresia că se îneacă... Dacă strigă că se duce la fund, înseamnă că a căzut în gîrlă!

Cu toții, uitînd și de foame și de blegeala ce ne-apuca-se, am dat fuga în direcția de unde răsunase glasul colegu-lui nostru de expediție. Mai întîi spre locul de amarare al copăii. Nu era! Apoi, de-a lungul malului

micului ostrov. Nimic! În cele din urmă, orientându-ne după lătrăturile din ce în ce mai intensive ale lui Motofleașcă, am găsit-o. La vreo treizeci de metri de noi. Înfundată, pînă la piept, în nisip.

Motofleașcă, lătrînd în continuare, scormonea nisipul cu lăbuțele, încercînd s-o scoată din gropanul în care căzu-se. Fiind o noapte cu lună plină, am avut posibilitatea să ne dăm seama de situație. Și-am întrebat-o destul de enervat:

— Ce faci acilea, tanti Ralișo? Noi te-așteptăm cu aprovizionarea, iar matale te joci în țărîna, ca un copil?...

Și mai enervată decît mine, mătușă-mea ne-a explicat:

— Din pricina voastră am ajuns în halul ăsta! Nu vedeți c-am nimerit într-o groapă plină cu nisip mișcător!... Tocmai dădusem de niște napi sălbatici, cînd, deodată, m-am pomenit ducîndu-mă la fund. Nu-i uman ce se-ntîmplă? De unde să-mi treacă mie prin cap, că există

nisipuri mișcătoare și la noi, nu numai în Sahara și Austria, sau Australia, mă rog în una din țările ăstea, că nu mai țin minte care...

După ce-am extras-o din văgăună, destul de dificil-tuos, apelînd la prăjina de rufe a bunică-mi, care ne servea de ghionder la copaie, mătușă-mea a pus la copt niște rădăcini bulboase, semănînd întrucîtva cu napii.

Și ne-am ospătat domnește, frigîndu-ne degetele cu ciudățeniile acelea. Care, nu numai că erau neîndestulătoare, cîte-o bucată de om, dar aveau și-un gust amar, de parcă am fi mestecat mătrăgună.

Apoi ne-am culcat. Sătui. Dar nu de mîncare. Ci de pățaniile prin care trecusem în

ziua aceea. Iar peste noapte, cînd începuseră să ne chinuie niște crampe crîncene, s-a pornit și ploaia. Dar una torențială, cu bulbuci.

Bineînțeles, rafalele vîntului ne-au smuls „acoperișul”, lăsîndu-ne sub bătaia diluviului. De-ar fi fost numai atît, încă ar fi fost bine. Însă au purces să ne pice în cap și bo-lovanii cu care fixasem mormanele de frunziș. În cele din urmă, sperați, am căutat să ne refugiem sub niște sălcii pletoase. Și ne-am cufundat într-un somn adînc, fără să mai ținem seama de puhoiele de apă.

În orice caz, cînd ne-am trezit, mai către crăpatul de ziuă, potopul încetase. Iar mai apoi, cînd tanti Ralița ne-a anunțat că sîntem nevoiți să renunțăm la gustarea de dimineață, întrucît consumasem tot ce fusese în stare să culeagă de pe suprafața ostrovului, le-am spus băieților, mai mult ca să-i încurajez:

— Dragii mei, cred că va trebui să facem o haltă de ajustare! Pornim pe Argeș la vale, și, la primul sat ce-l întîlnim pe cursul gîrlei, tragem la mal și mergem să cersim ceva de ale mîncării...

Entuziasmați de hotărîrea mea, care aruncasem peste bord orice pretenții de exploratori dispuși să trăiască la nimereală, membrii expediției au pornit în grabă spre locul unde lăsasem priponită ambarcațiunea.

Probabil că, din pricina emoțiilor, uitasem însă parametrii acestuia. Așa că, după ce-am dat ocol ostrovului, în întregime, am fost nevoiți să constatăm, cu disperare, misterioasa pieire a copăii.

Ca înnebuniți, am început să emitem cele mai aberante supoziții.

— Ne-a luat-o vîntul, de-astă noapte! a presupus Mișcă-te Tone.

— Nu se poate! s-a opus Nansen. Că doar era pripo-nită țeapăn... N-ai legat-o tu de salcia aia miorlăitoare, sau plîngătoare?

— Ba da! Însă nu-s sigur că era chiar salcie...

— Atunci, bernebecilor, a intervenit tanti Ralița, dacă nu era salcie, înseamnă c-a fost cine știe ce putregai... Și-a venit potopul, a înmuiat pămîntul, și copaia s-a dus pe gîrlă, cu buturugă cu tot! Asta e...

Maț Robinson, plin de inițiativă, de altfel singurul care nu se pierduse cu firea, a lămurit imediat situația în care ne aflam:

— Băieți, știți ce mi-a trecut prin cap?... l-am auzit luînd cuvîntul. Rămînem aici, că tot n-avem cum trece rîul!

— Hai să fim serioși! i-am răspuns eu. Asta ne putea trece și nouă prin cap... Că n-om fi mai proști ca tine!

— Da! Însă nu-i suficient să fiți mai proști, trebuie să aveți și idei. Ei bine, asta-i diferența dintre noi. Fiindcă eu am!

— Ce? l-a luat la rost mătușă-mea, căreia încă nu-i căzuse fisa.

— O idee! Și-ncă una de groază... Dacă tot sîntem siliți să ne petrecem restul vieții aici, sau măcar pînă dă cineva de noi, aș zice să ne punem pe lucru! Chiar din clipa asta ne-apucăm de săpături... N-ați băgat de seamă că ostrovul e, mai la tot locul, presărat cu gropi dotate cu nisipuri mișcătoare? Dar dacă nu-s întîmplătoare, ci-au fost create de mîna de om, ca să ascundă ceva... Și ce anume? Nu cumva urmele vreunei civilizații dispărute?...

Tanti Ralița, entuziasmată de bănuiala Mațului, a exclamat încîntată:

— Bravo măi! E ceva în capu' tău...

Realizînd că eram în primejdie de-a ne pierde mințile cu toții, am considerat că-i cazul să intervin, cu toată autoritatea pe care mi-o conferea calitatea de căpitan al expediției:

— Ba n-are nimic! Decît, cel mult, niște nisipuri mișcătoare... Nu v-ați întrebat oare, cum o să trăim izolați aici, pe ostrov? Fără mîncare, fără un adăpost convenabil, fără uneltele necesare, fără nici o șansă de supraviețuire...

Mătușă-mea, lejer supărată, mi-a oferit un răspuns absolut corespunzător temperamentului dînzei, atît de zur-liu și aventuros:

— Al, băiețelule, mă dezamăgești cumplit! Nu-i uman ce se-ntîmplă cu tine... Și cum de poți să-ți pui asemenea probleme, de vreme ce sîntem angajați într-o mare expediție? Care, chit c-a eșuat chiar de la început, trebuie totuși continuată. În orice condiții... Ai uitat de marii noștri înaintași, Nansen, Livingstone, Stanley, Champol-lion, Amundsen? Bă, ăștia au fost oameni întregi, nu niște palavragii, ca să mă exprim mai pe ocolite. Și-apoi, nu-ți amintești ce-a făcut Robinson, cînd s-a pomenit într-o situație asemănătoare cu-a noastră?... S-a pus pe treabă, dom'le! Așa cum o să procedăm și noi. Mîncare-i cîtă vrei! Ostrovul e plin de rădăcini, frunze și-alte vegetale necunoscute, probabil comestibile, gîrla e musai sa aibă și pește, uneltele o să ni le fabricăm singuri, că-i destul lemn pe-aici, iar un bordei ca lumea, asta îți fac eu, chiar cu trei camere, dacă-i nevoie...

Constatînd că-ncepea să mi se umfle capul de pololo-ghia mătușă-mi, am intervenit brutal și oportun:

— Nu-i nevoie de nimic! Situația-i gravă... Sîntem în pom, și gata! De aceea, prima acțiune la care trebuie să cugetăm, este cum procedăm ca să răzbatem pînă la mal. Apoi, amînînd expediția „Copaia” pentru la anul, ne-ntoar-cem la cășile noastre. Unde, liniștiți și silitori, ne vom pune pe studiat iarăși, și mai aprofundat, experiența celorlalți exploratori... Ca să știm ce-avem de făcut în viitor. Deci, dragă tanti Ralișo, după cum vezi, nu-i vorba de nici o renunțare, ci doar de-o schimbare de dată... Pînă una alta, ești capabilă să ne oferi ceva de-ale mîncării?

— Răbdări prăjite! m-a anunțat mătușă-mea, plecîndu-și spășită capul. Da, cred că s-ar putea să ai și ceva dreptate. Că și pe mine m-a năpădit o foame de neîndurat... Mergem cu toți la mine acasă, și-i tragem o gustare ceva mai zdravănă!

La auzul celor făgăduite de tanti Ralișo, Mișcă-te Livingstone, Tele Nansen, Maț Robinson, plus căpitanul Cox, adică personalitatea subsemnatului, am și găsit rezolvarea „fortării” gîrlei. Și nu una, ci mai multe.

— Încropind o plută! a sugerat Mișcă-te Tone.

— Construim o pirogă, cioplind-o dintr-un salcîm, a propus Nansen.

— Trecem apa în monom indian, legîndu-ne unul de altul! și-a dat cu părerea Maț Robinson.

— Aiureli! a decretat tanti Ralișo. Cu ce doborîm copacii, pentru a obține o plută? De unde bardă, ca să scobim piroșca lu' Nansen? Și cine are vreo funie de rufe, ca să ne legăm între noi? Este? Sigur că nu este... Deci, ce mai tura-vura, trecem rîul înot!

— Dar știi să înoți? am întrebat-o pe mătușă-mea.

— Nu!

— Atunci e-n regulă! am declarat eu. Alta-i soluția. Fa-cem și noi, întocmai cum a procedat Motofleașcă. Nu-l vedeți că-i pe malul celălalt? A luat-o de-a dreptul prin apă, fără să-noate deloc. Așadar, rezultă că, între ostrov și mal, adîncimea nu-i mai mare de zece-cincisprezece centimetri! Există un vad, mai mult decît clar...

Într-adevăr, chiar și-așa era. Deoarece am „forțat” rîul în mai puțin de cinci minute. Iar spre seară, ca să nu ne vadă lumea, ne-am strecurat pe străzile Piteștiului; unul cîte unul, cît mai pe furiș, și ne-am strîns cu toții la mătușă-mea în bucătărie.

Unde, după ce ne-am ospătat în cele mai optime condiții, ne-am lins buzele și-am trecut la ultima fază a acțiunii noastre. Adică, am pornit să discutăm. Despre cum vom organiza expediția „Copaia 2”.

„Copaia 1” se-ncheiase. Încununată de succes. Mai precis, aflasem ce nu trebuia să facem. Deci, dobîndisem o experiență de milioane, Horezmul putea să mai aștepte.

28. Final- bombă,

---

cu lovituri de... teatru

Îndurerat de eșecul expediției „Copaia”, profesorul Somnu, care mă ascultase răbdător dar și extrem de interesat vreme de cîteva

ceasuri bune, aproape vreo cinci, m-a bătut pe umăr părințește, de era să-mi scoată clavicula din balamale, spunându-mi:

— Așa-i când se pornește într-o acțiune, fără pic de minte! Însă există și scuze. Erați copii, cam năstrușnici și insuficient educați, iar pe timpurile acelea nici n-ar fi avut cine să vă-ndrume... Mai bine c-ați rămas fără ambarcațiune. Altminteri, cine știe, dacă vă continuați expediția, mai rămîneați și fără viață! Și n-am mai fi avut ce discuta împreună... Decît dacă ne-ntîlneam și pe lumea cealaltă!

— Prefer acum, pe lumea asta, nefiind convins că mai e și-o alta! i-am declarat eu, nițel sîcîit de faptul că apreciasse aventura noastră „fără pic de minte”. Mai ai la-n-demîină și alte complimente, la adresa „Copăii”?

— Complimente, cum le zici matale, nu prea! Însă m-ar interesa să aflu cum a fost cu „Copaia 2”...

— Mai mult decît perfect!

— Serios? Mă bucură... Înseamnă că vă mai copsese-răți la cap! a exclamat comandantul Somnu, total neîncrezător.

— Deloc, din păcate!

— Și-atunci, cum de v-a reușit, repetarea expediției?

— Fiindcă n-am mai făcut-o!... Și-astfel, am fost scu-tiți de necazuri. Trebuia să mă ocup de învățătură, să-mi extind lecturile extrașcolare, deoarece începusem să scriu poezii, și simțeam nevoia unei ample documentări de specialitate. Și-am tot amînat, și-am amînat, pînă a fost prea tîrziu... Apoi m-am apucat serios de literatură!

— Păcat! și-a dat cu părerea meșterul Manole.

— De ce păcat? Fiindcă am optat pentru scris?

— Vai de mine, maestre, cum poți să crezi c-am vrut să insinuez așa ceva? Mă refeream la abandonarea ideii unei alte „Copăi”!

Am încheiat aici discuția (pe această temă) cu Somnu. De fapt, ce rost ar fi avut să-i mărturisesc, că și mie-mi părea rău că nu repetasem expediția. Totuși și-acum, după atîta amar de vreme, încă sînt obsedat de problema dispariției civilizației horezmice. Și cine știe, poate și la vîrsta asta aș mai fi capabil și dornic să reiau cercetările.

Așa că, frămîntat brusc de ideea ce-ncepuse să-mi umble prin minte, dar și de foamea ce-mi dădea tîrcoale din ce în ce mai insistent, l-am iscodit pe comandantul Somnu:

— Ce zici, profesore, s-ar putea organiza o expediție școlară, în vremurile noastre, sub conducerea matală dar și cu participarea mea, care să-și propună găsirea „Cetății de pămînt”, enigmatică Toprak-kala, capitala Horezmului?

— De ce nu! Mai ales dacă am avea și-o bază științifică...

— Ei, aici e baiul, că nu prea posedăm așa ceva. Decît presupunerile mele...

— Cam debile!

— Mă rog! Dacă-i așa, atunci hai să mîncăm... E ora prînzului. Gustăm ceva țeapăn, consistent, ca să nu-ți mai par atît de debil...

— Absolut de-acord! s-n-voit profesorul. Astfel întărit, poate-mi dezvălui și mie concluziile la care ai ajuns în privința „jurnalului”...

După ce Papălină ne servise o ciorbă de potroace fantastică, confecționată din

măruntaie de curcan, aduse de țața Rada tot de-acasă, întrucît îi mai rămăseseră vreo două orătănii, din cele patru tăiate cu prilejul sărbătoririi noului născut, cînd nu se prezentaseră cu darul toate neamurile invitate, și nu se-ndura să rămînă în pierdere, i-am spus Somnului:

— Dragule, pînă ne-aduce Frișcă al nostru și friptura, hai să-ți spun unde-i „Jurnalul” pe care l-ai rătăcit!...

— Cum! a sărit profesorul ca ars. Ai aflat?...

— Dar bineînțeles! Încă de cînd mi-ai povestit păța-niile voastre, cu „Nisetrul 2”... De altfel, puteai s-o faci și singur, dacă depuneai un mic efort de gîndire, sau, cum îți place matală să zici, un pic de minte!

— Și unde-i?

— Unde crezi?

— Maestre, dacă mai mă ții mult pe foc, precis dau în fiert! Rogu-te, spune-mi o dată, nu mă chinui!...

— Ei, hai că-ți spun! Bineînțeles, ca toate supozițiile, și-a mea e sub semnul întrebării. Rărnîne doar de verificat... Mai ții minte cui i-ai încredințat „jurnalul de cort”? Căci singur mi-ai spus, chiar cu gurița matală proprie. Lui Babușcă! Pentru a-și completa informațiile, deoarece vroia să scrie un material pentru **Cutezătorii**... Este?

Comandantul a stat o clipă pe gînduri, ca înmărmurit, după care și-a luat capul în ambele mîini, gemînd adînc. Sub imperiul emoției, aproape c-a răcnit, repezindu-se să mă pupe:

— Sigur că este!... Hăbăucul de Babușcă a uitat să-mi înapoieze catastiful. Ca să vezi ce pripit am fost, de-am mai bătut și-atîta drum de pomană, în căutarea „jurnalului de cort”...

Întrucît se-ncăpățîna să mă-mbrățișeze neapărat, pen-tru a-și manifesta recunoștința, s-a întins peste masă, nemaiținînd seamă de farfuria cu ciorbă din față-i. Și s-a proptit atît de zdravăn în ea, încît și-a turnat-o toată în pieptul cămășii. Iar cînd a reușit să mă cuprindă în brațe, m-a umplut și pe mine de pipoțele, ficăței și-alte organe de curcan.

Cînd, în sfîrșit, ne eliberaserăm de măruntaiele animalei, ștergîndu-ne cu șervețelele avute la dispoziție, s-a ivit și Papălîna.

— V-am adus și fripturile, tovarăși căpitani! Cinci porții mărețe, de curcan pe varză călită...

— De ce cinci? l-am întrebat nedumerit.

— Fiindcă sînteți bun de cinste! A venit Buliu, cu pistoanele, aducîndu-l cu el și pe șeful său personal, cel mai mecanic dintre oamenii autoservicelui de la Constanța... Nu meritau și ei o fripturică?

— Ba bine că nu, dacă au luat și pistoanele! Dar por-ția a cincea, aia pentru cine-i?

— Pentru pistoane! m-a informat viclean Papălîna.

— Mănîncă și ele?

— Ferească sfîntu'! În schimb, mănînc eu...

— Pistoane?

— Faceți bancuri pe socoteala mea, căpitane Box, și nu-i frumos, că doar eu vi l-am chemat pe Buliu, să vă scap de belea... De-un copan de curcan pe varză călită, barem de-atîta lucru, nu-s vrednic și eu?

— Ba da! Ai perfectă dreptate... Unde-s fripturile?

— Vin imediat!

După vreun ceas și ceva, timp în care lichidasem în întregime animalul, laolaltă cu Buliu, Frișcă Papălină și meșterul, „cel mai mecanic” dintre specialiștii **auto-ser-vice**-lui constănțean, am trecut la cea mai arzătoare problemă a zilei. Respectiv „Fiat”-ul. Prilej cu care acesta din urmă (mecanicul, bineînțeles) a ținut să mă informeze:

— Am văzut Fieșelul matale... Vai de capu' lui. Multe parale nu mai face. Însă, dacă-i bag pistoane noi, iese ca nou! Pornește ca din pușcă, la sfert de cheie...

— Cît?

— Cinșpe foi, cu manoperă cu tot!

— O mie și cinci sute, pentru patru pistoane?

— Numai o sută și cincizeci, măi fratele meu! a declarat meșterul. Atîta fac ele... La preț oficial...

— Bun! Atunci dați-i drumu'! Poftim și bănușii...

Cînd s-a văzut cu „foile” în mîină, meșterul s-a ridicat numaidecît de la masă, poruncindu-le ajutoarelor sale:

— Buliule, Frișcă, pe cai! Pînă-n seară să-i gătam mașina omului ăsta... Că mai dă el o masă, cînd o vedea de ce sîntem în stare!

Rămînînd singur cu profesorul Somnu, care asistase uluit la aluziile „fratelui”, i-am șoptit surîzînd:

— Ai răbdare și nu pune la ficați! Cu șmecheroși dintr-ăștia, am eu ac de jocul lor... Haidem să ne plimbăm nițel, și să

observăm, de la distanță, cum se desfășoară operațiunile din garaj!

Peste nici două ore, „cel mai mecanic” dintre specialiștii auto mă chema să preiau „Bombița”, spunându-mi:

— Fă-i recepția, măi fratele meu! Și-o să vezi ce n-ai mai văzut!...

Pe pavimentul betonat al parkingului, din spatele motelului, unde mă aștepta „Fiețelul”, se adunase mai toată populația „Istriței”. În afară de meșter, Buliu, Frișcă Papălină și Somnu, prietenul meu, mai veniseră și Mehmet Ali Ciubuc, șeful motelului, și țața Rada, bucătăreasa aceleiași instituții, precum și cei doi paznici de noapte.

Iar după ce m-a văzut instalat la volan, Mehmet Ali mi-a urat:

— Dă doamne, să-ți pornească motorul! Să ne liniștim cu toții... Și matale, c-ai scăpat de noi, dar și noi, c-am scăpat de matale! Dacă-ți reușește figura, masa de seară o dau eu, invitându-vă la o cină de pomină. De bucurie, bineînțeles...

Întrucât încă n-apucase să amurgească, și-aveam o vizibilitate perfectă, mi-am ales o direcție de drum cât mai convenabilă. Când am răsucit cheia în contact, chiar mai puțin de-un sfert, motorul a făcut imediat o aprindere de milioane. Încît, peste o clipă, un nor intens de fum a învăluit întreaga suprafață a parkingului. De nu se mai vedea om cu om, șef cu ospătar, meșterul cu Papălină Buliu, iar eu cu Somnu. Și nu numai atît. „Bombița” nici nu pornise din loc, și totuși pîrîia și păcănea ca un „Trabant”. Speriat, am întrerupt contactul. Ca o culme, huruiala acea cumplită a continuat.

La un moment dat, cînd o pală de vînt a mai risipit nițel smogul, am constatat că nu „Fiat”-ul era sursa pîrîi- turilor, ci un

„Trabant” înnebunit. Care se angajase într-o cursă fantastică, rotindu-se în incinta spațiului destinat parcurii turismelor, fără să-și găsească astîmpărul.

Dîndu-mi seama că șoferul păcănitoarei pierduse, probabil, controlul volanului, datorită și norului de fum emanat de „Bombiță”, și că existau toate șansele să dea peste mine, neavînd o vizibilitate corespunzătoare, am pornit iarăși motorul, am băgat într-a-ntîia și-am zbughit-o spre ieșirea din parking. Sperînd să scap cu bine.

Ei bine, fiindcă tot e vorba de bine, nu mi-a fost dat. Să scap. Taman cînd mă apropiam de punctul terminus, „Trabant”-ul s-a apropiat și el. Dar de „Bombiță”. Pe care a pupat-o drept în bot, făcîndu-i flească masca. Din fericire, șocul n-a fost din cale-afară de violent, și-am leșinat doar cîteva minute.

Cînd m-am trezit, eram tot în „Fiat”. Față în față cu „Trabant”-ul. În interiorul căruia o matahală se căznea, dînd din mîini și picioare, să se extragă pe portiera din dreapta, cea din stînga fiind armonică, mai exact spus, fărîme, deoarece era confecționată din coaje de ou, sau plastic, cum i se mai spune.

Bineînțeles, și eu și conducătorul „Trabant”-ului am fost salvați de asistența ce participase la recepționarea „Bombiței”. Care recepție, după cum s-a aflat, decursese în cele mai optime condiții. Pe mine m-au scos prin gea-mul portierei din stînga, iar pe matahală prin acoperiș.

Aceasta, adică necunoscuta magaoaie, zăcea acum leșinată, din nou, și m-am lățit, ca o plăcintă, chiar lîngă ea. Nu-mi era necunoscută figura persoanei. După toate aparențele, nu putea fi nimeni altcineva decît... tanti Ralița!

Lucrurile s-au lămurit la masa de seară. Oferită, în cinstea marilor evenimente petrecute în după-amiaza aceea, nu de Mehmet Ali Ciubuc, ci de meșter. Se simțea vinovat. Uitase să monteze segmentii la pistoane, și de aceea scosesem atîta fum. În plus, cînd aflate de la șeful „Istriței” că avusese de-a face cu doi căpitani, iar de la mine că tanti Ralița era general, întrucît obișnuiam, uneori, să-i spun „mătușa noastră generală”, cum procedasem și-n seara aceea, îmi înapoiase pe loc cele cînșpe „foi”, spunîndu-mi:

— Tovarășe căpitan Mops, niciodată nu primesc bani de la oameni de vază! Ca matale, bunăoară, sau generalul ăsta travestit în femeie... Nici nu mi-ar sta frumos!

— Stai, omule, să-ți explic care-i adevărul!

— Nu mă interesează, tovarășe căpitan! Să fiți dumneavoastră sănătos, iar eu de-așijderea... În privința „Fia-t”-ului și-a „Trabant”-ului să nu vă faceți griji. Mîine plec la Constanța, aduc cu mine cîtiva tinichigii și vopsitori, și-n mai puțin de-o săptămînă, amîndouă mașinile vor fi ca nou-născute... De ce să-mi bat singur cuie-n cap, ca să-mi iasă vorbe...

Mătușă-mea, care ascultase cu una din urechi conversația noastră, mi-a sugerat după aceea:

— Lasă-l, că-și merită soarta! Și nici n-are habar de meserie. Bine c-am dat de tine, în cele din urmă...

— De ce? m-am mirat eu.

— Pai, măi, Al, băiețelule, nu-ți dai seama de ce-am sosit aici? Trebuia s-ajungi la Tulcea, parcă așa înțelesesem, și n-ai ajuns, după cum am aflat de la miliția orașului, unde-am telefonat să mă interesez dacă n-ai

avut cumva vreun accident... Atunci, înspăimîntată, am luat-o pe drumul pe care trebuia să-l parcurgi și tu, cu aproximație, și-am umblat brambura, de colo-ncoa, ba la Galați, ba la Brăila, am fost și pe-ntreg litoralul. Și, nu te-am găsit!...

— Dar cum ai fi vrut să dai de mine, dacă nici nu-ți precizasem încotro aveam de gând s-o apuc? M-ar fi interesat s-ajung la Sulina, eventual Tulcea, mă rog, undeva, unde-o fi fost, numai să fiu cît mai aproape de niște pește proaspăt...

— Ei, uite, tot așa m-am cugetat și eu! Și de-aia, în cele din urmă, am pornit spre Babadag... Și, fiindcă zăbo-visem mult pe coclaurile astea, am pornit-o într-acoace, să mîi peste noapte la motelul de-aici. Unde mi-a fost dat să te găsesc, și să-mi pocesc și bolidul!

Pe la vreo zece și ceva, noaptea, mergeam la culcare. Numai Papălină și Mehmet Ali au rămas pe scaunele lor. Îngrijorat, ca nu cumva să li se fi făcut rău, l-am întrebat pe șef:

— Ei, *effendi*, ce-i cu matale, nu ți-e bine?

Căzut într-o stare ciudată, vecină cu catalepsia, Meh-met m-a informat cu lacrimile-n nas:

— Cum să-mi fie bine, dacă am dat de bucluc? Cînd să scap de așa clienți, ca de-alde căpitanii Somnu și Mops, bîldîbîc și generalu', mătușa matale! Ce, asta-i mare bucurie?...

— Vezi-ți de treabă, omute, nici n-ai habar ce bucurie a dat peste capul dumitale. Ai să afli însă mîine cînd ai s-o cunoști mai bine pe mătușă-mea, generala! Și nu numai mîine,

ci și-n fiecă zi, timp de-o săptămână, pînă ne repară meșterul mașinile...

Papălină, mai precaut, m-a luat pe de departe:

— Maestre, spune-ne totuși, ce-i place tovarășei? Ce-ar trebui să facem, ca să-i intrăm în voie?...

— Frișcă dragă, aici e nenorocirea, că dînzei nu-i place nimic! Dar mai are și-un beteușug...

— Suferă de ceva?

— Da! Și-ncă grav... Dacă treburile nu-s făcute ca lu-mea, vede tot, aude tot, deși susține c-ar fi cam tare de-o ureche, fără să precizeze însă care anume și, mai ales, spune tot. Adică, îi zice omului verde în față... De-i vine să-și ia lumea în cap!

Cît au durat operațiunile de remediere a celor două turisme, chiar că le-a venit tuturor să-și ia lumea în cap... Pe Mehmet Ali Ciubuc și pe ajutorul de nădejde al acestuia, recte amicul nostru Papălină, pur și simplu îi înnebunise mătușă-mea.

Din primele zile chiar, apreciasse ca necorespunzătoare instalațiile culinare, dacă se poate spune și-așa, din bucătărie, și-l silise pe Mehmet să mute mașinile de gătit. Papălină, orice ne-ar fi servit la masă, trebuia să facă de două

sau de trei ori drumul înapoi, cu bucatele pe tavă, fie pentru a le încălzi, fie ca să le mai răcească. Ba ciorbele erau insuficient sărate, ba invers. Încît ajunsese bietul om să umble cu-o solniță într-un buzunar și cu-o sticlă de zeamă de rezervă în altul, pentru a remedia pe loc deficiențele constatate.

Meşterul şi Buliu nu mai aveau pic de linişte. Mereu le sugera tot soiul de soluţii tehnice, care de care mai insolite. Tinichigiii, cel puţin, nici nu se apucao de sudat, pînă n-o consultau pe mătuşă-mea. Vopsitorii, cînd ajunseseră la capătul puterilor, după ce aşternuseră vreo trei combinaţii de culori, care niciodată nu ieşeau conform gustului dînzei, au dispărut de la motel. Şi-a fost nevoie să plece meşterul după ei, să-i aducă într-o dubiţă.

Deci, văzînd eu că lucrurile trenează, deşi tanti Ra- liţa se ocupa personal de toate şi de toţi, am ajuns la concluzia că-i cazul să iau o hotărîre salutară. Şi, într-o, seară, cînd intenţionam să ne vîrîm în paturi, la odihna binemeritată, după o zi zbănţuită, cînd mătuşă-mea ne hăituisese ca pe hoţii de cai, i-am spus comandantului Somnu:

— Măi profesore, de mîine mă retrag din activitatea voastră!

— Dar ce s-a-ntîmplat, nu te simţi bine?

— Exact! Şi, ca să mă simt bine, am să stau în banca mea, lăsîndu-vă pe voi, pe tanti Raliţa şi pe matala, s-aveţi grijă de punerea la punct a maşinilor...

— Iar matala, maestre, ce-ai să faci?...

— Ei, aici e-aici! Nici n-o să-ţi vină să crezi, cînd ai s-auzi despre ce-i vorba... Întîlnirea noastră, a celor doi comandanţi de expediţii, mi-a furnizat o idee de milioane! De mîine dimineată, mă şi apuc să scriu un nou roman...

— Aoleu! Şi ce vină am eu? s-a jăluit meşterul Manole.

— Păi ai, fiindcă romanul se va intitula ***Expediţia Ni-setrul 2!***... Pînă-n primăvară, cînd probabil vor fi gata şi „Bombiţa”, dar şi „Trabant”-ul mătuşă-mi, sper c-ai să-ţi

recapeți „jurnalul de cort”, de la căpitanul Babușcă, al dumatăle, și-ai să mi-l expediezi aici, prin colet poștal, ca să-mi completez documentația. Cu ce mai țin și eu minte, despre expediția „Copaia”, nădăjduiesc să iasă o carte folositoare generațiilor tinere...

— Mai curînd ca să-și rîdă de noi! a clătinat din cap Somnu.

— Acesta-i și rostul romanului... Rîzînd de erorile noastre, vor învăța să le evite! Cum bine spunea, cîndva, un mare filozof: „Să ne despărțim de trecut, rîzînd!” Vorbă mare, dragul meu...

Profesorul Manole Vasilescu, zis și comandantul Ni-setrul, sau Somnu, a căzut o clipă pe gînduri, după care mi-a spus:

— Ia ascultă, maestre, întrucît ideea matală nu-i deloc rea, nu crezi că ți-aș fi de-un oarecare ajutor, rămînînd cu matală, și s-o las pe fantastica dumatăle mătușă să organizeze problemele administrative? Am impresia că Mehmet Ali, Papălîină, Meșterul, Buliu și echipa de tinichigii și vopsitori o adoră, neîndrăznind să scoată o vor-buliță înaintea dînzei...

— Îmi pare rău, însă-s obișnuit să lucrez singur! Și-n afară de asta, am impresia că tanti Ralița a făcut o anu-mită pasiune față de persoana matală. Am observat că-i place nespus să steie de vorbă cu dumneata...

— Asta cam așa-i! a recunoscut întristat profesorul. Mereu mă pune să-i povestesc despre „Nisetru 2”... Cred c-am făcut-o, pînă acum, de cel puțin cinci sau șase ori! Și, după cum insistă să-i comunic alte și alte detalii, nu știu de ce-mi vine să cred că nu-i a bună... Ce m-o mai fi așteptînd, sfînte Sisoie?

Am aflat, mai târziu, de fericirea ce se abătuse asupra sărmanului comandant. Când acesta, venind să-și ia rămas bun de la mine, întrucît pleca acasă, la Mățău, mi-a mărturisit oarecum jenat:

— Maestre dragă, îmi pare rău că ne despărțim! Deoarece tărăboanța coanei Ralița e gata, în perfectă stare

de funcționare, dînsa a avut amabilitatea să mă invite s-o însoțesc la drum...

— Și-ncotro o luați?...

— De-a dreptul la Mățău! Unde mătușa dumitale vrea să rămînă cîtva timp, ca să punem la punct, împreună, expediția „Nisetru 3”... La care ține să participe neapărat!

— Pur și simplu te invidiez, Somnule dragă! l-am felicitat eu. Din păcate, întrucît „Bombița” mea mai are de așteptat, sînt nevoit să rămîn aici, cu Mehmet Ali Ciubuc, Papălîna, țața Rada, plus echipele reunite ale specialiștilor în tehnică auto... Vai de capul meu!

— Tare mi-e teamă că ești în eroare, maestre! mi-a mărturisit Somnu. Fiindcă nu se știe încă de-al cui cap va fi vai... De-al matală, sau de-al meu! La ora actuală, văd că eu sînt preferatul coanei Ralița... Ei, aici e tragedia!

Ce să-i mai fi spus profesorului? Am tăcut mîlc. Întrucît o știam prea bine pe mătușa-meă, de ce-i în stare, și unde poate duce o colaborare prea strînsă cu dînsa.

Cînd a avut loc marele eveniment, al plecării celor doi motonauți, toată lumea s-a

adunat pe pavimentul parkingului, pentru a le ura drum bun.

Tanti Ralița, la volan, avîndu-l în dreapta dînzei pe profesor, ne-a salutat din mers, demarînd în trombă. Iar noi am izbucnit în urale. Tușind intensiv și dureros, din pricina fumului emanat de toba de eșapament a „Trabant”-ului.

Spre surprinderea generală, peste două minute ne-am pomenit cu tărăboanța îndărăt. Frînînd brusc, chiar lîngă mine, tanti Ralița și-a scos capul pe fereastră, anume ca să mă anunțe:

— Al, băiețelule, să nu-ți faci cumva iluzii c-ai scăpat de mine! Pînă-n două sau trei săptămîni, după ce-l dau gata pe profesor, cu „Nisetrul 3”, mă-ntorc aici, să văz cum stai cu „Nisetrul 2”... Rămînem la „Istrița”, să iernăm lucrînd la romanul tău. Îmi place locul, îmi plac și oa-menii. Avem toate condițiile să ne iasă o carte bună!...

Uluit, n-am izbutit să mai zic nimic. „Trabant”-ul a demarat spectaculos, dispărînd la orizont, învăluit de nori negri de fum.

În schimb, asistența aflînd că era agreată de mătușă-mea, nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Mehmet Ali Ciubuc își tot încerca scăfîrlia, lovind-o sacadat cu pumnul. Papălîna aproape plîngea, probabil de emoție, iar țața Rada pornise s-alerge de una singură prin parking, făcînd ca trenul. Numai tehnicienii auto păreau ceva mai liniștiți. Deoarece încremeniseră cu toții. Ca niște stane de piatră.

Și uite-așa, acestea au fost condițiile în care mi-am scris cartea de față. Care, trag nădejdea, va avea, cîndva, și-o continuare. „Nisetrul 3”, „Nisetrul 4”, și-așa mai departe. Pînă atunci însă...

SFÎRȘIT
(nesigur!)

Cuprins

1. Strania întâlnire a celor doi comandanți
5
2. Un căpitan la... 14 ani?
15
3. Misterele „Istriței”
22
4. O zi de odihnă... (forțată)
30
5. Schimb de experiență... peste decenii

37

6. Cursuri rapide si intensive de... prim-
ajutor

41

7. Diferențe — ca de la cer la pământ!

54

8. Mic intermezzo auto

61

9. Invitați de onoare

67

10. Mai bine mai târziu decît niciodată

70

11. Variațiuni pe aceeași temă din titlul
precedent

78

12. Supliment de informații... cam inutile!

87

13. Nici „Copaia” n-a stat de „lemn-
Tănase”

95

14. Unde dai și unde crapă!

103

15. Idei de milioane... în valută forte (fără
valoare)!

113

16. Portrete — format redus, în creion,
cărbune, tuș sau

ulei (necomestibil, de vopsea)

120

17. Mîna destinului — sau tanti Ralița!

128

18. O mătușă de excepție

134

19. Activități... în nocturnă

138

20. Dar și activități în „diurnă”

148

21. La „Nisetrul 2” — alte vremuri, alte
condiții, deci,

- altă situație...
155
22. Trenul cu pești
163
23. „Peștii” la bord și pe uscat
170
24. Totu-i bine, cînd se termină... cu bine!
Deci —
bilanț pozitiv
180
25. „Nisetronauții”, cînd la trap, cînd la
galop, spre...
finish
193
26. Zile de neuitat, însă tot la „Istrița”
206
27. „Copaia” este lansată la... apă!
217
28. Final — bombă, cu lovituri de... teatru
236

Lector: **Passionaria Stoicescu-Ivanov**

Tehnoredactor: **Klara Galiuc**

Bun de tipar: 1.X.1987

Apărut: 1987

Coli de tipar: 16

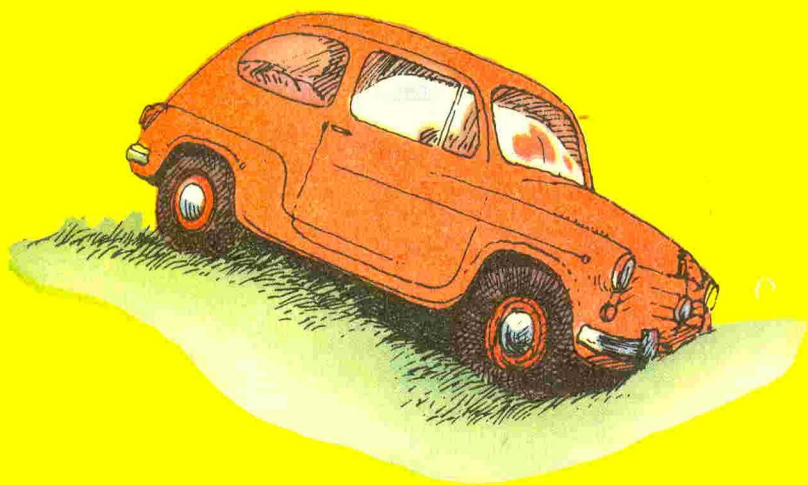

Comanda nr. 70 339

Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”

Piața Scînteii nr. 1, București

Republica Socialistă România

Lei 9,25

